

Kamer wil plotseling af van hoge lpg-toeslag

DEN HAAG - De lpg-toeslag in de wegenbelasting moet verdwijnen of tenminste fors omlaag. Zo moet het gebruik van deze milieuvriendelijke brandstof gestimuleerd worden, vinden alle grote fracties in de Tweede Kamer. Met ingang van 1997 zal deel drie van het kentekenbewijs vervallen. Dat scheelt de automobilist zo'n 25 gulden per jaar.

Dit bleek gisteren tijdens een beraad met staatssecretaris Van Amelsvoort (financien) over de verandering van de wegenbelasting. De huidige motorrijtuigenbelasting moet met ingang van 1995 worden omgezet in een zogenaamde houderschapbelasting. Dat betekent dat iemand voor een auto moet betalen als het kenteken op zijn of haar naam staat. Nu wordt nog het gebruik van de weg belast. Wie niet rijdt, hoeft ook niet te betalen.

Op autogas wordt geen accijns geheven, maar bij iedere verhoging van de accijns op benzine en diesel ging de lpg-rijder meer wegenbelasting betalen. Maar de Kamer heeft de schone motorbrandstof nu onttrekt.

De Kamer wil de lpg-toeslag komend jaar al laten vervallen voor bestelauto's, vrachtwagens en bussen die op autogas rijden. Dat plan kost de Staat zo'n 23 miljoen gulden.

De kamerleden stelden een reeks andere wijzigingen voor, die Van Amelsvoort allemaal overnam. Zo hoeft voor antieke auto's (ouder dan 25 jaar) geen belasting te worden betaald. Elektrische auto's worden ook vrijgesteld evenals vuilniswagens en dierenambulances. De Kamer bepaalde verder dat er een verlaagd tarief komt voor auto's met een installatie voor rolstoelen. Hiermee wil men invaliden tegemoet komen. Het belastingvoordeel komt er ook voor kampeerauto's die bedrijfsmatig worden verhuurd.

Van Amelsvoort gaf de garantie dat het kentekenregister helemaal op orde is als de houderschapbelasting er komt. Nu is dat voor 95 procent het geval. De overige 5 procent bestaat uit dubbelbetalingen van zogenaamde loze tellingen: auto's die niet meer te gebruiken zijn, niet meer bestaan of naar het buitenland zijn afgevoerd.

Zes jaar cel voor aanslag

ROTTERDAM - De Amsterdamse rechtbank heeft de 44-jarige A. de H. uit Vlaardingen veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf wegens het uitlokken van een poging tot moord. De H. had een 21-jarige kennis, J.B. uit Oss, vijfduizend gulden betaald om de granaat naar het huis van zijn ex-vrouw te gooien. B. werd tot vijf jaar cel veroordeeld. Bij de granaataanslag op 1 mei dit jaar raakte niemand gewond.

Door de houderschapbelasting zal de belastingopbrengst toenemen. De belastingtarieven gaan niet omhoog, belofte van Van Amelsvoort. Hij zei dat er ook een studie loopt naar de mogelijkheid om de wegenbelasting te koppelen aan milieueisen.

Op pagina 4: **Commentaar.**

Pretpark Euro Disney schrapt 950 banen

PARIJS - Euro Disney gaat fors afsnaken. Het gigantische pretpark bij Parijs dat zwaar wordt getroffen door de economische recessie, wil de komende maanden 950 van de 11.100 banen schrappen. De hardste klappen zullen vallen onder het management en het administratief personeel.

net onverwacht. Sinds Euro Disney anderhalf jaar geleden de poorten in Marne-La-Vallée opende, heeft de Europese dochter van de Amerikaanse amusementsgigant constant met grote verliezen gedraaid. De verwachting is dat Euro Disney het jaar 1993 zal afsluiten met een verlies van ruim 650 miljoen gulden.

Aan een tegenvallend bezoekersaantal ligt het niet. In het eerste jaar passeerden, zoals de directie had verwacht, ruim elf miljoen bezoekers de kassa's. Maar de gemiddelde bezoeker in het park geeft slechts de helft uit van de 200 franc (ruim 65 gulden) waar men vanuit was gegaan.

De bouw van een tweede pretpark naast Euro Disney, gericht op het thema film en aanvankelijk gepland voor volgend jaar, is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Tegelijkertijd heeft het concern de prijzen van de hotelkamers verlaagd.

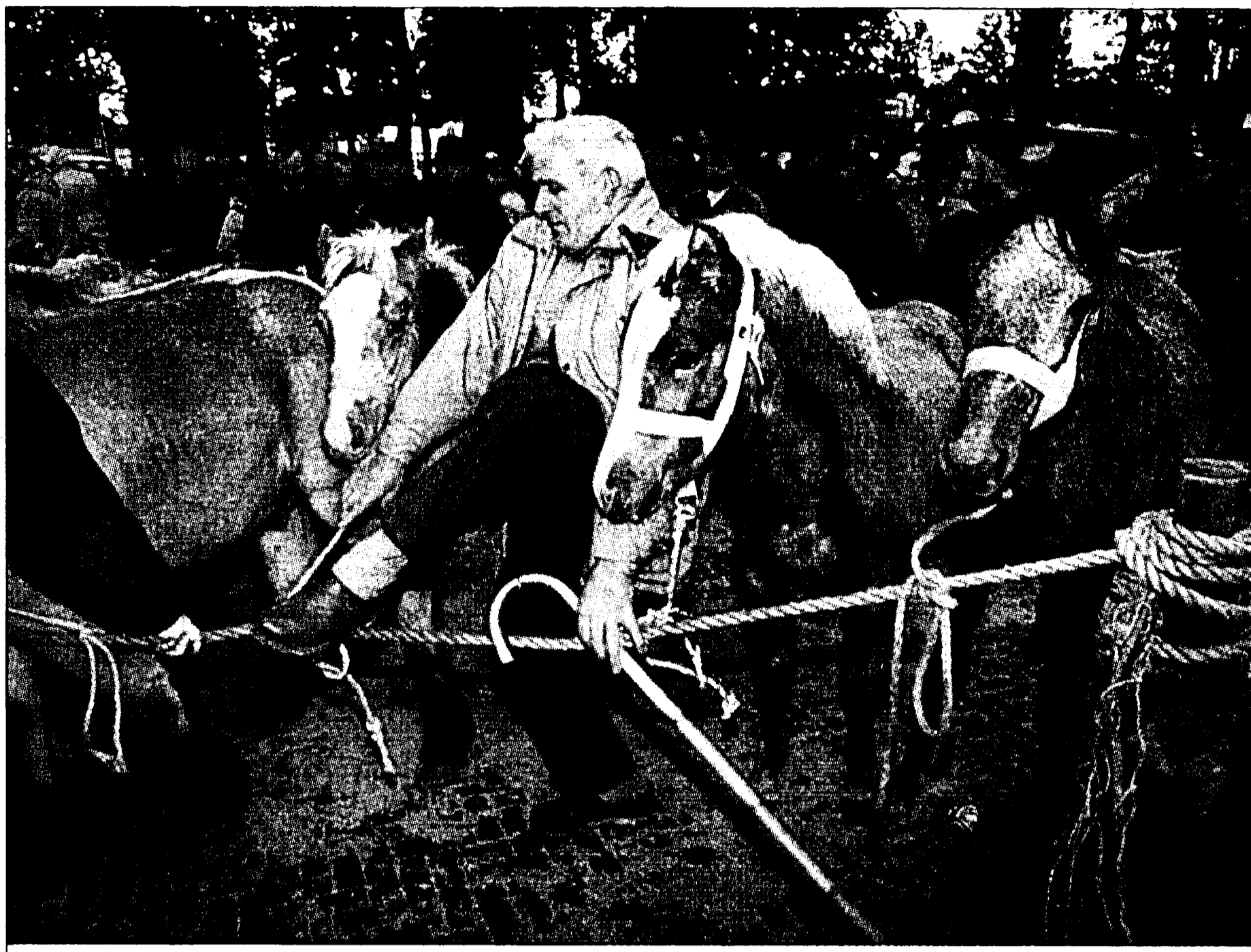
Amerikanen zijn trouw in huwelijk

CHICAGO - Minder dan één op de vier getrouwde mannen en slechts ongeveer één op de tien getrouwde vrouwen vrijt met een ander dan de partner. Dit is de uitkomst van een Amerikaans onderzoek tussen 1988 en 1992.

De mate van trouw aan de partner is groter dan naar voren kwam in het onderzoek dat Joyce Brothers in de jaren '80 gedaan heeft en dan blijkt uit het 'Hite-rapport' uit 1976, waarin naar voren kwam dat de helft tot driekwart van de vrouwen in het begin van de jaren '70 met een ander vrijde.

Uit het jongste onderzoek, dat door een instituut van de universiteit van Chicago gedaan is, blijkt dat 21 procent van de mannen en 12 procent van de vrouwen ontrouw was aan de partner.

Zonnig begin van Zuidlaardermarkt

■ Onder ideale omstandigheden - een winters zonnetje en bijna windstil - is vanmorgen in alle vroegte de 793e Zuidlaardermarkt begonnen. Traditiegetrouw op de derde dinsdag in oktober trokken veehandelaren en publiek naar de oudste en grootste paarden- en runderenmarkt van Europa. De drukte was minder dan in voorgaande jaren, als gevolg van de spreiding in de herfstvakantie. Of de 150.000 bezoekers van vorig jaar gehaald worden, is zeer de vraag. Als jaar van ontstaan van de markt wordt 1200 aangehouden, maar omstreeks het jaar 1000 zouden ook al markten in Zuidlaren hebben plaatsgehad. Monniken van het klooster in Aduard gingen te paard naar Zuidlaren om pacht te innen en andere zaken te doen.

Op pagina 3: **Koude en rustige nacht.**

Olie- en wapenembargo tegen Haïti in werking

PORT-AU-PRINCE - Het olie- en wapenembargo tegen Haïti is vannacht opnieuw in werking getreden. De militaire leider van het eiland, generaal Raoul Cedras, blijft weigeren de macht weer te leggen ten gunste van de gekozen president Jean-Bertrand Aristide. Extreem-rechtse aanhangers van de legerleiders waarschuwden dat Amerikaanse soldaten die het land zouden

Amerika wil niet ingaan op voorstellen van de Haïtiaanse legerleiding om opnieuw te praten over de toekomst van het eiland. Marineschepen blokkeren het eiland nu.

binnenvallen, in lijkenzakken zouden vertrekken. Legerleider luitenant-generaal Raoul Cedras opperde nieuwe besprekingen over zijn

vertrek, maar de regering-Clinton weigerde hierop in te gaan en verklaarde dat Cedras alleen maar bezig was met tijdrekken.

In een interview met het Amerikaans televisiestation CNN zei Cedras dat de oplossing voor Haïti in de dialoog gezocht moet worden. Cedras wil vooral amnestie voor de militairen die meegewerkt hebben aan het omverwerpen van het bewind van Aristide.

De VS is voorstander van een compromis, maar alleen wanneer dat past binnen het bestaande, door Cedras ondertekende VN-akkoord, dat voorziet in de terugkeer van de verdreven president Aristide.

De Amerikaanse ambassadeur William Spring zei gisteren dat de VS er bij het Haïtiaanse parlement op zouden aandringen een algemeen amnestiewet in overweging te nemen voor soldaten die misdaden begingen na de staatsgreep tegen Aristide in september 1991.

Nederland is bereid mee te doen aan een zeeblokkade van de Verenigde Naties tegen Haïti als de VN daarom vraagt. Nederland is voor deelname aan het olie- en wapenembargo al benaderd door de VS en Canada, maar wacht formeel een verzoek van de VN af.

De marine kan voor het naleven van het embargo het standaardfregat Bloys van Treslong en een Orionpatrouillevliegtuig inzetten. Beide zijn gestationeerd op de Nederlandse Antillen. Volgens een woordvoerder van de marine zal de Nederlandse bijdrage 'part time' zijn: het fregat en het vliegtuig draaien mee in een rooster met andere landen.

BENAZIR BHUTTO weer premier van Pakistan

ISLAMABAD - De Nationale Assemblée van Pakistan heeft Benazir Bhutto vandaag opnieuw gekozen tot premier van Pakistan. Drie jaar geleden raakte zij na een conflict die functie kwijt.

De 40-jarige Bhutto kreeg 121 stemmen. Haar conservatieve rivaal, ex-premier Nawaz Sharif kreeg 72 stemmen. Bhutto luisterde naar de bekendmaking van haar zegen door de parlementsvoorzitter Yusuf Raza Gilani met een grote glimlach. "Dit is een moment van triomf en van verzoening", zei ze. Afgeweerdigen van Sharif's Muslim-Liga reageerden op de uitslag met protestkretsen.

Bhutto's Progressieve Volkspartij van Pakistan (PPP) kwam op 6 oktober als winnaar uit de bus bij de parlementsverkiezingen, maar de partij won niet genoeg zetels voor een meerderheid in de Assemblée.

Benazir Bhutto was van 1988 tot 1990 al premier, tot dat zij haar plaats moest afstaan aan Sharif. In principe wordt de premier voor vijf jaar gekozen, maar Pakistan krijgt nu voor de zevende keer een nieuwe regeringsleider sinds de dood van dictator Zia-UI-Haq in 1988.

Telefoonstoring door vertraging in bezorging van Nieuwsblad

GRONINGEN - De te late verschijning van een deel van de maandgedities van het Nieuwsblad van het Noorden heeft gisteravond het telefoonverkeer in Groningen, Haren en Hoogerkerk vrijwel onmogelijk gemaakt. Doordat abonnees van de krant massaal gingen bellen waar hun krant bleef, raakte de telefooncentrale in de stad overbelast en daardoor uren buiten gebruik.

Technische problemen aan de nieuwe pers van het Nieuwsblad van het Noorden zijn al enige tijd de oorzaak van bezorgproblemen. De moeilijkheden waren maandag zo groot dat de edities stad Groningen en alle Drentse edities pas in de loop van de avond konden worden bezorgd.

Volgens een woordvoerder van PTT Telecom in Groningen hebben zo'n honderdduizend mensen tussen zes uur en kwart over acht niet kunnen bellen. Bij de PTT wordt dit het zogenaamde "Hennie Huisman-effect" genoemd. Ooit riep Huisman de kijkers op via een 06-nummer mee te jureren in een Soundmixshow. De belangstelling hiervoor was zo groot dat allerlei centrales in het land uitvielen.

Politie-invallen wisselkantoren

AMSTERDAM - De Amsterdamse politie heeft gisteravond invallen gedaan in vijf wisselkantoren rond het Damrak en de Munt. De administraties zijn in beslag genomen en 31 personeelsleden zijn aangehouden.

Het gaat om een actie onder regie van de Groep Ernstige Delicten van het korps, die zich bezig houdt met georganiseerde criminaliteit.

Volgens de politie, die nog geen verdere bijzonderheden wil geven, gaat het om een op zichzelf staand onderzoek, dat geen verband houdt met recente succesvolle acties tegen twee grote criminele organisaties. De binnengevallen 'change'-kantoortjes zijn gelegen aan het Damrak, de Nieuwendijk, Haringpakkerssteeg, Muntplein en Leidsestraat.

Uit onderzoek van de Amsterdamse politie naar misdaadsyndicaten is eerder gebleken dat die de wisselkantoren soms gebruiken als wisselkassier voor zwart geld.

Het aantal wisselkantoortjes in Amsterdam is de laatste jaren flink gegroeid. De omzet van die kantoren is veel hoger dan op grond van het toerisme verwacht kan worden. De actie die de politie nu onderneemt loopt onder de naam 'Het gouden kalf'.

Krantenbezorger mishandeld

GRONINGEN - De Groninger politie heeft vanmorgen vroeg vier mannen aangehouden die plomverloren twee mensen mishandelden. In de Gelkingestraat sloegen zij een 61-jarige bezorger van De Telegraaf van zijn snorriets, gaven de man klappen in het gezicht en gingen voetballen met zijn hoofd.

Eerder sloeg het vierstal (dat volgens de politie onderdeel is van invloed van alcohol verkeerde) een 37-jarige Groninger in de Poelstraat in elkaar. Zij vroegen de man om een shagje. Toen de man verklaarde geen tabak bij zich te hebben, sloegen zij op het slachtoffer in.

De bezorger deed na het incident aangifte bij de politie. Op grond van het verstrekte signalement konden de vier verdachten kort daarop worden aangehouden.

Een goed opstel is een huis waard

LOS ANGELES - Steeds meer Amerikanen maken gebruik van het geschreven woord om de gewenste prijs voor hun huis te vasten. Opstelwedstrijden met de eigen woning als inzet moeten er voor zorgen dat de vraagprijs wordt gehaald of, liever nog, wordt overtroffen. Deelnemers dienen per bijdrage tussen de 25 en 100 dollar over te maken.

Ook een echtpaar in Summit Valley in het zuiden van Californië leest momenteel aandachtig opstellen. De man

en de vrouw besloten tot de niet alledeagse verkoopmethode nadat ze hun huis, dat al twee jaar te koop stond, maar niet kwijt konden raken. Geïnteresseerden waren niet bereid 7,5 ton neer te leggen voor het riante optrekje met grote tuin.

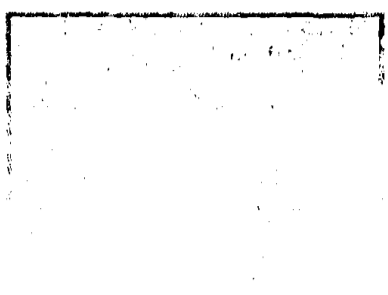
Nu krijgt degene die het beste opstel schrijft de woning. Vanuit de hele Verenigde Staten stromen verhalen binnen. Tot de deelnemers behoren volgens het echtpaar een advocaat, enkele makelaars en een Californische politicus. De bijdragen mogen overigens niet langer zijn dan 300 woorden en dienen te beginnen met de zin: "Ik zou graag in een huis in Summit Valley willen wonen, omdat...".

Het echtpaar hoopt op 8.500 deelnemers die bij de tekst 50 dollar moeten bijsluiten. Op die manier denkt het de verlangde 750.000 gulden te incasseren.

De bedenkers van 'Een huis voor een opstel' wonen in Maine, in het noordoosten van de VS. Zij kregen, bij een

tarief van 100 dollar per opstel, zo veel inzendingen binnen dat de vraagprijzen voor hun pension ruimschoots werd gehaald. Het echtpaar besloot daarop de laatste 2.000 deelnemers hun inschrijfgeld terug te sturen.

Het succes van de opstelwedstrijd raakte snel bekend. Binnen de kortste keren gingen op dezelfde wijze woningen in New York, Minnesota en Georgia van de hand. In Colorado wisselde zelfs een keten van drie restaurants via een opstel van eigenaar.

Het weer

TOENEMENDE BEWOLKING
Heldere nacht en minimumtemperatuur om het vriespunt. Overdag eerst zonnig, later van het noordwesten uit toenemende bewolking. Middagtemperatuur ongeveer 9 graden.

24 pagina's

Hooligans niet achter de tralies

Ze zijn niet van plan om ooit terug te komen in Nederland, de hooligans die vorige week werden gearresteerd. Daarom tilten ze niet zwaar aan de maand voorwaardelijk die de rechter hen gisteren oplegde.

Beschuldigingen tegen Strauss

De voormalige Oostduitse minister Schalk-Goldkowsky, die beschuldigd is van spionage, slaat terug. Zo zegt hij dat wijlen minister-president van Beieren, Franz Josef Strauss, hem regelmatig op de hoogte stelde van Westerse staatsgeheimen.

Ontslag voor Theo de Jong

Leo Beenhaker en Bert Jacobs zijn de voornaamste gegadigden om bij Cambuur Theo de Jong op te volgen. De Leeuwarder eredivisieclub heeft trainer De Jong aan de kant gezet door de belabberde sportieve prestaties. Cambuur staan onderaan.

Tv-nieuws	2
Regionieuws	3, 13, 14, 15
Achtergronden	4
Binnenlands nieuws	5
Buitenlands nieuws	7
Kunst	8
Beurs	8
Economie	19
Sport	21, 22

ERIC NEDERKOORN kijkt graag dwars tegen de wereld aan, maar het kan ook vierkant. In zijn column vandaag staat Harrie Mens centraal. U weet wel die het allemaal zo goed weet. Met zijn rafelige soms zelfs bevliegende pennefleurt Eric het hapje Mens. Elk graaije apart. Om rauw in te bijten. Voor u geseverd op pagina 4.

Ik abonneer mij op het Nieuwsblad van het Noorden en ontvang de krant vanaf 21 oktober tot 1 januari 1994 voor f 52,71

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

Daarna wil ik de krant per: (aanvullen naar keuze)

kwartaal (83,90)

maand, automatisch 27,65*

kwartaal, automatisch 81,40*

* Bij automatische betaling is mijn bank-/giro nummer: _____

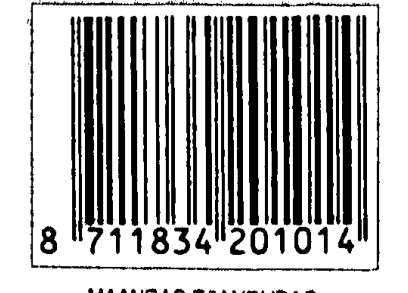
Handtekening _____

Deze aanbieding geldt niet binnen 3 maanden na opzegging van een abonnement en niet voor postabonnementen buiten ons verspreidingsgebied.

Verstuur deze bon in een open envelop zonder postzegel aan: Nieuwsblad van het Noorden Antwoordnummer 37, 9700 VB Groningen

Of bel gratis 06-0224567

De compleetste krant van Noord-Nederland

Advertentie

PLANKEN VLOER? SMANT

PLANKEN VLOEREN
Damsterdiep 70-72, Groningen
Magazijn: Timpweg 8
Zaterdag magazijnverkoop met 10% meeneemkorting

Vuren C
Canada's grenen
Amerikaans grenen
Scandinavisch grenen
Rusische lariks
Siberische lariks
Pitch pine
Hard maple
Amerikaans essen
Planken van extra gedroogd hout

Ruzie tussen meisjes leidt tot massale vechtpartij

OOSTERWOLDE - Een uit de hand gelopen ruzie tussen een Moluks en een Nederlands meisje heeft afgelopen zaterdagavond in Oosterwolde tot een ware veldslag tussen beide bevolkingsgroepen geleid.

Hierbij heeft een 22-jarige man uit Oosterwolde een ernstige steekwond in zijn arm opgelopen. Bovendien is er

door een onbekende met een vuurwapen geschoten. Hierbij raakte echter niemand gewond.

De vechtpartij is rond kwart voor tien op de kermis ontstaan toen een ruzie tussen een twee meisjes van 14 en 15 jaar escaleerde. Na een korte schermtusseling trommelde het Nederlandse meisje haar

ouders en een 22-jarige vriend op. Het kwartet stapte in een busje en ging op zoek naar de Molukse jongen die zich met de ruzie had bemoeid. Op de Brink, ter hoogte van het gemeentehuis, leidde dit tot een vechtpartij, waarbij geen gewonden vielen.

Na een gesprek tussen de vaders van het Nederlandse

meisje en de Molukse jongen, waar een en ander werd gesust, ging de familie terug naar het huis van de vader aan de Stegingaweg.

Hier arriveerde een groep van tien Molukse jongeren, in de leeftijd van 15 tot 20 jaar, in auto's. Toen de 22-jarige naar buiten ging om met ze te praten, werd hem een vuurwapen tegen het

hoofd gehouden. Vervolgens probeerde een andere belager hem met een Indonesisch slagwapen op het hoofd te slaan. Bij zijn poging om de slag met zijn arm af te weren, liep hij een diepe steekwond op. Deze verwonding werd in het ziekenhuis met 30 hechtingen behandeld.

Vlak voor de groep het haza-

pad koos, zag de vader - die in de deuropening stond - dat er een vuurwapen met een lange loop op hem gericht werd. Toen hij de deur dicht had geklappt, hoorde hij een schot gevolgd door een doffe klap. Later bleek dat er een kogelgat in de huiskamer zat. De politie van Oosterwolde heeft een zes man sterk rechteam ingezet, dat de zaak onderzoekt.

Zes jaar cel geëist tegen 'peetvader' in fraudeproces

ASSEN - Een aantal 'blunders' in de procesgang en een reeks van onrechtmatige opsporingsmethoden hebben tot gevolg dat de officier van justitie niet ontvankelijk is in haar vervolging. Dat betoogde gisteren raadsman mr. G. Spong op de laatste dag van het monsterfraudeproces voor de rechtbank in Assen. Officier van justitie mr. E. van de Vliet eiste tegen hoofdverdachte A.K. (65) uit Overschild zes jaar gevangenisstraf.

Ze schetste de kermisexploitant als de baas van de 'criminele organisatie' die het meeste werk door anderen liet doen maar de geldstromen in eigen zak liet vloeien. "Ook tijdens het proces, de afgelopen twee weken, is gebleken dat hij nog steeds de baas is. Verdachten hadden duidelijk door dat 'de peetvader' achter hen in de zaak zat. Eenmaal trad hij zelfs op als souffleur."

Mr. Spong vindt dat de rechtbank niet aan een bewijsafweging toekomt omdat er teveel dingen zijn gebeurd in de voorfase van het proces die niet door de beugel kunnen. De beginselen van een goede procedure zijn geschonden. De raadsman zou onvoldoende zijn voorzien van processtukken met als argument dat er dan een verhuismoving nodig zou zijn om de dossiers af te leveren. Pas in september kreeg hij de 67 ordners. Spong vindt dat zijn cliënt hierdoor in de verdediging is geschaad.

Bij de bewijsvoering zijn er illegaal faxen afgeapt. De resultaten hiervan zijn niet in het dossier opgenomen, maar volgens de raadsman hebben de taps het opsporingssteam een schat aan informatie gegeven waarmee het verder kon zoeken.

Een ernstige schaffing van wet en rechtspraak noemde Spong de telefoontaps van gesprekken tussen verdachten en een advocaat. Ook bij de

verkrijging van administratieve bescheiden over en van de verdachten van veertien banken zouden fouten zijn gemaakt.

Als de rechtbank niet vindt dat de officier niet ontvankelijk is, moet K. volgens Spong worden vrijgesproken omdat het bewijs in zijn geheel als onrechtmatig verkregen kan worden beschouwd.

Op K.'s tenlastelegging staan tien strafbare feiten die al eerder aan de orde zijn geweest in de strafzaken tegen andere hoofdverdachten. De fraudeleuze handelingen (flessentrekkerij, het opstellen van valse aktes en overeenkomsten, oplichting) hadden plaats binnen eens stelsel van b's en Arubaanse avv's. K. richtte minstens vijf avv's op. Deze rechtspersonen hoefden geen boekhouding bij te houden. Volgens de officier gebruikte de groep de avv's om schuldeisers op een dwaalspoor te brengen.

Spong stelde dat het feit dat K. grossierde in avv's en daarmee de doorzichtigheid van zijn handel en wandel bemoeilijkte geen argument is voor de beschuldiging van deelname aan een criminele organisatie. De Nederlandse en Arubaanse overheid hebben in 1988 deze rechtsvorm juist ingesteld met het doel om Aruba een financieel dienstencentrum te maken. "Zij hebben een behoorlijke hoeveelheid boter op het hoofd, omdat zij een instrument hebben geschapen dat vooral voor criminaliteit geschikt is."

Uitspraak in K.'s zaak wordt op 1 november gedaan. In de negentien andere zaken wordt 27 oktober vonnis gewezen. De vier andere hoofdverdachten die samen met K. een criminele organisatie zouden hebben gevormd hoorden eerder straffen van twee, drie, vijf en zes jaar tegen zich eisen.

Ambtenaren laten eigen werk zien

■ Een aantal van de exposerende ambtenaren in Roden. Van links naar rechts: Gerda Oldenburger, Wim Bruining, Hinke Vonk (in het midden met op haar schoot een werk van Nicolette Vermeulen), John Ike en Albert Postema.

NvhN/Duncan Wijting

Van onze verslaggeefster Marijke Knol

RODEN - Het is een bonte verzameling geworden. Olieverfschilderijen, hangen naast aquarellen, foto's bij handtekeningencollages en er is zelfs een kledingontwerp te zien, dat de medewerkers van de dienst gemeentewerken mogelijk ooit zullen dragen. In het gemeentehuis van Roden zijn deze maand kunstwerken te zien van de ambtenaren die er werken. Een idee van Hinke Vonk die op de afdeling burgerzaken werkt.

Zij sprokkelde de verschillende kunstwerken bijeen, zette collega's voor de bijzondere expositie aan het werk en is in gedachten al weer druk bezig met een volgende tentoonstelling.

"Ik kan me nauwelijks voorstellen dat dit al het talent is dat we in huis hebben. Er moeten in de buitendienst-me-

Het Roder gemeentehuis, waar elke maand een andere expositie wordt gehouden, is nu het decor van kunstwerken van de Roder ambtenaren zelf. Het initiatief van Hinke Vonk is enthousiast ontvangen.

werkkleding gekregen, maar de expositie duurt tot 1 november. Ik wacht dus af." John Ike heeft zijn verzameling handtekeningingen voor de tentoonstelling ingelijst. "Ik besef nu pas hoe mooi dat is. Ik zal die handtekeningen nooit meer in ordermappen verstopten."

Hinke Vonk wil nog een expositie organiseren. "Elke maand hangen hier werken van kunstenaars. Veel collega's roepen dan: Dat kan ik ook! Simpel gezegd natuurlijk, maar dat moeten ze dan ook maar laten zien. De eerste expositie hebben we nu achter de rug, maar er werken ongetwijfeld nog meer kunstenaars bij de gemeente Roden. Die komen gewoon volgend jaar aan de beurt."

Hiemstra wint wedstrijd van Grunneger Bouk

WINSCHOTEN - Reinder W. Hiemstra heeft met zijn verhaal 'n Geluid van stilte de verhalenwedstrijd van de Stichting 't Grunneger Bouk gewonnen. De wedstrijd maakte deel uit van de Van Ledderom-manifestatie, die eind vorige week in De Klinker in Winschoten werd gehouden.

De tweede prijs was voor Fré Schreiber uit Middelstum, derde werd Jan Iden uit Grollo, vierde Henk Smit uit Veendam, vijfde Sape Zwama uit Groningen en zesde Marie Franke-Luiken uit Norg. De jury, die vijftig inzendingen moest beoordelen, bestond uit drs. Harm Schepers, docent Nederlands, dr. Fokko Veldman, taalkundige en Emma Marte, schrijfster/bestuurslid van Het Grunneger Bouk.

Advertentie

HO, HO!
GEEN KLUS ZONDER
Metabo

Metabo
Nederland bv
Tel. 03462-64244.

DE KEUS VAN DE VAKMAN

Onvrede over karton op cd

■ Vakbondsbestuurder Westenbrink (links) overhandigt, in aanwezigheid van het gelegeheidskoor, de cd aan directeur Spits.

© Hans Banus

Kamervragen over nucleaire wasserij in Coevorden

Van onze verslaggever Jan Westera

COEVORDEN - Het PvdA-Tweede Kamerlid J.J. Feenstra wil van milieuminister Alfers opheldering over de komst van een nucleaire wasserij aan Coevorden. In die nog te bouwen wasserij wil het Amerikaanse bedrijf Interstate Nuclear Services (INS) volgens jaar radio-actief besmette kleding schoonmaken. INS denkt daarbij met name aan kleding en laboratorium.

Feenstra heeft naar aanleiding van artikelen in deze krant over INS minister Alfers gistermiddag schriftelijke vragen gesteld. "De vestiging van dit bedrijf is door een kernenergiewet ook een overheidszaak," meent Feenstra. Hij wil daarom van de minister weten welke stralingsdoses de fabriek voor werknemers en de omgeving oplevert. Ook vraagt hij of INS de benodigde berekeningen hiervoor kan overhandigen. Verder wil het PvdA-Kamerlid weten of INS radio-actieve stoffen op het riool wil lozen. Feenstra wil ook inzage in de hoeveelheid

radio-actief afval dat de wasserij in Coevorden maakt. Ook vraagt hij zich af of dit afval wordt teruggestuurd naar de aanbieder of mogelijk tijdelijk in Nederland wordt opgeslagen.

De Groninger kernenergie-deskundige H. Damveld zegt dat INS de in ons land wettelijk toegestane stralingsbelasting voor de omgeving in Coevorden snel overschrijft. Hij concludeert dat op basis van een rapport van de Nuclear Regulatory Commission over een soortgelijke nucleaire wasserij in het Amerikaanse Springfield. "Ik zou nooit bij zo'n fabriek willen werken en er ook niet in de buurt willen wonen," aldus Damveld.

Het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) in Petten vindt dat de INS-fabriek in Coevorden geen gevaar voor de volksgezondheid en het milieu oplevert. De hoeveelheid radio-actieve straling is zo gering dat INS voldoet aan de strengste eisen die het ministerie van Alfers stelt, aldus ECN in een rapport dat in opdracht van de gemeente Coevorden is opgesteld.

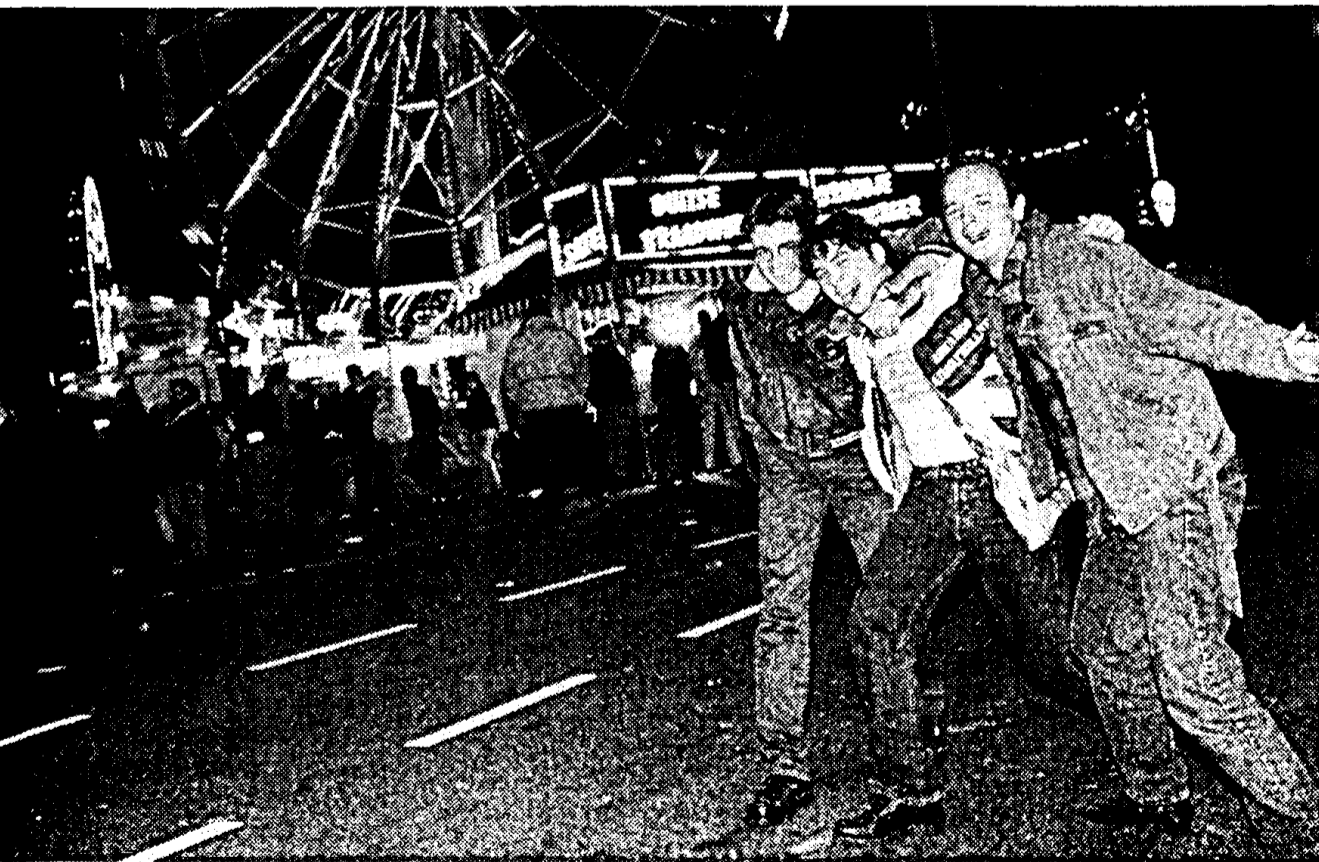
OUDE PEKELA - Werknemers van de kartonnagefabriek Britannia uit Oude Pekela hebben gistermiddag hun onvrede en teleurstelling over de jongste sanering in de vaderlandse kartonindustrie geuit via de productie van een cd: 'Wie oet de karton'. De geluidstracé bevat twee liedjes, waarvan eenje in het Groninger dialect, die de gevoelens weergeven van de kartonarbeiders in Pekela. Het eerste van de 500 exemplaren werd door FNV-vakbondsbestuurder F. Westera overhandigd aan drs. F.G. Spits, divisiedirecteur karton van het KNP/BT-concern.

De 'baas' van de Pekelder kartonarbeiders was in Oude Pekela om met een brede PvdA-delegatie te praten over de recente sanering en de toekomst van de kartonindustrie in het noorden van het land.

Aanwezig waren onder meer de Tweede Kamerleden H. Vos en M. Zijlstra en gedelegeerden namens het Europees Parlement, Provinciale Staten, het college van Pekela en de gemeenteraad.

KNP/BT verwacht over enkele weken met concrete plannen te komen omtrent met name de opzet van de zogenaamde scholingsfabriek voor kartonarbeiders, die onderdak krijgt in de fabriek van Britannia waar vanwege de sanering twee machines aan de productie worden onttrokken.

Rustige nacht in Zuidlaren

■ Gezelligheid en lol waren alom aanwezig in een rustig Zuidlarenacht.

© Noord Nederlands Fotopersburo

ZUIDLAREN - Koud. Het was vannacht vooral koud in Zuidlaren. Mutsen, dassen, handschoenen en zelfs oorwarmers kwamen er aan te pas om de Nacht van Zuidlaren zonder koukleumen door te komen. Het grote publiek bleef echter thuis. Het was te koud en het was ook al geen herfstvakantie, want die begint volgende week pas. "Het was tam en extreem rustig", verzucht R.J. Dijkstra, voorzitter van de herbeveiliging Horzon in Zuidlaren. "Het was wel gezellig hoor, maar voor de kroegbazen was het geen goede Nacht."

De Nacht van Zuidlaren wordt normaal gesproken door zeker 15.000 mensen bezocht. Muziek in de kroegen, de kermis draait de hele nacht door en op straat is het reuze gezellig. Vannacht bleef die gezelligheid op straat uit. "Het was gewoon rustig. Ik kon tot ver in de avond gewoon door het centrum rijden", vertelt Dijkstra. "Dat is me in jaren niet meer overkomen. En natuurlijk zaten veel mensen binnen in de cafés omdat het buiten zo vreselijk koud was, maar ook in de kroegen was het toch vrij rustig. Ik denk dat er minder dan de helft van het normale aantal bezoekers is geweest. Maar degenen die er waren, waren wel gezellig dronken."

De politie van Zuidlaren heeft ook een zeer rustige nacht achter de rug. "Er waren hooguit 5.000 mensen", schat E. Zweep, afdelingschef van de politiegroep Hondsrug. "Een paar kleine akkefietjes hebben we gehad. Er zijn wat fietsendiefstalsten geweest, enkele vechtpartijtjes en er is een auto gestolen. Bovendien is iemand met een ambulance afgevoerd naar het ziekenhuis in Groningen nadat hij snijwonden had opgelopen bij een valpartij. Maar verder hebben we weinig te doen gehad. De vechtpartijtjes hebben zich ook niet op straat afgespeeld, maar in de cafés en die zijn rustig. Het was gewoon lekker rustig", aldus Zweep.

Hooligans komen er van af met voorwaardelijke straffen

AMSTERDAM - Een maand voorwaardelijk en 750 gulden boete? De veroordeelde Graham T. slaat de handen bidend voor het gezicht. Hij is blij, want, zoals hij zelf op de gang luid getuigt: "Die boete betaal ik van het geld dat ik in de cel heb uitgespaard en voorwaardelijk... ik kom toch nooit meer terug naar dit DUMP-land."

De Engelse voetbalvandalen die vorige week Amsterdam onveilig maakten in de aanloop naar de wedstrijd Nederland-Engeland, waren gisteren voor de rechter bij met de strafmaat, maar boos over de behandeling.

heeft zijn landgenoten laten vallen en gecriminaliseerd met zijn 'belachelijke' excuses aan premier Lubbers over de hooligans, vinden T. en collega-hooligan Ian B., een 22-jarige staalsnijder die op 2 juni Noorwegen is uitgegooid na voetballeren. "Daardoor waren we allemaal al veroordeeld."

delingen als in Rotterdam, waar afgelopen vrijdag al hooligans moesten voorkomen tijdens snelrecht-sessies. Van de acht Britten die gisteren in Amsterdam terechtstonden, hoefde er maar een terug zijn cel in. D.C., vader van twee kinderen, kreeg twee weken onvoorwaardelijk bovenop een maand voorwaardelijk. Maar C. had dan ook behalve zijn verwoestingen aan café-inventarissen een ME'er een glas tegen zijn knie gegooid. Ook Graham T. en Ian B. hadden een willekeurige voorbijganger

met een terrasstoel in elkaar geslagen, maar dat werd milder bestraft. "Het verwonden van een politiemann, die door zijn werk is blootgesteld aan grote risico's, weegt extra zwaar", aldus rechter mr. M. Beins.

Officier van justitie mr. J. Steenbrink hamerde op de ernst van het voetbalgeweld en wees erop dat de Engelsen "net als de politie goed voorbereid en georganiseerd" als een soort leger te werk waren gegaan. "Als ze 'Come together' begon-

nen te zingen moest je oppassen", citeerde de officier een ME'er.

De verdediging had problemen met het snelrecht. De politierechter moest de zitting schorsen teneinde een weigerachtige wachtcommandant van de parketpolitie alsnog te bewegen een cel ter beschikking te stellen aan een advocaat die nog geen contact met zijn cliënt had mogen hebben.

breid worden gefotografeerd, waarvan vooral een fotograaf van het Engelse persbureau Reuters gretig gebruik maakte. Hun advocaat, mr. M. Rees, zei desgevraagd daartegen geen bezwaar te hebben gemaakt, omdat hij meende "dat dit niet kon".

"Van alles wat er hier met me gebeurd is begrijp ik niets", zei Graham B. Daar stond hij, vrij man, maar zonder veters in zijn schoenen. En zonder enig idee waar zijn bagage, geld en paspoort voor de terugreis waren gebleven.

ish Army uit Newcastle. Ook de naam van de Britse premier John Major daverde gisteren vergezeld van de term 'arsenale' door de hal van het Amsterdamse gerechtshof. Hij

B. komt er trouwens eveneens vanaf met een maand voorwaardelijk en 750 gulden, terwijl de officier van justitie drie maanden cel had geëist. Vergelijkbare eisen en veroor-

Graham B. en Ian T. mochten tegen alle gebruiken in tijdens de rechtzitting uitge-

PvdA en CDA willen dat OM wordt doorgelicht

DEN HAAG - Er moet een extern onderzoek komen naar het functioneren van het openbaar ministerie (OM). Volgens PvdA en CDA is een onderzoek noodzakelijk omdat er te veel fouten worden gemaakt door het openbaar ministerie.

De PvdA, daarbij gesteund door CDA-woordvoerder Koffeman, doet vandaag bij de behandeling van de justitiebegroting het voorstel om het openbaar ministerie door te lichten. Het onderzoek zou uitgevoerd moeten worden door een kleine groep van bestuurlijke en politieke zwaargewichten. Het moet duidelijk maken of het beleid effect heeft, of het huidige personeelsbeleid voldoet en hoe de administratie kan worden verbeterd.

Vormfouten door het openbaar ministerie, waardoor geregeld zware criminelen vrijkomen, zijn vele een doorn in het oog. Ook PvdA en CDA, die een onderzoek willen naar het functioneren van het OM.

Het OM is regelmatig in negatieve zin in het nieuws als gevolg van vormfouten, waardoor misdadigers door de rechter moeten worden vrijgesproken. Volgens PvdA en CDA wordt intern ook al geprobeerd de bezem door de organisatie te halen, maar dat is onvoldoende.

"Het is een bijna tragische situatie: het openbaar ministerie werkt hard aan verbeteringen, toch blijven er dingen misgaan. Daarom is het goed dat er van buitenaf eens met een frisse blik naar wordt gekeken", aldus PvdA-woordvoerder Kalsbeek.

Eerder dit jaar stak een interne stuurgroep onder leiding van de Amsterdamse procureur-generaal Van Randwijk de hand al in eigen boezem. De stuurgroep erkende dat het openbaar ministerie teveel ernstige fouten maakt en dat op papier overeengekomen afspraken niet worden nagekomen.

Tevens meldde de stuurgroep dat binnen het openbaar ministerie sprake is van een te grote vrijblijvendheid, in die zin dat de gemiddelde officier van justitie als een individu werkt en geen inmening of correcties van collega's duldt.

Met name op dit punt heeft de PvdA kritiek. Mevrouw Kalsbeek vraagt zich af of de officieren van justitie 'koningen in hun koninkrijken' moeten blijven. Zij overweegt of van bovenaf opgelegd zou moeten worden dat bepaalde officieren zich op de veel voorkomende zaken en anderen zich op zwaardere zaken moeten concentreren.

De stuurgroep meent dat het er vooral om gaat te komen van "individuele professionals naar een professionele organisatie". Volgens Van Randwijk zou het mogelijk moeten zijn binnen drie tot vijf jaar de koers van het openbaar ministerie een paar graden te verleggen. CDA en PvdA vinden dat echter te weinig en te traag.

CDA wil verbod verkoop drugs in koffieshops aan buitenlanders

DEN HAAG - Het CDA wil de verkoop van softdrugs in koffieshops aan buitenlanders verbieden op straffe van sluiting van de zaak. Het Tweede Kamerlid G. Koffeman zal dit vandaag voorstellen tijdens de behandeling van de begroting van justitie. Met de maatregel wil het CDA het drugstoerisme indammen. De PvdA twijfelt aan de uitvoerbaarheid van het plan.

Tijdens een bijeenkomst gisteravond van het CDA in Maastricht, dat veel hinder van het drugstoerisme ondervindt, noemde Koffeman het voorstel haalbaar als de eigenaren van de koffieshops de herkomst van hun klanten controleren. Koffeman: "De koffieshopeigenaar moet er nu al voor zorgen dat de drugs die hij verkoopt niet in handen komt van minderjarige. Ik voeg daar de groep buitenlanders aan toe. Vooral omdat die groep in de grensstreek, maar ook in de grote steden, veel overlast veroorzaakt."

De eigenaren van de koffieshops verwachten dat een verbod meer criminaliteit in de hand zal werken, omdat de buitenlanders met tussenpersonen zullen werken.

Fluorescerende wandschildering geeft veilig gevoel

■ Kinderen lopen langs de bijna voltooid fluorescerende wandschildering van Fabrice Hund in de tunnels van het NS-station Amsterdam Muiderpoort. De sombere donkere gangen in het station die een onveilig gevoel teweeg brachten, zijn door de felle kleuren verleden tijd. © ANP

Fiscus wil automatische betalingen

DEN HAAG - Burgers en bedrijven moeten hun belasting-schuld in de toekomst zo veel mogelijk automatisch afbetalen aan de belastingdienst. De dienst wil daarvoor het systeem van automatische incasso gaan gebruiken.

Staatssecretaris Van Amelsvoort (Financiën) heeft dit gisteren in de Kamer bekendgemaakt. De bewindsman gaf aan dat mensen met een laag inkomen ontzien zullen worden. In plaats van betaling ineens, zouden zij hun schuld over een aantal maanden mogen afbetalen.

De staatssecretaris zei ook bezig te zijn met een studie naar de invoering van een algemene parkeerbelasting. Deze zou betaald moeten worden door automobilisten die hun voertuig op de openbare weg parkeren.

Het plan voor de belasting is opgevat nu blijkt dat steeds meer gemeenten parkeerheffingen instellen in bepaalde delen van stad of dorp.

Jagen alleen maar 'voor de lol' voortaan verboden

DEN HAAG - Een ding was in ieder geval duidelijk bij de behandeling van het jachtbeleid in de Tweede Kamer: jagen 'voor de lol' wordt verboden. Daarna heerste er een Babylonische spraakverwarring over waar wel en waar niet gejaagd mocht worden en dan nog over de vraag op welke soorten van trekvogels wel en op welke soorten niet.

Staatssecretaris Gabor hield vast aan zijn uitgangspunten neergelegd in zijn nota Jacht- en Wildbeheer: jagen voor de consumptie mag, jagen op schadelijke trekvogels en wild mag, jagen om te 'oogsten' mag.

Een van de kamerleden stelde die oogstjacht aan de kaak met de woorden dat het niet aangaat "om in het voorjaar fazantkuikens het veld in te jagen met de bedoeling ze in het najaar de kerstpot in te schieten". Kamerbreed werd men het eens dat voor wat de jacht betreft een mo-

nopoliepositie moet worden gegeven aan Wild Beheer Eenheden, zogenaamde samenwerkingsverbanden van natuurbeschermingsorganisaties, lagere overheden, landbouwers en jachthouders.

De uitgebreide commissievergadering van de Tweede Kamer was bedoeld om staatssecretaris Gabor formuleren aan de hand te doen voor een wijziging van de Flora- en Faunawet. Na aandrang zegde Gabor toe dat hij die voorstellen tot wijziging van de wet over twee maanden naar de Tweede Kamer zal zenden, waarna opnieuw gedebatteerd kan worden over ook nu gestelde vragen als: waar mag gejaagd worden en op welke dieren.

De PvdA was bang dat de procedure rond de Flora- en Faunawet zo lang zou duren, dat die pas zou kunnen worden behandeld door de opvolgers van Gabor in het nieu-

we kabinet. De PvdA bleek voorstander de jacht zoveel mogelijk te beperken. CDA-woordvoerder Berry Eiselink wilde zover niet gaan. Hij vond dat jagen voor de consumptie toegestaan moest worden.

Uitendelijk vond hij zich in een door de PvdA opgestelde motie, die hij mede indiende.

Hierin wordt Gabor gevraagd zijn beleid zodanig bij te stellen dat jacht in natuurgebieden en op schadelijke trekvogels slechts bij uitzondering wordt toegestaan. Tevens willen PvdA en CDA dat de jacht nadrukkelijk wordt uitgevoerd door Wildbeheereenheden. Groen Links sloot zich bij deze motie aan.

In het debat had het CDA staatssecretaris Gabor gevraagd acht trekvogelsoorten van de lijst van te bejagen vogels te halen. Gabor ontwaarde de Tweede Kamer de CDA'er Eiselink hierin te volgen.

Turken mogelijk afgeperst door Koerdische PKK

ROTTERDAM/DEN HAAG - De regiopolitie Rotterdam-Rijnmond heeft sterke aanwijzingen dat Turkse ondernemers in Rotterdam worden 'bezocht' en vervolgens afgeperst door de Koerdische Arbeiders Partij (PKK). Volgens woordvoerder G. de Jong probeert de Politie Inlichtingendienst (PID) samen met de betrokken districten een beeld te krijgen van de omvang.

Ook de regiopolitie Haaglanden (Den Haag en omliggende plaatsen) heeft tientallen meldingen gekregen over mogelijke afpersing door de PKK. In vijftig koffiehuisen in Den Haag waar veel Koerden komen, werden pamfletten uitgedeeld om te waarschuwen tegen intimidatie, bedreiging en afpersing door de PKK in Nederland. De politie roept mensen, die hier iets van weten, op dit te melden. Tot aangiftes heeft het volgens een woordvoerder nog niet geleid.

Het probleem is dat degenen die worden afgeperst de politie niet durven in te schakelen, uit angst voor represailles.

Vrouw bekent baby moord

KESTEREN - De politie Gelderland-Zuid heeft in het weekeinde een jonge vrouw uit Kesteren aangehouden, die bekend heeft haar baby direct na de geboorte in een sloot in Kesteren te hebben achtergelaten. De baby, een jongetje, werd vrijdag gevonden door voorbijgangers. Het kindje is waarschijnlijk tijdens de geboorte gestikt door zuurstofgebrek, zo heeft sectie uitgewezen. De vrouw heeft haar zwangerschap verborgen gehouden en het kind helemaal alleen ter wereld gebracht.

Nepoverval op postagentschap

DORDRECHT - Een 22-jarige man heeft in juli valse aangifte gedaan van een overval op een postagentschap in Dordrecht. Daarbij werden een aanzienlijk bedrag, girobetaalkaarten en staatsloten buitgemaakt. De man werkte als uitzendkracht voor het postagentschap. De man verklaarde dat hij onder bedreiging van een pistool gedwongen werd geld af te geven. De overval zou zijn gepleegd door een man die met hem was meegelopen toen hij de deur opende. Inmiddels zijn de Dordtenaar en een 25-jarig Rotterdamse familielid aangehouden. Een deel van de buit is teruggevonden in de kruipruimte van het postagentschap.

Libertarische Partij opgericht

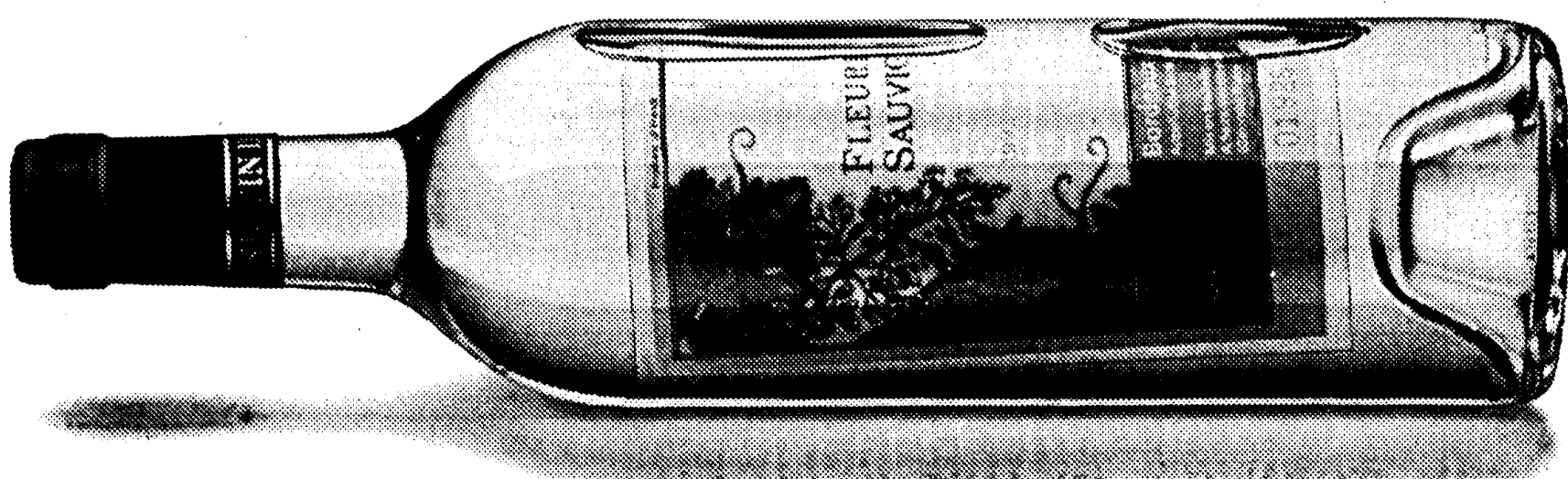
SCHIJF - Ir. Huub Jongen uit het Westbrabantse dorp Schijf is samen met gelijkgestemden uit de libertarische beweging bezig met de oprichting van een nieuwe politieke partij, de Libertarische Partij. Jongen is een van de landelijke kopstukken van die beweging. Alle procedures rondom oprichting en registratie zijn in gang gezet. De bedoeling is volgend jaar mee te doen aan de Tweede-Kamerverkiezingen. De Libertarische Partij streeft naar wat Jongen beschrijft als 'persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid voor alle mensen'. Aan een daarop gebaseerd verkiezingsprogramma wordt gewerkt.

Opheldering extra boetes

DEN HAAG - De PvdA-fractie in de Tweede Kamer wil van minister Hirsch Ballin van justitie weten of de politie volgend jaar 200.000 extra bekeuringen voor verkeersover-tredingen moet uitdelen. Dat zou moeten omdat er geld nodig is om bezuinigingen op de begroting van justitie te kunnen voorkomen. De procureur-generaal zouden onlangs deze en andere maatregelen hebben afgesproken om zo het benodigde bedrag van 60 miljoen gulden bijeen te sprokkelken. PvdA-kamerlid Stoffelen heeft via schriftelijke vragen om opheldering gevraagd.

Advertentie

NU WEGLEGGEN, STRAKS GENIETEN.

Een unieke fles wijn cadeau bij een helder spaaraanbod.

De NMS Spaaractie loopt van 15 tot en met 30 oktober 1993.

De NMS Spaarbank heeft voor nieuwe vervaardigd voor nieuwe klanten van spaarders tijdens de spaaractie een bijzonder de NMS Spaarbank.* Kom langs bij het aantrekkelijk aanbod. Naast uiteraard een agentschap van de NMS Spaarbank of bel degelijk persoonlijk advies en een goede 06 - 0250019 (gratis) voor het adres rente ontvangt u een uniek welkomst- van de dichtstbijzijnde NMS-agent. geschenk. Indien u een eerste spaar- De NMS Spaarbank is een onderdeel drag inlegt van minimaal f 250,-, krijgt van de ING Bank. u een bijzondere fles wijn met een opvallend zwevend etiket. De fles is in **NMS SPAARBANK** een beperkte genummerde oplage speciaal De NMS, de bank die u kent.

* De fles wijn ontvangt u alleen in de actieperiode en zolang de voorraad strekt. * Dit aanbod geldt niet voor personen onder de 18 jaar.

kleuren en stijlen uit de **de Natuur**

T WOONHUIS
ALLES VOOR UW SLAAPINTERIEUR
Hoomsediep 131, Groningen Telefoon 050-271555

De Total Night Collection ziet uw "nachtrust" als een totaal concept. Slaapmeubelen van perfecte kwaliteit en schitterende vormgeving, gekoppeld aan hoge eisen van doordacht comfort en duurzaamheid. Daarbij biedt de specialist van de Total Night Collection de zekerheid van een vakkundig advies.

Selena

Een adembenemend mooi voorbeeld van de Total Night Collection is het model SELENA. Een natuurlijk concept dat spreekt tot de slaapverbeelding van vele mensen. Een prachtige combinatie van pijnbomenhout en rotan vlechtwerk in de sfeer van tropische nachten. SELENA biedt vele combinatiemogelijkheden binnen dit programma.

Ledikant 180 x 200 cm (160 x 200 zelfde prijs)	2595,-
Nachtkast, 3 laden à 995,-	1990,-
	4585,-
Tijdelijk Setprijs:	3995,-
Bijpassende 3-deurs kast	4295,-
Nu tijdelijk:	3795,-

"RANK XEROX MAAKT TOCH ALLEEN KOPIEERMACHINES?"

Xerox 4011 laserprinter Van f 3.995,- voor **f 3295,-** (excl. BTW)

Behalve kopieermachines levert Rank Xerox ook een complete serie laserprinters. De nieuwe Xerox 4011 bijv. heeft standaard 6 emulaties incl. PCL5 en 3 Mb geheugen. Bovendien met 3 jaar gratis reparatie en onderhoud. Profiteer nu van de tijdelijke **EENMAAL** lage prijs en de **ANDERMAAL** Bonuskorting: GRATIS extra papertade t.w.v. f450,-.

EENMAAL ANDERMAAL
ALLE RANK XEROX GAAN DE PRILZEN ONDER DE NAAM

Rank Xerox Kantoorcentrum Groningen
050 - 1291 55
Osloweg 1, 9723 BE Groningen
Hoek Osloweg/Bornholmstraat

Rank Xerox. The Document Company
PRINTERS - COPIERS - FAXEN

Stalen beschermingsbalken.

Gordels met unieke spanners en klampen.

Standaard airbag.

Volledig verstelbare stuurkolom voor optimale rijpositie.

Veiligheidskooi en kreukelzones.

Speciaal gevormde veiligheidszittingen.

Brandstoftoevoer beveiliging.

Botsbestendige brandstoftank.

Portiersloten met veiligheidsontgrendeling.

Veiligheid gaat bij Ford veel en veel verder dan gordels en airbags.

We zijn het met u eens. De airbag is een van de belangrijkste innovaties op veiligheidsgebied sinds de introductie van de autogordels. Daarom is praktisch iedere Ford die nu uit de fabriek komt standaard uitgerust met een airbag aan de bestuurderszijde. En voorbereid voor een airbag aan de kant van de passagier.

Maar veiligheid gaat bij Ford veel en veel verder dan een airbag. Veiligheid is bij Ford zoveel als een begrip: Dynamic Safety Engineering. DSE, dus. En dat staat voor een

totaal stelsel van actieve en passieve veiligheidsvoorzieningen.

Dynamic Safety Engineering staat aan de basis van het gedrag en de eigenschappen van de hele auto. Hoe de auto zich gedraagt onder de meest uiteenlopende omstandigheden. En uiteraard ook hoe u zo ongeschonden mogelijk uit eventuele moeilijkheden komt. Let wel, het gaat bij DSE niet om zomaar wat extra's. Het gaat om een unieke manier van denken, ontwerpen en bouwen. Vanaf de allereerste pennestreek op de tekeningaf

zorgt Ford ervoor dat de veiligheid van elke auto tot in de aller-kleinste details gewaarborgd wordt.

DSE gaat dan ook veel verder dan een airbag. De resultaten ervan vindt u terug in de totale constructie en in de details. Geperfectioneerde kreukelzones. Stalen balken in de portieren. Solide veiligheidskooi. Gordels met unieke spanners en klampen. Voorstoelen met een speciaal gevormde veiligheidszittingen, zodat u niet onder de gordel door kunt duiken. Allemaal

voorzieningen die tot in de kleinste details gemaakt zijn om u te beschermen. Zonder dat u daar extra moeite voor hoeft te doen.

Ford heeft in alles gedacht aan uw veiligheid. En dat rijdt extra comfortabel. Zeker weten.

Ford weet wat u beweegt.

U BENT WELKOM BIJ DE FORD-DEALERS

STADSKANAAL: BOXEM STADSKANAAL C.V. * Donderdag koopavond Hoofdstraat 69, tel. 05990-13655	ULRUM: BAKKER-ULRUM B.V. Noorderstraat 17, tel. 05956-1212
WINSCHOTEN: LAURENS AUTOBEDRIJF B.V. * Vrijdag koopavond Papierbaan 5-7, tel. 05970-13792	BEILEN: JAAP DIK * Vrijdagavond koopavond De Zuidmaten 4, tel. 05930-25000
TER APEL: BOXEM TER APEL C.V. * Donderdag koopavond Heembadweg 12-14, tel. 05995-2550	GRONINGEN: BOERHOF B.V. * Donderdag-koopavond Rijksweg 130, tel. 050-411552
FARMSUM/DELFIJL: AUTO BOLHUIS * Vrijdag koopavond Venjelaan 2-4, tel. 05960-17340	UITHUIZEN: AUTOBEDRIJF BATHOORN * Vrijdag koopavond Industrieweg 1, tel. 05953-3455
TOLBERT: AUTO SMIDTS TOLBERT B.V. * Vrijdag koopavond Oldebertweg 30, tel. 05945-12400	ASSEN: TIMMERMAN B.V. * Vrijdag koopavond v. Vlissingenstraat 19, tel. 05920-41041
VEENDAM: TIMMERMAN B.V. * Donderdag koopavond Lloydsweg 39, tel. 05987-17944	HOOGEZAND: AUTOMOBIELBEDR. HARTMAN B.V. * Donderdag koopavond 9601 EN, tel. 05980-96110
RODEN: AUTO SMIDTS RODEN B.V. * Donderdag koopavond Produktieweg 20, tel. 05908-16855	WARFFUM: AUTOBEDRIJF PIT * Vrijdagavond koopavond Noorderstraat 1, Warffum, 05950-2181
EELDERWOLDE: AUTOBEDRIJF DORENBOS * Vrijdag koopavond Groningerweg 109, tel. 050-250415	ZUIDLAREN: AUTOBEDRIJF WIM v. VELDHUIZEN * Vrijdagavond koopavond Annerweg 2, 05905-1556

Wijlen Franz-Josef Strauss van spionage beschuldigd

BONN — De voormalige Oost-Duitse minister Alexander Schalck-Golodkowski die beschuldigd is van spionage, heeft gisteren zijn aanklagers een voorproefje gegeven van wat hen te wachten staat als zij hem dagvaarden.

In een interview met de Berliner Zeitung dat vandaag wordt gepubliceerd, zegt Schalck-Golodkowski dat wijlen de minister-president van Beieren, Franz-Josef Strauss, hem regelmatig op de hoogte

stelde van informatie van Westerse inlichtingendiensten, inclusief staatsgeheimen.

Schalck had invloedrijke zakelijke relaties en vrienden in het Westen, en er doen al geruchten de ronde over zijn dubbelrol sinds De Muur ineenstortte. Die geruchten lijken te verklaren waarom hij ondanks tientallen onderzoeken inzake het miljardenimprium dat hij leidde — Schalck zorgde voor harde valuta en goederen voor de DDR — nim-

mer in staat van beschuldiging werd gesteld.

De onschendbaarheid die hij kennelijk genoot en de berichten dat hij het vuile werk opnamte voor Westerse inlichtingendiensten en zakenrelaties, vormt een van de nog onopgeloste geheimen van de Duitse eenwording.

Vorige week meldde het Openbaar Ministerie dat tegen de 61-jarige Schalck een onderzoek was begonnen wegens spionage. Het interview met de

Berliner Zeitung lijkt een reactie op deze bekendmaking.

Het is bekend dat de conservatieve politicus Strauss regelmatig met Schalck ontmoetingen had. Schalck zegt nu dat Strauss hem bij die gelegenheden op de hoogte bracht van bepaalde staatsgeheimen. Zo kreeg hij van Strauss oot inzage in het dossier dat de West-Duitse geheime dienst van hem had aangelegd. Ook zou Strauss hem verteld hebben waar de Sovjet-raketten in de

DDR stonden opgesteld.

Strauss, die in 1988 overleed, sprak vrijuit met hem, aldus Schalck. Hij zegt dat hij op zijn beurt vrij was met inlichtingen over wat er in de DDR aan de hand was. "Mijn gesprekspartners werden precies op de hoogte gebracht van wat er in de DDR gebeurde."

Dat bracht de Oost-Duitse geheime politie, waarvoor Schalck zogenaamd werkte, ertoe in 1983 een onderzoek tegen hem in te stellen.

Na de val van De Muur bood Schalck zijn diensten aan de West-Duitse geheime dienst aan. De Berliner Zeitung citeert uit een nota van de inlichtingendienst, gedateerd 6 februari 1990, waarin staat dat Schalck "beperkt van vervolging is uitgesloten" in ruil voor zijn medewerking. In de nota wordt verwezen naar een overeenkomst tussen de openbare aanklagers en Klaus Kinkel, destijds een hoge ambtenaar van het ministerie van

justitie en nu minister van buitenlandse zaken, betreffende de positie van Schalck.

De geheime dienst besloot Schalck een villa aan te bieden bij München voor de verkiezingen van maart 1990. "Het was kennelijk de wil van de federale regering dat ik zou verdwijnen. Ik mocht niet praten, omdat dat de situatie in Oost-Duitsland zou beïnvloeden en de vrije verkiezingen zou verstoren."

Immunititeit hiv-virus

NAIROBI — Een onderzoeksteam van Kenyanese, Canadese en Nederlandse wetenschappers heeft bij 25 vrouwen in Kenya een immuniteit tegen aids ontdekt, die mogelijk tot de ontwikkeling van een anti-aidsvaccin kan leiden. Na jarenlang onderzoek onder 1700 prostituties in de Ma-jengo-sloppenwijk in de hoofdstad Nairobi bleken 25 vrouwen niet hiv-positief te zijn. Terwijl ze in verband met hun werk wel vijf jaar lang aan het virus hebben blootgesteld. De onderzoekers denken dat de 25 vrouwen dezelfde genetische eigenschappen bezitten.

Uitstel van 'Schengen'

PARIS — Het Verdrag van Schengen dat het vrije verkeer van personen tussen negen van de twaalf EG-lidstaten regelt gaat niet op 1 december in maar pas twee maanden later. Dat hebben de staatssecretarissen van Europese Zaken gisteren in Parijs onder zware Franse druk besloten. Acht van de negen lidstaten, waaronder Nederland, wilden vasthouden aan de oorspronkelijke streefdatum van 1 december, maar Frankrijk wenste daar onder geen enkele voorwaarde mee akkoord te gaan. Volgens Frankrijk functioneert het zogenaamde Schengen Informatie Systeem (SIS) door technische problemen nog steeds niet naar behoren.

Ruimteveer gelanceerd

CAPE CANAVERAL — Na twee afgebroken pogingen is gisteren het Amerikaanse ruimteveer Columbia gelanceerd vanaf de ruimtevaartbasis Cape Canaveral in Florida. De zeven bemanningsleden zijn vertrokken voor een twee weken durende medische onderzoeksmisssie, de langste die de shuttle ooit heeft uitgevoerd. Vooral de vele voorgenomen proeven met de 48 laboratoriumratten aan boord, zijn hevig bekritiseerd door organisaties voor de dierenbescherming. De astronauten zullen onder meer nagaan wat de gevolgen van langdurige gewichtloosheid zijn.

VS dreigt met luchtaanvallen

SARAJEVO — De Amerikaanse regering heeft de Servische leiders bedreigd met luchtaanvallen, wanneer de beschietingen op Sarajevo doorgaan. Minister van buitenlandse zaken Christopher heeft dit in een brief aan de Servische president Slobodan Milosevic. De Bosnische moslims en Serviërs zijn overeengekomen om te beginnen met een grote gevangenenruil. De vrijlattingen van 30 interneringskampen moeten bijna parallel lopen met de ruil van 5.500 Kroatische en moslim-gevangenen die vandaag van start gaat.

Zelfmoord bij sekteleiden

HANOI — Een sekteleider in een afgelegen gehucht in het noordwesten van Vietnam wordt ervan beschuldigd dat hij 52 volgelingen heeft aangezet tot het plegen van zelfmoord. Pas gisteren werden de bijzonderheden bekend van de zelfmoorden, die op 2 oktober plaatsvonden in de provincie Son La, 230 kilometer ten westen van Hanoi. Sekteleider Ca Van Lieng had zijn volgelingen redding beloofd van een apocalyptische vloed die hij voorspelde voor het jaar 2000. Hij zette de zelfmoorden op touw nadat hij bang was geworden dat zijn bedrog zou uitkomen.

Congres knaagt aan macht Clinton

Van onze correspondent Hans de Bruijn

WASHINGTON — De Amerikaanse president Clinton verzet zich hevig tegen pogingen van vooral Republikeinse leden van het Congres om zijn bevoegdheid te beperken troegen te sturen naar Haiti en Bosnië. Deze Congresleden willen voorkomen dat Clinton zonder parlementaire instemming soldaten inzet voor operaties waar de meeste Amerikanen absoluut geen heil in zien.

Hoewel de militaire bevoegdheden van de president van de VS in de Grondwet zijn vastgelegd, vinden vooral Republikeinse leden van het Congres dat deze in sommige situaties te ver gaan.

Clinton zei gisteren dat 'elke uitdaging van mijn macht' het verkeerde signaal zal geven aan de militaire leiders van Haiti. Oppositieleider senator Robert Dole kondigde een wetsvoorstel aan dat de inzet van soldaten voor gevechtmissies bindt aan toestemming vooraf van het Congres. Ook een groeiend aantal Democraten zou voor zo'n beperking velen.

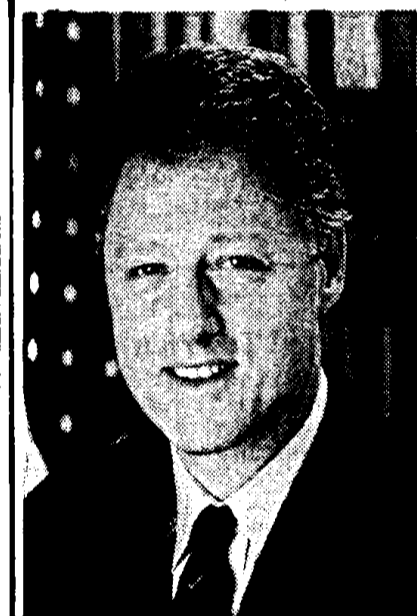
De president wilde nog niet zeggen of hij zijn vetorecht zal gebruiken om zo'n wetsvoorstel te blokkeren.

Volgens minister Christopher van buitenlandse zaken is Dole's voorstel zelfs in strijd met de Grondwet. "Als het aanvaard zou worden, zou dat een ernstige terugslag voor de VS zijn", zei hij. Clinton heeft een eenheid van enkele honderden mariniers paraat staan om de Amerikanen in Haiti te beschermen, terwijl zes oorlogsschepen een zeeblokkade uitvoeren. Ook Frankrijk en - in principe - Nederland doen mee aan de Amerikaanse blokkade.

De militaire actie bij Haiti wordt gesteund door de VN, die vrijdag een olie- en wapenembargo tegen Haiti afkondigde, omdat de militaire junta weigert het gezag over te dragen aan de in 1991 afgezette en in 1990 democratisch gekozen president Jean-Bertrand Aristide. Maar in de VS vrezden velen een nieuwe omstrede militaire VN-operatie, na die in Somalië.

Senator Dole zei niet de presidentiële macht te willen aantasten, maar wel instemming van het Congres te eisen voor acties die meer zijn dan de evacuatie van Amerikaanse burgers of het direct verdedigen van de Amerikaanse veiligheid.

Volgens de wet heeft de president alleen toestemming van het Congres te vragen voor een oorlogsverklaring. Maar daarvan is ten aanzien van Haiti of Bosnië geen sprake. Het gaat uitsluitend om VN-vredesmissies. Clinton zei dat hij uitverrijg met Congresleden heeft overlegd over Bosnië, Somalië en Haiti en dat de ongerustheid van het Congres ontorecht is.

PRESIDENT CLINTON... minder macht?...

VS vraagt Russen om stop dumpen nucleair afval

WASHINGTON — De Verenigde Staten hebben Rusland gisteren dringend verzocht het lozen van nucleair afval in de Japanse Zee te staken. Dat heeft een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken meegedeeld.

Japan heeft, in krachtige bewoordingen, eveneens zijn ongenoegen geuit over het dumpen van nucleair afval. De Russen hebben echter laten weten door te gaan met het lozen van vloeibaar licht-radioactief afval in de zee ten westen van het Japanse eiland Hokkaido. Zondag loosde de Russische marine reeds 900 ton van de omstrede stoffen in zee. Voor het midden van volgende maand willen de Russen nog eens 800 ton dumpen.

De Verenigde Staten menen dat het licht-radioactieve afval van de Russen voorlopig beter op het land kan worden opgeslagen, aldus McCarry. Naar zijn zeggen is het nog niet helemaal duidelijk om wat voor soort afval het gaat. Hij zei niet te weten of het alleen om licht-radioactief materiaal gaat of ook om stoffen met een hoog risico. Washington heeft Moskou opgevoerd zich te houden aan het internationaal overeengekomen moratorium voor het in zee dumpen van hoog-radioactief afval. De Amerikaanse woordvoerder herinnerde eraan dat de Russen de Conventie van Londen uit 1972 die zulke lozingen verbiedt, hebben geratificeerd.

Protest Palestijnse vrouwen

■ Palestijnse vrouwen nemen op het Rode Plein in de GAZA-strook deel aan een protestbijeenkomst. Zij voeren portretten mee van familieleden die door Israël zouden worden vastgehouden. De vrouwen eisen dat hun vrijlating een agendapunt wordt van de vredesbesprekingen die Israël en de PLO in de Egyptische stad Taba gaan voeren.

Leger van Rusland weigert steun aan Sjevardnadze

MOSKOU/TBILISI — Het Russische leger is niet van plan zich te mengen in de burgeroorlog in Georgië. De strijdkrachten wijzen een verzoek van de Georgische leider Sjevardnadze om militaire steun in de strijd tegen zijn rivaal Gamsachoeirdia van de hand. Dat heeft het Russische persbureau Itar-Tass vanmorgen gemeld.

De ambassadeur van Georgië in Moskou, Avadze, verklaarde tegenover het persbureau dat officieren zich "categorisch tegen de inzet van Russische legereenheden in Georgië" hebben uitgesproken. De militairen deden hun uitsluiting tijdens een onderhoud tussen de premiers van Rusland en Georgië, Tsjernomyrdin en Patsatsia.

De Georgische eerste-minister was gisteren naar Moskou gevlogen voor overleg met de Russische autoriteiten. Sjevardnadze zei vanuit de Georgische hoofdstad Tbilisi actief deel te nemen aan de pogingen militaire steun van Rusland te krijgen.

Het Georgische staatshoofd wees tijdens een bijeenkomst met een groep intellectuelen op de noodzaak van Russische hulp om de aanhangers van Gamsachoeirdia tegen te kunnen houden. Hij kwam daarmee terug op eerdere uitslatingen dat het leger gebeden staat is verloren gebieden terug te winnen. "Ons leger is zo goed als uitgevalven", aldus

■ President Sjevardnadze richt zich tot een groep intellectuelen in Tbilisi.

Sjevardnadze. Hij voegde eraan toe dat de komende dagen beslissend zijn voor de toekomst van Georgië. Sjevardnadze kampt sinds hij in 1992 aan de macht kwam met etnische conflicten in zijn land. Zo bleef hij niet in staat de strijd tegen de separatisten in Abchazië te winnen. Hij kwam vorige maand verder in de problemen toen de begin 1992 verdreven oud-president Gamsachoeirdia terugkeerde uit ballingschap en de gewapende strijd tegen de regering opnam.

De aanhangers van Gamsachoeirdia hebben ongeveer tien steden in handen. Zij namen zondag Samtredia en Choni in, twee belangrijke steden in het westen van Georgië, en bedreigden gisteren Koetaisi, de tweede stad van de republiek. De burgemeester van Koetaisi zei dat de rebellen op nog geen 15 km van de stad waren genaderd.

Het regeringsleger telt 4000 à 5000 man. Daaronder zijn gardisten die vallen onder het bevel van minister van defensie Georgi Karkarasjvili, de 'Mchedroni' (ruiters) die trouw zijn aan Djabba Ioseliani - een

achoeirdia hebben ongeveer tien steden in handen. Zij namen zondag Samtredia en Choni in, twee belangrijke steden in het westen van Georgië, en bedreigden gisteren Koetaisi, de tweede stad van de republiek. De burgemeester van Koetaisi zei dat de rebellen op nog geen 15 km van de stad waren genaderd.

Het regeringsleger telt 4000 à 5000 man. Daaronder zijn gardisten die vallen onder het bevel van minister van defensie Georgi Karkarasjvili, de 'Mchedroni' (ruiters) die trouw zijn aan Djabba Ioseliani - een

aan een sanering van de inlichtingendiensten. Momenteel bestaan er twee diensten: de militaire Sismi en de civiele Sisdie. Beide organisaties overlappen elkaar ten dele, en controle blijkt vrijwel onmogelijk door de ingewikkelde commandostructuur. Als gevolg hiervan zijn de geheime diensten altijd een broeinest geweest van corruptie, cliëntelisme en nepotisme. Kwalijker is dat ze ook betrokken waren en zijn bij tal van acties tegen de Italiaanse staat.

militaire leider en adviseur van Sjevardnadze, en de militairen van het eerste legerkorps van generaal Kitovani, een voormalige minister van defensie.

Gamsachoeirdia kan van zijn kant rekenen op ongeveer 2000 uiterst gemotiveerde soldaten die voornamelijk zijn gerecrueteerd in zijn geboortestreek Mingrelia. Zij krijgen de afgelopen tijd de steun van tientallen strijders uit de Noord-Kaukasus, die eerder ook al tegen Sjevardnadze's troepen hadden gevochten aan de zijde van de Abchaziërs.

De hervorming die de regering voor ogen heeft, voorziet in de vorming van één veiligheidsdienst, die direct valt onder de verantwoordelijkheid van de premier. Deze centrale organisatie is verdeeld in een civiele en militaire dienst, die verantwoording schuldig zijn aan de minister van binnenlandse zaken en die van defensie. Minstens 500 leden van het huidige personeelsbestand moeten afvloeien.

De hervorming die de regering voor ogen heeft, voorziet in de vorming van één veiligheidsdienst, die direct valt onder de verantwoordelijkheid van de premier. Deze centrale organisatie is verdeeld in een civiele en militaire dienst, die verantwoording schuldig zijn aan de minister van binnenlandse zaken en die van defensie. Minstens 500 leden van het huidige personeelsbestand moeten afvloeien.

Italiaanse regering hervormt geheime diensten

ROME — De Italiaanse regering wil binnen een maand een ingrijpende herstructurering doorvoeren van de sterk in opspraak geraakte inlichtingendiensten. Dit is bekend geworden na een spoedoverleg tussen president Scalfaro, premier Ciampi, verschillende ministers, de leger- en politieleiding en de directeuren van de geheime diensten.

Aanleiding was de aanhouding van Augusto Citanna, een plaatselijk leider van de civiele

Geheime banden met de mafia, coupplannen. Het gonst van de geruchten over de Italiaanse inlichtingendiensten, sinds de leider van de civiele geheime dienst in Genua is beschuldigd van mafiapraktijken.

geheime dienst SISDE in Genua, die was gearresteerd op de beschuldiging (en nep)bom in een trein te hebben geplaatst in samenwerking met leden van de camorra, de Na-

politaaanse mafia. Ook wilde de president 'helderheid' hebben over de banden van een generaal van de carabinieri, de militaire politie, met leden van de mafia en over de aanhoudende geruchten over een staatsgreep die voorbereid zou worden door een groep van generaal van het Italiaanse leger.

Premier Ciampi liet gisteravond weten dat de democratie in Italië geen gevaar loopt, maar dat er wel behoefte is

VS draagt nazi-archieef aan Duitsland over

BERLIJN — De Verenigde Staten hebben de nazi-documenten, die sinds de Tweede Wereldoorlog waren verzameld en in het Berlijnse Documentatie Centrum opgeslagen lagen, formeel aan Duitsland overgedragen.

De gehele overdracht zal pas in augustus volgend jaar zijn voltooid, op het moment dat de Amerikaanse troepen zich helemaal uit Berlijn hebben teruggetrokken, aldus het Duitse ministerie van buitenlandse zaken.

De Amerikanen zullen in de tussentijd de documenten van het grootste archief in Duitsland met betrekking tot Hitlers Derde Rijk op microfilm vastleggen zodat in Washington een soortgelijk archief kan worden opgezet.

Het documentatiecentrum beschikt over meer dan 25 miljoen gegevens, waaronder dossiers over vrijwel alle nazi-partijleden. Het varieert van de biografieën van blonde, blauwovige jeugdige acteurs tot huwelijksaanvragen van elite-officieren van de SS.

Terwijl in Rome wordt ge-

'Duitsers' geen gewoone mens in Nederland'

Van onze medewerker Hans Goossen

DÜSSELDORF - Het hoogste goed dat een Duitser in Nederland kan bereiken is dat hij een 'goede Duitser' wordt genoemd. Maar een gewoon mens zijn is voor een Duitser in ons kikkerlandje niet weggelegd.

De Duitse neerlandicus Bernd Müller is gepromoveerd op het beeld van Duitsland in de Nederlandse literatuur. Zijn conclusie: "Je krijgt als Duitser een stempel, je wordt gestigmatiseerd."

tot een slachtoffercultuur. Je hoeft niet in het verzet gezeten te hebben om goed te zijn. Slachtoffer zijn wordt geassocieerd met goed. En dus wordt de dader met kwaad geassocieerd. Bij een slachtoffer hoort nu eenmaal ook een boef. En die rol wordt sindsdien gespeeld door de Duitsers."

Müller ziet ook een verband met het calvinisme. "Daarin is schuld en straf heel belangrijk. Vergeven is alleen weggelegd voor god, eenmaal schuldig blijft schuldig. Niets vergeten en zeker niet vergeven."

Literatuur is in wezen onbewuste geschiedschrijving, stelt Müller. Bij schrijvers, die de oorlog hebben meegemaakt, bijvoorbeeld Harry Mulisch en Simon Vestdijk, heeft hij het wantrouwen jegens Duitsers teruggevonden. Maar het is uitgekend een latere generatie schrijvers zoals Louis Ferron en Armando, die Duitsland personificeert met het kwaad.

"Het thema Duitsland gaat een eigen leven leiden, losgemaakt van historische gebeurtenissen. Ze hebben het over het kwaad in de mensen zelf."

De literatuur is een weerspiegeling van de maatschappij. Müller memoreert dan ook het voor ophof zorgende onderzoek onder jongeren waaruit bleek dat onder hen een anti-Duitse mentaliteit breed voorkwam. "In de tijd van de Duitse eenwording werd ik regelmatig gevraagd als deskundige, in het journaal en andere programma's uitzendingen. Ik was toen de Dr. Clavan van Mofrika," grinnikt hij.

"In het Jeugdjournaal konden kinderen bellen met hun vragen. Heel veel kinderen stelden de serieuze vraag of ze nu weer bang moesten zijn voor het grote en sterke Duitsland. Die kinderen waren echt bang voor een nieuwe oorlog. Dan denk ik: 'Wie leert ze dat in godsnaam?'"

Nederland heeft de Tweede Wereldoorlog tot een deel van zijn cultuur gemaakt, verklaart Müller het verschil. Het beeld van de oorlog en dus ook van de Duitsers is een eigen leven gaan leiden en wordt ook overgedragen op nieuwe generaties. "De Tweede Wereldoorlog heeft in Nederland geleid

In zijn proefschrift Sporen naar Duitsland over het Duitslandbeeld in Nederlandse naoorlogse romans concludeert Müller dat de Tweede Wereldoorlog het Nederlandse beeld over Duitsers blijvend negatief heeft beïnvloed. Meer dan in andere landen gebeurd is. "Ik heb ook jaren in België gestudeerd. Dat land is twee keer in korte tijd platgebrand door de Duitsers, maar toch wordt daar heel anders tegen Duitsers aangekeken. Daar word je als Duitser niet continu op je nummer gezet, in een verdedigingspositie gedrongen."

Nederland heeft de Tweede Wereldoorlog tot een deel van zijn cultuur gemaakt, verklaart Müller het verschil. Het beeld van de oorlog en dus ook van de Duitsers is een eigen leven gaan leiden en wordt ook overgedragen op nieuwe generaties. "De Tweede Wereldoorlog heeft in Nederland geleid

■ Bernd Müller: 'België is twee keer in korte tijd platgebrand door de Duitsers, maar toch wordt daar heel anders tegen Duitsers aangekeken.'

Toestand Fellini 'uiterst kritiek'

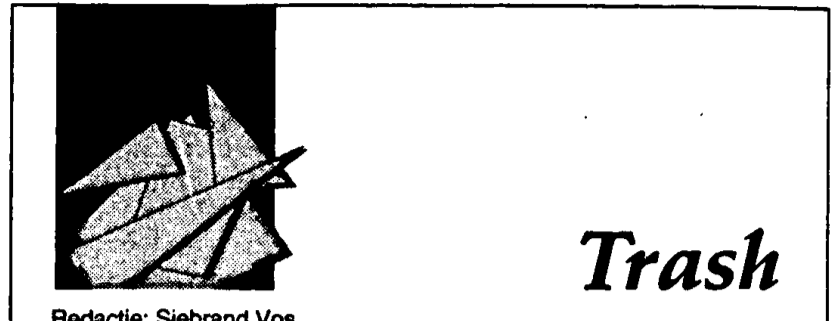
ROME - De gezondheidstoestand van de Italiaanse filmregisseur Federico Fellini is uiterst kritiek. De 73-jarige 'maestro' werd zondag getroffen door een hartstilstand en ernstige ademhalingsproblemen en raakte vervolgens in coma.

Fellini ligt in de reanimatieafdeling van het Universiteitsziekenhuis van Rome, Umberto I, waar hij kunstmatig wordt beademd. Vandaag wordt een scan gemaakt en beslissen de artsen of de regisseur geopereerd kan worden. Maar zeker is dat de ademhalingsproblemen van zondag schade aan de hersenen hebben veroorzaakt.

Stofzak van Dorrestijn

Gebeurtenis: Mojo Theater Productions met 'Noodweer' van Hans Dorrestijn. Regie: Arie Kant. Spel: Anne-Mieke Ruyten, Camilla Braakma, Sjoerd Pleysier en Filip Golluyt. Gezien: 18 oktober in De Kolk, Assen. Public: 200. Bijzonderheid: 9-11 Hoogveen, 1-12 Drachten, 2-12 Heerenveen en 15-12 Groningen.

U kunt wel 'Neerland nummer één van de depri-cabaret zijn' (aldus de producent), maar dat betekent niet automatisch dat je dan ook in staat bent een volwaardige depri-komedie af te scheiden. Noodweer van Hans Dorrestijn behandelt de eindfase van de guerrilla-oorlog die huwelijk heet (aldus de producent). Maar Dorrestijn behandelt helemaal niks: hij zet een hoop flauwekul over mannetjes en vrouwtjes op een volstrekt onnavolgbaar rijtje en daar moeten dan vier B-acteurs weer vier maanden de kost mee verdienen. Toneel, dat is voor de meesten een hard vak. Genoemde producent zag wat de verdiensten betreft de bui al hangen: nimmer eerder aanschouwde ik een zo groezelig van reclame voorzien produktie. Dat gaat van wasmiddelen, via een stofzuiger richting de whisky. Die laatste wordt in onderbroek weggeklokt door een personage dat voor de pauze Slik heet en na de pauze Slik Zelden zie je zoiets genants. Dorrestijn, Dorrestijn. Wellicht heeft hij thuis nu een mooie stofzuiger. Maar die is verdiend met een stofzak van een stuk. PETER BLOM

Friese kaalslag

De leeuw is nog steeds los in Leeuwarden en hij wordt met de dag zenuwachtiger. Op 15 november a.s. beslist de Leeuwarder raad over het voortbestaan van popstichting De Ooievaar, promittend lid van de actiegroep 'De Leeuw is Los' (waarin het verzet tegen de komende bezuinigingen op cultuur is gebundeld).

De uitkomst is ook voor de niet-Friese popliehebbers van belang, want De Ooievaar programmeert regelmatig artiesten die elders in het Noorden niet te zien zijn. Zo speelde Mory Kante in '85 al in Leeuwarden en gaven The Jayhawks onlangs nog een eenmalig Noordelijk concert.

Bij De Ooievaar ziet men de bui al hangen, nu het fonds waaruit men zijn schamele 38.500 gulden subsidie put, wordt opgeheven. Uiteindelijk zullen alle kleinschalige initiatieven en clubs in de Friese hoofdstad zich moeten bedruipen uit een nieuw op te richten fonds, waarin jaarlijks slechts 100.000 gulden wordt gepompt. Bezuinigingen op De Ooievaar zijn dus zo goed als onafwendbaar, vreest bestuurslid Peter Bruinsma.

Gezien de erbarmelijke staat van dienst van de gemeente Leeuwarden op popgebied, zou dat een regelrechte aanfluiting zijn. Met die 38.500 gulden zit men immers voor een dubbeltje op de eerste rij, meent Bruinsma. Er is in Nederland geen stad van gelijke omvang of 'importantie' die geen vaste popzaal of een stedelijk jongeren centrum bezit. Dat zijn, zoals bekend, aanzienlijk duurdere instellingen.

En wat te denken van de promotiecampagne waarin Leeuwarden zich als een moderne studentenstad profileert? Dat wordt dan natuurlijk helemaal een lachertje. Bruinsma: "Er lopen hier circa 15.000 studenten rond. Iedereen weet dat popmuziek heel belangrijk is voor deze groep. Wij voorzien daarin min of meer als enige instelling in de stad. Dat wil zeggen tot op een bepaald niveau."

- En verder: ■ Het stad-Groninger jongeren centrum Simphon beschikt sinds kort over een pop-ovenruimte, die beschikbaar is voor verhuur. De ovenruimte beschikt over een complete backline en zal zeven dagen per week en drie dagen per dag geopend zijn. Met de oplevering van de ovenruimte is de aan Simphon grenzende voormalige verfabriek 'Drenth' geheel verbouwd. Eerder al werden een jongerenhotel en een fitnessruimte gerealiseerd. Voor informatie over dagdelen en prijzen kan men bellen naar Simphon: 050-184150. ■ Stichting Groninger Poppodia organiseert voor zaterdag 23 oktober twee groepsprestaties. In De Nijs in Hoogezand spelen Wild Rose, Dog Tag en Lotus). The Old Farm in Ten Boer presenteert The Heat, Dr. Phibes and Cube 5. ■ Jongeren centrum Sparrow in Klazienaveen begint het concertseizoen vrijdag 29 oktober met opbrengsten van Dissect (death metal) en Cryonic Slate (techno-trash). Aanvang: 20.30 uur. Samenstelling top tien: Job Reitsma

- Lp/cd TopTien
1. (1) Pearl Jam - Pearl Jam
2. (2) Thirtoen - Teenage Fancub
3. (-) Come On Feel - Lemonheads
4. (6) Chaos A.D. - Sepultura
5. (5) Gentlemen - Afghan Whigs
6. (7) In Utéro - Nirvana
7. (-) Soul Asylum - Crowded House
8. (8) Quiet Revolution - Ronny Jordan
9. (3) Yes I am - Melissa Etheridge
10. (3) Yes I am - Melissa Etheridge
Deze top tien is samengesteld aan de hand van gegevens die door de onderstaande platenzaken zijn verstrekt. Tips: The Path of Decker Groove - Tony Joe White (Rockline Emmen); Redhouse Painters - Red House Painters (Cirkel Groningen); Don't Look Back - Al Green (Elpeos Groningen); It Just Is - Bevis Frond (Hermes Groningen).

De nieuwe films

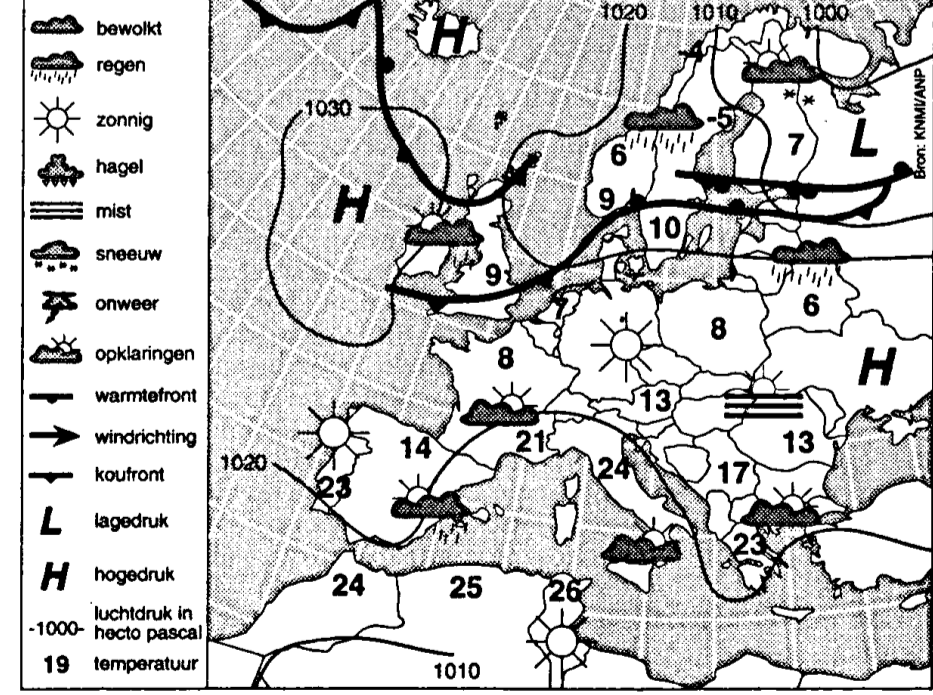
The House of Spirits. Epos van Bille August, gebaseerd op de succesvolle gelijknamige roman van Isabel Allende. Officieel gepresenteerd als een voorpremière, maar wel elke avond al te zien in de Groninger Movies. (The Movies, Groningen)
Bagdad Café van Percy Adlon (maandag); Het zevende zegel van Ingmar Bergman (dinsdag) en Safety Last met Harold Lloyd en een Lupino Lane-programma. (Filmhuis, Groningen)
Blijvers
Jurassic Park (Camera 1); The Piano / Indecent Proposal (Camera 2); Enchanted April / Sliver (Camera 3); The Fugitive / De ongelofelijke reis (Camera 4); The Crying Game / Bambi / The Vanishing (The Movies); The Firm (Concerthus); Bad Lieutenant (Filmhuis); Angie (City 1); In the Line of Fire / Stennis met Dennis (City 2).

Hogedrukgebied wordt afgelost

Het hogedrukgebied dat al enkele dagen het weer in onze omgeving bepaalt, trekt langzaam naar het oosten. Gisteren bleef het overal droog en was er volop zon. Hier en daar waren landbouwers al weer voorzichtig met de oogstwerkzaamheden bezig. Omdat het hogedrukgebied in betekenis afneemt krijgen storingen aan de noordflank ervan de kans zich naar het zuiden te verplaatsen. Vandaag nog een droge heldere dag met veel zon. Morgen weer aanvoer of relatief warm zeewater met vooral in het kustgebied kans op een buitje. In de middag neemt de bewolking vanuit het noorden toe en kan er ook in het binnenland wat buitje neerslag vallen. De hoeveelheden zijn gelukkig niet groot. Na de passage draait de wind naar noordelijke richtingen en krijgen we een herha

Hogedrukgebied wordt afgelost

Van Ab Hondeveld

Verwachting voor het Noorden: Na een heldere en koude nacht in de middag toenemende bewolking gevolgd door buigige neerslag. De wind is eerst zwak en variabel. Overdag toenemend tot matig kracht 3 tot 4 draaiend naar west tot noordwest. Minima rond het vriespunt. Maxima ±10°.
WAARNEMINGEN METEO EELDE: Temp. vanmorgen 8 uur: -0,7° C. Max. temp. gisteren: 8,4° C. Min. temp. afgelopen nacht: -1,4° C. Neerslag afgelopen etmaal: 0 mm. Wind vanmorgen 8 uur: 02. Luchtdruk vanmorgen 8 uur: 1036 hPa. ZON EN MAAN
Zon op morgen 7.09 onder 17.28 uur. Maan op morgen 12.58 onder 21.20 uur. Eerste kwartier 22 okt. 9.52 uur.
HOOG EN LAAG WATER: Delfzijl: Hoog morgen 2.34 en 15.10 uur. Laag morgen 9.19 en 21.33 uur. Lauwersoog: Hoog morgen 0.55 en 13.36 uur. Laag morgen 7.05 en 19.26 uur.

Agenda

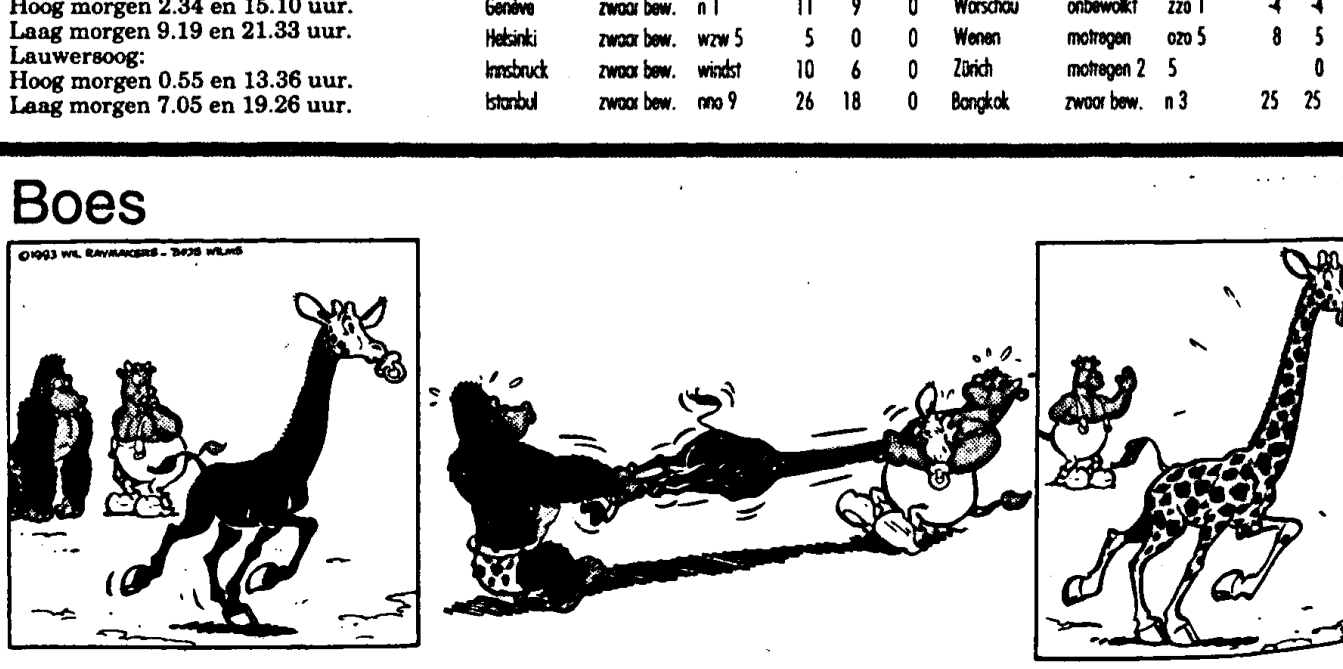
Van vanavond 18.00 uur tot morgen 18.00 uur.
DRACHTEN
De Lawel, 20.00 uur: Joop Wittermans & Wimie Wilhelm in "Rolbrug".
EMMEN
De Muzeval, 20.15 uur: Linda van Dijk en Harry van Rijnthoven in "Duet for one".
GRONINGEN
Grunneger Sproak, 20.00 uur: Grunneger Sproak met "Laiverd ik bin thoes".
Universiteits theater, 20.30 uur: Peewee Leroy.
Oosterpoort, 20.30 uur: Townes van Zant.

Kruithuis, 15.00 uur: Danspasta Wilde haren.
Literaire Soc. Aabc, 20.15 uur: Schrijver Ronald Giphart leest voor uit eigen werk.
USVA, 20.30 uur: Open Podium Schrijverscollectief Boreas, jonge schrijvers dragen voor uit eigen werk.
HOOGVEEEN
De Tamboer, 20.15 uur: Jenny Areen in "De dame zet zich schrap".
MEPPEL
Ogterop, 20.00 uur: Pools operagezelschap Warszawska Opera Kameralna met komische opera "Don Pasquale".
STADSKANAAL
Geert Teis, 20.00 uur: Theater te Water met "Echke kerels!".

Ferd'nand

Boes

Van Harte

NANNI BRANBERGEN-VENEMA vierenzeventig jaar. Maar je bent bestelst nog geen oude vrouw. Jammer dat je zo gemakkelijk te beïnvloeden bent!

Max

Informatie over adverteerders in deze rubriek 050-844000

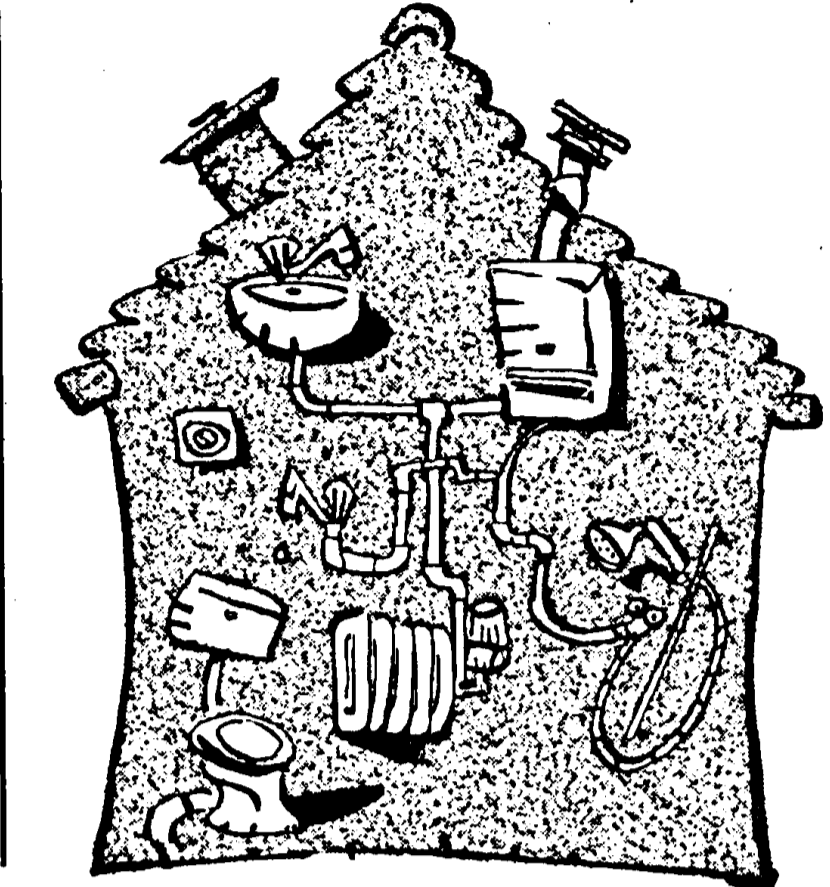
DOE-HET-ZELF INSTALLATIE MARKT

COMPLETE ZELFBOUW CV-PAKKETTEN

vanaf **f. 2995,-**

SANITAIR voor uw complete badkamer

ELEKTRA het complete pakket installatiemateriaal

Regio-Dijkstra Installatie Markt heeft alles voor uw C.V., Sanitair-, of Elektroklus. Bovendien geven wij u gratis en vrijblijvend advies hoe u het beste te werk kunt gaan. Indien nodig maken wij de klus voor u af en/of keuren het.

De erkend installateur helpt u op weg

REGIO DIJKSTRA DOE-HET-ZELF INSTALLATIE-MARKT

Oosterhamrikkade 2Y Groningen, 050 - 732730

ook in: Zuidbroek, Heiligelaan 71 Stads kanaal, Kijsterweg 12

Toerisme

Huizen
* Last Minute boeking - Schiermonnikoog, 6-pers. vakwoning, 22 tot 29 okt. f500.- Tel. 05195-31763.

Te huur aangeboden
Huizen
* Hoogezaand, 4-kamerflat met lift en cv, huurprijs f573.95 p. mnd. excl. stook- en servicekosten. Tel. 05980-27092 van 9-17 uur.

Te huur gevraagd
Kamers
* Woonruimte voor 2 pers. in de stad Groningen. Tel. 010-4144911, fax: 010-4045664.

Boten / caravans
* Herfstvakantie Oosterhout (N.B.) 22-10 tot 29-10, 6-pers. stacaravan incl. subtropisch zwemparadijs. Tel. 05905-91320.

PARTIJTJE?
Het spellencircuit doen of eerst kegen. Daarna lekker eten. Wij geven u exclusief de ruimte.
DE GROENE WEIDE Snelgersstraat 15, Appingedam, Tel. 05960-22241
* Haasjes rennen zig-zag van vraag naar aanbod

Te koop aangeboden

Huisraad
* Wandmeubel, z.g.a.n., wit met zwarte bes, f1500.-; karpert antreclief f100.-. Tel. 05908-10449.

Boten
* Zeer mooi antiek teakhouten stuurwiel rond 110, f1.000.- Tel. 050-254290.
* Profiteer! Profiteer van de Haasjes-aanbiedingen.

Caravans
* Leuke 4 pers. aluminium stacaravan incl. gehele inventaris op camping Witterzomer. Lage prijs! Tel. 050-417114.

Boten
* Oupruiming. Polyester boten 2-7 m en buitenboordmotoren. Anker-Schepen-Smeek. Oude Oppenhuizerweg 95, 05150-24455/24757.

Caravans
* Schuttenbelt Caravanbouw. 15 houten chalets op voorraad, gratis transport door geh. Ned. Tevens unieke jaarprijs 350 m² v.v. aardgas, 16 Amp. en CAI op div. chaletparken. Vloedweg 7, Enter. Tel. 05478-1472. Enter richt. Bormerhoek, ANWB-borden 't Schuttenbelt volgen. Zon. v.a. 12.00 u. geopend.

Introductie-show
Award, Beijerland, Delta caravans Modellen 1994
Vanaf vrijdag 15-10-1993 t/m zaterdag 23-10-1993

Miedema Caravans BV Noorderringweg 6, Marum 05944-3011

Bij een nieuwe Daihatsu Applause krijgt u in oktober een CD-speler gratis (t.w.v. f.995,-)

Autobedrijf Henk Otten
Akeleiweg 115 (Ulgersmaborg), Groningen
Tel. 050-420505

* BMW 315, bj. 1983, APK 4-94, motor niet 100%, vr.pr. f1500.-. Tel. 05955-2087.

* Wilt u iets verkopen? Plaats dan een Te Koop Aangeboden-advertentie

Daihatsu Occasions
Cuore CS, bj. '89; f10.850.-
Cuore TS, bj. '90; f14.450.-
Cuore TS, bj. '90; f12.450.-
Demo Cuore; f1000.- korting.

Charade TS, bj. '85; f4750.-
Charade TS diesel, bj. '87; f6750.-
Charade TS spec., bj. '90; f14.450.-
Charade TS spec., bj. '91; f16.450.-
Charade CS spec., bj. '91; f16.950.-
Charade TS spec., bj. '92; f18.450.-
Charade 1.3 TX, bj. '91; f17.450.-
Charade 1.3 sport, bj. '91; f17.450.-
Charade 1.3 TX, bj. '92; f19.450.-

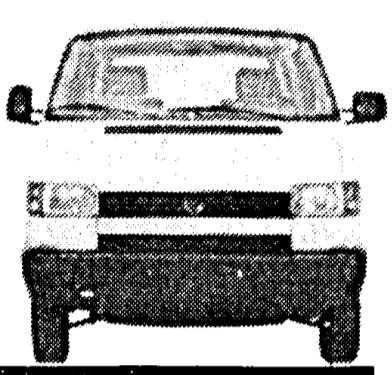
Applause XI + LPG, bj. '89; f16.950.-
Applause XI demo; f1500.- korting.

Autobedrijf Henk Otten
Akeleiweg 115 (Ulgersmaborg), Groningen.
Tel. 050-420505.

AUTO HUREN?

Met 'n VW bestel is dat uiterst economisch!

- * Keus uit 80 auto's
- * Voordelige tarieven
- * Short-lease
- * Auto's in topconditie
- * Goedkope: weekendtarieven (met spaarkaart)

Century Autoverhuur

Paterswoldseweg 139, Groningen.
Tel. 050-137123/25588

Dieren

* Jonge poesjes zoeken tehuis via dierenombudswerk. Tel. 05998-36669.

* Noedkreet!!! Ninka, een leuke, zwarte cockerspaniel, en jong poesje, 7 wk., zoeken dringend een nieuwe baas. Dierenhulp Noord Nederland, 05985-3000, 05987-18452.

* Nestje West Highland White terriers, m. schrift. garantie. 05929-2323

* Blauwe Texelse folkram en slachtrammen. Tel. 05953-1483.

* Sprekende handtamme geelvoorhoofd papegaai. Tel. 050-772839.

Auto's
* Fiat Panda, bj. '82, APK t/m dec. '93, vr.pr. f900.-, tel. 05980-21600.
* Ford Scorpio 2.0i CL, bj. sept. '91, z.g.o.h., pr. f20.000.-. Tel. 05970-21772.
* Ford Escort 1.6 GT, rd., 66.000 km, met veel extra's, f17.500.-. Tel. 050-714990.
* Z.g.o.h. Fiat 127 Van B., bj.85, APK 2-94 f1650.-050-734232.
* Opel Ascona 1.6S, bj. '85, rood metallic, 4-drs, trekhaak, LPG, APK 10-94, zeer mooi, vr.pr. f3750.-. 05978-46152.
* Toyota Corolla HB-DI, bj. febr. '87, vr. pr. f6.900.-. Tel. 05990-18750.

Poseidon, Halcyon en Renaissance
WATERBEDDEN
Golden Sleep
CENTRUM VOOR GEZOND SLAPEN
Stoeldraaierstraat 48 Groningen Tel. 050-180127
Geopend vanaf 10.00 uur

Auto's

* T.k.a. Mercedes 230 E. Bj. okt. 1986. Div. acc. Vr.pr. f19.900.-. Tel. 05960-27396. na 17.00 uur.

JUBILEUM?
Mag het een onvergetelijke dag worden?
Wij geven u exclusief de ruimte.
DE GROENE WEIDE Snelgersstraat 15, Appingedam, Tel. 05960-22241

Motoren

* Arni-helmen nu met 25% korting, o.a. Giga-Windster enz. Op = Op. Mulders Motoren, Noorderkwartier 9 (O' wijik), Veendam. Tel. 05987-14508.

* Gunstig geprijsd Honda Goldwing 1100 Interstate, GL 650 Silverwing, CB 750 + kuip, f2250.-, Suzuki GS 850 G met kuip + koffers, enz. enz. Motorhandel Schipper, Rijksweg 19, Wierum. Tel. 05967-1349.

* Kawasaki ZL600, toer, costem zwart, zeer mooi, 20.000 km onderhoudsvrij, nw. banden, evt. met toebeh., vaste pr. f8.500.-. Tel. 05983-2979 na 19.00 uur.

Aanhangwagens

* Westfalia hoofddealer Wielraaijer Drouwenermond. Tel. 05990-14599.

AL 50 jaar specialist in aanhangwagens en trailers
Bouwan
AANHANGWAGENS GRONINGEN
Tel. 050-410154 / 410159

* Haasjes rennen zig-zag van vraag naar aanbod

Bromfietsen

* Z.g.o.h. Honda Scoopy, bj. 1991, weinig gelopen, met verzekering, vr.pr. f2000.-. Tel. 05904-1565.

Bromfietsen

* Gebr. dames- en herenbromfietsen, groot assortiment gebro. bromfietsonderdelen. Elle Westra, Bedumerweg 55-56, Groningen. Telefoon: 050-714829; 06-52901901; geopend wo., do., vr. en zaterdag.

Muziek

* Pianist zoekt violist(e), pop. genre. Tel. 05280-70372.

BEL ONS

PHILIPPIEN RESTAURANT
Wij geven u exclusief de ruimte.
DE GROENE WEIDE Snelgersstraat 15, Appingedam, Tel. 05960-22241

Computers

* MORTAL KOMBAT voor SEGA en SNES. TREASURE GAMES. Nwe. Boteringstr. 75. Tel. 050-181638.

* Nieuw, gebruikt en reparaties. IF Automatisering. Tel. 05920-16220.

Stunt van HollandSoft

KFB-All in programma van f988.- tijdelijk voor f88.- excl. Kompleet met: boekhoudprogramma, voornaambeheer, facturieren, kontantnota's (A4 en A5), tegoedbonnen, barcodes, etiketten, lijsten enz. HollandSoft Zwolle. Tel. 038-217984, fax: 038-213510.

Antiek

Vlooiemarkt Exloo

nieuwe manege
Zaterdag 23 oktober
Markttijd 10.00-17.00 uur
Inl.: A. Beuving, tel. 05919-13773.

Vlooiemarkt Meppel

Markthalen 9-16 uur. KIWO 05123-1668.

* Curiosa, speelgoed, poppen, bieren, boeken enz. vindt u bij Pietermel - De Punt. Wo. t/m zondag, 13.00 - 17.00 uur.
* Voor 3 tientjes hebt u al een standplaats op de Vlooiemarkt in Zuidlaren, Prins Bern.hard hoeve op zondag 31 okt.: 10-17 u. Reserv. niet nodig; inruimen v.a. 8 u. Vitalis: 05910-10527.
* Voor f30.- hebt u al een standplaats op de vlooiemarkt Eelde - bloeiweilinghallen. Elk zaterdag: 7-16 u. Reserv. niet nodig; inruimen vanaf 6.30 u. Vitalis: 05910-10527.
* Vlooiemarkt en Bradarie Emmen centrum (de Weiert). Woensdag 20 okt.: 9-17 u. Buitenmarkt met ca. 200 stands! Vitalis: tel. 05910-10527.

Allerlei

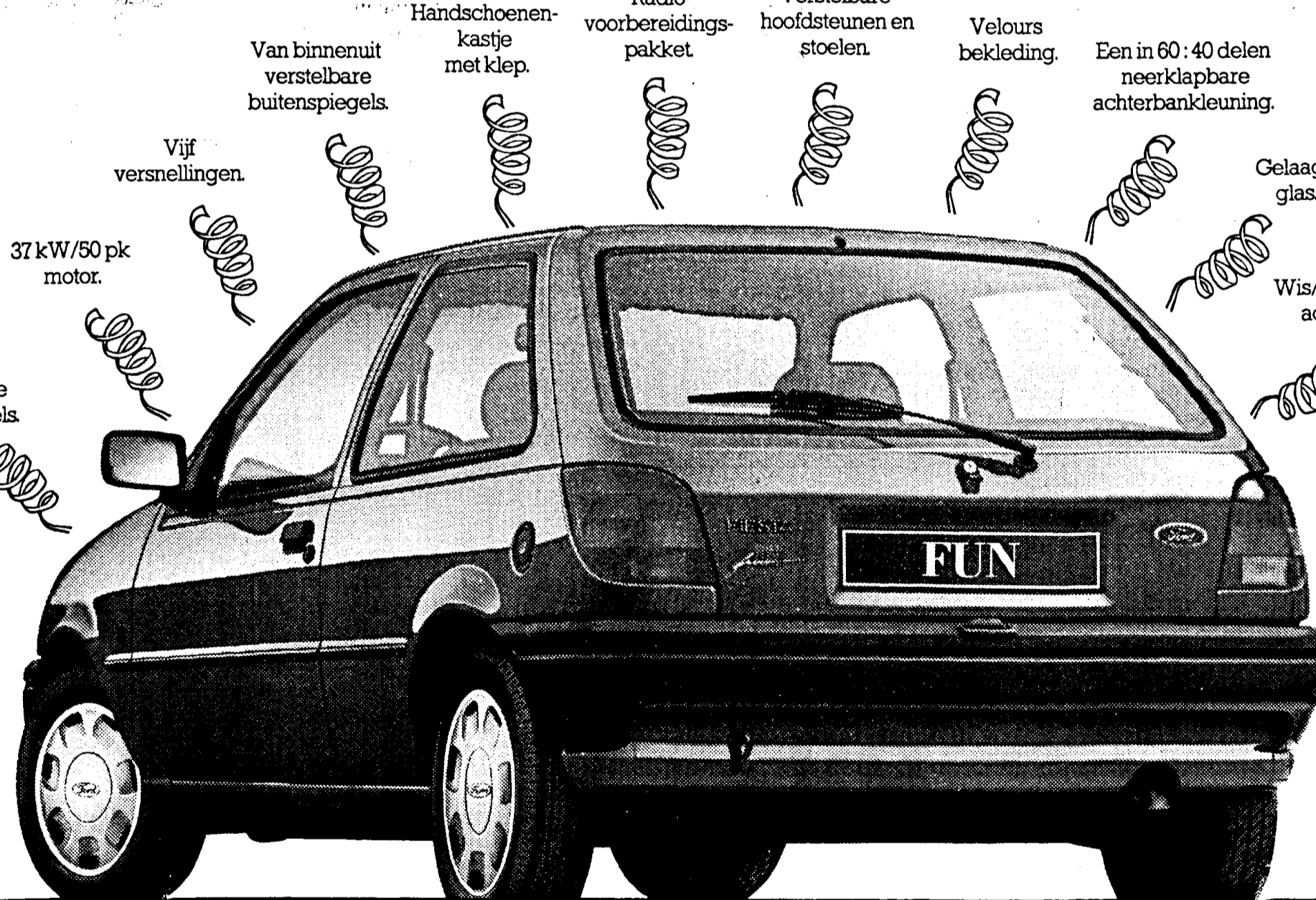
BOUMAR BOUWSTOFFEN

MERANTI kozijnhout 1e soort, vanaf f27,50 per m².
Tolweg 22a, Zwaagwesteinde. Tel. 05113-4747.

* Balkhout 38x63 mm f1.95 m³, 50x75 mm f2.50 m³, 50x100 mm (gr. gedr.) f3.50 m³, 63x160 mm (gr. gedr.) f6.95 m³, 75x200 mm (gr. gedr.) f11.50 m³. Gollplaten asbestvrij, alle maten v.o.r.d. HBC, Loswal 12, Drachten. 05120-14562.
* Collectie minerale gesteenten: f3500.-. Alles of niets. Tel. 18.00-19.00 uur: 05946-59684.

* Gebruikte dakpannen, meer dan 100 soorten, antieke metselstenen enz. Tel. 05111-3610 b.g.g. 05113-5129.
* Constante voorraad van inruilkantoormeubilair tevens div. inruil- en democoupiers. Geopend kantooruren. De Kroon, Ulgersmaborg 137, tel. 050-416938.
* Voor een goed advies, voor een grote keus uit de beste kwaliteit bestratingsmaterialen, ook zand en teelaarde: "Broekema Wegenbouw bv", Peizerweg 148a, Groningen.
* Dames ongepet: a.s. don. 21, vr. 22, en zat. 23 okt. Oupruiming! 50.000 mtr. modestoelen. 1/23/4/5/7, per mtr. Op = echt op! Haklo stofren, Rijksweg west 18E Westerbroek.

Lots of Fun voor f21.990,-

De Ford Fiesta Fun.

Prijs incl. B.T.W., excl. kosten rijklaar maken. Leaseprijs vanaf f610.- per maand, excl. B.T.W. Full operational lease door Prime Lease, 48 maanden, 20.000 km per jaar. Wijzigingen voorbehouden.

Boerhof Groningen B.V. Rijksweg 130, 9731 AH Groningen. Telefoon 050 - 411552.

Hartman B.V. Hoofdweg 236-244. 9602 EN Hoogezaand. Telefoon 059 - 8095562.

Autobedrijf Dorenbos Groningerweg 109, 9706 TM Eelderwolde. Telefoon 050 - 250415.

Ford
Ford weet wat u beweegt.

YSL
Kunert
Cerruti
Paloma Picasso
SOCK COMPANY
Om maat 54
BEENMODE
zwanestraat 5 Groningen

De schaatspecialist met een enorm assortiment pure kwaliteit!

WATERBOURG

Schaatsmerken:
• Viking
• Raps
• Ving
• Zondstra enz.

Schaatskleding:
• Aeroflash
• Hunter
• Craft enz.

Slijpen en ronding plaatsen tot 16 november halve prijs

LAGE DER A 2 GRONINGEN TEL.: 050 - 125077
WATERBOURG BUITENSPORT

BEDUMERWEG - PARKEREN VOOR DE DEUR

De Woninginrichter

Groot in M.Model en slulervitragas En natuurlijk ook in: Tapijt Vinyl Marmoleum en decoratieve marmoleum-vloeren Gordijnen Draperieën Vitrages Matrassen/Kussens Dekbedden Dekbedvertrekken Tafelkleden Zonwering Ook voor projecten

ANNE SMID
De Woninginrichter
Bedumerweg 52, Groningen
Tel. 050-710921-050-777060

BROM-FIETSEN

Ruime keuze in gebruikte scooters, snorfietsen en bromfietsen. Onderdelen en reparatie. Tevens (brom)fietsverhuur.

ELLE WESTRA
Bedumerweg 55/56 Groningen
Tel. 050-714829 of 06-52901901

OP-RUIMING

Gazelle - Union - Giant - Koga Trek. USA - Cannondale Race- ATB- en gewone fietsen modellen '92-'93

10 en 20% korting

DOK NOORDERSTATIONSTRAAT 9 BEDUMERWEG 8, GRONINGEN Tel. 710073

Uit de Philips fabrieken

nergens goedkoper

55 cm stereo, btx, easy logic, afst.bed. 999.-

TV-SHOP
Bedumerweg 61, Groningen
Tel. 050-715422

MET KNIPPING WORDT WONEN WEER EEN BELEVENIS

WIJ LEVEREN EN INSTALLEREN:
Kozijnen - serres keuken- en balkondeuren schuifpulen - winkelpuien deuren - meer dan 150 modellen Rapid paneelisolatieglas.

Kies kwaliteit voor altijd.

KNIPPING RAMEN DEUREN SERRES

Bel voor informatie of offerte
Groningen Bedumerweg 44-45 Tel. 050-730015
Smilde Rijksweg 9 Tel. 05927-12416

De Importeur van bouwelementen

Allerlei

BOUMAR BOUWSTOFFEN

MERANTI kozijnhout 1e soort, vanaf f27,50 per m².
Tolweg 22a, Zwaagwesteinde. Tel. 05113-4747.

* Balkhout 38x63 mm f1.95 m³, 50x75 mm f2.50 m³, 50x100 mm (gr. gedr.) f3.50 m³, 63x160 mm (gr. gedr.) f6.95 m³, 75x200 mm (gr. gedr.) f11.50 m³. Gollplaten asbestvrij, alle maten v.o.r.d. HBC, Loswal 12, Drachten. 05120-14562.
* Collectie minerale gesteenten: f3500.-. Alles of niets. Tel. 18.00-19.00 uur: 05946-59684.

Zie voor Haasjes ook pagina 10

Zie voor Haasjes ook pagina 9

Te koop aangeboden

Allerlei

25.000 verbeterde oudhollandse dakpannen met hulpstukken. 6 stalen trappen. 10 garagedeuren, plm. 1 jaar oud. Balk- en vloerhout.
Sloop- en grondwerken Jan Pruijm.
Tel. 05967-1877.

INFORMATIE OP LOKATIE

Alle informatie over wonen in **KLEIN MARTIJN**, een nieuwe wijk in Groningen-Zuid.

Ons informatiecentrum staat aan de **Helperszoom**.

Openingstijden:

- elke woensdag 14.00-17.00 uur
- elke zaterdag 10.00-12.00 uur

Boelens Jorritsma Kamminga Makelaars

Te koop gevraagd Huizen

★ **Woonhuis** in de stad Groningen, geen nieuwbouw. Tel. 050-346213.

★ **Gezocht koopwoning.** Onroerendgoedcentrale, 05120-24242.

HET "MOOIE" WOONGEVOEL

Eigentijds actief zitcomfort. Bekleding in stof of leder.

Stof vanaf f 1140,-
Leder f 1495,-

ip 20

VAN IDEE TOT INTERIEUR

A-Kerkhof 25 Groningen Tel. 050-125446

Huisraad

★ Mooie gebroekte bankstellen, eethoeken, salontafels enz. Tel. 05987-21401, woe t/m za.

Allerlei

★ Postzegels, collecties te koop gevraagd. Voor de hoogste prijs. Fa. de Nijs, bezoek aan huis, 05953-3102.

Gevraagd personeel

★ Met spoed gevraagd: talentvolle zangeressen v. Ned. Engels en Duitstalige muziek, voor vast werk. Installatie aanwezig. Bel nu 05972-2192.

Allerlei

★ Wij geven zeer veel contact geld voor uw goud, zilver, briljant, parels en antieke juwelen. Juwelier Klaas Oosterhof, hoek Grote Markt/Poelstraat, Groningen.

Gevraagd personeel

★ Ondernemende mensen, die met een kleine investering hun eigen bedrijf willen beginnen. In ruil voor Uw inzet bieden wij een goed produkt, een goed inkomen, trainingen en voll. ondersteuning. Bel voor info 0652757600.

Zaken/transakties

★ Handel opgelet! Praat vanaf 50 st. à f 8.-. Rollen en pakketten. Tel. 05978-15330.

★ **Drukwerk nodig?** Bijv.: 500 briefp. + 500 fakt. + 500 visk. + 500 env. incl. zetwerk f 359.-. Strooifolders A4 10.000 f 339.- enz. Tel. 05960-16665, fax: 16214.

★ Te koop restant partij houten tuinmeubelen. Tel. 05964-1644.

★ T.k. 2x5 liter koffie + theezetapparaat type Bravilor B5 electronic op 220 V met transportabele containers. z.g.a.n. f 1.750.-. Tel. 05926-3214.

ENVELOPPEN?

Door aankoop van grote faillissementspartij. Spotprijzen in enveloppen. Zowel blanco als bedrukt.

Bel of Fax.

Grafisch Centrum Assen
Tel. 05920-17394/Fax. 30323

MANTELS COATS JACKS

De meest complete mantelcollectie in wol-cashmere-loden en micro vindt u bij:

ZWARZENBERG

A-Kerkhof 43-47 Groningen
Tel: 050-130643

Gevraagd voor Duitsland: ploegen

Metselaars en Timmerlieden

Goede sociale voorzieningen. Aanb.: tel. 080-731452.

SPONTANE ACTIEVE VERKOOPSTER voor in onze echte bakkerswinkel voor 20 uur p.w.k. met ervaring. Leeftijd plm. 18-20 jr. Tel. reacties naar

Echte Bakker Freerk Brandsma

Nieuweweg 34, Groningen. Tel. 050-124484.

★ Pianist zoekt violist(e), pop. genre. Tel. 05280-70372.

★ **Freelance verkopers** (125x), verkoopleiders (25x), managers (5x). Synergy, tel. 05128-1829.

Oppas / au-pair

★ Gezocht per direct: Au-pair v. 1 jaar. 3 Kind. Niet roken. Rijbewijs. Laren, NH. Tel. 02153-13995.

HAASJES

Nieuwsblad-haasjes zijn erg geliefd.
202.600 lezers* lezen de haasjes.
*summo

Diversen

Afvoer verstoppt? R.R.S.

Bel gratis 06-0991313

BELANGRIJKE MEDEDELING

SLECHTS 1 DAG LIQUIDATIEVERKOOP LEDEREN KLEDING

van o.a. MOTORJACKS va. 159.- DAMES- en HEREN LEREN JASSEN

IEDER 2DE JACK NU SLECHTS

(in dezelfde prijsklasse vj. 93)

AANBIEDING VAN DE DAG: SUEDE DAMES- EN HEREN SPENCER SAMEN 98.- KIDERSPENCER SUEDE 39.50

WAAR: HOTEL PARKZICHT, WINKLER PRINSSTR. 3 VEENDAM

WANNEER: WOENSDAG 20 OKTOBER 11-17U.

INFO: 04920-22923 - HURIKSESTR. 21, HELMOND, ZONDAGS OPEN. o.l.v. Italia Leather Wear v.h. DANKERS GRONINGEN, NWE. EBBINGESTRAAT 95, 050 144799; ASSEN, SINGEL PASSAGE 20, 05920 14446.

Uitzendbureau's

Technicum Uitzendburo

zoekt met spoed voor één van haar opdrachtgevers, in de omgeving van Assen en Hoogeveen, ervaren:

Pijpfitters

die ervaring hebben met rvs-leidingwerk in de zuivelindustrie.

Tevens hebben wij regelmatig werk voor:

TIG-lassers

Technicum Uitzendburo

Westersingel 6
9718 CK Groningen.
Tel. 050-144111

Kennismaking

★ Chr. Bureau voor Relatiebemiddeling "Nieuw Perspectief". Deskundige, integere en discrete werkwijze. Info: tel. 050-414079 en 05910-31436. Aangels. bij de Kamer v. Kwaliteitscontrole Rel.bemidd. (KKR).

★ **Attentie:** Alleen advertenties waaraan staat Brievenburz. dez. onder nummer dient u voorzien van het nummer in de linkerbovenhoek van de enveloppe te zenden naar ons kantooradres: Lubbekweg 2, 9723 HS Groningen of Postbus 60, 9700 MC Groningen.

Land- en tuinbouw

★ T.k. ijzernen aardkisten, tevens heftruck. Gebr. Sattler, Vorrelveensweg 8, Hijken. Tel. 05930-22180.

★ Nu bijna gratis: voerappels. Tel. 05665-1413.

Mededelingen

★ **Wie niet in wonden geloofd, is geen realistisch.** Ontspanningsmassage, weldaad voor lichaam en geest. **MASSEUR/MASSEUSES** 05980-98635/05970-21861.

Clubs e.d.

★ Te koop harde porno-films, 30-60-90-120 min., vanaf f 19.50. Hetero homo - lesbisch - bisex - SM - bondage - spanking - animal enz. enz.

Videotheek 3000
Ged. Zuiderdiep 130 Groningen

La Gare

Gewoon Exclusief.

Open v. maandag t/m vrijdag v.a. 15.00 u.
Roldierstraat 136, Assen, schuin t.o. N.S.
Tel. 05920-11711.

Club Continental

Topclub v. h. Noorden. Een begrip! Kweekebosweg 1 De Kiel.
Tel. 05918-2217. Open ma.-vr. v.a. 14.00 uur.
za.+zo. v.a. 20.00 uur. Gastdames altijd welkom.

★ **Nieuw. Huize Cherida** in Vlagtwedde is geopend! Thaise en Braziliaanse meisjes.

05993-54741

★ People Gay

Privé voor heren 050-412823.

★ **Patricia en Donna** voor rustig relaxen en body-massages. 050-420163.

★ "Villa Zonneschijn" Geopend vanaf 2 uur 's middags, vr. nog enkele gastdames. Hoofdstr. 265 Hoogeveen 05980-91716.

★ **Escort Romantica**, voor ongehaast huisbezoek, met diverse dames. Tel. 050-146574.

★ **Elisa-Anja-Ria-Mirna** bereikbaar via 05982-2374.

★ **Nieuw!! Hé jij, kom bij mij.** Connie 22 jr. 19-23 uur. Tel. 050-417902.

★ **Escort He & She** Nwe. meisjes aanwezig 050-42.41.81.

★ **Alléén huisbezoek.** 050-181607

★ Ontsp. mass. all-in f 50.- 3 dames SM f 50.- Trio f 100.- 7 dgn. 9-24.

★ **Godlinze, Oude Dijk 9.**

★ **Lief, charmant en gezellig.** 11-19 uur. Ma. t/m vr. Tel. 050-417902.

06-Lijnen

★ Nu direct een afspraak met een leuk meisje. 06-320-322-33.

(100cpm).

★ **Direkt kletsen met een leuk meisje!** Bel snel 06-320-330-90

(100 cpm)

★ **Homo:** Waar gebeurd, knullen onder elkaar. 06-320-327-01 (100cpm)

★ **Direkt Apart** 06-9600
direkt een leuk meisje 100cpm

★ **Sex voor 2!** 06-9750
Lekker snel afspreken 100 cpm

★ **Onderdanige jongens** bellen met strenge meesters. S.M. voor 2 (direkt apart) (75cpm) 06-320-329-99

★ **Homo:** Zoek je 'n hete boy voor 'n sex-afsprake! 06-320-330-18 (75cpm)

★ **Allemaal leuke meiden** willen direkt contact 06-320-330-77 (75 cpm)

★ **Hete vrouwen** die alleen thuis zijn, zoeken sekskontakt. 06-320-330-42 (75 o/m).

★ **Hete meisjes** willen snel een seksafsprake! Nu direkt 06-320-326-66 (100 cpm)

★ **Direkt apart met een meisje** of een lekkere jongen, voor een live heet seksprek. 06-320-330-81 (75 cpm)

★ **Bi-Sex voor twee,** direkt apart met een heet meisje of een lekkere jongen. 06-320-330-87 (75 cpm).

★ **Homojongens** onder elkaar. Hoor ze heet tekere gaan. 06-320-330-88 (75 c/m)

★ **Na een ontspannings-massage** voel je je weer helemaal jezelf. Bel 05950-3969.

Partnerruil privélijn, direkt apart vrouwen en mannen voor sexruil 06-320-330-91 (75 cpm)

★ **Homokontakt.** Zoek je een lekkere boy? 06-320-330-95 (75cpm)

★ **De allerleukste meiden** bellen de Flirtbox 06-320-330-01 (75 cpm)

★ **Sexafsprake met 'n meisje.** Vraag naar haar tel.nummer. Bel (100cpm) 06-9844

★ **Triokontakt:** zoek je sex met meerdere vrouwen 06-320-325-04 (100cpm)

★ **SM-Kontaktlijn:** Strenge afspraken in de buurt. 06-320-325-80. (100cpm)

★ **Privé-Kontakt.** Je krijgt direkt een meisje aan de lijn. 06-9570

★ **Fluggerij.** Meisjes zoeken sekskontakt. Bel 06-9603 (100cpm)

★ **Oudevroude huisvrouwjes** zoeken overdag sekskontakt. 06-9661 (100cpm)

★ **Hete meisjes** willen sekskontakt. Nu met nummer. Bel 06-9665 (100 c/m)

★ **Direkt kontakt met een meisje.** Druk op de nul voor meer meisjes. (75 cpm) 06-320-322-05

★ **Altijd succes.** Zoek jij een leuke vriendin? Bel dan de afspraaklijn. (75 cpm). 06-320-320-33

★ **35 Plus** sextating. Rijpe vrouwen zoeken sekskontakt. 06-9616 (100cpm)

★ **Gratis seksontakt,** meer dan 400 ondeugende hete meiden. (100cpm) 06-320-330-45

★ **Nieuw: Lekker babbelen** met een meisje in een box. Bel 06-9580 (75 cpm)

★ **Hete meisjes** willen echt snel sekskontakt. Nu met tel.nr. (75cpm) 06-320-330-66

★ **Hete vrouwen** bij jou in de buurt willen sekskontakt. Bel 06-9709 (100cpm)

★ (f.l.- pm) "Oh tandarts, ik heb een heel gevoelig gaatje! Kunt u het even vullen? Oh nee, niet zo diep!" 06-340.340.21.

★ **Homocontacten** via 06-340.350.30
75 cpm. Insp. 010-4773791 (1 gpm). Hij ritste zijn gulp open, "Nee ik wil niet met een man", riep de jongen. "Kom hier knul, doe je strakke broekje uit en laat je over me heen zakken." 06-340.320.32.

★ **Homo Direkt.** Live sex 06-9845
Jackoff direct 06-9785
Afspreeklijn 06-9718 f.l.-p.m.

★ **Live Sex voor 2**
Sex direkt 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Top sextontakt 06-9635 f.l.-p.m.

★ **Homo Contact**
Regiocontact 06-9519
Jack-off 06-9735
Telefoonsex 06-9835 f.l.-p.m.

★ (f.l.- pm) "Maar moeder moet ik echt met deze meneer naar bed?" "Ja meid, het is de huisbaas en ik heb geen geld meer." 06-340.340.55

★ **Vincent** (19) heet, homo en heel erg... 75 cpm. 06-340.350.31

★ (Griekse Sex!) Lise 100 cpm. 06-320.325.55.

★ **Tienerdating** 06-320.320.50 100 cpm.

★ **Trio Sex** Geniet van Twee kanten! Volslank Linda 100 cpm 06-320.320.14.

★ !!!Grieks!!!
Marcha v. achter, 100 cpm 06-9618.

★ **Tienertijl.** wij durven ons wel om te draaien. 100 cpm 06-320.320.10.

★ **Rijpe negerin.** Volslank, grote cups en zin in sex! Ik draag witte dunne lingerie. 75 cpm. 06-320.320.91.

★ **Sex"foonbox** live sexen met een lekkere meid! Bel voor Grieks of Frans! 1 gpm. 06-320.329.50.

★ **Griekse-LiveSex** Alleen live voor Grieks! Ik buk wel schat! 1 gpm. 06-9505.

★ **06-95.92.** Het meisje bukt en schuift haar rokje omhoog. Jij trekt naar onderbroekje opzij, op z'n Grieks. 100 cpm.

Sex'O'fon
De lekkerste sexcomputer. Toets af draai maar schatjes. 1. Tieners 18 jr./Rijp 2. Sextating 3. Gaysex en dating 4. Sexjackpot...1 gpm. 06-96.06.

★ **Lesbische meisjes.** Petra en Ciska in hun kamertje. De deur staat op 'n kier geniet maar. 75 cpm.

★ **06-97.11** Sabrina in het pashokje! Jij de verkoper. Je komt te vroeg binnen. Geef niet zegt ze. Ik buk wel! 75 cpm.

★ **Op z'n Frans!** Live met mij, alleen Franse sex! Mond voll! 1 gpm. 06-97.33.

★ **LiveSex.** Hier kunnen jonge jongens lekker met Rijpe Vrouwen rommelen. 1 gpm. 06-98.48.

★ **06.98.58** Hoogtepunten van 35 vrouwen die minder dan 1 min. nodig hebben. Zappen maar! 100 cpm.

★ **Buurmeisje en buurvrouw** die elkaar verwennen met sex! 75 cpm. 06.320.320.37.

★ **Echte live-sex.** Een privé-beurt op de aparte lijn. 100 cpm. 06-320.370.53.

★ **Vette volle vrouwen!** D'r bolle puilen uit haar b.h.!! 75 cpm. 06-320.321.34

★ **Hé jij... Ja! jij daar...** die doet advertentie leest, jou moet ik hebben... Ben je echt heet? Ja he! Bel me dan. Hitsige Suze. 100 cpm. 06-320.320.78

★ **Je hoeft alleen de rits** maar open te doen... de rest doe ik... 100 cpm. 06-320.325.11

★ (f.l.- pm) "Wat doet u met uw hand in m'n broekje?" vroeg het schoolmeisje v. 18. "Nee hoor, ik heb daar geen spiekbrieftje verstoppt!" 06-340.340.30!

★ (f.l.- pm) "Kijk, ik heb geen slipje aan", zei Tanja, toen kwam Nattasja met haar tong steeds dichterbij. 06-340.350.75.

★ **Dames die zich overdag** vervelen zoeken telefoonsex. 06-320-320-36 (100cpm)

Escort Service Delise vraagt netje meisjes en dames
Tel. 050-137026.

★ **Escort Kato's** heren en dames.
Tel. 05910-43462.

★ **Voor een goede relax** bij een vertrouwd adres. 05980-90662.

★ **Nieuw! Manuela** 19 jr. ma. t/m za. 13.00-21.00 u. 050-776042.

★ **Relaxen op niveau!** Vele mogelijkheden 050-735879.

★ **Chantal, lief en charmant.** Ma. t/m wo. van 19.00 uur tot 23.00 uur. 05220-40849

★ **Nieuw! Escort (op afspraak) en privé-ontvangst op het lekkerst.** Spannend en erotisch relaxen v.a. 13.00 uur. Tevens bij-jongens + meisjes gevraagd. 050 - 711031

★ **Vrijen, Frans z.c.,** standjes, meisjes gev., 100 all-in. 05910-42440.

★ **Sita privé massage** en rust, relaxen. Collega gev. Tel. 05920-16523.

★ **Saskia privé, striptease,** massage, S.M. Huisbezoek mogelijk. Meisje gevraagd. Tel. 050-411674.

★ **Homocontacten** via 06-340.350.30 75 cpm. Insp. 010-4773791 (1 gpm). Hij ritste zijn gulp open, "Nee ik wil niet met een man", riep de jongen. "Kom hier knul, doe je strakke broekje uit en laat je over me heen zakken." 06-340.320.32.

★ **Homo Direkt.** Live sex 06-9845
Jackoff direct 06-9785
Afspreeklijn 06-9718 f.l.-p.m.

★ **Live Sex voor 2**
Sex direkt 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Top sextontakt 06-9635 f.l.-p.m.

★ **Homo Contact**
Regiocontact 06-9519
Jack-off 06-9735
Telefoonsex 06-9835 f.l.-p.m.

★ (f.l.- pm) "Maar moeder moet ik echt met deze meneer naar bed?" "Ja meid, het is de huisbaas en ik heb geen geld meer." 06-340.340.55

Lamswollen jumpers in kabeldessin met col- of polokraag. 5 kleuren. Van 139,-

Nú voor

98.-

Modische lange rechte rokken in marine, grijs en taupé; met lange splitten of doorknoop. Van 198,-

Nú voor

149.-

Sportieve jacks met imitatie Lammy-kraag of capuchon in microfaser of katoen. Van 298,-

Nú voor

249.-

Stoere Wax-jacks met flanel-voering. In bruin, antraciet en groen; met kraag of capuchon. Van 339,-

Nú voor

269.-

Katoenen regenjas met uitrustbare flanelvoering in 2 verschillende lengtes. 5 kleuren. Van 298,-

Nú voor

249.-

★ **Flirtbox** voor twee, direkt apart met een leuke meid. Bel 06-9590

★ **Nieuw: Plezier voor twee,** direkt babbelen met een meisje. (75 cpm) 06-9503.

★ **Direkt babbelen** met de vrouw van je dromen 06-320-330-07 (100cpm)

★ **Nieuw: Direkt** een kanjer van een vrouw aan de lijn. 06-9710 (100cpm)

★ **Zeker weten,** dat er ook op jou een meisje wacht! 06-320-330-67. (100cpm)

★ **Direkt plezier** voor 2. Allemaal meisjes aan de lijn. 06-320-320-95 (100cpm)

★ **Stop met wachten.** Jij wilt toch ook direkt een meisje. 06-320-320-92 (100cpm)

★ **Tikkeltje ondeugend,** direkt apart met 'n leuke vrouw!! 06-320-328-88 (100cpm)

★ **Nieuw, ongestoord kletsen** met een leuk meisje. 06-320-330-16 (100cpm)

★ **Homo-Regio-Kontakt** Direkt met een hete knul uit Groningen! (75 cpm) 06-320-322-31

★ **Nieuw: Hete meisjes** uit de regio Groningen Sextating. 06-350-23-050. (100cpm)

★ (50cpm) **Vuurrode lippenstift,** gelakte nageltjes, strak jurkje om haar sexy lijf, was ze op weg naar de disco, plots waren daar 2 jongens, één hield haar vast en de ander sjoerde haar slipje naar beneden. nee, niet doen! 06-340.340.20

★ **Nieuw !!! 33+** Contact, met de heetste, rijpe vrouwen. 100 cpm. 06-96.33.

★ **Nieuw (!)** homo-direct-apart met hele hete jongens & mannen, 100 cpm. 06-98.78.

★ **Tabeo...Tabeo...Tabeo...** 1 gpm 06-320.327.20.

★ **Rijpe vrouwen** die van je gens houden & Grieks. 1 gpm 06-320.322.27.

★ **Rijpe Hospita** heeft 't me... 06-97.78.

★ **Privé opnames.** 1 gpm. Eerst 06-320 en dan 326-65 Rijpe Extreem 326-04 Lesbi Agressie 331-21 Tiener 18 jr. Bizar! 06-9587

Hete meisjes met adr. en bij voor direct -1. Naakte blondjes voor Grieks -2. Ruwe homo-sex -3. Liesb. in bad en in bed -4. SM bizar of Grieks -1 gpm.

Heerlijk vrouwje geef haar tel. nr. (100cpm) 06-9680

★ **Harde Porno** 06-9673, f.l.-p.m.

★ **Wie 06-9552** heeft gebeld weet pas wat ponodating is... (75 cpm). Bel nu zodat je vandaag nog bij een droomvrouw terecht kunt!

★ **Wilde live sex** met een traag en héet einde. Dus voor de harde sensationele sextick (75 cpm)

06-9654

★ (f.l.- pm) **De leerling** glanzend van 18 zag ze vrouw naakt door de kamme lopen. "Kom binnen knul, pak ze maar 'ns lekker beet." 06-340.350.60.

★ **Direkt Sekskontakt met 1 hete vrouw** bij jou in de buurt. 06-350.290-34 (75cpm)

In onze vernieuwde zaak tonen u de nieuwste collectie

blank eiken, beuken en mahonie meubelen

Wandkasten
Tuigkasten
Buffetten
Eethoeken
Salontafels
Bankstellen
enz.

U bent van harte welkom.

De Gildemeester MEUBELATELIER

Als u voor kwaliteit kiest

GRONINGEN: Nieuwe Ebbingestraat 41
050-181850

ASSEN: Nwe. Hulzen 7
05920-17577

NIEZIJL: Hoofdstraat 79
05947-12983

BIJ BURMANN

JUMPERS ROKKEN JACKS

en

REGEN MANTELS

BURMANN

LADIES SHOP

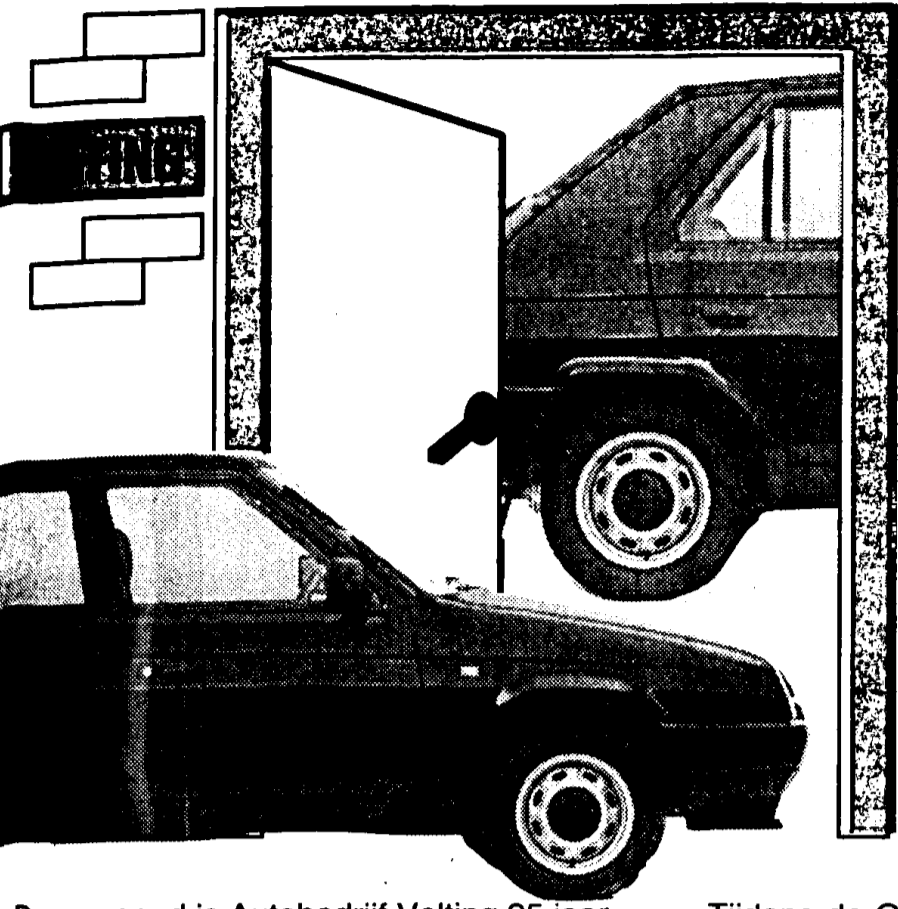
GROTE MARKT 3 · GRONINGEN

FEESTELIJK OPEN HUIS

VW KOOS VOOR SKODA...

Autobedrijf VELTING
kiest al 25 jaar
voor Skoda.

Aantrekkelijke
aanbiedingen
en de hoogste
inruilprijzen.

Deze maand is Autobedrijf Velting 25 jaar Skoda dealer en dat gaan we samen met u vieren. Ter gelegenheid van dit jubileum houden wij een grandioos OPEN HUIS op 21, 22, 23 en 25 oktober a.s. Tijdens deze overweidigende OPEN HUIS-dagen zullen wij u de nieuwste generatie Skoda-automobielen tonen welke onder Volkswagen auspiciën worden gebouwd. Zoals u wellicht al weet is Skoda vanaf 1992 volwaardig lid van de VW-Groep. Wat dit exact inhoudt ziet u tijdens onze jubileum-dagen.

Tijdens de OPEN HUIS-dagen kunt u uitgebreid kennis maken met onze producten en wat nog belangrijker is, er mee rijden!!!!
Het rijden met de nieuwe Skoda is vooral een aanrader. U maakt dan, tevens kans op het winnen van een splinternieuwe VW/Skoda GLXi.
Uiteraard wordt de inwendige mens niet vergeten en voor iedere bezoeker ligt een leuke attentie klaar.

Wij zeggen alvast: "Tot op de Jubileum-dagen van Velting!"

Autobedrijf VELTING
Stationsweg 7 - Groningen - 05900-12400

AUTOTELEFOON

Kwaliteit voor de prijs van:...

HANDSFREE-
INBOUWSET
199,-
999,-
(excl. B.T.W.)

Gratis abonnement tot 1-1-'94

INTERPHONE

Telefoon 050-142580 Fax 142231

Dealer van o.a.
Panasonic, Mitsubishi, Nokia, Motorola

Damsterdiep 32
Groningen

Interphone is een toonaangevende onderneming, die zich hoofdzakelijk bezighoudt met Telecommunicatie, Datacommunicatie en Beveiligingsystemen.

SPECIALE AANBIEDING

4-seizoenendekbed

90% ganzendons
Normaal 599,- ..... **NU 499,-**

Inclusief Ontbijtblad (tafeltje)
Thermoskan
2 theekoppen - schotels
Vaasje

ALLEEN
1-PERS.
140x200

HOUTSTEK BIJ UITSTEK

Nu voordelig kopen:

22x42 vr. ruw f 0.62 p/m'
22x63 vr. ruw f 0.90 p/m'
47x75 vr. gesch. f 2.04 p/m'
Gipsplaat 260x60 p/stuk f 6.90
Gipsplaat 300x60 p/stuk f 7.95

Plaatmaterialen als:
spaanplaat, multiplex, zachtboard, hardboard enz.
worden gratis op maat gezaagd.

WIGBOLD

Houthandel & Bouwstoffen BV

Boterdiep 54, Groningen
Telefoon 050-132017 - Fax 138935

Prijzen zijn inkl. BTW

JAN KROTTJE BV

Nw. Boteringstraat 74,
9712 PP Groningen, tel.: 050-144300

DE BEKRONING IN UW WONING

SPECIALE AANBIEDING

Richomme PROFESSIONELE LADDERS

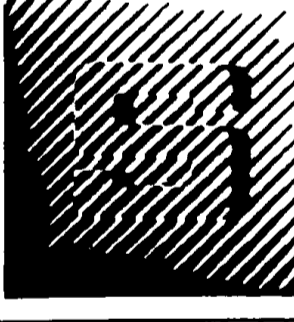
diverse maten

NU **50% KORTING**

Bijvoorbeeld
2x15 sport ladder
NU **310,-**

(Zolang de voorraad strekt)

Sanders

GOED - GOEDKOOP EN GROTE KEUS
Damsterdiep 275 - Groningen
Tel. 050-144356 Gratis parkeren

GROTE VEILING VAN & KUNST & ANTIK

PLM. 600 KAVELS

Kijkdagen: 22, 23 en 24 okt. 11.00-17.00 uur
Veiling: 25 en 26 okt. ... vanaf 19.00 uur

SCHILDERSLIJEN O.A.:
J. Janson, E. Nolde, R. Miedema, J. Weissenbruch, A. Knikker, J.A. Zandleven, P. v. Wijngaert, A.L. Koster, Nico Bulder 3x, J.H. de Groot, A.F. Hubeek, H. Duin, D. Schulman, E. Dijkstra, L. Straver, J. Makkes, J.H. Oostendorp e.v.a.

AQUARELLEN, TEKENINGEN EN GRAFIEK O.A.:
E.B.v. Duinen 3x, J. Altink 3x, J. Kagie, W. Vaarzon-Morel, Nico Bulder, R. Prins, J. Stuyters e.v.a.

MEUBELN O.A.:
Drie porseleinkasten o.a. wortelnoten, tafels, stoelen, banken, ladenkasten, penantkastjes, grote boekenkast, bureaus, kisten enz. enz.

VARIA O.A.:
Stair- en stoelklokken, staande klokken o.a. 18e E., Oosterse tapijten, speelgoed, tortelduivenuitvoering, koper, tin en brons o.a. beelden, petroleumlampen, spiegels, aardewerk en plaat o.a. Rozenburg, Amstelhoek Distel, Brouter, st. Lucas, glas o.a. Leerdam, porselein Japans, Chinees en Europees, kassa, goud en zilver enz. enz.

De eerstvolgende veiling is op maandag 13 december 1993 en volgende dagen. Inbreng elke dag van 10.00-17.00 uur. Zaterdag gesloten. Inzending sluit op dinsdag 30 november 1993.

Ook halen wij de goederen bij u thuis (geen vervoerskosten). Bij verkoop 10% kosten.

De veiling wordt telkens gehouden ten overstaan van H.R.J. Jans, gerechtsdeurwaarder te Groningen.

Katalogus verkrijgbaar in de zaak.

JOOP VAN DEN ENDEN'S VEILINGEN

ERKENDE VEILINGMEESTER - TAXATEUR R.G.
MUNNEKEHOLM 5 - GRONINGEN - TELEFOON 050-129274
HET VEILINGHUIS VAN HET NOORDEN! GESPECIALISEERD IN KUNST- EN ANTIKVEILINGEN!

Haasjes
Nieuwsblad-haasjes zijn erg geliefd.
202.600 lezers*
lezen de haasjes.
*summo

GEWATTEERDE STOFFEN

20 kleuren
van f 34.95 nu f 16.95 p.m.

STOFFENHAL

Sappemeer, Noorderstr. 91
Delfzijl, Nieuweweg 7
Uithuizen, Kaakstr. 10
Winschoten, Langestr. 88

TOTALE LEEGVERKOOP WEGENS REORGANISATIE

SHOWROOM

EIKEN
LICHITEKEN
JASMIJNMESSING
KASSETTE WIT
WIT HOOGGLANS
KASSETTE WIT
ESSEN WIT/CHROOM

TOT 60% KORTING Medinorm keukens

Geopend:
Ma. 13.00 tot 18.00
Di. t/m vr. 10.00 tot 18.00
Za. 10.00 tot 16.00
Donderdag koopavond

Osloweg 87
9723 BK Groningen
Telefoon 050-133986
Groothandelscentr. (groen)
bij Gamma eerste pad links.

GEMAK EN COMFORT DIENEN DE MENS. DAT GELDT OOK ALS U GELD WILT LENEN MET EEN GUNSTIGE MAANDTERMIJN.

MAAK DAAROM GEBRUIK VAN DE COMFORTABELE LENING VAN ROONA

DOORLOPENDE KREDIETEN ZONDER AFLOSSING IN HET EERSTE JAAR

In handen	Per maand	Rente per maand	Jaar-rente*	Theoretische looptijd
f 10.000,-	f 91,-	0,907%	11,5%	114 maanden
f 15.000,-	f 137,-	0,907%	11,5%	114 maanden
f 30.000,-	f 273,-	0,907%	11,5%	114 maanden
f 50.000,-	f 454,-	0,907%	11,5%	114 maanden
f 70.000,-	f 635,-	0,907%	11,5%	114 maanden
f 100.000,-	f 907,-	0,907%	11,5%	114 maanden

* Het eerste jaar betaalt u alleen rente, daarna 1,5% van uw limiet.
Persoonlijke leningen en 2e hypotheke en andere bedragen zijn ook mogelijk.
Uw huidige (te) dure lening kunnen wij voor u overnemen.
* Effectieve rente op jaarbasis.

Comfortabel en betrouwbaar. Toetsing en registratie bij BKR in Tiel.
Gevolmachtigd intermediair. Leningen vanaf f 1.000,-. Elk bedrag mogelijk met gevarieerde looptijden. Meestal kwijtschelding bij overlijden.

JA ik ben geïnteresseerd in het openen van een lening van ROONA.
Stuur mij een aanvraagformulier toe.

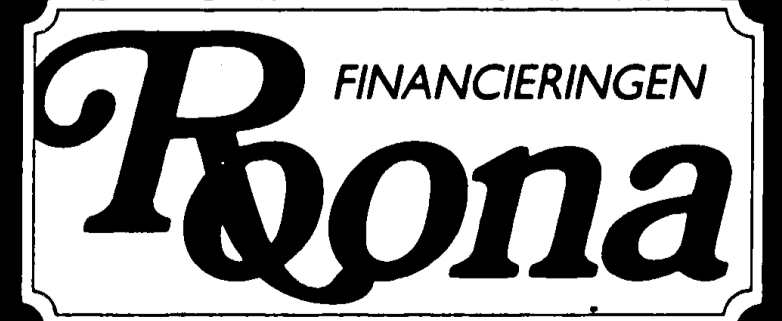
NAAM M/V

ADRES

PC/WOONPLAATS

TELEFOONNUMMER

Stuur de coupon in een gesloten enveloppe naar:
INTERMEDIAR ROONA, Eerste Laan 3, 9331 BD Norg.

EERSTE LAAN 3, 9331 BD NORG
Geopend: ma. t/m vrij. van 8.30-21.00 uur, za. van 9.00-16.00 uur.

05928-13535

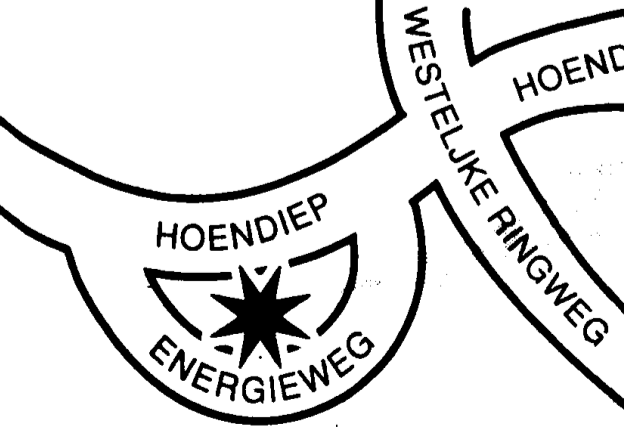
HENK CARLIER

Showroom
Verkoop
Techn. dienst

Energieweg 7a, Groningen
Telefoon 050-137047*
Telefax 050-120336
Ruime parkeerplaats
*s Zaterdags zijn wij gesloten

EVEN
NOTEREN

is nu gevestigd aan de Energieweg
en dat is niet toevallig; we gaan er na de brand weer energiek tegenaan

KEVIN VINCENTIUS FRANCISCUS
zoon van Peter en Marliese Gevers.
Groningen, 17 oktober 1993.
J. M. den Uylstraat 53,
9748 RJ Groningen.

Heden overleed zacht en kalm onze lieve moeder, groot- en overgrootmoeder
WILLEMINA WIJK-TOXOPEUS
op de leeftijd van 81 jaar; sinds 18 april 1978 weduwe van Sijmon Jacob Wijk.
Groningen, 15 oktober 1993.
Baflo: A. A. VAN DER TUUK-WIJK
K. VAN DER TUUK
Usquert: WILMA en KLAAS
ANNEKE, BERT
Roden: JAN DIETERT en ANNEMARIE
Hove (Eng.): JACOBA en GEORGE
Brittil: M. L. WIJK
Groningen: WILLEMEN en HENK
Groningen: LAMBERT

De crematie zal plaatsvinden in aula I van het crematorium te Groningen op 20 oktober om 13.00 uur.
Gelegenheid tot condoleren in de koffiekamer van het crematorium na de plechtigheid.
Correspondentieadres: Maarhuizerweg 1, 9953 TB Baflo.

Onverwacht is overleden onze tante en oudtante
WILLEMINA WIJK-TOXOPEUS
Groningen: M. E. HIJLKEMA
Garsthuizen: W. M. EENDHUIZEN-HIJLKEMA
L. M. EENDHUIZEN
en KINDEREN
Groningen: I. A. HIJLKEMA

Enige kennisgeving
Na een liefdevolle verzorging in het "Heymanshuis" te Groningen is in alle rust van ons heengegaan onze lieve zuster, schoonzuster, tante en oudtante
JANTJE TUNTELER-VAN DEN BERG
sinds 29 oktober 1966 weduwe van Geert Tunteler; in de leeftijd van 95 jaar.
Groningen, 18 oktober 1993.
"Heymanshuis", Kochstraat 61/138.
Correspondentieadres: Smedingslag 6, 7824 HK Emmen.
Uit aller naam: J. H. VOS

Geen bloemen.
De overledene is opgebaard in een der rouwkamers van het Uitvaartcentrum "Algemeen Belang", Esdoornlaan 187, wijk Selwerd te Groningen.
Bezoek dinsdagavond van 7-8 uur.
De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op woensdag 20 oktober om 14.30 uur in aula II van het crematorium te Groningen.
Na de plechtigheid is er gelegenheid tot condoleren in de koffiekamer van het crematorium.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons betekend heeft, geven wij kennis, dat onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve vader en zorgzame opa
BARELD DE BOER
op de leeftijd van 68 jaar; sinds 7 december 1990 weduwnaar van Evelina Bandringa.
9665 MG Oude Pekela, 13 oktober 1993.
Waterkant 18.
Oude Pekela: EVELIEN DE BOER
Hoogezand: BART DE BOER
ROELIE DE BOER-PLOEGER
CHANTAL
ROBIN
De crematieplechtigheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

Van een leven van veel willen en kunnen doen, naar een leven van wel willen, maar niet meer kunnen doen.
Verdrietig geven wij u kennis van het overlijden van onze lieve moeder, oma en overoma
AFIENA GEZINA BULTENA-PIETERMAN
op de leeftijd van 85 jaar; sinds 9 oktober 1985 weduwe van Hendrik Bultena.
9987 SN Zijldijk, 17 oktober 1993.
Kalverstraat 10.
KINDEREN, KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
De crematie vindt plaats op vrijdag 22 oktober 1993 om 13.30 uur in aula 2 van het crematorium te Groningen.
Na de plechtigheid is er gelegenheid om de familie te condoleren.
Een ieder die geen kaart heeft ontvangen, kan deze advertentie als zodanig beschouwen.

Het verlies was er al voor het einde. De rouw voordat het afscheid kwam. Wij voelden mee met je stil verdriet. Nu rouwen wij, maar huilen niet.
Verdrietig om zijn heengaan maar met een dankbare herinnering aan de liefde die hij ons heeft geschonken en met een bevrijdend gevoel dat zijn lijden nu voorbij is, geven wij u kennis van het overlijden van onze lieve vader en opa
HENDRIK REGIEN
op de leeftijd van 87 jaar, sinds 6 januari 1990 weduwnaar van Tjitske Kata.
Assen, 17 oktober 1993.
"Anholt", kamer 6.
Wilnis: JAN en ANNA-STINA
INGRID
ERIK
Loon: JELTJE en HENK
HENDRIK en FREA
TAMARA
TJITSKE en JANTINUS
LISA
Assen: GEERTRUIDA en JAN
MEINDERT
HENK
JEANET
Correspondentieadres: H. Paas, Lonerbroekweg 12, 9409 TR Loon.
De plechtigheid voorafgaande aan de crematie zal plaatsvinden in het crematorium "de Boeskamp", Boeskamp 5 te Assen op donderdag 21 oktober om 11.00 uur.
Zij die met ons afscheid willen nemen, worden in bovengenoemd crematorium verwacht. Na de plechtigheid gelegenheid tot condoleren in de ontvangkamer van het crematorium.

Na een hoopvolle en spannende tijd moeten wij u tot ons groot verdriet opnieuw mededelen dat ook ons zoonje
ARNOUD SANDER
net als zijn zusjes Marloes en Lotte na een zwangerschap van 8 maanden gestorven is voor de geboorte.
Loppersum, 15 oktober 1993.
Singelweg 26.
ROELOF en INEKE TOLHUIZEN-APOTHEKER

Een mens bewaart zijn eigen ik heel diep onder zijn huid. En wat daar binnen in je heeft geleefd, kwam er maar zelden uit.
Na een liefdevolle verpleging in 't Ouderloug is op 89-jarige leeftijd toch nog onverwacht en in eenzaamheid overleden onze lieve moeder, groot- en overgrootmoeder
JANNA KUIPER-VAN DIJK
* 24 september 1904 † 13 oktober 1993
Sinds 30 augustus 1976 weduwe van Kornelis Kuiper.
Correspondentieadres: Ceresingel 36, 9581 GM Musselkanaal.
Tolbert: M. KALSBEK-KUIPER
H. KALSBEK
Groningen: W. DE VALK-KUIPER
A. DE VALK
Nieuwe Pekela: G. KUIPER
A. KUIPER-STÄBLER
Musselkanaal: J. KUIPER
G. BLIK
Groningen: M. KUIPER
B. KUIPER-TAMMENG
KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
De crematieplechtigheid heeft inmiddels in stilte plaatsgevonden.

Want ik weet, dat mijn Verlosser leeft, Jezus Christus, onze Heer en Heiland.
Amen
Na een liefdevolle verpleging in "Vliethoven" te Delfzijl is toch nog onverwacht overleden onze lieve, zorgzame moeder en oma
MARIA ALKEMA-NIEBOER
op de leeftijd van 88 jaar; sinds 24 augustus 1972 weduwe van Jan Alkema.
Delfzijl, 15 oktober 1993.
"Vliethoven".
Bathmen: BINY en PETER
Ter Apel: AD en ROELIE
Haren: JOOP en GINIE
Rotterdam: BERTHA en LEO
Delfzijl: MARIEJANNE en CHRIS
KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
Correspondentieadres: Stelmakerij 24, 9932 GL Delfzijl.
Overeenkomstig de wens van de overledene heeft de begrafenis in besloten kring plaatsgevonden.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat van ons is heengegaan mijn lieve zorgzame man, onze vader en opa
WIEGER KOOISTRA
in de leeftijd van 78 jaar.
9713 PV Groningen, 18 oktober 1993.
Koekoeklein 20.
M. H. KOOISTRA-WEINERT
ARTHUR en BOUKJE
ESMÉE
ROBERT
Mijn man is opgebaard in het CVU Uitvaartcentrum, Crematoriumlaan 2 te Groningen.
Condolancebezoek donderdag van 19.00-20.00 uur.
Een samenkomst zal worden gehouden in de aula op de begraafplaats "Selwerdherf" te Groningen op vrijdag 22 oktober om 11.00 uur, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden.
Na de plechtigheid is er gelegenheid tot condoleren in de ontvangkamer op de begraafplaats.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat plotseling van ons is heengegaan mijn innig geliefde man, onze zorgzame vader
PIETER TEI HOUWERZIJL
in de leeftijd van 66 jaar.
9901 GG Appingedam, 18 oktober 1993.
Westersingel 19.
B. K. HOUWERZIJL-HAAN
ENNA en REINT
Mijn man, onze vader is opgebaard in de rouwkamer van het "Uitvaartcentrum", Jukwerdweg 19 te Appingedam.
Bezoek aldaar van 18.00-18.30 uur.
De begrafenis zal plaatsvinden op donderdag 21 oktober om 14.00 uur op de begraafplaats "Rusthof", Jukwerdweg 19 te Appingedam.
Zij die met ons hem de laatste eer willen bewijzen, worden verzocht om 13.45 uur in de aula aanwezig te zijn.

Nu ben je soms alleen. Nu moet je soms nog huilen. En als je weg wilt schuilen kun je haast nergens heen.
Bedroefd delen wij u mee, dat kort na het overlijden van onze moeder en oma, onze lieve vader en opa plotseling is overleden
BERNARDUS JOZEF BEEREBOOM
sinds 30 juni 1993 weduwnaar van C. J. Kuis.
* 1 april 1915 † 17 oktober 1993
Heerenveen: EPPO BEEREBOOM
MINY BEEREBOOM-KOELEMAN
Drachten: GERDA LEEGTE-BEEREBOOM
JAN LEEGTE
Bedum: MANNA DIETVORST-BEEREBOOM
ADRIE DIETVORST
Uithuizen: KOOS BEEREBOOM
TITTE BEEREBOOM-GROOT
Sauwerd: LIA LEGTE-BEEREBOOM
JOHAN LEEGTE
Wijhe: VERA BOLSTER-BEEREBOOM
JONA BOLSTER
Emmeloord: MARIA KLINK-BEEREBOOM
WILLEM KLINK
Olst: ELLY DURENKAMP-BEEREBOOM
RENÉ DURENKAMP
en KLEINKINDEREN
Correspondentieadres: Hoofdstraat West 7, 9981 AA Uithuizen.
Gelegenheid tot condoleren op 21 oktober van 9.15-9.45 uur in het St. Vincentius-gebouw te Uithuizen, waarna de Uitvaartmis om 10.00 uur in de R.K. kerk aldaar.
De crematie zal plaatsvinden om 12.00 uur in aula 1 van het crematorium te Groningen.

Ik kan slapen zonder zorgen, want slapend kom ik bij U thuis. Alleen bij U ben ik geboren. Gij doet mij rusten tot de morgen, en wonen in een veilig huis.
Psalm 4:3
De Heere heeft Thuisgehaald onze lieve moeder en oma
HENRIËTTA VENEMA-VEGTER
in de gezegende leeftijd van 85 jaar; sinds 1 juli 1989 weduwe van Klaas Venema.
Oldehove, 16 oktober 1993.
Correspondentieadres: Wengeweer 41, 9883 PR Oldehove.
Canada: ANNIE en REINDER
Ulrum: HARRY en JAN PIET †
Maassluis: WILLY en WIM
Zaandam: DOUWE en AAF
Oldehove: MATTY
KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
De dienst van Woord en gebed zal D.V. worden gehouden op donderdag 21 oktober om 14.00 uur in de Geref. Kerk, Wilhelmijnstraat 20 te Oldehove, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats.
Na de begrafenis is er gelegenheid tot condoleren in "De Stiep" achter de kerk.

Heden ontvingen we het bericht van overlijden van onze collega en medewerkster
JANNIE HOOGVEEN
Een in alle opzichten zeer gewaardeerde collega blijft in onze gedachten. We missen haar.
We wensen Pieter en de andere nabestaanden veel sterkte bij het dragen van dit verlies.
Assen, 18 oktober 1993.
MEDEWERKERS VOEDINGSDIENST en DIREKTIE, HENDRIK VAN BOELJEN-OORD

Plotseling is overleden onze lieve schoondochter, schoonzuster, tante
SUZAN GRÄLER-LAHPOR
Hoogezand, 17 oktober 1993.
Hoogezand: J. G. Gräler
Australië: S. Thiecke-Gräler
J. Thiecke
Hoogezand: R. Gräler
A. Gräler-Hulsebos
Deventer: R. Werkema-Gräler
T. Werkema
Hoogezand: D. Venema-Gräler
P. Venema
Hoogezand: A. Schuurman-Gräler
J. Schuurman
Drachten: L. Suurmeijer-Gräler
H. Suurmeijer
Hoogezand: J. Gräler
D. Gräler-Wilthof
Neven en nichten

Geheel onverwachts ging van ons heen onze lieve dochter, zus, schoonzuster en tante
SUSANNA GEERTRUIDA GRÄLER-LAHPOR
op de leeftijd van 63 jaar; sinds 14 januari 1981 weduwe van Gerard Gräler.
Foxhol, 17 oktober 1993.
Vlijmen: HANS en LIED
LEONOOR
Foxhol: GEA en SJOERD
Correspondentieadres: Fuutlaan 17, 9607 RB Foxhol.
De crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium te Groningen op donderdag 21 oktober om 11.00 uur in aula 1.
Na de plechtigheid is er gelegenheid tot condoleren.

Heel verdrietig zijn wij, dat wij veel te vroeg afscheid hebben moeten nemen van onze lieve zus, schoonzus en tante
SUSANNA GEERTRUIDA GRÄLER-LAHPOR
op de leeftijd van 63 jaar.
Foxhol, 17 oktober 1993.
Haren: J. LAHPOR
Hoogezand: G. H. UILDRIKS-LAHPOR
G. UILDRIKS
Amersfoort: JAN en DIONNE
Hoogezand: GERDA en ROBERT

Heel verdrietig zijn wij, dat wij veel te vroeg afscheid hebben moeten nemen van onze lieve zus, schoonzus en tante
TRIJNTJE J. FRAQUIN-TJOELKER
geliefde echtgenote van Simon S. Fraquin. Op de leeftijd van 62 jaar mocht zij na een kwetsbaar leven haar rust vinden.
Almelo, 17 oktober 1993.
Drachten: ALIE v.d. MOLEN-TJOELKER
SIETSE v.d. MOLEN
Groningen: THEA IMMENGA-TJOELKER
HANS IMMENGA †
ROELOF TJEMMES
Zwolle: HANNEKE TEN CATE-TJOELKER
EPPO G. TEN CATE
NEVEN en NICHTEN
Correspondentieadres: S. S. Fraquin, Oldengaerde 36, 7608 AR Almelo.

Heden ontvingen we het bericht van overlijden van onze collega en medewerkster
JANNIE HOOGVEEN
Een in alle opzichten zeer gewaardeerde collega blijft in onze gedachten. We missen haar.
We wensen Pieter en de andere nabestaanden veel sterkte bij het dragen van dit verlies.
Assen, 18 oktober 1993.
MEDEWERKERS VOEDINGSDIENST en DIREKTIE, HENDRIK VAN BOELJEN-OORD

Bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en de zorg waarmee zij gedurende haar leven ons heeft omringd, geven wij u kennis dat rustig en vredig is heengegaan onze moeder, groot- en overgrootmoeder
SIJBRIGJEN DE BOER
in de gezegende ouderdom van 97 jaar; sinds 30 oktober 1983 weduwe van Jelte Jan Oosterhuis.
Zuidhorn, 17 oktober 1993.
"Het Zonnehuis".
Zevenhuizen: F. PIJPKER-OOSTERHUIS
Australië: H. J. OOSTERHUIS
Fr. C. OOSTERHUIS-NOTTINGHAM
Leek: J. B. HUT-OOSTERHUIS
H. J. HUT
KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
Correspondentieadres: Oudestreek 49, 9354 AD Zevenhuizen.
Onze moeder, groot- en overgrootmoeder is opgebaard in de Aula "t Anker" te Zevenhuizen.
De rouwdienst zal worden gehouden donderdag 21 oktober a.s. om 13.30 uur in de Ned. Hervormde Kerk, Hoofdijp 58 te Zevenhuizen, waarna de begrafenis zal plaatsvinden.
Gelegenheid tot condoleren na de begrafenis in het Verenigingsgebouw.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons betekend heeft, geven wij kennis, dat onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve vader en zorgzame opa
BARELD DE BOER
op de leeftijd van 68 jaar; sinds 7 december 1990 weduwnaar van Evelina Bandringa.
9665 MG Oude Pekela, 13 oktober 1993.
Waterkant 18.
Oude Pekela: EVELIEN DE BOER
Hoogezand: BART DE BOER
ROELIE DE BOER-PLOEGER
CHANTAL
ROBIN
De crematieplechtigheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

De dienst van Woord en gebed zal D.V. worden gehouden op donderdag 21 oktober om 14.00 uur in de Geref. Kerk, Wilhelmijnstraat 20 te Oldehove, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats.
Na de begrafenis is er gelegenheid tot condoleren in "De Stiep" achter de kerk.

De dienst van Woord en gebed zal D.V. worden gehouden op donderdag 21 oktober om 14.00 uur in de Geref. Kerk, Wilhelmijnstraat 20 te Oldehove, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats.
Na de begrafenis is er gelegenheid tot condoleren in "De Stiep" achter de kerk.

Verdrietig ontvingen wij het bericht dat is overleden onze beste neef
Jt. DOCTER
Zeijen, 15 oktober 1993.
M. Douwes-Hofsteenge en kinderen

Onverwachts is onze buurvrouw
JUDEGIEN WEGGEMANS-MEIJER
op 83-jarige leeftijd overleden.
Fam. A. Trip
Fam. T. Heikamp
Fam. A. Stevens
Fam. G. D. Nossent
Fam. H. J. Dunning
Fam. W. Darneviel
Fam. J. Boerema
Fam. H. Siegers
Fam. Joh. Thijs
Fam. R. Hoving
Dhr. B. Noord
Dhr. J. Hoving
Mevr. M. Siegers-Kremer
Wij wensen de familie veel sterkte toe.

Bedroefd, maar dankbaar dat hem een verdere lijdensweg bespaard gebleven is, geven wij u kennis dat na een ernstige ziekte van ons is heengegaan mijn innig geliefde man, onze zorgzame vader en opa
WILLEM SCHOLTE
op de leeftijd van 79 jaar.
9743 VZ Groningen, 16 oktober 1993.
Granietstraat 40.
A. J. KUNTJES-PINKSTER
JANNIE en HENK
EBEL en CHRISTA
RUURD en TINIE
WILLEM en ANNIE
JAN
EBELDINA †
MARTHA en LIES
HARRIE en AN
KLEIN- en ACHTERKLEINKINDEREN
De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum "Algemeen Belang", Esdoornlaan 187 te Groningen.
Bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.
De crematieplechtigheid zal zijn op donderdag 21 oktober om 10.30 uur in aula 2 van het crematorium te Groningen.
Aansluitend is er gelegenheid tot condoleren in de ontvangkamer.
Onze dank gaat uit naar alle betrokkenen van het Academisch Ziekenhuis.

De dienst van Woord en gebed zal D.V. worden gehouden op donderdag 21 oktober om 14.00 uur in de Geref. Kerk, Wilhelmijnstraat 20 te Oldehove, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de Algemene Begraafplaats.
Na de begrafenis is er gelegenheid tot condoleren in "De Stiep" achter de kerk.

Dag lieve
OPA
Choe-Mie, Gert
Carmen en Amber
Ka-Yen
Shau-Long
Ina, Peter
Erika, Ronnie

Voor ons geheel onverwacht nam de Heer tot Zich
Mevr. VENEMA-VEGTER
op de leeftijd van 85 jaar.
Wij wensen de familie veel sterkte met dit verlies.
Gezamenlijke bureu Joh. Westrastraat Oldehove

Kolberts en pantalons
óók GROTE en extra GROTE maten
Buitenkamp HERENMODE
(bij het Koude Gat)
VISMARKT 8 GRONINGEN
Tel. 050-180632

PAUL & SHARK
yachting

PAUL & SHARK
* Pullovers
* Polo's
* Jacks
* Pantalons
Uitgebreide collectie nu compleet
L. DE VRIES HZN
Koffie en cacao
Brugstraat 7 (bij de A-Kerk)
Groningen, tel. 050-125015

Enige en algemene kennisgeving
Na een liefdevolle verzorging in "de Hullen" te Roden is toch nog onverwacht van ons heengegaan onze lieve zuster, schoonzuster, tante en oudtante
JANTJE BATHOORN-VORENKAMP
op de leeftijd van 94 jaar; sinds 30 november 1970 weduwe van Hendrik Bathoorn.
Roden, 18 oktober 1993.
"de Hullen".
Namens de familie
FAM. VORENKAMP
FAM. HUT
Correspondentieadres: Boskamp 43, 9301 BH Roden.
De overledene is opgebaard in de aula van "de Hullen".
De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op donderdag 21 oktober om 10.00 uur in het crematorium "de Boeskamp", Europaweg Zuid te Assen.
Zij die de laatste eer wensen te betuigen, worden verzocht om 9.50 uur aanwezig te zijn.
Na de plechtigheid is er gelegenheid tot condoleren in de ontvangkamer van het crematorium.

Grote collectie

van heusden
verl. hereweg 59
groningen (z) - helpman
parkeren inrit naast de zaak

DE ECHE SPECIALIST VOOR GASHAARDEN EN GEVELKACHELS

HETANKER
DE BETERE SPECIAALZAAK!!

NU speciaal voor u zeer scherpe prijzen voor alle bekende merken zoals: DRU - FABER - BENRAAD - BOCAL - PELGRIM - THERMOCET - FLANDRIA - VAN GELDER enz.

Overwinningplein 54 Groningen
050-252103

VOOR WIE ECHT LUXE WIL SLAPEN, IS ER NU VI-SPRING:

het droombed uit Engeland.

- handgemaakte matrassen en boxsprings
- 100% natuurlijke materialen
- comfortabele stoffering, o.a. vuistdikke schapewol en handgekaarde paardehaar
- luxe afwerking, o.a. genopte en afgerande matrassen

VI-SPRING
HANDMADE BED COLLECTION

KRAMERBEDDEN
Nwe Ebbingestraat 73 - Groningen - Tel. 050-121621
s Maandags gesloten. Donderdag koopavond. (parkeren Boterdiep)

restaurant Enkele Menuvoorbeelden:
Osso Buco met verse pasta 29.50
Royaal gevuld stoofpotje 29.50
Gebraad eendborst 33.50
Varkenshaas met champignons 32.50
STATIONSWEG 41, 9741 GK ZUIDLAREN
Tel. 05903-94531, Reservatie gewenst.
Geopend woensdag v.a. 17.30 uur.
Zondag v.a. 12.00 uur.

Rutgers somber over nieuwe sociaal-democratische partij

GRONINGEN - "Het ziet er somber uit," zegt Yvonne Rutgers over de haalbaarheid van haar plan om aan de gemeenteraadsverkiezingen in Groningen deel te nemen met een nieuw op te richten Sociaal-Democratische Stadspartij.

Vier maanden geleden ontvoerde Yvonne Rutgers haar plannen voor een sociaal-democratische stadspartij. Het wil echter niet erg lukken. Daarom overweegt ze nu te komen met een Lijst Rutgers.

"Het idee is nog niet erg aangeslagen bij de mensen in Groningen. Het aantal dat actief wil deelnemen aan de campag-

ne en de organisatie is ongeveer tien. Maar die hebben het in veel gevallen ook weer heel

druk met andere dingen. En als je een nieuwe partij begint, moet je toch heel wat personen hebben die er tijd in kunnen steken."

In juni plaatste Rutgers, onder meer de bezieldere voorvrouw van het Comité Uitkeringsgerechtigden in Opstand, een advertentie om medestanders voor haar initiatief te werven. Nu, zo'n vier maanden

later, is het plan ondanks de geringe steun nog niet helemaal van de baan, zo meldt zij.

Zij wil volgende maand een laatste poging wagen om alsnog voldoende draagvlak te vinden voor de partij. En lukt dat niet, dan is het niet uitgesloten dat het initiatief een beperkter omvang krijgt. Dan gaat de actievoerster mogelijk met een 'Lijst Rutgers' aan de

gemeenteraadsverkiezingen deelnemen. De lijst moet dan de steun krijgen van een aanbevelingscomité.

"Zo'n lijst vraagt toch veel minder organisatie dan de oprichting van een partij. En veel mensen hebben mij te kennen gegeven dat ze het goed zouden vinden als ik mijn geluid in de gemeenteraad kon laten horen. En ik heb wel zin

om mij op de campagne te storten. Ik heb weinig vertrouwen in de andere partijen. Ik vind nog steeds dat het zowel plaatselijk als landelijk - en dat spijt me - ontbreekt aan een goede sociaal-democratische partij. Alle partijen schuiven naar het grauwe midden."

Volgende maand wil Rutgers een verklaring uitgeven waarin ze haar politieke plan-

nen ontvouwt. "Want ik ben absoluut van plan iets te gaan doen."

Ik heb de hoop op een nieuwe partij nog niet helemaal opgegeven. Lukt het niet, dan zal ik mensen moeten vinden om campagne te voeren voor mijn eigen lijst en die bereid zijn ondersteunend werk te doen voor de raadsfractie," aldus de politica in spe.

Bea-TV nieuwe zender voor patiëntjes AZG

GRONINGEN - Bea-TV. Dat is de naam van de nieuwe televisiezender in Groningen die gisteren officieel in gebruik werd gesteld. Geen publieke omroep, maar een 'eigen' kind-zender van het Academisch Ziekenhuis Groningen (AZG). En dus alleen hier te bekijken. Het is een project van de Beatrix Kinderkliniek. Negen maanden werd gewerkt aan de voorbereiding van de zender en er werden vier proefuitzendingen gemaakt. Gisteren was het moment suprême eindelijk daar en konden patiëntjes en medewerkers van het AZG zichzelf en anderen op het magische scherm bewonderen.

Spannende, creatieve en leuke bezigheden hebben een positief effect op het gezingsproces van kinderen. Mede daarom begint het AZG een televisiezender voor de jonge patiëntjes.

De kinderboekenweek stond centraal in de eerste uitzending. Met het oog daarop was tekenaar/schrijver Jan Kruis (de maker van de strip 'Jan, Jans en de kinderen') in het vrouwenweekblad Libelle uit Mantinge aanwezig. Samen met de patiëntjes van de kinderliniek van het AZG maak-

te hij de eerste uitzending. De kinderen zelf maakten - vooraf - programma's die ze konden laten zien en Jan Kruis tekende in de uitzending dat het een lieve lust was.

Bea-TV wordt geproduceerd door vrijwilligers. De uitzendingen hebben één keer per week plaats, maar het is de bedoeling die frequentie uit te breiden. Daarvoor zijn echter meer vrijwilligers nodig. Het project Kindertelevisie is in het ziekenhuis organisatorisch ondergebracht bij de Stichting Vrienden van het AZG. Het doel van Kindertelevisie is de kinderen die patiënt in het ziekenhuis zijn zoveel mogelijk afleiding te bieden tijdens hun verblijf daarin. De ervaring heeft, aldus het AZG, geleerd dat spannende, creatieve en leuke bezigheden als het maken van een tv-programma een positieve invloed kan hebben op het gezingsproces.

Het AZG startte met het project nadat dit was ingebracht door de stichting Kinderziekenhuizen-tv, de landelijke organisatie. Zij heeft in meer academische ziekenhuizen in Nederland inmiddels soortgelijke projecten opgestart.

Wethouder schaatst ijsbaan Kardinge open

GRONINGEN - Wethouder Henk Pijlman schaatst vrijdagmiddag om half vijf samen met de jeugdleden van de Groninger ijsvereniging officieel de nieuwe ijsbaan in sportcentrum Kardinge open. De volgende dag zijn de recreatieschaatsers aan de beurt. Van tien tot twaalf uur is er een

mini-elfstedentocht voor jeugd uit de wijken in de buurt van het sportcentrum. 's Middags kan iedereen die een baantje wil trekken in Kardinge terecht.

Voor het komende seizoen staan diverse activiteiten op het programma. Volgende week gaan de schaatslessen van start. Op zaterdag 13 november wordt de KNSB-marathon voor dames, veteranen en A-rijders verreden, in het weekeinde van 11 december strijden schaatsers om de Zilveren Schaats en de Gruno-bokaal. 22 en 23 januari staat het Nederlands kampioenschap shorttrack op het programma, van 9 tot en met 13 februari komt het Russisch nationaal ijscircuit naar Groningen en op 11, 12 en 13 februari wordt het Nederlands kampioenschap schaatsen voor junioren en neo-senioren verreden.

De leiding van het sportcentrum verwacht het komende seizoen zo'n 300.000 schaat-sers.

Politie neemt TV in beslag

HOOGEZAND - De politie heeft gisteren bij de 42-jarige E.J.S. aan de Schorpioen in Hoogezand de televisie in beslag genomen. Het apparaat stond zo hard, dat de burenlagaarden over geluidshinder.

Automobilist botst op boom

BEDUM - De 27-jarige automobilist A.S. uit Hoogezand is gistermiddag gewond geraakt, toen hij op de weg tussen Ellerhuizen en Bedum tot tweemaal toe van de weg raakte en tegen een boom tot stilstand kwam. Het slachtoffer is met nek- en rugletsel overgebracht naar het Academisch Ziekenhuis in Groningen.

'Tamtam' bij winkelopening Folkingerstraat

GRONINGEN - Drummers uit vier Afrikaanse landen zullen aanstaande zaterdag om half twee een 'geluidslijn' vormen over de Grote Markt en de Vismarkt naar de Folkingerstraat. Dit ter gelegenheid van de opening van twee nieuwe winkels in de Folkingerstraat.

GRONINGEN - Groningen lijkt een steeds belangrijker rol te gaan spelen in de homopers. Naast de bekende 'Pot-tenagenda', die dit jaar voor de tweede maal in Groningen is gemaakt, is er sinds gisteren ook officieel een 'FlikkerAgenda' op de markt. Burgemeester Hans Ouwerkerk nam gisteravond in café Het Binnenhof het eerste exemplaar in ontvangst. Deze werd hem overhandigd door GroenLinks-raadslid en voorzitter van het stichtingsbestuur van de FlikkerAgenda, Dick Smit.

Vormgever Jan van Stralen is de motor achter de groep vrijwilligers die er voor heeft gezorgd dat de agenda in ere werd hersteld. Vorig jaar kwam de agenda niet uit, omdat de vorige groep vrijwilligers uit Nijmegen ophield met het maken van de FlikkerAgenda. "Hoewel dit al de vijftiende agenda is, was het de eerste keer dat zo iets in Groningen gebeurde," aldus Van Stralen.

Volgens de vormgever is het de bedoeling jaarlijks een FlikkerAgenda uit te brengen. "Die zal worden verspreid in zo'n zestig à zeventig kiosken in heel Nederland, Duitsland en België. Voorlopig wordt de agenda gedrukt in een oplage van tweeduizend exemplaren," zegt Van Stralen.

Het vernieuwde uiterlijk is de grootste verandering ten

'Ja-woord' al weer 70 jaar geleden

GRONINGEN - Omdat het precies zeventig jaar geleden was dat ze elkaar het ja-woord gaven, werden de 93-jarige H.P. Wondergem en de 89-jarige M. Wondergem-Witte gisterochtend flink in het zonnetje gezet in het Groninger verzorgingscentrum De Ebbingepoort. Namens koningin Beatrix kregen ze een heuse Oranjetaart en een brief overhandigd door burgemeester Hans Ouwerkerk van Groningen.

Trots nam het bejaarde echtpaar de vele felicitaties in ontvangst. Niet alleen burgemeester Ouwerkerk, maar ook een lange rij familieleden, vrienden, personeel en bewoners van De Ebbingepoort meldden zich daarvoor bij hen.

Met toespraakjes en muziek van de Groninger formatie Ad Hok werd een feestelijke stemming gecreëerd, die de hele dag voortduurde. Ook 's middags en 's avonds stonden er diverse feestelijkheden op het programma. Vrijwel alle bewoners van het verzorgingshuis waren 's morgens naar de recreatiezaal gekomen om het gelukkige echtpaar te voorzien van bloemen en andere cadeaus.

Twee jaar geleden verhuisde het echtpaar een woning in Bergen op Zoom voor een plaatsje in De Ebbingepoort in Groningen. Op die manier wonen ze weer vlakbij hun dochter, die al eerder in Groningen was gaan wonen. Hoewel ze nog maar twee jaar in het verzorgingscentrum wonen, werden al volop herinneringen opgehaald en anekdotes verteld.

Het was feest gisteren in De Ebbingepoort, waar meneer en mevrouw Wondergem hun zeventigste trouwdag vierden. © NvhN/Reyer Boxem

Bezoek Russen

GRONINGEN - Een viertal leraressen Engels uit Moersman is door de lerarenopleiding van de Rijksuniversiteit Groningen uitgenodigd om van 13 tot 20 december een introductieprogramma te volgen over onderwijs in de Engelse taal in Nederland. De Russinnen krijgen onder meer informatie over de in Nederland gangbare lesmethoden op middelbare scholen en zullen enkele scholen bezoeken. Op hun beurt zullen de Russische leraressen colleges aan Groninger studenten geven.

Minerva begint met voorbereidende cursus

GRONINGEN - De beeldende kunstopleiding Academie Minerva begint op 19 november met een oriëntatiecursus voor aankomend studenten. Het is bedoeld als een 'zeer uitgebreide begeleiding voor het toelatingsexamen'. Aankomend studenten die op de middelbare school niet de mogelijkheid hebben (gehad) om eindexa-

men te doen in beeldende vakken, kunnen zich voor de cursus inschrijven. Voor de oriëntatiecursus werkt Minerva samen met de creativiteitscentra het Instituut voor Creatieve Ontwikkeling in Assen en De Blauwe Stoep in Leeuwarden.

Coördinator Ben Vierdag stelt dat met de instelling van deze cursus de plannen voor een vooropleiding van de baan zijn. De roep om zo'n voorbereidend jaar ontstond nadat de cursusduur was teruggebracht van vijf naar vier jaar. Instellingen moeten zo'n vooropleiding echter zelf financieren. Een andere reden om de kiezen voor een oriëntatiecursus en niet voor een vooropleiding is dat Minerva op deze manier op één lijn zit met andere beeldende kunstopleidingen. Vierdag noemt de oriëntatiecursus een goede mogelijkheid

om aandacht te besteden aan de kwaliteit van de instroom. "Normaal duurt de toelating maar een dag. Door deze cursus, die 15 maal plaatsvindt op vrijdagavond of zaterdagochtend, kun je meer zicht krijgen op de kwaliteit van de instroom. Bovendien kunnen mensen zelf kijken of ze geschikt zijn voor een beeldende kunstopleiding. Dat willen ze tegenwoordig weten, omdat de opleidingen heel duur en kort zijn." Een positieve beoordeeling op de laatste dag van de cursus, op 18 maart van het volgende jaar, betekent toelating tot de propaedeutische van Minerva. Het toelatingsexamen is dan overbodig.

In zowel Groningen, Assen als Leeuwarden zijn 20 cursusplaatsen beschikbaar. Volgens Vierdag komt 75 procent van de nieuwe studenten in aanmerking voor een cursusplaats. Dit jaar bedroeg de instroom ruim 200. De cursus kost 450 gulden, inclusief het toelatingsexamen.

FlikkerAgenda voor Ouwerkerk

Burgemeester Hans Ouwerkerk (rechts) neemt de eerste FlikkerAgenda, gedrukt in Groningen, in ontvangst uit handen van raadslid Dick Smit. © EFG/Jaap Knigge

opzichte van de agenda's die in het verleden buiten Groningen werden gemaakt. De hardcoveromslag wordt gesierd door een werk van de Duitse graficus Roland Berger. Verder is er voor het eerst

gewerkt met een thema: Second Skin. In de agenda staan adressen en veel proza, poëzie en kunst. Behalve het werk van Roland Berger zijn er bijdragen van schrijver Jan Wolkers, zanger

en tekstschrijver Jan Rot en fotograaf Erwin Olaf. Daarnaast is er werk opgenomen van enkele Groninger kunstenaars, zoals de fotografen Wilco Beerling en Hans van der Veen.

Werkgroep maakt plan voor kop Oosterpoort

GRONINGEN - De Werkgroep Kop Oosterpoort heeft een plan gemaakt voor de 'kop' van de wijk die volgens haar tegemoet komt aan zowel de wensen van de gemeente als de wensen van de buurt. De gemeente wil door de Griffe-straat een nieuwe ontsluitingsweg voor de Verbindingskanaalzone leggen. Er ligt een voorstel van de gemeente om een groot deel van de kop ter slopen en te vervangen door nieuwbouw.

De werkgroep stelt voor om ongeveer de helft van de bestaande bebouwing van de kop te slopen. De nieuwe ontsluitingsweg wordt door de Griffestraat aangelegd. Aan het Winschoterdiep en de Griffe-straat kan nieuwbouw komen, net als in de driehoek Griffe-straat, Veemarktstraat en Winschoterdiep. De silo zou hierin kunnen worden opgenomen.

De Meeuwerderweg blijft de invalsroute voor de Oosterpoortwijk. De werkgroep stelt een bouwhoogte van maximaal vier lagen voor. Er kunnen in totaal zo'n 100 ouderwoningen komen. Onder de woningen zou parkeerplaatsen kunnen komen.

Thema-avond GroenLinks

GRONINGEN - Leoni Sipkes (Tweede-Kamerlid voor GroenLinks) en Joop Boer van Amok-Noord spreken morgen tijdens een discussie-avond van GroenLinks over het thema 'Defensiebeleid of vredesontwapeningspolitiek?'. Het debat gaat over de standpunten van GroenLinks ten aanzien van het leger, de NAVO en de VN-vredesmacht. Plaats: het GroenLinks-pand aan de Coehoornsingel 87. Aanvang: 20.00 uur.

Bijeenkomst diabetes-dieet

GRONINGEN - Thuiszorg STAD houdt morgenochtend een bijeenkomst over het onderwerp 'Gezond leven met diabetes' voor mensen met diabetes type II. Bezoekers worden op de hoogte gesteld van de nieuwste richtlijnen ten aanzien van voeding. Veel diabeteslieden blijken uit onzekerheid een dieet te volgen dat strenger dan nodig is. De bijeenkomst duurt van 9.30 tot 11.30 uur en vindt plaats aan de Herman Coleniusstraat 18.

Inval politie in drugsband

GRONINGEN - De politie deed gisteren een inval in een drugsband aan de Klaarprooslaan. Daarbij werden zes Groningers aangehouden. Er werden in het pand een hoeveelheid cocaïne, een pistool en kogels aangetroffen.

Man zegt te zijn beschoten

GRONINGEN - De 32-jarige M.T. uit Groninger werd gisteren aangehouden en ingesloten. De politie verdenkt de man ervan in de Van Heemskerckstraat een 21-jarige plaatsgenoot te hebben beschoten. Het incident zou verband houden met diefstal van verdovende middelen uit het pand van T. De man die werd beschoten zegt daarvoor echter niets te weten. T. verklaarde op zijn beurt dat hij niets van een beschieting afweet.

Omstanders pakken dief

GRONINGEN - Na een langdurige achtervolging door voorbijgangers werd gistermiddag de 23-jarige M.M. aangehouden. De man probeerde op de hoek Grote Markt-Herestraat een fiets te stelen van een vrouw. Die zag dat gebeurde toen ze in een winkel stond. Ze sloeg alarm en ging - samen met een aantal mensen - tot de achtervolging over. In de Prinsstraat werd hij opnieuw gegrepen door de achtervolgers zich op hem stortten. De man werd aan de politie overgedragen.

Bezorger beroofd

GRONINGEN - Een 17-jarige bezorger van Chinese maaltijden deed bij de politie aangifte van het feit dat hij werd beroofd van een bedrag van ongeveer honderd gulden. De jongeman werd op een adres in de Oosterhamrikade bedreigd met een mes en daarop gedwongen het geld dat hij bij zich had af te geven. De politie heeft de zaak in onderzoek.

Wilt u reageren of heeft u iets te melden?
 Willem Brinkman
 Nieuwsblad van het Noorden
 Tel. 050-844444 fax 050-844209
 Privé tel. 050-254925 fax 050-270041

Rondje Stad

door:
 Willem Brinkman

Proficiat

■ Dick Postma: reizen/horeca

Horeca-nieuwkomer Dick Postma ziet vandaag Abraham

Vijftig jaar wordt-ie vandaag, ziet dus Abraham (zoals dat heet) en is net begonnen met een nieuwe uitdaging. Ik heb het over Dick Postma, directeur van SAGA Reizen (o.a. Stoele-straat in de stad en Rijksweg in Haren). Sinds kort heeft hij zich - naast zijn werk in de reiswereld - ook in de horeca begeven. Samen met stad-Groninger Jan van der Zijden (PT) is hij de nieuwe eigenaar van het gerenomeerde restaurant De Vlindertuin in Zuidlaren. Nog vóór het eind van deze maand publiceert ik over het duo dat leuke plannen heeft met De Vlindertuin.

- Gronings wethouder Klaas Swaak (met onder meer cultuur in zijn portefeuille) werd maandag 58.
- Gronings gedeputeerde Bertus Fennema (o.a. Verkeer en Recreatie) was maandag ook jarig. Hij werd 49.

Stad-Groningers promoten onze jamboree

Je bent 16, zit op het Augustinus College in de stad Groningen, bent lid van Scouting Nederland, je hebt een vader die bereid is je zakgeld voor één keer aangeven voor een paar maanden in een meubelmagazijn. Je bent dan in staat drie weken naar de Verenigde Staten te gaan. Dat is Arjan Hoving en Martijn Vogd overkomen. Ze zijn al anderhalve maand terug van de States, boordevol indrukken. En ze hebben over de oceanen - want daar gingen ze voor - de Jamboree in Flevoland in '95 aangeprezen. Het toeval moet een rol in het leven spelen en het wás toeval toen de organisatie van de Nederlandse Jamboree (verwacht worden 40.00 tot 50.000 scoutingmensen uit de hele wereld) op zoek ging naar aanvulling van het promotieteam met enkele noordelijke jongeren. Het duo is lid van de scoutinggroep De Zwervers en omdat ze goede vrienden zijn (een eerste vereiste van de Flevolandse organisatie) en zij direct van hun interesse blijken, hebben ze iets meer dan twee maanden geleden de reis van hun nog jonge leven gemaakt.

■ Martijn Vogd (links) en Arjan Hoving: Nederlandse jamboree promoten in de States. © NvH/Wolter Kobus.

nale jamboree) kregen ze vergoed. Alle andere kosten kwamen voor eigen rekening en daar hebben ze voor gewerkt. "Een fantastische ervaring," zeggen ze er zelf van. In een grote promotie hebben ze meer dan een week de jambo-

ree in ons land verkocht, stapels folders uitgereikt, toelichting gegeven bij dia-presentaties en informatie verstrekt. "Er is veel interesse voor Europa in het algemeen en de komende jamboree in ons land", vertelt Arjan Hoving.

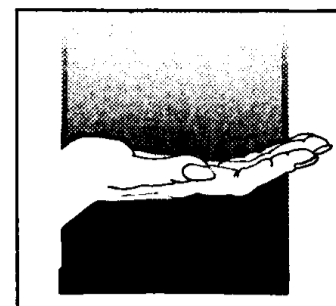
"En ze konden er maar niet genoeg van krijgen elke keer te horen dat de jamboree in '95 onder de zeespiegel wordt gehouden. Dat is iets heel bijzonders voor buitenlanders." Het verslag van al hun inspanningen wordt deze

dagen afgerond en naar het landelijk bureau van Scouting Nederland gestuurd. Na een week werken zijn de twee stad-Groningse scouts ondergebracht in een gastgezin en hebben daardoor nog wat kunnen zien van het gastland. Ze zijn zelfs ontvangen op de Nederlandse ambassade.

Beladen met badges en afdrucken van de dagelijkse speciale scoutingkrant waarin ze enkele keren zijn opgenomen, zijn ze weer teruggekomen. In de States raakten zij op hun beurt in no-time de houten klompjes, Nederlandse vlaggetjes en ander promotiemateriaal kwijt. "De Amerikanen waren daar gek op", vertelt Martijn Vogd.

Of ze er zelf zouden willen wonen? "Nee, het is een hele andere wereld" zegt het stad-Groningse duo bijna gelijktijdig. Arjan Hoving: "Het is me allemaal te materialistisch. De afstand tussen rij en arm is veel te groot." Martijn Vogd: "Ik heb er te veel armoede gezien. Dat is niets voor mij. Maar we hebben het wel fantastisch leuk gehad."

Ze hopen nu dat er een grote Amerikaanse delegatie naar de jamboree in Flevoland zal komen. Die krijgt het thema "The future is now" mee.

Van dag tot dag

Leny 't Hart

Films in Groningen

Donderdag komt Leny 't Hart van de zeehonden-creche in Pieterburen een lezing verzorgen in 't Vinkhuys. Aan de hand van dia's vertelt ze dan over de zeehonden in de Waddenzee en Pieterburen en zal ongetwijfeld verhalen over zeehond Swiebertje die vorige week in de Groningse binnenwateren werd gevangen. Aanvang 20.00 uur; entree een gulden.

CAMERA 1: dag. 13.45, 18.30, 21.30 Jurassic park (a.l.).
CAMERA 2: dag. 13.45, 18.45, 21.15 The vanishing (16).
CAMERA 3: dag. 14.00, 19.00, 21.30 (behalve di. 21.30) Sliver (16); di. 21.30 Sneak preview.
CAMERA 4: dag. 19.00, 22.00 ma., di. tev. 13.45 The fugitive (12); wo. 14.15 zo. 14.00 De ongelofelijke reis (a.l.).
CITY 1: dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30 Angie (16).
CITY 2: dag. 18.45, 21.30 ma., di. tev. 13.00, 16.00 In the line of fire (16); wo. 13.15, 16.00 Stennis met Dennis (a.l.).
CITY 3: dag. 11.45, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45 Beethoven (a.l.).
CONCERTHUIS: dag. 20.15 wo. tev. 13.30 The Firm (16).
FILMHUIS: ma. 20.00 Reisender krieger; di. 20.00 A swedish lovestory; wo. 20.00 A day at the races; dag. 22.00 (behalve ma. 22.00) The bad lieutenant (16).
THE MOVIES: dag. 19.00, 21.45 (behalve di. 21.30) The piano (12); wo. 14.30 Bambi (a.l.).

Lunchconcert

Woensdag 27 oktober is er van 12.45 tot 13.15 uur een lunchconcert in de Wolters Noordhooftaal van de Openbare Bibliotheek aan de Oude Boteringestraat. Conservatoriumstudenten Eduard Heyning (altsaxofoon) en Cas Straatman (piano) spelen werk van Lantier, Chopin en Schumann. De toegang bedraagt 4,50 gulden.

Telling Tales

In het Universiteitstheater is vanavond een solo-optreden van de gitarist van de bekende Groninger popgroep Djinn Djinni te zien. Peewee Leroy begon zijn carrière als mime-speler en brengt een bonte verzameling van muziek, mime, sketches en performance. Aanvang 20.30 uur; toegangsprijs 7,50 gulden.

Indiase restaurants helpen moederland na zware aardbeving

Deze week serveert het Indiase restaurant Ganga (Caroliweg) een speciaal actiemenu waarvan de opbrengst naar de slachtoffers gaat van de zware aardbeving in India. "Iedereen moet bij zo'n afschuivelijke ramp op zijn eigen manier een steentje bijdragen", vertelde eigenaar Feroek Choudhury van Ganga mij. Zijn Indiaas restaurant in Leeuwarden doet uiteraard ook mee met de actie. Twee jaar geleden zette Choudhury een soortgelijke actie op touw: opbrengst ruim 16.000 gulden voor de slachtoffers van de orkaan in Bangladesh. Van het actiemenu gaat een tiende naar de noodlijdende bevolking in het getroffen gebied. De klant betaalt de helft; de restaurateur ook.

Groene Keuken

De Groene Keuken - een rijdende expositie van milieuvriendelijke ideeën - komt donderdag 21 oktober in de stad Groningen. De bus staat van 10.00 tot 13.00 uur op de markt in de wijk Vinkhuizen. De Groene Keuken wil aandacht trekken voor zaken als biologisch voedsel, afvalscheiding, water- en energiebesparing en voorlichting over allerhande materialen.

Agenda

DINSDAG
 Natuurmuseum, 10.00 uur: 'Achter de dijk', fototentoonstelling Jur van Dijk.
 Grunneger Sproak, 20.00 uur: Grunneger Sproak met 'Laiverd ik bin toes'.
 Oosterpoort, 20.30 uur: Townes van Zandt.
 Lit. Sociëteit Aabc, 20.15 uur: Schrijver Ronald Giphart leest voor uit eigen werk.
WOENSDAG
 Grunneger Sproak, 20.00 uur: Grunneger Sproak met 'Laiverd ik bin toes'.
 Openbare Bibliotheek, 12.30 uur: Theo de Groot en Wilt Stel in 'De Dienstliif'.
 Stadsschouwburg, 20.15 uur: De Tijd met 'De Fantasten'.
 De Oosterpoort, 20.15 uur: Luk Wijs in 'Lstijd'; 20.15 uur: Het NNO o.l.v. Jacek Kaspszyk.
 Huize Maas, 21.00 uur: De Vrije Hand voor trombonist Joop van der Linden; 23.00 uur: Vrije Hand Rhythm & Blues met zanger Tuppuss van Dand-ruff!!
 De Spieghele, 22.00 uur: Gitaserie deel 5: Hendrik Jan Vermeulen speelt muziek van Pat Martino.
 Kruidhuis, 15.00 uur: Danspasta Wilde Haren.
 Universiteitstheater, 20.30 uur: Harmen Sikkenga in 'Pakao'.
 Natuurmuseum, 10.00 uur: Fototentoonstelling Jur Bosboom.

Dieren op drift

Vermist: forse geastr. kater, wit met zwarte vlekken. Omgeving Riouwstraat, 771352.
Vermist: zwarte poes, witte bevel voeten en staartpunt. Omgeving Bekemaheerd Beijum, 423057.
Vermist: jonge roodgestreepte kater. Omgeving Patrijspoor Lewenborg, 418081.
Gevoonden: jong zwart poesje met bruine vlooiendaan. Omgeving Gorechtakade, 140063.

Menu
 door Riet Blankenburg

Borsjtj (Russische bietensoep) 4-6 pers.
 Op speciaal verzoek 2 grote rauwe bieten fijne gehakte kool 1 prei 1 kleine ui selderkijmol of selderijgroen 50 g boter 2 liter water bouquet garni van peterselie, ui, wortel en selderij, laurier-blad 500 g runderpoulet 1/4 dl rode wijn 1 eetlepel fijngeknipte peterselie 1 bekerlijke zure room (= 1/4 liter) zout - peper
 1 rauwe biet schillen en zeer fijn schaven of raspen. De kool zeer fijn hakken, de prei schoon-maken, wassen en zeer fijn snijden. De ui pellen en raspen. De selderij schillen, wassen en zeer fijn snijden of raspen. Kool, prei, ui en selderij (samen ca. 250 g) met de fijn geraspte biet in de boter ca. 15 minuten smoren. De andere biet eveneens schillen en zeer fijn raspen en zoveel mogelijk sap eruit persen. Het bietensap, 2 liter water en het bouquet garni bij de groenten voegen. Het runderpoulet zeer fijn snijden en eveneens toevoegen en alles 1 1/2 à 2 uur zachtjes laten koken. De soep afmaken met rode wijn en de peterselie en eventueel zout en peper. De soep vermengen met de zure room.

Jan Kamminga opent unieke opleiding aan Hanzehogeschool

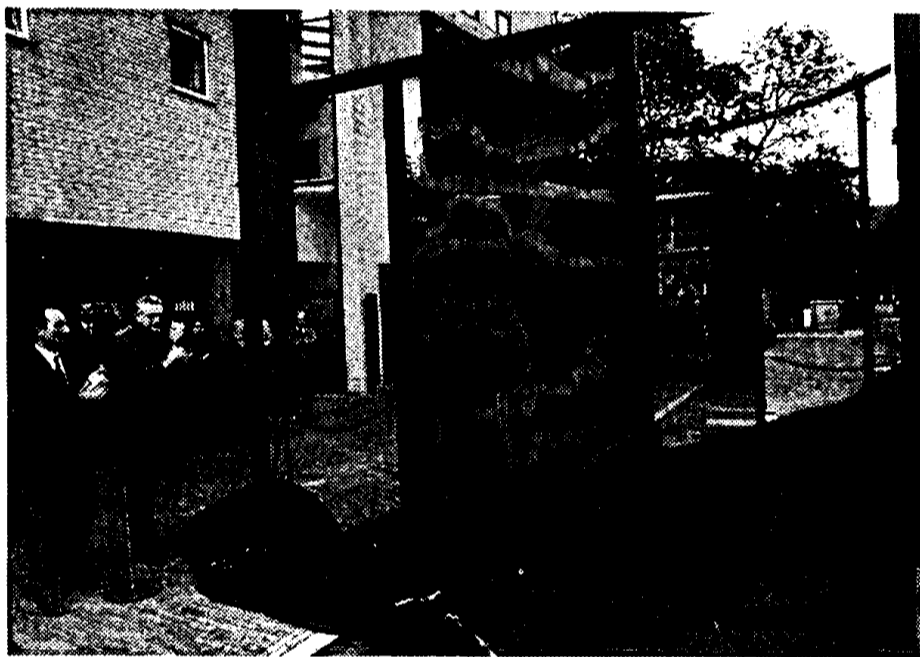
Voorzitter Jan Kamminga van het KNOV speelt vanmiddag een thuiswedstrijd wanneer hij de nieuwe opleiding Commerciële Techniek van de sector Natuur en Techniek van de Hanzehogeschool, Hogeschool van Groningen gaat openen. Kamminga schaarft zich ook in het rijtje sprekers dat zal hebben over het belang van de samenwerking tussen bedrijfsleven en hoger beroepsonderwijs.

De voor het Noorden des lands unieke opleiding tot commercieel technicus is een voorbeeld van deze intensieve samenwerking. Vanuit het bedrijfsleven is er grote behoefte van technici met commerciële kennis en inzicht. Nieuwe ontwikkelingen maken het voor technici niet meer mogelijk puur technisch bezig te zijn en een in- of verkoper moet meer dan alleen maar commercieel gericht zijn.

De afdeling Bedrijfskunde van de sector Natuur en Techniek is er in geslaagd - hoorde ik - een doeltreffend lessenspakket samen te stellen en te voorzien aan de vraag vanuit het bedrijfsleven. Vorige maand zijn vijftien studenten gestart met deze opleiding. Ze hebben allen reeds een Hoger Technische Opleiding afgerond en worden in één jaar opgeleid tot commercieel technicus.

Danny de Munck in 'Nou even niet...'

Zaterdag 23 oktober is de vierde aflevering te horen van The Best of Nou Even niet... het populaire praatprogramma van Jacques d'Ancona op Radio Noord. Van 14.00 tot 15.00 uur blikt d'Ancona terug op de uitzendingen die hij had met zanger/acteur Danny de Munck, cabaretière Jenny Arean en schrijver/dichter Driek van Wissen. De aardigste en spannendste momenten zijn voor dit uur geselecteerd.

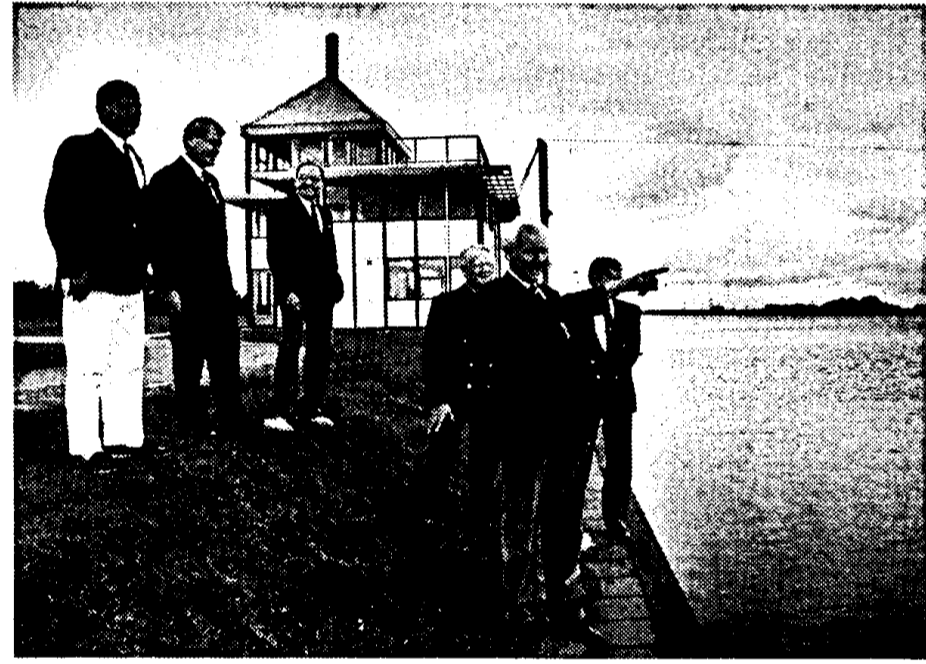
■ Gerard Offerman en Klaas Swaak (v.l.n.r.) bij de onthulling. © EFG/Jaap Knigge.

Ik hou m'n hart vast...

Het ziet er allemaal aantrekkelijk uit, het vult een 'trekagt' tussen Prefectenhof en Martinoren, maar ik hou m'n hart vast. Het kunstwerk Opera Aperta van de Amsterdamse kunstenaar Christiaan Bastiaans is vrijwel helemaal uit glas opgetrokken en zal vermoedelijk een sterke aantrekkingskracht hebben op vandallen en graffiti-fans. Een en ander zal ongetwijfeld door de hoofden van de aanwezigen hebben gespeeld die vrijdagmiddag aanwezig waren bij de onthulling van het kunstwerk. Er werd - in de bovenzaal van de Prefectenhof - evenwel niet over gesproken. Voorzitter Gerard Offerman van de Stichting Archeologisch Onderzoek Martinierkorf en wethouder Klaas Swaak reppen van een gewaagd kunstwerk.

Internationale interesse voor roeibaan

Een zes-man sterke delegatie van de FISA (de internationale roeibond) was de afgelopen dagen in Groningen om te controleren of volgend jaar op de KPN Watersportbaan in Harkstede de Masterregatta kan plaatsvinden. Samen met het Groninger organisatiecomité werd nauwgezet het draaiboek doorgenomen. Natuurlijk werd de watersportbaan bezocht, maar ook de locaties waar het ontvangst en het banquet zullen plaatsvinden werden geïnspecteerd.

■ Voorzitter Jannus Boelen van de FISA-Masterscommissie (eerste van rechts) spreekt (v.l.n.r.) met de Duitser Hans-Jorg Held, de Deen Gunnar Abbey, de Hongaar Zoltan Hramath en de Britten Harry Prior en Peter Morrison de situatie bij de KPN Watersportbaan. © Ida F. Mulder.

"We zijn tot de conclusie gekomen dat de zaak goed voorbereid is en dat het organisatiecomité onder leiding van Evert Kruijswijk goed functioneert," vertelde Jannus Boelen mij. Hij is de voorzitter van de FISA-commissie die de inspectie in Groningen uitvoerde en er tevens verantwoordelijk voor is dat het grootste internationale roeien-evenement in Harkstede plaatsvindt.

"Hoewel ik Rotterdammer ben, vind ik het belangrijk dat we ook buiten de Randstad een evenement van zo'n formaat kunnen organiseren. Ik verwacht dat in Groningen zeker 3000 tot 3500 deelnemers zullen komen. Als FISA zien we de Masters-regatta in 1994 als belangrijke testcase voor de nieuwe baan in Harkstede. Voor het noordelijke bedrijfsleven is de Mastersregatta ook belangrijk. Het evenement is goed voor een 'spin-off' van anderhalf miljoen gulden. We hopen dat dit wordt onderkend door het bedrijfsleven en de noordelijke bestuurders en dat die er aan meewerken om het evenement tot een groot succes te maken," vertelt Boelen.

Stad-Groninger Klaas Bieze heeft wat met water

Klaas Bieze en water. Ze hebben iets met elkaar. Aanvankelijk diende het nat om Klaas z'n sportieve lusten te laten botvieren. Naderhand ging het de gewezen Groninger politiemann om hogere waarden: milieu en volksgezondheid. Drie jaar lang vocht hij bijvoorbeeld een verbeterd strijd om het A.G. Wildervanckkanaal bij Veendam schoon te krijgen. "Mijn vrouw hield ik aan het water over," grinst Bieze, "naast talloze vrienden." En na enige aarzeling: "Soms evenwel nog meer vijanden!" Zijn inzet als milieu-rijder werd hem bepaald niet door elkeen in dank afgenomen. "Man-man-man," herinnert hij zich nog terdege, "het kwam voor dat vrachtwagenchauffeurs mij van de weg probeerden te rijden. Alleen omdat ik achter hen aanreed om te kijken waar ze hun dubieuze vrachten gingen lossen. Telefonisch ben ik met de dood bedreigd. Als ik niet onmiddellijk ophield, wachtten mij de meest vreselijke toestanden. Ik heb me er nooit veel van aangetrokken. Ik streed voor een goede zaak."

■ Klaas Bieze: "Ik kan een boek schrijven over Aagrulon." © NvH/Neyer Boxem.

ideeën. En ook mijn zwemwedstrijden op zondag waren een doorn in het oog van de christelijke leden van de gemeenteraad. "Dan ging het weer: 'Is het u bekend dat de politiemann Bieze op zondag wedstrijd heeft gezwommen?'" De dienst was nochtans gelukkig met Klaas zijn zwempassie. "Als er een ongeluk te water was, moest ik altijd opraden. Het kwam voor dat ik me al in de auto aan het uit-

kleden was. Om zo snel mogelijk het water in te kunnen. Speciale kleding was er nog niet. Ik ging gewoon in mijn interlockie."

nen gebied. Er was nauwelijks enige kennis, geen milieuwet, noem maar op. Het was een heel explosieve tijd. Alles benauwde me. 's Morgens zat ik al vroeg in mijn auto. Alles eigen initiatief. Ik reed naar Delfzijl. De chemische industrie. Mensen die er werkten kwamen hoofdzakelijk uit de landbouw. Hadden geen notie van de gevaren die hen bedreigden. Ze lagen te kotsen op de dijk. Ik stond bij de poort te kijken. Had onveranderd een camera bij de hand. Vulde flesjes met onduidelijke vloeistoffen en liet die bij de universiteit nazien."

De activiteiten rond het smerige water van het A.G. Wildervanckkanaal werden voor Klaas Bieze een jaren slepende affaire. Met niettemin een succesvolle afloop. "Iedere woensdagavond had ik een soort spreekuur," weet hij nog. "Dan vertelde ik over de stand van zaken. Ten lange leste begonnen de mensen opstand te worden. Ik zei tegen dr. Klauwen van het ministerie voor Volksgezondheid en Milieu: 'Er moet wat gebeuren, anders gaat het mis.' De mensen slapen niet meer, slikten pillen bij het leven. We hebben een meetwagen geplaatst, maar het was uitgelekt. Alle rotozi werd binnenshuis gehouden. De uitkomst was nul-komma-nul. Daarna hebben we de meters in een schuurtje geplaatst. Niemand wist er van. Ze sloegen compleet door!"

Over Aagrulon kan Klaas Bieze 'een boek schrijven'. Bepaald niet tot meerdere glorie van de toenmalige directeur Maarten Kastermans. 'Die man heeft een hele kwalijke rol gespeeld,' klinkt het dreigend. "Hij heeft het meest vervuilde stukje grond van Nederland achter gelaten. Deze mensen wordt onveranderd de hand boven het hoofd gehouden. Het zijn de grote vissen. De kleine mannetjes gaan voor schut. Daar gaat ons land kapot aan. Ik weet nog goed dat ik op oudejaarsdag, samen met mijn vriend Nordholt, op jacht ben geweest naar flesjes fluor. Die zouden 's nachts in het vuur gegoid worden. Het kleinste splinter-tje was al voldoende om iemand acuut te doden. Moest je toch niet aan denken!"

Drie jaar terug kreeg Klaas Bieze eindelijk de erkenning die hem toekwam. In Oldeberkoop werd hem de Milieuprijs uitgereikt.

Communicatie radio gestoord

EEMSHAVEN - De radio-communicatie tijdens reddingsacties op de Eems wordt herhaaldelijk gestoord door onbevoegden. De bemanningsleden van de reddingsboten van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) in de Eemshaven ondervinden daar veel hinder van. Volgens schipper H. Scholtens van de reddingboot Cycloon wordt al geruime tijd oneigenlijk gebruik gemaakt van de noodkanalen van de marifoon, die bestemd zijn voor zoek- en reddingsacties.

Dat was deze week nog het geval toen de reddingmaatschappij moest uitvaren om het Duitse zeiljacht Vincent voor stranding te behoeden. Het jacht had motorstoring en werd naar de Eemshaven gesleept. Onderlinge gesprekken tussen de Cycloon en de reddingboot Searider werden vrijwel onmogelijk door gesprekken tussen schepen van vermoedelijk de Duitse rederij Frisia. Die onderhoudt de veerdiensten naar de waddeneilanden Juist en Norderney.

Pogingen om tussen deze gesprekken te komen mislukten. Scholtens en een vertegenwoordiger van de Kustwacht op Schiermonnikoog, die ook hinder ondervindt van de particuliere gesprekken, hebben een boze brief geschreven aan de Duitse PTT. Die moet volgens hen optreden tegen het misbruik van de noodkanalen.

Inspectie volkshuisvesting is geen 'subsidiëfabriek' meer

Van onze verslaggever Gerrit Fokkema

GRONINGEN - Voorheen moest er bij wijze van spreken om de twee jaar nieuw tapijt worden gelegd in het kantoor van de provinciale HoofdIngenieur Directeur (HID) voor de volkshuisvesting. De deur werd er plat gelopen door burgemeesters en andere gemeentebestuurders die allen probeerden zoveel mogelijk geld en nieuwe huizen voor hun eigen gemeente in de wacht te slepen.

Sinds 1 september bestaan de twaalf provinciale directies voor de volkshuisvesting niet meer. Ze hebben plaats gemaakt voor acht regionale inspecties. Volkshuisvesting (IVH's). In plaats van subsidiëfabriek is die Inspectie nu in de eerste plaats adviseur en toezichthouder. Tevens is de Inspectie een belangrijke gesprekspartner geworden in lokale volkshuisvestingszaken.

Volkshuisvestingsinspecteur in de regio Noord (Groningen, Friesland en Drenthe) is drs. Gosse van der Veen. Hij was eerst HID in Friesland en kwam begin dit jaar, vooruitlopend op de fusie van de drie noordelijke directies in september, als waarnemend-directeur naar Groningen. De reorganisatie die nu achter de rug is, is volgens Van der Veen een goed voorbeeld hoe decentralisatie van Rijkstaten naar de lagere overheid vorm gegeven moet worden.

De nieuwe inspectie telt ongeveer 25 medewerkers. De drie noordelijke directies hadden er 80. De meeste medewerkers die zich bezighielden met het verstrekken van subsidies zijn overgegaan naar regionale instanties. Voorts is een aantal naar Zwolle of Assen overgeplaatst. Het gaat hierbij om mensen die voor de afhandeling van lopende subsidieverplichtingen verantwoordelijkheids dragen.

Van der Veen: "Een deel van onze oude taken wordt nu verricht door regionale partijen. We zijn als dienst nu een adviserende en evaluerende organisatie. We houden ook toezicht, maar doen dat pas achteraf. Het zou echt onzinnig zijn geweest om het oude aantal mensen te handhaven. Hier is goed gekozen naar de primaire taak van de nieuwe inspectie. Andere dan die primaire verantwoordelijkheden zijn overgedragen aan gemeenten en lokale marktpartijen. Het ministerie van volkshuisvesting is wat dit betreft zeer consequent geweest. Dit is een voorbeeld hoe decentralisatie van taken ingevuld moet worden."

De IVH adviseert bijvoorbeeld over regionale volkshuisvestingsplannen, wat daarin komt te staan en hoe de plannen per regio op elkaar zijn af te stemmen. Omdat de regionale overheid budgethouder is geworden en als zodanig de regionale volkshuisvestingsgelden over de gemeenten verdeelt, bemoeit de Inspecteur zich niet meer met de centen.

Van der Veen: "De provincie verdeelt het budget over de regio's. Die regionale budgethouders leggen in de nieuwe werkwijze binnen driekwart jaar na het eindigen van een kalenderjaar verantwoording af. De toetsing achteraf vindt dus vrij snel plaats en dat betekent dat je ook sneller greep kunt krijgen op eventueel ongewenste ontwikkelingen."

Wijziging
De adviesfunctie is voor de IVH de belangrijkste wijziging. Met het oog op de advisering

Volkshuisvestingsinspecteur in de regio Noord G. van der Veen.

© Nvhw/Wladimir van der Burgh

is het voor de Inspectie vooral van belang goed in de gaten te houden wat de situatie op de lokale woningmarkt is. Of er veel leegstand is bijvoorbeeld. Bij de woonruimteverdeling draait het in belangrijke mate om de vraag hoe het aantal goedkope woningen zich verhoudt tot de doelgroep, de mensen met de laagste inkomens. Die moeten zo goed mogelijk in die goedkope woningen worden gehuisvest.

"Handhaving van die richtlijn is voor ons belangrijk. We praten in dat kader nu bijvoorbeeld mee over de verdeelcriteria. Er kunnen regionale afspraken gemaakt worden over de woonruimteverdeling. De afspraken die op lokaal niveau door gemeenten met woningcorporaties worden gemaakt moeten daar ook in passen. Ons werk bestaat nu veel meer uit het meedenken over ontwikkelingen op de woningmarkt. Zo'n ontwikkeling is bijvoorbeeld de terugloop van het aandeel van sociale huurwoningen bij nieuwbouw. In de sociale huursector wordt in de toekomst steeds minder gebouwd."

Het is dus van groot belang dat de doelgroep, de mensen met de laagste inkomens, goed wordt gehuisvest. Wanneer de doorstroming op de woningmarkt niet lukt, dan ontstaat er een groot probleem. Daarom wordt nu in de eerste plaats

gekeken naar de verdeling van de huidige woonruimte. In de stad Groningen is er sprake van dat de doorstroming niet verloopt zoals wordt nagestreefd. Nog steeds worden te veel woningen uit de goedkope voorraad bewoond door mensen met een inkomen dat feitelijk te hoog is voor deze categorie huurhuizen. Een van de maatregelen die wordt getroffen is dat doorstromers - mensen die naar een woning verhuizen die beter bij hun inkomen past - extra punten krijgen. Daardoor komen er sneller goedkopere huizen beschikbaar.

Van der Veen: "Dat is een goede ontwikkeling. Ze zijn wel op de goede weg, maar toch moet er over het algemeen kritischer gekeken worden wanneer er een woning vrijkomt. Je moet goed weten wie in zo'n huis gaat wonen. Het komt nog steeds te veel voor dat mensen met een hoger inkomen in een te goedkoop huis wonen. De corporaties zullen beter moeten controleren wat de actuele inkomenspositie van een huurder is en of er ook sprake is van een partner die zelf een inkomen heeft. In het laatste geval moet dat wel worden meegedeld."

Onaantrekkelijk

De aanscherping van criteria om in aanmerking te komen voor huursubsidie werkt

de doorstroming volgens Van der Veen niet tegen. Immers, een duur huurhuis met subsidie is altijd onaantrekkelijker dan een goedkopere woning. "Naarmate de huur hoger is, betaalt de huurder ook een groter aandeel in de huurprijs zelf. Het scheelt nogal of je subsidie krijgt op een huurwoning van 800 gulden of op één van 500 gulden. Iemand met een zeer laag inkomen die in een huis van 500 gulden per maand woont kan natuurlijk wel subsidie krijgen. Woont hij in een huis van 800 gulden dan is het eigen aandeel in de huur groter. Het is daarom niet aantrekkelijk om in zo'n duurder huis te wonen."

De belangrijkste taak van de inspectie is dus om er voor te zorgen dat de mensen met de laagste inkomens inderdaad in de voor hen bedoelde huizen wonen. Naast de al genoemde toetsing van de (financiële) rapportages van de regionale marktpartijen, krijgt verder de bewaking van de kwaliteit van de woningvoorraad veel aandacht van de IVH.

In de volkshuisvesting wordt in toenemende mate gewerkt met convenanten tussen woningcorporaties en gemeenten. Er is nu ook ruimte voor huurdifferentiatie, want er wordt tegenwoordig uitgegaan van een stijging van de gemiddelde huuroprengst. De corporaties hebben de vrijheid om

per woning een eigen keus te maken. "Daardoor kan er beter op ontwikkelingen in de markt worden ingespeeld. Wanneer je huizen hebt die niet in trek zijn, kun je door een geringe huurverhoging daar mogelijk wat aan doen. Heb je woningen die zeer gewild zijn, dan kun je een ruimere verhoging toepassen. Daardoor wordt het dus minder aantrekkelijk om juist in die huizen te willen wonen," meent Van der Veen.

De regionale marktpartijen, gemeenten en corporaties, hebben al met al veel meer vrijheid dan ze vroeger hadden. Volgens Van der Veen is dat een zeer interessante ontwikkeling. De IVH heeft daarbij wel de mogelijkheid om in te grijpen. "Maar zolang er geen dingen gebeuren die in strijd zijn met de wet, is er geen reden om tot deze zogenoemde handhaving over te gaan. Ook hebben we de mogelijkheid van interventie. We kunnen de vraag opwerpen of een bepaalde ontwikkeling ongewenst is. Op grond daarvan gaan we dan in gesprek met de lokale partijen over de vraag of het niet toch anders moet. En tenslotte is 'er altijd sprake van evaluatie. Dan wordt bekeken of er met de bestaande regels gewerkt kan worden. Daarin opereren wij als een belangrijke schakel in het gehele beleidsproces van het Directoraat-Generaal van de Volkshuisvesting."

'Grens slechts bestuurlijke afspraak'

GRONINGEN - Inspecteur Volkshuisvesting Noord, drs. Gosse van der Veen, beschouwt een beperking van de nieuwbouw in Noord-Drenthe, ten faveure van woningbouw in de stad Groningen, als een goede stap op weg naar stadsgewestelijk denken in de regio. Hij noemt deze 'bouwstop' in Drenthe "niet slecht voor beide partijen".

Volgens Van der Veen is het een goede zaak dat in beide provincies het belang van de woningbouwontwikkeling in de stad Groningen

wordt onderkend en dat daarvan voorrang wordt gegeven. "Het past ook precies in de visie van het ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Wonen en werken moet zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsvinden. Bevordering van de woningbouw in Groningen en direct omliggende gemeenten sluit daar bij aan, tenminste wanneer wordt voorkomen dat er veel extra woon-werkverkeer ontstaat."

De minister heeft de provincie Groningen, als verantwoordelijk bestuursorgaan

voor het stadsgewest, gevraagd een visie op tafel te leggen voor het stadsgewest.

Hierin draait het vooral om uitspraken over toekomstige woningbouwlocaties. "In dat licht bezien is overeenstemming over een beperking van de bouw in Noord-Drenthe, om de migratie vanuit de stad Groningen tegen te gaan, een duidelijke afspraak."

Volgens Van der Veen houdt een beperking van de nieuwbouw in Drenthe niet automatisch in dat daar helemaal niet meer gebouwd kan

worden. "Als dat de gedachte is, dan klopt deze niet. Een grens moet geen blokkade zijn. Een grens is immers niet meer dan een bestuurlijke afspraak. Wanneer je kijkt naar het stadsgewest Groningen, dan zie je dat er tussen de stad en de omliggende gemeenten veel samenhang is. Die gemeenten zullen in elk geval met elkaar moeten praten om tot een goede aanpak van de problemen te komen. Daarvoor is samenwerking noodzakelijk. Dat houdt niet op wanneer er toevallig een grens tussen ligt."

Grote verslagenheid in Dokkum na steekpartij

DOKKUM - Dokkum is geschokt. De promotieborsten voor de Friese Elfstedendag 'Dokkum een moordstad' zijn weggehaald. Er wordt nergens anders meer over gesproken dan de steekpartij van afgelopen weekend in discotheek het Wapen van Dokkum, waarbij een 42-jarige Leeuwarder zijn 26-jarige ex-vriendin Lucy Zoetbrood en de 27-jarige Ronald de Roos dodelijke messteeken toebrengde. De moord op twee mensen die iedereen kent.

Een 22-jarige Dokkumer zit verslagen aan zijn pilsje in café De Granaet. Zijn zus was bevriend met Lucy Zoetbrood.

"Hij heeft al eerder gezeten. Het was een ex-marinier. Hij zei altijd tegen Lucy: 'Als je het uitmaakt, maak ik je af'."

De relatie was bijna drie maanden verbroken. In die tijd heeft hij haar lopen treiteren met bedreigingen en sloeg hij haar ramen een keer in. Lucy heeft zelf aangifte van verkrachting en vernieling bij de politie gedaan. Die avond ging hij volgens mijn zus op de dansvloer voor Lucy dansen. Ze vroeg hem weg te gaan. Omdat hij dat niet deed, liep ze zelf weg en pakte hij haar bij haar truitje. Lucy gaf hem toen een klap in het gezicht, waarna hij zijn stiletto greep

en haar een paar keer stak. Het erge is dat hij nog aan ons heeft gevraagd waar de dames die avond uitgingen."

Volgens de eigenaresse van café Het Raedhús liepen veel mensen na de moord huilend op straat. "De ellende was van hun gezichten af te lezen. Het was een chaos. Dokkum is zeer aangedaan door deze tragedie." Drie meiden en een jongen zaten aan een tafeltje in café Het Raedhús de moord nog eens te bespreken. "We kwamen pas in actie toen een medewerker van de discotheek Lucy, die in een plas bloed lag, van de grond tilde en naar de keuken bracht. De Leeuwarder

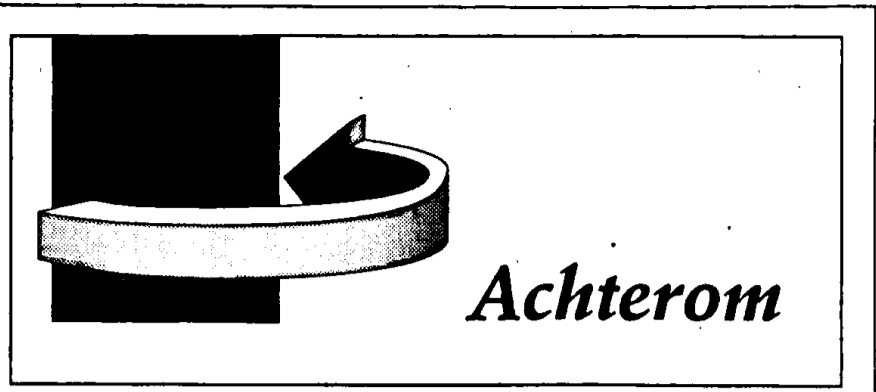
stak haar toen zelfs nog een keer met zo'n enge koele blik in zijn ogen," vertelt een meisje dat die avond met haar zus in Wapen uit was. De zussen hebben daarna geprobeerd de drie steekwonden te stelpen.

"Dat lukte niet," vertelt de andere zus. "Er kwam zoveel bloed uit. Ze had ook een schram op haar gezicht en een diepe snee in haar lip. Haar lichaam was slap. Waarschijnlijk is Lucy overleden, toen ze naar de keuken werd gebracht."

Volgens het meisje die de moord zag gebeuren leek het net een film. "Na een paar

steken in haar hart en borst lag Lucy op de grond. Er ontstond paniek en overal lag bloed. Twee mannen wilden Lucy helpen, maar het Wapen is klein, dus dat ging heel moeilijk. Iets later kreeg Ronald een dodelijke steek in zijn hals en overleed ter plaatse aan een slagaderlijke bloeding. De andere man werd in zijn schouder gestoken. Verschrikkelijk, ze wilden alleen Lucy maar helpen. Ronald was niet getrouwd."

De dader heeft volledig bekend en wordt vandaag vorgeleid aan de officier van justitie te Leeuwarden.

Zakken

Achterom

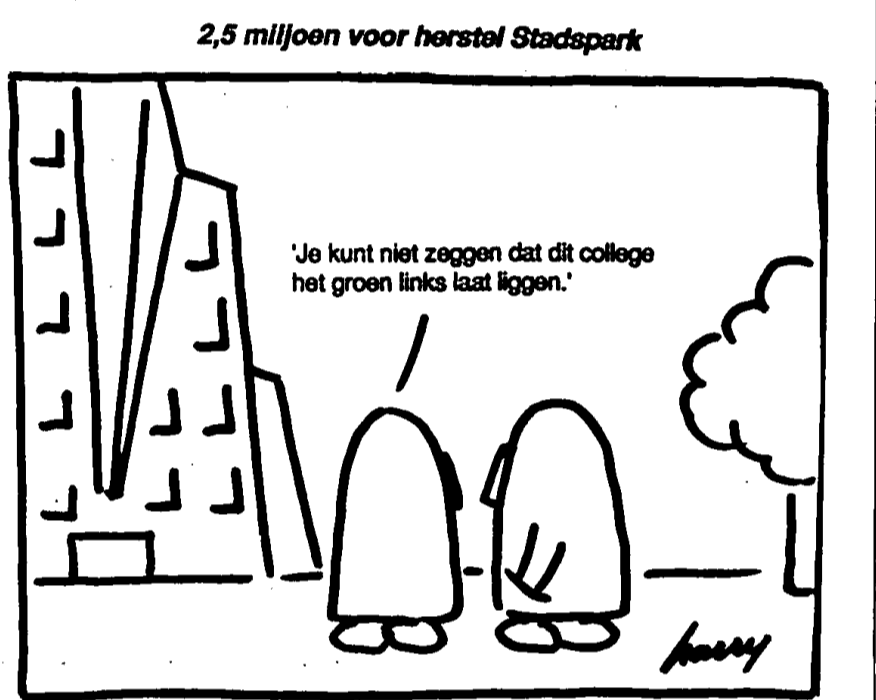
Heeft u zich ook zo geërgerd aan de plastic zakken met gebruikte kleding die eind vorige week in verschillende wijken van de stad een paar dagen aan de weg stonden? De Stichting Kleding Inzameling (SKI) uit Rotterdam in elk geval wel.

Onlangs werden in enkele wijken, waaronder het Hoornsemeer, de 'actiezakken' van deze naar eigen zeggen charitatieve instelling huis-aan-huis verspreid. "Ook bij slecht weer gaan onze acties gewoon door," werd gemeld in het opschrift op de plastic zak. De SKI, die zegt de kleding ongesorteerd door te verkopen aan een afnemer in Hongarije en de opbrengst te gebruiken voor "diverse projecten ten behoeve van de nazorg van kankerpatiënten", haalt echter pas eind deze week de aan de weg gezette "kleding, gordijnen, beddegoed, schoeisel en andere textiel" op. En deed dat dus niet

afgelopen vrijdag. De Groninger verspreider had niet goed in zijn agenda gekeken en de zakken in een aantal wijken te vroeg in de brievenbus gedaan. Een dag later werd er haastig een pamflet nabezorgd, waarin werd aangekondigd dat de inzamelingszakken te vroeg waren verspreid. "Onze oprechte excuses voor het ongemak."

"We wilden u net een brief faxen," zegt J. de Waal van de stichting in Rotterdam. "Het is verschrikkelijk, de hele actie loopt in het honderd. Er is een stomme vergissing gemaakt. Onze plaatselijke verspreider is een week te vroeg gaan lopen."

De Waal is echter nog niet uit het veld geslagen. Hij zegt dat de stichting van plan is om vaker kleding in te zamelen in Groningen, "daar hebben we een vergunning voor aangevraagd". Wel wordt er waarschijnlijk een andere verspreider in Groningen gezocht na het fiasco. "Natuurlijk, dit kan zo toch niet?" (G.v.H.)

2,5 miljoen voor herstel Stadspark

Keurig bestraat

Sinds de laatste opgravingen weten de archeologen het zeker: de Vismarkt is in vroeger jaren géén haven geweest, zoals de overlevering wil doen geloven. Stadsarcheoloog Gert Kortekaas: "Het blijkt dat de Vismarkt al eeuwen keurig bestraat is." Al vanaf de zeventiende eeuw duikt telkens weer het verhaal op dat de Vismarkt een binnenhaven zou zijn geweest van het Hoge der A. "Het is een hardnekkig verhaal," zegt stadsarcheoloog Gert Kortekaas. "Aan een gevel bij het Tingtangstraatje zou een klok hebben gehangen, die werd

geluid als een schip het stadshart naderde."

Bij de opgravingen die de afgelopen twee weken op de Vismarkt zijn gedaan, hebben de archeologen van de stichting Monument & Materiaal en van de gemeente twee tot drie lagen bestrating boven elkaar gevonden, waarvan de oudste dateert uit de twaalfde eeuw.

Kortekaas: "Je moet je voorstellen dat er geplaveide stroken over de markt heen liepen, met daartussen greppels en sloten voor de afvoer van het hemelwater. Dat laat geen ruimte voor een haven." (C.L.)

Vraag het opa...

De ANBO heeft het er maar druk mee. Zo'n 180 inzendingen kwamen er binnen naar aanleiding van de verhalenwedstrijd: "Vraag het opa en oma". Kinderen van 12 tot 18 jaar werden opgeroepen in het kader van het Europese jaar van de ouderen hun opa en oma aan eens de tand te voelen en hun belevenissen op papier te zetten. Om hen alvast op weg te helpen, suggereerde de ANBO enkele onderwerpen. Zo mochten de junioren bij hun grootouders informeren naar de schooltijd van vroeger, de oorlogstijd, te weten de "spanning van onderduiken of verzet?", of vragen naar het huishouden van weleer, "zonder tv, wasmachine en stofzuiger".

Ten slotte werd de jonge schrijvers voorgehouden dat ze konden vragen naar "sex in hun jeugd (bedoeld worden ouders - red.), waren zij vroeger anders dan wij". De ANBO adviseerde wel alle deelnemers hun verhaal eerst nog even te laten lezen aan de ondervraagde bejaarden, alvorens het in te sturen.

Leden van de ouderenbond zijn inmiddels al enige tijd in de weer met het lezen en beoordelen van de ingestuurde verhalen. "Er zitten hele leuke verhalen bij," zegt mevrouw Haitjema. Een voorbeeld. "Een

jongen schrijft over zijn opa die vroeger uit vissers ging. Dan zaten ze in een bootje en hadden ze een kroes bij zich. En als opa wilde drinken, dan pakte hij die kroes en schepte hem vol met water. Dat is wel een heel sterk verhaal, schrijft die jongen, dat kan toch niet."

Met sex hebben trouwens maar weinig jeugdigen hun grootouders lastig gevallen. "Daar gaat maar één verhaal over," zegt mevrouw Haitjema. "Daar heb ik vreuselijk om moeten lachen. Jammer dat er niet meer inzendingen zijn geweest over dit onderwerp, dat was wel leuk geweest. Het komt indirect wel terug in enkele andere verhalen, zo van hoe ging dat vroeger in vergelijking met nu. Maar kennelijk is de schroom bij kinderen te groot. Misschien komt het ook wel doordat we vooral inzendingen hebben gehad van jongere kinderen en minder van de wat oudere jeugd."

Voor de drie leukste inzenders is er een prijs. De eerste prijswinnaar krijgt een draagbare stereo, de tweede prijswinnaar een walkman en de derde een platenboord.... "Daar mag je toch ook cd's voor kopen?" zegt mevrouw Haitjema. Een boekje met de mooiste verhalen wordt 13 december in Groningen gepresenteerd. (G.v.H.)

'Oavend' voor kerk Heveskes

DELFTZIJL - In de Molenberg in Delfzijl wordt vrijdag 29 oktober een Grunneger Oavend gehouden, waarvan de opbrengst bestemd is voor de Vereniging Vrienden Kerk Heveskes. Medewerkenden aan deze avond zijn onder meer de Magellan Singers, zangeres Fransien Kuiper, auteur Fré Schreiber, accordeonorkest Neptunus en het duo Ben Zuur en Henk Piuster.

De 'Vrienden' hebben inmiddels 25.000 gulden ingezameld. Ze willen proberen 100.000 gulden bijeen te krijgen en hopen dan dat tot een sobere restauratie van dit kerkje kan worden overgegaan. De 'Vrienden' hebben J. de Boon, beleidsmedewerker cultuur van de provincie Groningen, gevraagd een rapport te schrijven over de mogelijkheden die de provincie zelf voor restauratie van de kerk.

Met bijdragen van Gerdt van Hofslot, Harry Kasemir en Corien Ligtenberg.

NIEUW NIEUW NIEUW
BIETEN REINIGEN
 Tijdens het opladen een
TARRA-BESPARING tot 10%
 met stationaire **UNSINN** bietenreiniger.
 Capaciteit 120 ton/uur f 2.- p. ton. Excl. BTW.
A. HEMMEN-LATHEN Did.
 Tel. 09-49-5933/4100 - Fax 8404.

de scherpste prijzen ...
 voor gegarandeerde occasions!

Siem // Bijman
BOVAG Autobedrijf
 Damsterweg 2 Siddeburen Groene Zoom 1 Ten Boer
 tel. 05983-1994 tel. 05902-1494

In showroom Siddeburen o.a.:

Mazda MX-3	1992	f. 39.750,-
VW Passat 1800 LPG	1991	f. 23.950,-
Opel Kadett 1.6 i	1989	f. 16.950,-
Ford Sierra 2.0	1988	f. 13.750,-
Volvo 480 ES	1987	f. 23.750,-

Beslist noodzakelijk naast spinazie
Je eigen Kettler Hometrainer haal je nu bij Perry Sport.

Kettler Trainer Variant.
 Het multifunctionele trainingsapparaat voor kracht- en konditietraining o.a. roeien en bankdrukken. **699.-**

Kettler hometrainer Golf Electronic.
 Met digitaal-aanduiding en bijzonder stille V-snaar-aandrijving. **499.-**

Kettler hometrainer Manta Electronic.
 Met digitaal-aanduiding. 10-traps instelbaar. **TOPSCORE 299.-**
 Van 399.- voor

PERRY SPORT
 Groningen Vismarkt 9, 050-130345

Van Os Bruidsmode
 vraagt:
ervaren COUPEUSE
 (leeftijd 30-40 jaar)
 voor:
 ± 20 uur per week.
 Sollicitaties:
 schriftelijk t.a.v. mevr. A. v.d. Veen

Oosterstraat 59, 9711 NS Groningen
 Telefoon 050-186450

AANSLUITEND OP HET OPENBAAR VERVOER
 DE GRONINGER TAXICENTRALE STAAT VOOR U KLAAR OP DE

TAXI-STANDPLAATSEN

GRONINGER TAXICENTRALE
 Oosterhamrikade 105 - Groningen
 Telefoon 050-128044

DE DIEPENRING

Stichting De Diepenring organiseert een cursus voor herintredende apothekersassistenten.

Deze cursus is met name bestemd voor voormalige apothekersassistenten die alweer geruime tijd geleden het werken in de apothek hebben gestaakt. De cursus wordt gegeven in Groningen en omvat 20 lesavonden van 3 uur.

Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar voor deze cursus, die start op 3 nov. a.s.

Inlichtingen over deze cursus en aanmelding bij:
 mevr. C. Meijer
 Postbus 2165
 9704 CD Groningen, tel. 050-139988.

Woonmaand- aanbieding

MAROKKAANSE BERBERS
 1e kwaliteit! handgeknoopt! zuiver scheerwol

± 140x200	399.-	359.-
± 170x230	599.-	499.-
± 200x300	899.-	779.-

Ook diverse andere maten en ook rond en vierkant.

KING CARPETS
 Nieuwe Ebbingestraat 1n Groningen, tel. 050-188438

12 1/2 JAAR DE VOORDELIGSTE OPTICIEN
 MET FANTASTISCHE JUBILEUMAANBIEDINGEN

LEESPROBLEMEN?
2 KANT EN KLARE LEESHULPEN
 (mogen van verschillende sterktes zijn)

JUBILEUMPRIJS PER STUK:
 INCL. GRATIS OOGMETING
 UNIEKE OMRUILSERVICE **9,95**

"GOED NIEUWS VOOR ALLE ZIEKEN-FONDS/PARTICULIER VERZEKERDEN"
TIJDELIJK JUBILEUMKORTING OP ALLE SOORTEN BRILLEGLAZEN VAN MAAR LIEFST: 30%

Ook zonder recept. Bij aankoop van montuur, U mag kiezen uit ons hele assortiment kwaliteitsmonturen (reeds vanaf 39,-)

UITSLUITEND GLAZEN VAN GEREKNOMMEERDE MERKEN

DAARDOOR HEEFT A-OPTIEK DE LAAGSTE PRIJZEN!

2 LEESGLAZEN	40.-
2 VERTE GLAZEN	49.-
2 DUBBELFOCUS GLAZEN (VERTEGLAZEN MET LEESDEEL)	159.-
2 VARIABLE GLAZEN (MET ONZICHTBAAR LEESDEEL)	229.-

Allen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, dan wel goederen onder zich hebben welke behoren tot de nalatenschap van de heer **CORNELIS SAARLOOS**, geboren op 13 februari 1898 in de gemeente Vlaardingen, laatst gewoonde hebbende te Gasselternijveen, Scheepvaartlaan 43 en overleden te Assen op 21 juli 1993, ongehuwd, welke nalatenschap is aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving, wordt verzocht daarvan vóór 1 december 1993 schriftelijk opgave te doen aan notaris mr. R.E. Vos, Postbus 13 te 9460 AA GIETEN.

Relatiegeschenken

- ★ Altijd AKTIES (vraag ernaar)
- ★ Prijzen incl. opdruk en instelkosten, dus geen verrassing achteraf.
- ★ Meer dan 2000 artikelen in onze showroom.
- ★ Eigen drukkerij, dus snelle levering.

» VAN DIJK «
 Sales Promotion

Boterdiep 50. Tel. 050-130330, b.g.g. 713811
 Showroom open ma. t/m vrij. 9.30 tot 14.00 uur of op tel. afspraak (ook 's avonds).

PORTRETAKTIE BIJ ASADIN SNELFOTO
 Een leuke portretfoto op het superformaat 15 x 21 cm normaal f 25,- nu tijdelijk **10,-**

ASADIN SNELFOTO
 Nw.Ebbingestraat 54 Groningen
 telefoon 050 - 129268

Ijsbaan Kardinge open!

Voor schaatsen? DE SCHAATSSPECIALIST:

SJOERD van der BAAN
 GOLDEN TEAM THE NAME IN SPORTS
 SPORTHUIS SPORT SPECIAALZAAK

Nieuwe Ebbingestraat 91 - Groningen.
 Telefoon 050 - 124912

Ingeruild op HONDA

● CRX, 7 stuks vanaf	f 12.500.-
● Alfa 33 S	'89 f 10.900.-
● Honda Civ. automaat	'89 f 15.900.-
● Toyota Start. automaat	'88 f 11.500.-
● Toyota Corolla automaat	'86 f 6.800.-
● VW Scirocco 1.8 GTX	'85 f 8.900.-
● Opel Ascona 16 S	'87 f 6.900.-
● Opel Kadett D GLS	'86 f 7.250.-
● VW Golf 16 Avance	'88 f 15.500.-
● VW Polo	'85 f 6.250.-

En nog 30 leuke "Inruilers"

VOS HONDA STADSKANAAL
 CERESSTRAAT 15 - 05990-12615
 Het adres waar de vele HONDA's vanden komeen en de mooiste CRX van Nederland stant!

GRATIS bezorgen!!! OP=OP!

LET OP! HOMETRAINERSHOW
 vele soorten, leuke prijzen!
 Deagewenst bezoeken wij u thuis.

De Monaco alle maten Dit model is voorzien van 12 versnellingen. Het herenmodel met racestuur (dubb. remgrepen) en het damesmodel met toerstuur is leverbaar in purpermetallisch. Normaal 449.- Nu 475.-	Tourmalet Een populaire racefiets met Stronglight crankstel en CLB Omega-R remmen. De Shimano indexdaraillleur met 14 versnellingen. Kl. zwart/wit. Normaal 449.- 475.-	Aubisque Voorzien van uitstekende HLE Peugeot-buizen en het Shimano Index System (SIS-schakeling). Kl. rood. Normaal 449.- 425.-
7 versnellingen Shimano 400 LX 28" ± 11 kilo, zeer luxe fiets. Van 4290.- Nu 698.-	7 versnellingen Shimano 400 LX 28" ± 11 kilo, met lage instap, alles roestvrij. Kl. wit. Van 1298.- voor 698.-	ATB 18 versnellingen Shimano, roestvrije wielen 298.-
Hybride met Shimano 300 Lengte tot 64 cm. Kl. rood/wit. Zeer licht. Nu 598.-	Dames Hybride 200 Shimano-groep Helemaal roestvrij. Nu 698.-	Heren Hybride 200 Shimano-groep Helemaal roestvrij. Nu 698.-
LET OP! Shimano 105 met Columbus frame Almontage. Van 1795.- Nu voor 995.-	Mountainbike met voorverkering 18 versnellingen Shimano, bovenliggende schakeling. Kl. rood en blauw. (afb. wijkt iets af) Nu 595.-	UNIEK IN NEDERLAND! Een speciale regenkleedingshop. Keuze uit duizenden stuks. Regent het niet, wij leveren u ook water!! REGENPAKKEN VOOR VOLWASSENEN 7.50

2 VARIALUXE GLAZEN 329.-
 Topkwaliteit voor de laagste prijs. MET GEWENGARANTIE!

PRIJSVERLAGING MONTUREN 60%
 De nieuwe monturen-kollektie is binnen! De nieuwste modellen in de mooiste kleuren. De één nog fraaier dan de ander en .....allemaal uiterst scherp geprijsd! Daarom geven wij op een deel van onze "oude kollektie" een fantastische jubileumprijskorting tot maar liefst

JUBILEUMAANBIEDING 3 ALL-COLOR WISSELMONTUREN 99.-
 (keuze uit diverse modellen in vele kleuren)

- GRATIS VAKKUNDIGE OOGMETING
- 2 JAAR SCHRIFTELIJKE GARANTIE
- VRAAG VRIJBLIJVENDE PRIJSOPGAVE

VOORDEELVERPARKINGEN

3 stuks A0-sept	p. st. 24.-
Duracare + Duraclean	p. st. 12.50
Oxysept-1 en Oxysept-2	p. st. 10.75
3 Titmus-1 en 3 Titmus-2	p. st. 13.75
Boston Care System 30 + 120	25.50

CONTACTLENSEN VLOESTOFFEN

A-optiek
 GULDENSTRAAT 44, GRONINGEN
 hoek Grote Markt/Zwanestraat
 tel. 050-181595 do. koopavond
 's maandags om 13.00 uur geopend

KLANTENSERVICE: 020-6880556 (ALLE PRIJZEN ZIJN VAAF)

EXCLUSIEF BIJ VliegHUIS MEUBELN IN SLOCHTEREN
COLLEZIONE DISEGNO ITALIANO

Uitgekiende, stijlvolle design-fauteuils. Niet zomaar een stoel, maar een comfortabel meubel om in te zitten en een prachtig object om te zien!

De in diverse kleuren leverbare bekleding is zowel in stof als ook in soepel runderleder verkrijgbaar.

Verrijk uw interieur met dit geselecteerde meubel. In twee modellen leverbaar. Leverbaar met verstelbare lendesteun.

In stof vanaf **1.675.-**
 In leder vanaf **2.250.-**
 Minus 250.- inruil

VliegHUIS MEUBELN SLOCHTEREN
 HOOFDWEG 254, TEL. 05982-1673
 EEN NIEUWE DIMENSIE IN WOONEN

FERWERDA
 Steentilstraat 47, Groningen, tel. 050-124096 of 135131
 Donderdagavond koopavond.

KOOPJES!

Omafiets zwart, kant en klaar	298.-
Kinder Mountainbikes	NU 198.-, 249.-, 298.-
Peugeot sportfiets 5 versn. voor kinderen	NU 298.-
Sparta met hydromem	NU 598.-

Gespreide betaling is mogelijk.
 U betaalt met giro- of bankcheques en wij innen ze tot 6 maanden na aankoop.

Nederland verwacht dit jaar ten minste veertigduizend asielzoekers. Driekwart van hen zal uiteindelijk niet worden toegelaten. Elke vreemdeling heeft een verhaal. De ene ambtenaar hoort het tot in de details aan, de ander wikt en beschikt. Maar het blijft mensenwerk.

Van onze verslaggever Louis Burgers

Sergej zit er een beetje verloren bij. Voor de 25-jarige Oekraïener is het moment gekomen dat hij zijn verhaal moet doen. Dat zal bepalen of hij in Nederland asiel krijgt, maar op het eerste gezicht lijken zijn kansen klein. Sergej pretendeert niet eens een politiek vluchteling te zijn, maar op de loop te zijn voor de Oekraïense mafia.

Het klinkt niet erg overtuigend voor zijn positie wanneer Sergej (niet zijn werkelijke naam) antwoordt: „Nee, ik ben nooit in aanraking gekomen met de politie. Nee, ik ben nooit gearresteerd, nooit gedetineerd, nooit mishandeld”. Hij is wel naar de politie in zijn woonplaats gegaan vanwege de bedreigingen, maar kreeg daar nul op rekest. Een bewijsstuk daarvan kan hij echter niet overleggen.

Als zoveel asielzoekers beschikt Sergej over weinig papieren. Hij zegt dat hij nooit een buitenlands paspoort heeft gehad, maar wel een document voor binnenlands gebruik. Dat raakte hij echter kwijt bij de overschrijding van de grens tussen zijn vaderland en Polen. Van controles onderweg heeft hij niets gemerkt.

Per trein trok hij door Polen, lopend kwam hij Duitsland binnen en daarna lifte hij naar Nederland. Alles om maar zo ver mogelijk van de eekraïense weg te komen. Nu zit hij in Opvangcentrum Zeewolde tegenover contactambtenaar Carolien Schols.

Zonet kreeg hij een eerste cultuurschok. Zijn ogen stralen vooral ontbering uit, wanneer Schols hem langs de neus weg vraagt of hij ooit seksueel mishandeld is. Het antwoord is in ieder geval 'nee'.

Zeker 40.000 asielzoekers zullen dit jaar een veilig heenkomen proberen te vinden in Nederland. Voor de meesten van hen zal na kortere of langere tijd blijken dat het een vergoefde reis was: rond 30.000 asielzoekers zullen worden teruggestuurd. Voor de ongelukken zijn dat vaak grote drama's. De hele familie heeft veelal bijgedragen aan de reis die een betere toekomst moest garanderen voor de 'vluchteling' en zijn naaste verwanten.

Gedoogden

Slechts weinig asielzoekers kunnen uiteindelijk waarmaken dat zij echt op de vlucht zijn. Een andere kleinere groep wordt toegelaten op humanitaire gronden, wat veelal neerkomt op gezinshereniging. Een derde groep 'nieuwe' Nederlanders bestaat uit gedoogden, die vanwege het geweld in hun vaderland gevluht zijn. Dat zijn vooral ex-Joegoslaven.

Contactambtenaren als Carolien Schols hebben de opdracht het verhaal van de vluchteling aan te horen, en op te schrijven. Eventueel kunnen ze ook een onderzoek verrichten: in dossiers of via de Nederlandse ambassade in het betrokken land. Zelf nemen zij geen beslissing.

De contactambtenaren leggen hun dossiers voor aan (jawell) beslissingsambtenaren die - afstandelijk en neutraal - over elk individueel verzoek oordelen. Daarmee wordt persoonlijke betrokkenheid voorkomen, en kan een zo eerlijk mogelijk besluit genomen worden.

Volgens mr. H.P.A. Nawijn van de directie Vreemdelingenzaken gaat het erom in een snelle en zorgvuldige procedure vast te stellen of asielzoekers werkelijk vluchtelingen zijn. „Wij werken onder grote druk. Binnen een maand proberen we alle aanvragen te bekijken. Dat kan alleen als we prioriteiten stellen en dus duidelijk ongegronde verzoeken (bij voorbeeld uit Oost-Eu-

De Vreemdelingendienst probeert de identiteit van Chinese asielzoekers vast te stellen.

© GPD

Steeds meer vluchtelingen zoeken veilig onderdak

ropo) snel kunnen selecteren". Directeur Nawijn wijst er verder op dat de helft van de toestroom via Duitsland komt. „Mensen zeggen dat ze zich daar onveilig voelen. We zouden ze terug moeten sturen, maar zo'n 60 procent van alle asielzoekers komt hier zonder papieren. Het nagaan van hun identiteit en waar ze vandaan komen, via vingerafdrukken en foto's, kost tijd".

Daarbij komt dat Duitsland ook niet happig is deze mensen terug te nemen. Vanaf 1 december, wanneer het verdrag van Schengen in werking treedt, zou het buurland die mensen wel moeten toelaten. Maar het gevaar bestaat dat Schengen (het verdrag tot samenwerking op justitieel gebied tussen een aantal EG-landen) toch niet slaagt. „Het brengt het risico met zich mee dat 'Schengen' een dode letter wordt. Juridisch mag Schengen bijna rond zijn, in de praktijk hebben we een probleem, met de documentlozen".

Instream

De stroom asielzoekers heeft zich de afgelopen jaren verlegd van Schiphol naar de Nederlandse landsgrenzen. Zo verwacht het ministerie niet meer dan 3000 vluchtende asielzoekers, tegen 37.000 landreizigers. Dat Schiphol minder asielzoekers ontvangt is onder meer te danken aan stringente gate-checks bij vliegtuigen uit sommige Afrikaanse landen, en door controles in die landen zelf.

Daarnaast constateert Nawijn dat er ook in Nederland zelf sprake is van een mentaliteitsverandering. Niet langer geldt dat 'men' vindt dat elke vluchteling moet worden toegelaten. Aanvaard wordt dat slechts echte asielzoekers in Nederland moeten worden opgevangen. Terwijl voorheen vaak weerstand ontstond tegen verwijderingen, bestaat daar nu veel meer begrip voor, zegt hij.

Tegelijkertijd groeide het aantal verwijderingen: dat zijn er nu ruim 20.000 per jaar, en dat aantal zal verder toenemen. Los daarvan kregen in 1992 nog eens 20.000 asielzoekers een afwijzende beschikking. Ook zij dienen het land te verlaten.

De zojuist door de Tweede Kamer aangenomen nieuwe Vreemdelingenwet zal procedure verder versnellen, en daarom zullen meer onterechte asielzoekers sneller afgewezen kunnen worden. Vanaf 1 januari worden de beroepsmog-

lijkheden voor afgewezen asielzoekers beperkt. De periode die zij in Nederland kunnen doorbrengen, wordt zo verder verkort. Als argument geldt, en daarover bestaat in de Tweede Kamer overeenstemming, dat Nederland geen immigratieland is.

Essentieel blijft de vraag of iemand hier terecht asiel vraagt, of dat hij om andere, veelal economische, redenen naar Nederland is gekomen. Het gesprek (en een eventueel nader onderzoek) in een van de negen Onderzoek- en Opvangcentra (OC's) geldt daarbij als beslissend. Maar, Justitie benadrukt dat bij voortdurende het is geen verhoor. Een asielzoeker, ook een kansloze, is immers geen crimineel.

Er hoeft ook niets bewezen te worden. De asielzoeker moet slechts 'aanmerkelijk' maken dat hij werkelijk in zijn vaderland om politieke redenen om zijn leven moet vrezen. Dat hij of zij 'gegronde vrees' voor vervolging op grond van ras, godsdienst, politieke overtuiging, nationaliteit of sociale groep heeft.

Maar wat zegt dat. Carolien Schols kijkt vanachter haar bureau uit op de mededeling (van de actiegroep Loesje): „Eens was Willem van Oranje een kansloze asielzoeker". Het noot tot zorgvuldigheid. Zelfs in een groep van twintig of dertig objectief kansloze dorpsbewoners kan toch nog een enkele vluchteling zitten die wel voor zijn leven moet vrezen. Die heeft daarmee recht op bescherming in Nederland, en moet eruit gehaald worden.

Gewin

Juist omdat het grote gros van de asielzoekers puur om de betere toekomst kansen naar Nederland en West-Europa komt, is een zorgvuldige en snelle procedure een eerste vereiste. Want elke asielzoeker, ook als hij slechts zo snel mogelijk rijk wil worden of een beter bestaan voor zijn familie wil realiseren, heeft zijn eigen verhaal, zegt plaatsvervangend coördinator Aart Kuitert in OC Zeewolde.

In geval van twijfel valt de beslissing altijd uit ten gunste van de asielzoeker, aldus Kuitert. „Niemand ontvlucht immers zijn land zo maar". Het onderzoek van de contactambtenaar is er dan ook op gericht de reden te achterhalen, zodat de beslissingsambtenaar - die de asielzoeker zelf niet ontmoet - op goede gronden kan besluiten.

Contactambtenaar Hans

Klunder uit Hoofddorp: „Soms is al heel snel duidelijk welk verhaal een asielzoeker heeft. Maar ik heb het ook wel meegemaakt dat ik in een week tijds dertig uur met iemand sprak, voordat zijn hele verhaal verteld was. De man had zoveel te vertellen en wist elke fase in zijn leven aan de hand van papieren te illustreren. Als politiek vluchteling kwam hij uit een psychiatrische inrichting in de vroegere Sovjet-Unie en was van instelling naar instelling versleept".

Dergelijke diepgravende levensverhalen verdwijnen niet zo maar in de dossiers, maar kunnen weer gebruikt worden bij het gehoor van een andere asielzoeker. Het gaat er immers om dat de vluchteling zijn verhaal aanmerkelijk kan maken, en daarvoor kan het nodig zijn diens uitlatingen te vergelijken met die van anderen.

Elk van de 40.000 asielzoekers wordt zo gehoord in een van de negen OC's. Een enkeling, wiens aanvraag als kansloos beschouwd wordt en die via Schiphol of een van de zeehavens binnenkomt, krijgt tussentijd onderdak in het Grenshospitium in Amsterdam-Zuidoost. Daar wachten een 110 vluchtelingen op hun beschikking of op de uitslag van het korte geding dat ze tegen hun uitwijzing hebben aangespannen.

post de afwijzende beschikking, en weten slechts met moeite hun tranen terug te dringen. Hun verblijf op Nederlandse bodem is vrijwel voorbij.

Dat neemt niet weg dat zij hun voormalige lotgenoot enthousiast naar de poort begeleiden. Met een enkel koffertje betreedt Alla Zaher daarna het 'voorportaal', want meer is het nog niet. Ook al ligt de instelling in Amsterdam-Zuidoost, formeel-juridisch behoort het niet tot Nederland. Het Grenshospitium geldt als een verlengstuk van de transithal van Schiphol.

Voor Sergej, die immers via de landweg Nederland binnenkwam, was geen opvang in het hospitium mogelijk. Hij meldde zich gewoon ergens bij de vreemdelingendienst. Via de COA (Centrale Opvang Asielzoekers) werd hem een plaats in Zeewolde toegewezen. Hier zit hij de procedure uit: registratie, medisch onderzoek en het gesprek. Hij ontvangt een zakgeld van 20 gulden per week, en eens in de drie maanden 150 gulden kleedgeld. Kinderen ontvangen een aparte uitkering van 75 gulden voor schoolgeld. Want ook al kan het gezin binnen een paar maanden het land worden uitgezet, hun kinderen moeten wel gewoon naar school.

Tralies

Belangrijker is dat er geen tralies tussen hem en de buitenwereld zijn. Bewoners van het OC kunnen vrijelijk in en uit lopen, ze wonen in de bungalows van het voormalige vakantiepark en kunnen zelfs - na voorafgaande melding - familie elders in Nederland bezoeken.

Van vakantiestemming is in het centrum echter geen sprake: het blijft afwachten wat de toekomst gaat brengen. Er zijn er maar weinigen, zegt Kuitert, die echt openlijk misbruik maken van de regelingen. Hij kent ze wel, de Bulgaarse jongeren die hier een betaalde vakantie willen doorbrengen, of Roemenen die voor zaken naar Nederland komen en door asiel te vragen gratis kost en inwoning denken te krijgen.

Vaak verdwijnen deze bezoekers weer, zodra het gehoor moet plaatsvinden. Ook hier voor geldt dat het kaf zo snel mogelijk van het koren gescheiden moet worden. Kuitert stelt vast dat - na alle onrechtvaardigheden - er zich plotseling toch een groep echte vluchtelingen uit Roemenië meldde. Die doorliep alsnog de hele procedure.

Zo ontving het OC ook groepen Chinezen, die alle merktekens uit hun kledij verwijderd hebben en natuurlijk ook niet over papieren beschikken. Kuitert: „Die trekken heel Europa door. Ze zeggen dat ze uit China gevlucht zijn, maar ze kunnen net zo gemakkelijk uit Hongkong komen. Je ziet dat ze heel snel worden afgehaald om te gaan werken, en ze verdwijnen weer als ze gehoord gaan worden".

Ons genoeg

Een koddig, dik en badderend koninkje

Van onze medewerkster Margriet Benak

W e hadden al tijden niets meer gehoord van het nieuwe Kunst & Cultuur Instituut (K&C) Drenthe. Nog steeds bezig met de interne machtsstrijd? Het rommelt er in ieder geval nog volop. Maar het alledaagse werk gaat gewoon door. En zo was er vrijdag een feestelijke opening van het seizoen voor Amateurtoneel in Drenthe.

De Provinciale Theater Adviseurs (PTA) in Drenthe, Harm van Ballegoijen en Rob van der Ree, waren daarvoor uitgeweken naar Ekehaar, de enige plek in heel Drenthe waar een theaterje voor amateurvoorstellingen is te vinden: 't Hek van de Dam. Een oud-wets, gezellige, Drentse boerenhoeve waarvan het achterhuis door eigenaar Aad Wesseling eigenhandig is omgevormd in een theaterwerkplaats. Bijna elk weekend is er theater te zien op dit nieuwe podium voor amateurs, dat zelfs voldoende uniek is bevonden om voor 10 miljoen subsidie van de provincie in aanmerking te komen.

Direct na binnenkomst, werd ik voorzien van een feestetoeter. Ik had het kunnen weten. Bij een vorige feestelijke seizoensopening moest het voltallige publiek een rode clownseus dragen. Het was immers 'Het Jaar van de Klucht'. En dat is door de Drentse PTA's wegens succes geprononceerd. De drie amateurverenigingen, die dit seizoen de meest vlotte en originele klucht op de planken zetten, strijden om de titel 'Beste Klucht van 1994' op het Kluchtenfestival op 15 en 16 april.

Terug naar vrijdagavond, die ook bijzonder werd dankzij Zucht, een Delftse theatergroep die *De Dood van een Sardien* bracht. Een koningsdrama op huiskamerformaat met een koning (uitgedost in een oversized jurk met op z'n kop het ijzeren mandje uit de frituurpan van moeder), een bolle koningin ('zo onvruchtbaar als een haring op het droge'), een zoon (die alles wil worden maar geen koning), en twee kamerheren (hun hoofd bedekt met snoezige lampekapsjes uit grootmoeders tijd). De koning - 'godverdomme, ik haat vis-sers. Ze stinken uit hun mond en poepen in de tuin' - leek zo onsterfelijk, zo onaanastbaar. Even later huilt hij tranen met tuiten. En hij geeft zich bloot. Ja, echt bloot. De jurk zakt ineens over z'n schouders naar beneden. En daar staat hij, spiernaakt, in z'n kleine koningsbadje.

Ik word er nat van. Ja, dat komt er van als je op de eerste rij zit bovenop het koningsbad. De koning sput, spat en spettert. En het publiek grinnikt. Want het is toch wel bijzonder grappig, zo'n koddig, dik en badderend koninkje vlak voor je neus.

Volgens de PTA's sloot de voorstelling perfect aan op het thema 'Het Jaar van de Klucht'. Vooral omdat het vergroot spelen zo goed naar voren kwam. Maar bij de nabespreking met alle spelers en het publiek (voor een groot deel amateurs) bleek echter dat Zucht daar niet eens zo bewust mee bezig was geweest. En wat er precies met het stuk werd bedoeld? "Je moet niet denken; waar gaat het over. Je moet gewoon kijken." En dat hij, de koning, dat zomaar durfde, helemaal in z'n blootje op het toneel. Wel erg gedurfd hoor. Voor Piet van der Pas, de koning, geen centje pijn. "Jij gaat toch ook niet met kleren aan in bad?"

Het Jaar van de Klucht voor Drents Amateurtoneel is geopend. Wie geeft zich nog meer bloot?

Scène uit de klucht 'De dood van een sardien' door de Delftse theatergroep Zucht.

Tollens wordt vier keer zo oud als DIO

Toneelvereniging D.I.O. zetelt in Vries, onder-tussen al 35 jaar. Reden voor een feestje, vond men, en daarom worden alle oud-leden uitgenodigd om op 30 oktober naar Café Onder de Linden te komen. 5 of 6 november mag ook, want dat wordt de vrolijke Drentse klucht *Het klinkt als een klok* nogmaals opgevoerd. Wanneer het feestje zich precies afspeelt laat D.I.O. niet weten, dus waarschijnlijk zijn er drie jubilea.

De voorverkoop van de kaarten is vanavond tussen 19.00 en 20.00 uur aan de zaal. Als niet alle kaarten verkocht worden, kunnen de resterende toegangsbewijzen telefonisch gereserveerd worden via tel. nr. (05921) 43210, 42320 of 43389.

Eerbiedwaardig

De Koninklijke Rederijkerskamer Tollens te Hoozeand-Sappemeer pakt haar jubileum wat fors aan. Dat mag ook wel, want Tollens bereikt dit jaar de eerbiedwaardige leeftijd van 140 jaar! Het jubileum wordt gevierd op zaterdag 13 november in wijkcentrum De Kern aan het Rembrandtplein in Hoozeand.

Om 15.30 uur begint daar

koningsdrama op huiskamerformaat met een koning (uitgedost in een oversized jurk met op z'n kop het ijzeren mandje uit de frituurpan van moeder), een bolle koningin ('zo onvruchtbaar als een haring op het droge'), een zoon (die alles wil worden maar geen koning), en twee kamerheren (hun hoofd bedekt met snoezige lampekapsjes uit grootmoeders tijd). De koning - 'godverdomme, ik haat vis-sers. Ze stinken uit hun mond en poepen in de tuin' - leek zo onsterfelijk, zo onaanastbaar. Even later huilt hij tranen met tuiten. En hij geeft zich bloot. Ja, echt bloot. De jurk zakt ineens over z'n schouders naar beneden. En daar staat hij, spiernaakt, in z'n kleine koningsbadje.

Ik word er nat van. Ja, dat komt er van als je op de eerste rij zit bovenop het koningsbad. De koning sput, spat en spettert. En het publiek grinnikt. Want het is toch wel bijzonder grappig, zo'n koddig, dik en badderend koninkje vlak voor je neus.

Volgens de PTA's sloot de voorstelling perfect aan op het thema 'Het Jaar van de Klucht'. Vooral omdat het vergroot spelen zo goed naar voren kwam. Maar bij de nabespreking met alle spelers en het publiek (voor een groot deel amateurs) bleek echter dat Zucht daar niet eens zo bewust mee bezig was geweest. En wat er precies met het stuk werd bedoeld? "Je moet niet denken; waar gaat het over. Je moet gewoon kijken." En dat hij, de koning, dat zomaar durfde, helemaal in z'n blootje op het toneel. Wel erg gedurfd hoor. Voor Piet van der Pas, de koning, geen centje pijn. "Jij gaat toch ook niet met kleren aan in bad?"

Het Jaar van de Klucht voor Drents Amateurtoneel is geopend. Wie geeft zich nog meer bloot?

Advertentie

Spaar op zeker.

Als u niet alleen een hoge rente wilt, maar er bovendien zeker van wilt zijn dat uw spaargeld in goede handen is, vertrouwt u het natuurlijk toe aan een goede bekende. Aan een bank die dicht bij u in de buurt zit, die u kent: de Rabobank. Loopt u maar eens binnen. Als de grootste spaarbank van Nederland weten we precies hoe u meer uit uw spaargeld haalt zonder dat u risico's loopt. Rabobank

Rabobank. Aangenaam.

Carolien Schols hoort Sergej. Rechts de tolk.

© GPD

Randstad niet meer van Goldschmeding

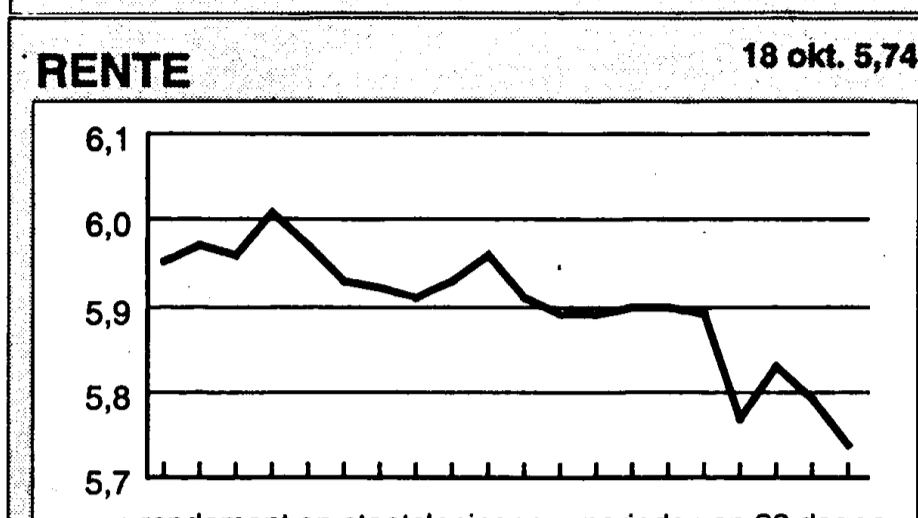
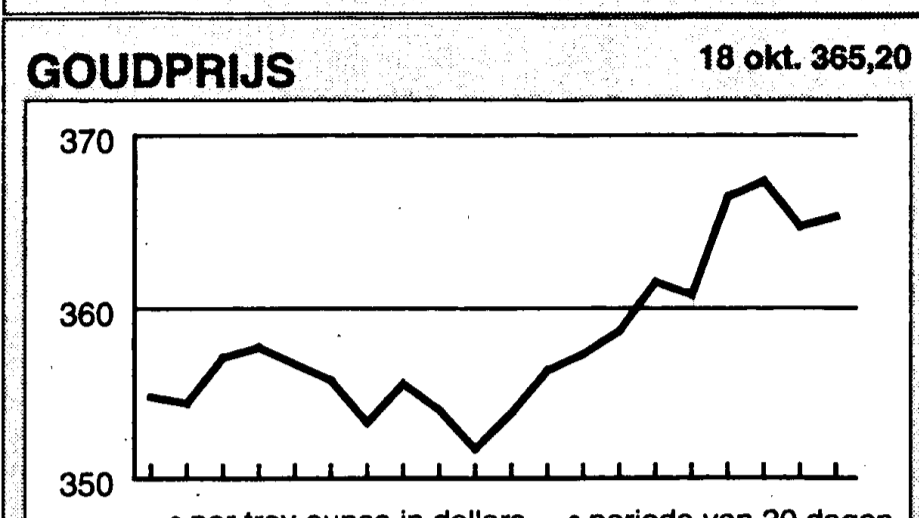
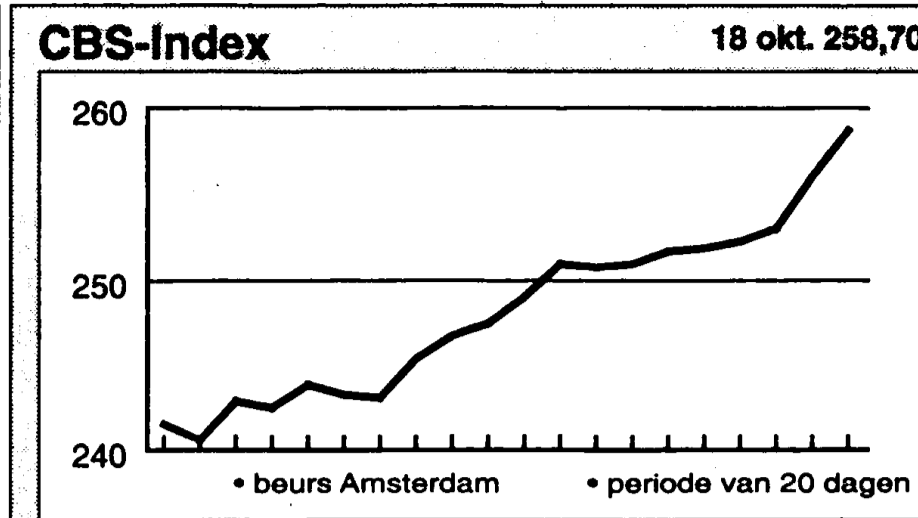
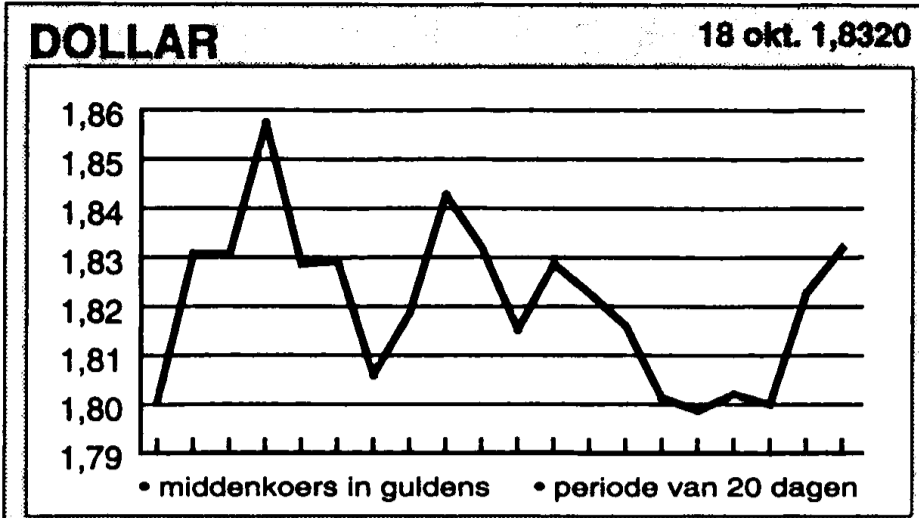
DIEMEN - Drs. F. Goldschmeding, directeur/oprichter van het uitzendbureau Randstad, is geen meerderheidsaandeelhouder meer in het bedrijf. Hij heeft zijn belang vermindert van 53,03 tot 49,7 procent. Dat heeft Randstad gisteren bekendgemaakt in het kader van de Wet Melding Zeggenschap.

stad, meent dat er sprake is van een toenemende vraag naar het aandeel. "De stukken zijn momenteel bijzonder gewild. Een uitstekend moment om te verkopen." De koers van het aandeel is dit jaar gestegen van f 43,50 naar f 58. Gisteren sloot Randstad op f 54. Het bedrijf wil volgens de directeur op termijn toetreden tot de veertig meest verhandelde fondsen op de Amsterdamse effectenbeurs.

Economisch kort

Philips Display Components investeert f 45 miljoen in uitbreiding van de productie van kleurelevisiebeeldbuizen in het Engelse Durham. Er komen 35 arbeidsplaatsen bij.

Angst dat zich een ongewenste overval aandient, heeft Randstad echter geen zins in 1987 werd twintig procent van de aandelen ondergebracht bij de Stichting Randstad Optiefonds, die eigendom is van Aegon (5 procent) en de werknemers van Randstad (15 procent). Volgens Van Haasteren is dit "in feite een extra beschermingsconstructie." Een andere grootaandeelhouder is Gaud Holding met een belang van 6,9 procent.

Beurzen verpulveren weer records

AMSTERDAM - Op verschillende Europese effectenbeurzen zijn gisteren wederom historische records gebroken. In Londen klonk de FTSE index naar 3137,6, wat een verbetering van 16,8 punten ten opzichte van het vorige hoogtepunt op vrijdag betekende. In Frankfurt steeg de DAX-index na het slotrecorecord van 2015,03 op vrijdag naar een nieuw hoogtepunt op 2033,32. Ook in Amsterdam werd een historisch

hoogtepunt genoteerd. Daar klonk de EOE-index van 367,18 naar 370,59. Daarmee werd het vorige record van 367,25 zonder pardon verbrijzeld. De CBS-koersindex ging omhoog van 256 naar 258,7.

hoger en in de loop van de dag liep de stijging nog verder op tot bijna twee cent halverwege de middag. Verder speelde ook de ontwikkeling van de rente een stimulerende rol. Nog al tijd kunnen de rentetarieven in Europa omlaag, zo luidt de verwachting in brede kring.

Het gevolg was dat op de Amsterdamse effectenbeurs twaalf van de veertig hoofdfondsen hun hoogste koers van dit jaar konden laten noteren. Hierbij sprongen vooral Koninklijke Olie en Akzo in het oog. Beide concerns grepen een winst van f 3,20. Het chemiebedrijf uit Arnhem schoot daarmee omhoog naar f 186,80, terwijl de energiereus van f 194 belandde. Muurvast waren ook de stukken van het aan Koninklijke Olie gelieerde fonds Dordtsche Petroleum. Deze werden f 3,80 duurder op f 182,60.

Wolters neemt aandelenpakket van Goudsmit uit de markt

ZEIST - De investeringsgroep Wolters Schaberg heeft een pakket van 100.000 aandelen Goudsmit (9,35 procent) noodgedwongen ingekocht om te grote koersdruk bij het beursfonds te voorkomen. Het belang van Wolters Schaberg is daarmee tijdelijk gekomen op ruim 63 procent.

Volgens directeur C.J. van der Bijl van Wolters is de groep tot de aankoop overgegaan toen bekend werd dat dit pakket boven de markt zweefde. Van de ruim één miljoen uitstaande aandelen is ongeveer 80 procent in vaste handen en 20 procent vrij verhandelbaar. Een pakket van 100.000 aandelen kan de markt in één keer dus niet aan. Koersdruk leidde vervolgens tot laatkoersen, omdat er geen kopers voor aandelen Goudsmit te vinden waren.

Wolters wilde als grootaandeelhouder aan die situatie een einde maken en kocht het pakket tijdelijk in.

De aandelen blijken afkomstig te zijn van Amev, die een belang had van 15 procent. Een woordvoerder van Amev gaf eerst als verklaring dat besloten was dit pakket op de markt te brengen omdat er vraag naar bestond.

Handel en markten

AMSTERDAM (Aardappelmarkt). In Bintje 50 mm werd voor levering april '94 werden 340 contracten verhandeld tegen f 12,30-11,80. Voor levering mei '94 werden 189 contracten verhandeld tegen f 12,90-12,40 en voor levering juni '94 61 contracten tegen f 13,40-13,10. De stemming was goed prijshoudend.

Haven Deffzijl

12-17 okt. Innsbruck en Odda nr Wilhelmshaven, Saline van Rotterdam, Eric Hammann van Crecseer nr Mantyluoto, Trans Sea van Hango nr Rauma, Dolfin van Emden nr Mantyluoto, Avebe Star van Montrose, Moon Trader van Rotterdam nr Engene, Valzell van Terneuzen nr Belfast, Fostraum van nr Stade, Christiaan van Antwerpen nr Killingholm, Steady van Varkaus, Nes nr Guinness, Turaida nr zee.

Eemshaven

12-17 okt. Morskoy 5 van Vliszingen, Kivach nr Petropavl, Franz Keller nr Rotterdam.

Economisch kort

Bij de Britse VSEL, de enige werf in Groot-Brittannië die onderzeesmaakt, verdwijnen tot december 300 banen.

Er werken dan nog 6500 mensen. Vermindering van de opdrachten van het ministerie van defensie is de aanleiding van de maatregel. VSEL wil gedwongen ontslag zoveel mogelijk voorkomen.

Table with columns: Hoofdfondsen, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Lokale fondsen, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Parallelmarkt, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Optiebeurs, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Parallelmarkt, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Optiebeurs, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Parallelmarkt, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Optiebeurs, ticker symbols, and prices.

Wall-street

Op de Newyorkse effectenbeurs is de Dow Jones-index van de dertig belangrijkste aandelen gisteren voor de vierde achterevolgende dag hoger gesloten. Het koersgemiddelde steeg met 12,58 punten tot 3.642,31 en kwam daarmee dicht bij het op 25 augustus geboekte record van 3.652,09. Over de hele linie gezien sloten er echter iets meer fondsen lager dan hoger. De omzet was met 329 miljoen aandelen opnieuw fors, maar wel iets kleiner dan de 356 miljoen van vrijdag.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Table with columns: Wall-street, ticker symbols, and prices.

Beleggingsfondsen

Table with columns: Beleggingsfondsen, ticker symbols, and prices.

Wisselmarkt

Table with columns: Wisselmarkt, ticker symbols, and prices.

Vreemd geld

Table with columns: Vreemd geld, ticker symbols, and prices.

ASAS-FONDSEN

Table with columns: ASAS-FONDSEN, ticker symbols, and prices.

Warranten

Table with columns: Warranten, ticker symbols, and prices.

Verklaring

vo = omzet vorige dag; vk = vorige koers; lk = laatste koers; kw = koerswinstverhouding; c = certificaten van aandelen; X = ex-dividend; HV = handel verboden; ONG = officieel niet bevestigd; > = niet te berekenen; B = bieden; L = laten; + = gedaan en bieden; - = gedaan en laten;

CONVERT. OBL. IN %

Table with columns: CONVERT. OBL. IN %, ticker symbols, and prices.

BNG-LEN. IN %

Table with columns: BNG-LEN. IN %, ticker symbols, and prices.

Noteringen van dinsdag 19 oktober 1993 (tot 11:35 uur)

Rust in EMS lijkt op stilte voor de storm

DE HAAG - "Gigantisch rustig" was het gisteren op de Europese valutamarcten. De Belgische frank, die vorige week onder grote druk van de valutahandel was gekomen, trok zelfs weer een klein beetje aan. Maar schijn bedriegt soms. Handelaars en analisten sluiten niet uit dat het een stille is voor een nieuwe storm over het Europese Monetair Stelsel (EMS).

De Belgische frank is in een maand tijd ruim 3 procent in waarde gedaald ten opzichte van de sterkste munt binnen het EMS, de Nederlandse gul-

den. Sinds vorige week heeft het Belgische geld daarmee het Deense van de laagste plaats binnen het stelsel verloren. Valutahandelaren en beleggers gaan er vrij algemeen vanuit dat de Belgische overheidsschuld (het dubbele van de Nederlandse) met de huidige hoge rente niet lang meer te financieren is.

Overheidsschuld en rente zullen in België omlaag moeten, zo luidt het logische gevolg van deze redenering. Draastieke verlaging van de overheidsschuld is daarbij niet

op hele korte termijn te realiseren, de officiële rentetarieven van de Belgische centrale bank kunnen echter wel snel omlaag. Een lagere rente betekent echter onvermijdelijk een neerwaartse druk op de nationale munt. Tenminste, wanneer niet tegelijkertijd de omringende landen - Duitsland voorop - ook de rente verder laten dalen.

Twee gebeurtenissen zullen deze week daarom bepalen of er een massale aanval op de Belgische (en Franse) frank zal komen. Bij de ene gebeurtenis

staat de persoon van de Belgische centrale bankpresident, Verplaetse, centraal. Zij het niet als bankpresident, maar als voorzitter van een werkgroep voor de regering die een uitweg moet bieden voor het verminderen van die enorme schuldenlast.

Dat laatste is een heet politiek hangijzer bij onze zuiderburen. Zonder belastingverhogingen en drastische overheidsbezuinigingen zal dit sociaal pact van Verplaetse weinig indruk maken. Omgekeerd zou een doorwrocht werkstuk

wat spanning van de valutakete kunnen halen.

De tweede gebeurtenis van belang voor rust in het EMS is de tweewekelijkse bijeenkomst van de Duitse Bundesbankrat, aanstaande donderdag. Want ook al hebben de Belgen tegen die tijd een prachtig financieel akkoord, zonder een Duitse renteverlaging kan ook de Belgische rente niet omlaag. Ook met een sociaal pact kan Verplaetse dus - in zijn andere hoedanigheid van bankpresident - voor een moeilijke keus komen te staan.

Alleen wanneer alles voor de

Belgen misloopt deze week, komt mogelijk ook de nieuwe bodem van het EMS in zicht. Sinds de laatste speculatiegolf tegen de EMS-munten van eind juli, is de bandbreedte van de twaalf munten 'opge-rekt' van 2,25 tot 15 procent (voor onder meer Belgische en Franse frank). Meer dan dat mogen ze onderling niet van elkaar afwijken, zo is afgesproken. Met inmiddels zo'n zeven procent afwijking ten opzichte van de gulden, is de Belgische munt inmiddels al bijna halverwege deze ruime bandbreedte aangeland.

Rai signaleert einde vrije val van autoverkoop

AMSTERDAM - De verkoop van nieuwe auto's in het derde kwartaal van dit jaar is ten opzichte van juli, augustus en september vorig jaar nauwelijks teruggelopen. Dat blijkt uit cijfers van de Rai-vereniging. In de eerste drie maanden van dit jaar kelderde de autoverkoop met 32,9 procent, gevolgd door een vermindering van 8,2 procent in de maanden april, mei en juni. De totale achteruitgang in de eerste negen maanden van dit jaar is uitgekomen op 17,2 procent.

Het licht toegenomen vertrouwen van de consument in de economie heeft volgens de Rai de achteruitgang van de autoverkoop tot staan gebracht. "In het eerste halfjaar zijn de mensen wellicht toch wat voorzichtig geweest. Zij hebben de aankoop van een nieuwe auto uitgesteld. Dat effect merken we nu," aldus woordvoerder M.F. Timmer van de Rai.

In het derde kwartaal werden 95.054 auto's verkocht vergeleken met 95.281 in juli, augustus en september vorig jaar. De verkoop van nieuwe personenwagens in de eerste negen maanden is daarmee uitgekomen op 320.994, terwijl in dezelfde periode vorig jaar nog 387.722 auto's werden verkocht. De vereniging handhaaft haar verwachting dat over heel 1993 de afzet 400.000 stuks zal bedragen. In 1992 werden 492.130 auto's verkocht.

Ferrari kon volgens de cijfers van de Rai in het derde kwartaal geen enkele Nederlandse klant begroeten. Dit jaar ontwikkelde de Nederlandse markt zich voor de Italiaanse fabrikant toch al niet florissant. In de eerste negen maanden werden niet meer dan vier modellen van deze sportwagens verkocht tegen zeventien vorig jaar. Ook Porsche kreeg een lichte val in de verkoopcijfers te verwerken. Van deze Duitse wagens werden in de eerste negen maanden van dit jaar 67 stuks verkocht tegen 91 in dezelfde pe-

riode vorig jaar. Daarentegen waren Rovers meer in trek. Van dit merk gingen de verkoopcijfers over de eerste negen maanden omhoog van 2579 vorig jaar naar 2741 dit jaar, gedeeltelijk als gevolg van de waardevermindering van het pond sterling.

Bakkerij Vanderheul in handen Engelsen

ASSEN - Banketbakkerij Vanderheul in Assen is overgenomen door Northern Foods Plc, het grootste levensmiddelenconcern in Engeland en Ierland. Vanderheul, waar tachtig mensen in vaste dienst en zestig oproepkrachten werken, gaat deel uitmaken van Northern's gerenommeerde koekjes-werkmaatschappij Fox Biscuits. Dit in 1853 opgerichte bedrijf beschikt over twee fabrieken (in Batley bij Leeds en Kirkham bij Blackpool), telt 2300 medewerkers en heeft een omzet van f 550 miljoen. Northern Foods heeft een omzet van f 6 miljard en telt 30.000 medewerkers. Behalve koekjes ligt de nadruk vooral op zuivelproducten, vleeswaren, cakes en specialiteiten.

De overname heeft voor Vanderheul geen personele gevolgen. Vakbonden en ondernemingsraad hebben positief op de overname gereageerd. De verwachting is dat op termijn de productie in Assen kan worden uitgebreid. Vanderheul was al een klein jaar op zoek naar een geschikte overnamepartner. Het bedrijf, bekend van bokkepoetjes en klets-koppen, is met een omzet van f 40 miljoen eigenlijk te klein om in de felle concurrentiestrijd in de banketbakkerijbranche en op de Europese markt een geducht woordje mee te spreken.

Voor Northern Foods is het de eerste acquisitie op het Europese vasteland. De Engelsen hopen van Vanderheul een ingang te krijgen op de Europese markt. Voor Vanderheul is het voordeel dat via Fox de moeilijke Engelse markt kan worden opengebroken. Verder zal de nieuwe eigenaar zorgen voor een financiële injectie en ondersteuning bij het ontwikkelen van nieuwe producten. Hier is veel tijd en geld mee gemoeid

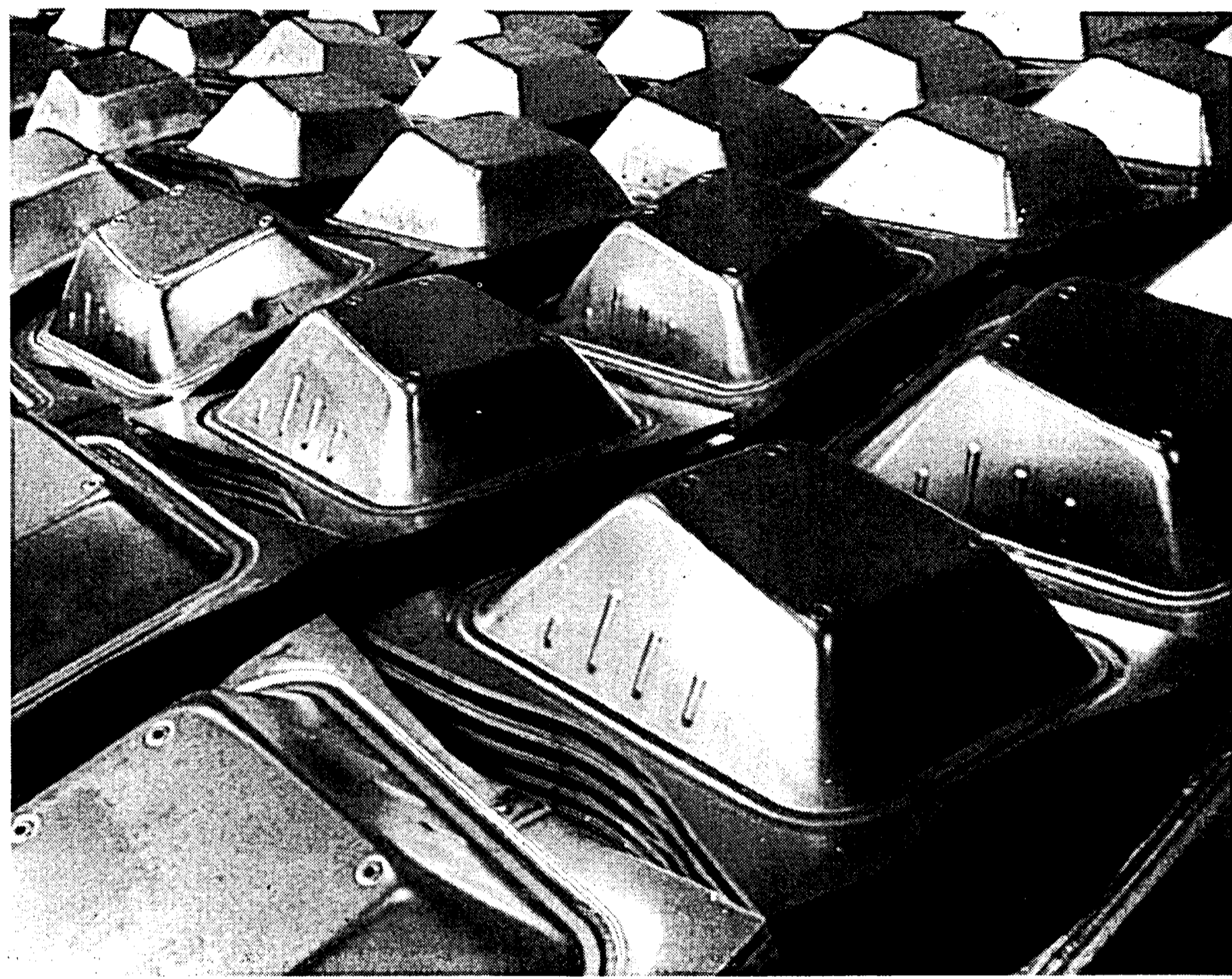
Door de overname door het Engelse concern Northern Foods heeft banketbakkerij Vanderheul in Assen de toekomst veilig gesteld. Vanderheul krijgt nu de kans een stevige positie op de Europese markt te overnemen. De reacties op de overname zijn dan ook alompositief.

en met de expertise van Fox hoopt Vanderheul dit proces te versnellen.

De in 1922 opgerichte Asser koekjesfabriek heeft hele roerige jaren achter de rug. Een kleine tien jaar geleden vertelde het toenmalige familiebedrijf zich volledig aan een Duits exportavontuur. Veel geld werd toen geïnvesteerd in een verkooporganisatie, inclusief magazijnen en vrachtwagens, alleen waren en kwamen er geen Duitse klanten. Vanderheul raakte in grote financiële problemen en werd gered door een garantstelling van de gemeente Assen. Daarna sprongen er drie particulieren met geld in. In al die jaren dat het slecht ging, pas vorig jaar werden voor het eerst weer zwarte cijfers geschreven en dit jaar wordt zelfs een behoorlijke winst verwacht, bleven zij Vanderheul steunen.

Drie jaar geleden werd met de aanstelling van interim-manager Marc A.E. Driessen de weg omhoog echt ingezet. Van zijn aanvankelijke bedoeling om in een half jaar de zaak op de rails te zetten kwam qua tijd niets terecht. Het worden nu zelfs meer dan drie jaar. Northern Foods eiste bij de overname dat Driessen aan zou blijven. Hij wordt nu directeur en treedt ook toe tot de directie van Fox.

Prijs voor export kruiwagens

■ Stapels gegoten kunststoffen kruiwagenbakken liggen klaar voor montage in de metaalwarenfabriek 'Het Fort' in Tiel. Deze fabriek fabriceert 500.000 kruiwagens per jaar, waarvan 80% geëxporteerd wordt. Het bedrijf ontvangt hiervoor morgen uit handen van prins Bernhard de NEC-Exportscepter, een prijs voor een bedrijf dat een uitstekende exportprestatie heeft verricht. © ANP

Delfzijl loopt Mobil-fabriek mis

DELFIJL - Delfzijl is buiten de boot gevallen voor de bouw van een nieuwe fabriek van Mobil Chemical Company, onderdeel van het Amerikaanse Mobil Oil. Het concern heeft besloten te investeren in het westelijk havengebied in Amsterdam. Met de bouw van de fabriek is een bedrag gemoeid van ongeveer 63 miljoen gulden. In eerste instantie gaat de fabriek aan circa 35 mensen werk bieden. Er worden estergrondstoffen geproduceerd voor synthetische smeermiddelen in onder meer de autobranche.

In de zoektocht naar een geschikte locatie, die Mobil Chemical twee jaar geleden inzette, moest de Amsterdamse haven wedijveren met het Franse Le Havre, Spanje, Schotland en Delfzijl. Tussen het bedrijf, de gemeente Delfzijl en het havenschap Delfzijl/Eemshaven bestonden contacten in de periode van Delfzijl, in augustus 1991. Behalve Delfzijl, heeft een delegatie van Mobil destijds ook de Eemshaven bezocht.

Volgens de Amsterdamse wethouder economische zaken

P. Jonker, is de nabijheid van de luchthaven Schiphol doorslaggevend geweest voor de uiteindelijke keuze van Amsterdam. Mobil wil regelmatig gebruik maken van specialisten, die worden overgevoerd uit de Verenigde Staten. Ook de goede infrastructuur rond de Amsterdamse haven, de goed opgeleide arbeidskrachten en het aantrekkelijke zakelijke klimaat speelden een rol bij de keuze voor Amsterdam, aldus Jonker.

In Amsterdam en omgeving werkt maar 13,5 procent van

de beroepsbevolking in de industrie. Om de werkgelegenheid in die sector te bevorderen, geeft de gemeente subsidies van 10.000 gulden per nieuw gecreëerde arbeidsplaats.

In de nieuwe fabriek moet jaarlijks 16.000 ton esters worden geproduceerd. Deze worden gebruikt in producten voor de autobranche en koelmiddelenindustrie, ter vervanging van de voor het milieu zeer schadelijke cfr's. Met de bouw wordt begin volgend jaar begonnen.

Delors: Frankrijk leidt EG naar crisis

PARIS - Frankrijk maakt zichzelf hysterisch en kan zorgen voor een crisis in de Europese Gemeenschap als het de overeenkomst van de GATT (Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel) over liberalisering van de wereldhandel blijft blokkeren. De industrie en de dienstensector van Frankrijk varen wel bij een vrijere wereldhandel, maar als Frankrijk dwars blijft liggen, kan over de hele wereld het protectionisme de kop optekken en dreigt er een boycot van Franse producten.

Zit heeft Jacques Delors, de voorzitter van de Europese Commissie, gezegd in een vraaggesprek voor de Franse radio. Frankrijk verzet zich al geruime tijd tegen een vorig jaar november tussen de Verenigde Staten en de EG gesloten landbouwakkoord. Als er over dat akkoord, onderdeel van de Gatt-besprekingen, geen overeenstemming wordt bereikt, dreigt de Ururuayronde, zoals het Gatt-overleg wordt genoemd, niet op 15 december te kunnen worden be-

Roden Staal: voor scheepsluiken én theaters

RODEN - Na een perfecte landing van de marine-helikopter op het achterdek van een Multi-purpose fregat gaat de zware roestvrijstalen deur van de hangar open en wordt de heli naar binnen gebracht en zeevast gezet. De volkomen waterdichte hangardeur sluit zich verrassend snel. Een stormachtige Noordzee heeft er geen vat op.

Een stuk precisiewerk dat eveneens in de vorm van scheepsluiken terug is te vinden op tal van zeeschepen die vooral op werven in Noord-Nederland gevestigde werven zijn gebouwd. Verantwoordelijke maker van deze constructies is Roden Staal BV in Roden.

Algemeen directeur en mede-eigenaar W. Schipper heeft voor dit stukje vakmanschap een even simpele als allesomvattende verklaring: "Nauwkeurigheid is in deze sector een vereiste. Immers, als een scheepsluik niet goed sluit kan er water komen bij de lading zodat deze kan bederven of beschadigd kan raken. Dan kun je dus beter geen lading versturen van A naar B... Bovendien zijn schip, lading en bemanning volkomen afhankelijk van dit soort zaken. We zijn daarom wel een beetje trots dat we werven bij ons de luiken bestellen."

Hoewel de relatie ver is te

■ Directeur W. Schipper van Roden Staal bv bij een model van een schip waarvan de luiken nog van hout waren in plaats van hoogwaardig scheepsstaal. © Nvhn/Wolter Kobus

zoeken komen niet alleen directies van scheepswerven maar van theaters naar Roden om een opdracht te plaatsen. In het laatste geval gaat het niet om scheepsluiken, maar om theatertechnische installaties zoals beweegbare orkestbakken, lichtbruggen, decortrekken en brandschermen.

Schipper: "Ook op dit terrein hebben we ons gespecialiseerd en dat biedt bedrijfseconomisch het voordeel dat je de risico's wat kunt spreiden."

Het bedrijf in Roden heeft een geschiedenis die teruggaat tot in 1945. De gemeente Roden koopt in dat jaar een gebouw van het vliegveld Eelde en verplaatst dit naar de Kanaalstraat in Roden. Met dit gebouw wil de gemeente industrie aantrekken, want

naast de melkfabriek heeft Roden nog geen enkel bedrijf. Na verloop van tijd huren de Verenigde Boeren Smeden dit gebouw. In 1954 wordt het na faillissement overgenomen door Mulders Ploegfabriek die de zaak in 1957 verkoopt aan Machinefabriek Van de Oost uit Schiedam. In 1961 koopt de Meppeler Machinefabriek (MMF) het bedrijf en blijft eigenaar tot eind 1989. Dan worden er al scheepslui-

Maritieme zaken

door Pieter Swaneburg

ken gemaakt. In 1981 verzelstandigt de MMF het bedrijf en wordt de naam Roden Staal BV ingevoerd. In 1990 koopt de zittende directie (W. Schipper en adjunct-directeur J. Muntendam) het bedrijf met enige partners die medio 1991 worden uitgekocht.

"We voelden ons na de overname van de MMF een heel stuk vrijer in ons handelen. Zo langzamerhand hebben we een reputatie opgebouwd van een degelijk, rustig en betrouwbaar bedrijf. De meeste opdrachten krijgen we op basis van mondelinge reclame. We hebben momenteel een groeiend en winstgevend bedrijf. Het aantal medewerkers is na de verzelstandiging uitgebreid van 47 naar 60. Ondanks de huidige recessie is de orderportefeuille goed gevuld en ik ben voor de toekomst zeker niet pessimistisch gestemd", aldus directeur Schipper. Hij is er geuzen de ontwikkelingen in de internationale scheepsbou-

windustrie (oud vervangen door nieuw) van overtuigd dat de bedrijvigheid in deze sector binnen twee jaar weer zal aantrekken.

In de theaterwereld is het volgens Schipper zelfs zo dat juist in een mindere economische periode de overheid toch investeert.

De scheepsluiken en deuren van Roden Staal BV zorgen regelmatig voor spectaculaire transporten over de weg. De afmetingen en gewichten liggen er niet om en dat maakt mammoettransporten noodzakelijk. Vandaar dat regelmatig de politie moet optreden om vervoer van fabriek naar scheepswerf vlug en veilig te regelen. Waarvoor dank, aldus de directie van Roden Staal BV die er aan toevoegt dat het bedrijf open dag houdt op 13 november. Dit is de 28e aflevering van een serie van en over maritieme zaken in het Noorden van Nederland. Vorige week berichtten we over Lloyds Register in Haren.

Advertentie

Eringa Geluid

Eringa Media

- Verkoop
- Verhuur
- Reparaties
- Projecten
- Video-editing
- Reportagewagen
- Grootbeeldvideo
- Vidiwall

Thuis of op het werk... bel Eringa, dat helpt gegarandeerd.

Bedrijfsnieuws

■ De Amsterdamse effectenbeurs is bezig aan een onderzoek dat moet leiden tot een betere regelgeving voor de trustkantoren. Trustkantoren behartigen de belangen van obligatiehouders, maar op de wijze waarop dit tot nu toe gebeurt is vooral de afgelopen tijd steeds meer kritiek gekomen. Volgens woordvoerder Th. Hoedemakers van de beurs was men al langer van mening dat er iets aan de regels voor trustkantoren zou moeten worden gedaan, maar hij geeft toe dat recente rechtszaken tegen kantoren die de obligatiehouders van Daf en Fokker behartigen de zaak in een stroomversnelling hebben gebracht. De Vereniging Effectenbezitters (VEB) toonde zich zeer verheugd.

■ Het verzoek van het onroerend-goedfonds Ravast tot faillietverklaring van Hotel Maatschappij Leiden is afgewezen. Het in surséance van betaling verkerende Ravast meent een vordering op HML te hebben van f 18,5 miljoen, waarvan f 5 miljoen 'hard' zou zijn. HML erkent een vordering van f 3 miljoen maar zegt een nog grotere tegenvordering op Ravast te hebben.

Sport in cijfers

Korfbal

1A: Stanfries-Quick'21 13-12, VDW-Sios 13-13, Rodenburg-Leeuwarden 12-6, Friso-Emmen 15-9.

1B: Blauw Zwart-V. v. 9-22, ASVD-Uldiro 18-10, Wit Blauw-Amicitia 19-10, 2A: DIO-Hoogkerk 13-11, De Pein-TFS 15-19, Wez Handich-Sparta(W) 14-13, OKO-Advento 12-12.

2B: Flamingo's-Harkema 13-12, Nij Libben-Stadskanaal 7-13, ROG-Sparta 13-14.

2C: Thianta-Doeka 14-13, Amersfoort-Zwart Wit 11-5, Groen Zwart-DOS/WK 16-8.

3A: Korvi-SDO 7-9, Forward-Hermes 10-7, ODK-WSS 9-10.

3B: Meko-OWK 10-9, ODA-VZK 15-13, Parabol-VWMD 8-12, VKC-ZKC 12-12.

3D: DTL-Traject 6-10, Imitia-Vitesse 74-12, Noordvaren-Roda 70-16-10.

3E: TOP(V)-Elko 6-8, De Driehoek-Phoenix 13-8, Emmeloord-Kios 45-12.

Reserve hoofdklasse A: Datto 2-Drachten 2 21-17, DEVD 2-Rhoda 27-12.

Reserve hoofdklasse B: PKC 2-KVS 2 13-8.

Reserve hoofdklasse C: Allen Weerbaar 2-Blauw Wit (A) 2 9-17, LDO 2-Deetos 2 16-15.

Reserve hoofdklasse D: Doe'46 2-Formuna 2 21-17.

Reserve overgangsklasse C: HKV-OE 3-Wordt kwiek 2 18-7, Diamco 2-Futura 2 9-9, Ready 2-Asko 2 14-13, Koog Zaandijk 2-Oost Arnhem 2 8-10.

Reserve 1A: Stanfries 2-V. v. 2 10-11, VDW 2-Sios 2 13-9, Rodenburg 2-Leeuwarden 2 6-12, Goochticht 2-Drachten 3 11-6.

Reserve 1B: AKC(A) 2-Oranje Zwart 2 15-7, Naas 2-Steeds Hooger 3 13-7, Blauw Wit(HV) 3-Zwart Wit 2 14-7, Asko 3-Nic 3 9-21.

Reserve 2A: Ritola 2-Jours 2 15-17.

Reserve 2B: DIO 2-Nic 4 12-12, De Pein 2-TFS 2 15-9, Quick '21 2-Sparta (W) 2 16-9, Asko 4-Emmen 2 8-18.

Reserve 2C: Wordt kwiek 3-De Pein 3 8-10, Marijgels 2-VDW 3 14-10, Sioe 3-Kios 2 11-15, LDO 4-Stanfries 3 14-14.

Reserve 2E: DOS/WK 3-Oost Arnhem 4 6-17, ZKC'16 2-Naas 3 7-5, Doe'46 4-Rapiditas 3 9-9.

Juniores A: Asko-VDW 6-17, Wordt kwiek-Sios 14-5.

Dammen

Eerste klasse B: DIOS Eibergen-Nijverdal 12-8, Bannekom-Hulzum 9-1, Het Noorden-Limuiden 9-11, Schagen-Rinusmagede 8-12, Amsteland-Westelaar 2 6-14, Doetinchem-ADG Amersfoort 10-10.

Stand: 1. Limuiden 3-6 (40), 2. Westelaar 2 3-6 (40), 3. Rinsumagede 3-6 (38), 4. ADG 3-6 (41), 5. Doetinchem 3-5 (36), 6. DIOS Eibergen 3-4 (32), 7. Hulzum 3-4 (30), 8. Het Noorden 3-0 (22), 9. Bannekom 3-0 (21), 10. Nijverdal 3-0 (21), 11. Schagen 3-0 (20), 12. Amsteland 3-0 (19).

Tweede klasse A: De Vriendenkring-Pekelsma Nieuw Amsterdam 11-9, Dokkom-Hulzum 2 14-6, Het Noorden 2-Asse/Bellen 6-14.

OG Drachten-Marknesse 12-8, BEGD Comjum-Woudsend 6-14, Warffum-Groningen 10-10.

Stand: 1. Drachten 3-6 (36), 2. De Vriendenkring 3-5 (32), 3. Woudsend 3-4 (37), 4. Marknesse 3-4 (34), 5. Dokkom 3-3 (33), 6. Warffum 3-3 (31), 7. Groningen 2-3 (30), 8. Hulzum 3-3 (27), 9. Asse/Bellen 3-2 (33), 10. Comjum 3-2 (26), 11. Pekelsma 3-0 (26), 12. Het Noorden 2-3-0 (15).

Volleybal

Mannen 2e divisie A: Krekkers-DeVolCo 88 0-3, Ori'86-Desto 1-3 (18-14, 6-15, 10-15, 4-15), Altoem-Polux 3-0, Stior-DeVolCo 3-0 (32), 7. Hulzum 15-12, 15-13, Kangeroe-Set Up'85 1-3.

Stand: Lycurgus 3-9; DeVolCo '88 2-6; Stentor 3-6; Animo 3-6; Desto 3-6; Krekkers 3-5; Set Up 3-4; Ori'86 2-3; Altoem 3-3; Polux 3-3; DeVolCo 3-0; Kangeroe 3-0.

3e divisie A: Flash/Veendam-Donitas 2 1-3 (6-15, 7-15, 15-13, 7-15), DIO/Owilde-PZH 3-1 (15-8, 15-5, 10-15, 15-8), Sien-Drachten 3-0 (15-7, 15-12, 15-6), Peize-Animo 2-3 (15-7, 15-9, 15-12), Lycurgus 2-Dosko 3-1, Oranje Nassau-Thalassa 1-3 (8-15, 15-11, 8-15, 9-15).

Stand: Sien 3-9; Lycurgus 2 3-8; Peize 3-7; Donitas 2 3-6; DIO/O 3-6; Thalassa 2-5; Flash 3-4; Dosko 2-2; PZH 3-2; Animo 2 3-1; Drachten 3-1; Oranje Nassau 3-1.

Promotieklassie: CZN-Excelsior 1-3, Winkhem-Lewenberg 2 0-3, Stentor 2-Menhir 74 3-1, Actief-Lycurgus 3 2-0, De Meeuwen-Impala 3-0, Flash 2-Donitas 3 3-2.

Stand: De Meeuwen 3-9; Lewenberg 2 3-9; Excelsior 3-8; CZN 3-6; Actief 3-6; Stentor 2 3-6; Menhir 74 3-3; Flash 2 2-2; Donitas 3 3-1; Lycurgus 3 3-1; Winkhem 2-0; Impala 3-0.

1e klasse A: VIOC-Thalassa 2 3-1, Veraces 2-Coendersburg 3-0, Rovoc-Donitas 4 2-2; DOVO-DIO/Bedum 3-1, De Meeuwen 2-Audard 2-2, Vokibol-DFS 3 0.

1e klasse B: Veraces-Tyloep 0-3, Alpha-Volop 89 2-2, Ubo-WO/Winschoten 3-7, Flash 3-Stentor 3 3-1, DAK/H/zand-DIO/Bedum 2 3-0.

Vrouwen 2e divisie A: Flash/V-Zwolle 2 3-1 (11-15, 15-11, 15-11, 15-11, 15-6), Ommen 2-Gemini 2 0-3, DAK/H/zand-Polux 2 2-3 (15-2, 15-6, 15-17, 13-15, 19-21), Sudosa/A 2-Havoc 3-1 (7-15, 15-6, 15-11, 15-9), Set Up'85-Actief 3-0 (15-8, 15-6, 15-3).

Stand: Sudosa/A 2 3-9; Set Up'85 3-8; Flash 3 3-7; EAVV 2-6; DAK 3-6; Polux 2 3-5; Gemini 2 3-4; Zwolle 2 3-3; Havoc 3-2; DeVolCo '88 2-1; Ommen 2 3-0; Actief 3-0.

3e divisie A: Olympus 3-Donitas 0-3 (8-15, 8-13, 15-9), Ori'86 2-3 (15-9, 15-13, 15-9), DOVO-DFS 0-3 (0-15, 10-15, 13-15), Sudosa/A 3-Pegasus 3-0 (15-10, 15-9, 15-13), DVC-Animo 2 0-3, Oranje Nassau-Thalassa 0-3 (12-15, 14-16, 13-15).

Stand: Sudosa/A 3 3-9; Animo 2 3-9; Donitas 3-7; DFS 3-9; Thalassa 3-7; Ori'86 3-4; DOVO 3-4; Pegasus 3-3; Oranje Nassau 3-3; Olympus 3 3-2; Stentor 3-1; DVS 3-0.

Promotieklassie: Dotes-Lewenberg 0-3, Veraces-DFS 2-3, Actief 2-Menhir 74 2-3, DOVO 2-DIO/Bedum 0-3, De Meeuwen-Impala 3-1, Flash 2-Krotton 3-0.

Stand: De Meeuwen 3-9; Flash 2 3-9; DIO/Bedum 3-7; Menhir 74 3-6; Actief 2 3-5; Lewenberg 3-5; Veraces 3-4; Impala 3-4; Krotton 3-3; DFS 3-2; DOVO 2 3-0; Dotes 3-0.

1e klasse A: Lewenberg 3-Thalassa 2 1-3, APSAZ-Donitas 3 0-3, Actief 3-Lycurgus 4 0-3, Peize-Menhir 74 2-1, DOVO 3-Excelsior 2 3-0, DAK 3-Stentor 2 3-0.

1e klasse B: CZN-Excelsior 0-3, Veraces 2-Beyum 3-1, Lycurgus 3-Thalassa 3 3-1, Olympia-Lewenberg 2 3-0, Ubo-Donitas 2 0-3, DAK/H/zand 2-WO/Winschoten 2-2.

Tafeltennisploegen kandidaat voor herfsttitels

GRONINGEN - Hoewel er nog twee wedstrijden dienen te worden afgewerkt, blijken de noordelijke eredivisieteams allen nog kandidaat voor de herfsttitel. Via klinkende overwinningen versterkten de VSB/Argus, Wescon/Reflex en HAKA/De Treffers hun positie in de bovenste helft van de ranglijst. Bij de dames lijkt de tweedeling definitief, in Harkstede dient men het duel tegen De Veluwe nog uiterst serieus te nemen.

Kobes Tamminga en Landstra hebben zich snel hersteld van de ellendige reis naar Moskou. Odion is met name op eigen tafel een taai opponent, maar de mannen van coach Iwema draaiden soepel. Blijkbaar hebben kakkerlakken op

langere termijn een louterende werking, want met name Kobes lede de bal alle hoeken in. Zijn tegenstanders kregen geen schijn van kans!

Tamminga en Landstra kennen alleen hun traditionele problemen tegen Pastoors. De forse junior legde een niet bijster bij 'z'n postuur passend, rustig spelletje op tafel, maar hij is wel muurvast. Tamminga heeft een kleine fobie van deze Tjukker.

De uiteindelijke 8-2 winst mag echter een goede resultaat worden genoemd, want vooraf had Kobes getekend voor zes punten: "Ik was er niet gerust op, want na mijn oorontsteking en de ellende in Moskou werd ik nog stevig verkouden. Ja, ik

ben nog geen moment honderd procent in orde geweest. Dat wordt inderdaad de hoogste tijd, want tegen De Veluwe en Bartok mogen we ons geen uitglijders permitteren", zegt de jonge international.

Goed te spreken was ook Reflex-coach Henk Bakker, want in Hoogerheide wil Hotak nog wel eens voor problemen zorgen. Een enthousiaste aanhang zorgde voor tafelen die aan een vervroegd carnaval deden denken, hoewel het spel van de gastvrouwen daar geen aanleiding voor gaf.

Reflex walste zonder gameverlies door tot 6-0, daarna brak de concentratie. Suzan Derks (15) dacht zonder extra inspanning collega jeugdinter-

Arbiter Steenhuis tevreden debutant

Peter Homan

Hij kijkt tevreden terug op zijn debuut in de hoofdklasse. Voetbalscheidsrechter Henk Steenhuis (35) uit Bedum zondagmiddag de hoofdklassewedstrijd Be Quick-Sportclub Enschede (2-1). "Het waren twee clubs die wilden voetballen, dat is altijd plezierig fluiten. Ik heb het geen moment moeilijk gehad."

Eigenlijk had Steenhuis, postbesteller van beroep, vorige week voor het eerst op het hoogste amateurniveau moeten fluiten: Longa-SVN, maar die wedstrijd werd afgelast. "Die staat nu voor 14 november voor mij op het programma. Komend weekeinde heb ik Steenwijk-Kerwold-Wolvega."

Opvallend was dat Steenhuis en zijn twee secondanten groene shirts droegen. "Be Quick had heel attent drie groene shirts klaar liggen, omdat Enschede weer in haar oude outfit speelt: zwarte blouse en witte broek. Ik had trouwens mijn eigen shirt aan, want voor elke wedstrijd die ik fluit krijg ik even in het KNVB-boek naar de clubkleuren. Ik had er rekening mee gehouden."

Henk Steenhuis ...tevreden...

Steenhuis werd zondagmiddag beoordeeld door betaald-voetbalarbiter Roelof Luinge, die uiteraard zijn wiltingen niet openbaar wilde maken. Duidelijk is wel dat de Bedumer aspiraties heeft om hoger op te komen. "Ja natuurlijk, ik streef het hoogst haalbare na. Ik zou graag in het betaalde voetbal terecht willen komen. Dat lijkt mij ook een gezond streven. Al is de spoeing wel bijzonder dun."

Steenhuis is bezig met zijn tiende seizoen als scheidsrechter. Als voetballer was hij geen hoogvlieger. Lycurgus 6 was voor hem

Ex-kampioen veldrijden nu martelaar

Van onze speciale verslaggever Fred Segaar

EINDHOVEN - Radomir Simunek kromde zondag na afloop van de veldrit in Eindhoven zijn lichaam over zijn stuur en was minuten lang niet aanspreekbaar. Zijn hoofd zakte diep tussen de smalle schouderdjes na de veldrit in Eindhoven. Omdat Nederlandse woorden hem te kort schoten, wees de Tsjech met zijn vinger op zijn linker zij om aan te geven dat daár die 'verdoemde' pijn zat. De steken waren het gevolg van een val die hem niet alleen de overwinning kostte, maar ook zo'n slordige tweeduisend gulden, zijnde het verschil tussen de eerste en de tweede prijs in een wereldbekerwedstrijd.

Hoewel de Belg Polleke Herijgers zegewierde, kreeg Simunek het meeste applaus. Simunek (31), jarenlang een graag geziene gast in het Drentse Gieten, waar hij in twee jaar geleden wereldkampioen werd, is de martelaar van het pelotonnetje cyclocrossers geworden sinds hij een gevangenisstraf van anderhalf jaar tegen zijn hoore ears wgens het veroorzaken van een verkeersongeluk waarbij drie mensen de dood vonden. De hel dreigt nu voor hem.

Twee jaar heeft de renner met het rattekkopje kunnen genieten van de vrijheid, een woord dat hij vóór de fluwelen revolutie in het voormalige Oostblokland alleen kende van horen zeggen. Met harde hand wordt hij nu achter de tralies gezet. Althans, daarvan gaan

De ex-wereldkampioen veldrijden Radomir Simunek zit nog op de fiets. Maar hoe lang nog? De Tsjech heeft een dodellijk ongeluk in zijn land veroorzaakt en dat kan hem z'n carrière wel eens kosten.

de meesten in Tsjechië uit. De rechtbank in de hoofdstad kende geen genade met de man die op 19 november 1992 op de weg Praag-Pilzen in zijn BMW op de verkeerde wegheeft terecht kwam en daar frontaal tegen een Skoda botste.

De oud-wereldkampioen zelf, zijn vrouw Jana en zijn drie maanden oude zoonje, liepen slechts lichte kneuzingen op. De drie intentenden van de tegenligger kwamen allen om het leven, tevens raakten twee mensen zwaargewond. In hoger beroep ging er niets van de straf af. De rechter kende geen medelijden met iemand die de maximumsnelheid heeft overschreden in de mate als Simunek die avond zou hebben gedaan. Op een strook waar 90 als grens gold, zou hij 150 hebben gereden.

Het argument dat hij als sportman van grote betekenis is voor de eer en meerdere glorie van zijn land zou voorheen wellicht tot strafvermindering hebben geleid. Sinds president Vavclav Havel een democratie leidt in Tsjechië, gaat die kans aan hem voorbij. Niettemin heeft de renner een gratieverzoek ingediend. Simunek, weinig spraakzaam over de problemen die thans zijn leven

Radomir Simunek: "Ik weiss nicht."

beheersen. "Ich weiss nicht", antwoordt het vroegere brekebeentje op alle vragen die betrekking hebben op zijn penibele situatie. Als hij zou kunnen zeggen wat hij denkt, dan komt er vermoedelijk een treurig verhaal uit zijn mond. Gerry van Nuland: "Wat denk je? In de bloei van je leven, eindelijk de mogelijkheid hebben wat geld te verdienen en dan dit... Vreselijk. Je moet weten dat hij enorm van z'n vrijheid genoot omdat-ie weet wat armoede is."

Als staatsamateure rause Radomir Simunek met zijn maten uit de Tsjechische selectie in een bestelbus van Oosteuropese makelij heel Europa door. De afgeladen wagen werd volgeladen met renners en materiaal. De ritten naar het vrije Westen duurden dagen.

Als Simunek aan de start verscheen was hij gebroken. Vaak knorde zijn maag van de honger. Behalve die ongemakken werd 'Rado' getroffen door twee knie-operaties. Net nadat hij was hersteld van die kwetsuren, leek zijn loopbaan in '87 op de klippen te lopen door een verwaarloosde angina. Als gevolg daarvan bleken zijn hartspieren te zijn aangetast. Geld verdiende hij in die tijd nauwelijks, een kwart van de start- en prijzengelden moest hij afdragen aan het Sportcomité. Dat veranderde na de fluwelen revolutie.

De bestelbus maakte plaats voor een Chrysler Voyager en daar kwam later een luxe BMW bij. Zijn flatje in Pilzen vervuilde hij voor een landhuis in op het vlakke land. De afbetaling leek geen problemen op te leveren, want de nieuwe

wereldbeker-cyclus beloofde hem duizenden guldens op te leveren, zeker vanaf het moment dat hij zich tot een acupuncturist wendde. De behandelingen namen de ergste zenuwen vooraafgaande aan belangrijke wedstrijden bij hem weg.

"Alles wat hij heeft, dreigt hij nu kwijt te raken", aldus Van Nuland, die een contract voor hem regelde bij het Belgische horlogebedrijf Saxon. De coureur zelf knikt en schudt vooral, stamtel zo nu en dan 'ja', 'nein' en 'doch'. Op de vraag wat hij vindt van zijn langdenoten die hebben geëist dat zijn paspoort wordt ingenomen uit angst dat Simunek na een buitenlandse verblijf plots onvindbaar is, schudt hij het vermoeide hoofd "Ik hou van mijn land, ik zal het nooit verlaten".

Haarhuis gestegen op wereldranglijst

MONTE CARLO - Paul Haarhuis is op de wereldranglijst gestegen naar de 42e plaats. De Brabander dankt de stijging aan zijn prestaties op het toernooi van Tokio.

In de Japanse hoofdstad versloeg hij achtereenvolgens Holm, Ivanisevic en Medvedev voordat hij in de halve eindstrijd de zege liet glippen tegen de latere winnaar Lendl. Voor het toernooi in Tokio nam Haarhuis de 62e plaats in. Krajicek viel uit de top tien. Hij zakte naar de elfde plaats. Zijn kansen op deelneming aan de Masters in Frankfurt zijn gedaald. In Frankfurt doen de beste acht mee. Het verschil tussen nummer acht Medvedev en Krajicek bedraagt 265 punten.

Krajicek speelt nog in twee toernooien, in de Paris Open in sportpaleis Bercy, en in Antwerpen. Het laatste toernooi bracht hij vorig jaar op zijn naam. In totaal heeft Krajicek in beide toernooien 372 punten te verdedigen.

Jim Courier en Andrei Medvedev zullen niet deelnemen aan de Grand Slam Cup, die van 7 tot 12 december in München wordt gehouden. Courier loopt door zijn afzegging de bonus van 250.000 dollar mis.

Courier en Medvedev worden vervangen door Todd Martin en MaliVai Washington. Boris Becker maakt in München zijn debuut. Richard Krajicek behoort voor de tweede keer tot het deelnemersveld van zestien spelers.

De winnaarspremie in München is teruggebracht van 2 naar 1,5 miljoen dollar.

Timman hopeloos achter op Karpov

JAKARTA - Als bij het schaken naast de FIDE- en PCA-titel nog een derde titel wordt ingesteld, maakt Jan Timman een goede kans: kampioen kansennemmer. In Jakarta liet de Amsterdamse grootmeester gisteren in de veertiende partij tegen Karpov met zwart eerst winstmogelijkheden liggen, raakte vervolgens het overzicht kwijt en moest uiteindelijk op de 53ste zet zelfs capituleren.

Bij een achterstand van 5 1/2 - 8 1/2 op een totaal van 24 partijen rest hem slechts een glimpje hoop. De dramatische omslag was des te teleurstellender, omdat Timman voor de zoveelste maal de beste ideeën produceerde.

Ditmaal pareerde hij een voorbereid pion-offer van Karpov met een kwaliteitsoffer. Het bleek een voltreffer. Timmans secondanten glommen van optimisme. Zijn zeventiende zet wakte echter grote verbazing bij de analyseerders experts.

Timman kon zijn tranen nauwelijks bedwingen, toen hij zonder een woord met de journalisten te wisselen van het podium stapte. In het besef dat zijn allerlaatste kans om wereldkampioen te worden vrijwel is verkeken. JAKARTA, FIDE-kampioenschap, veertiende partij. Wit: Karpov, Zwart: Timman. 1. d2-d4 Pg8-h6, 2. c2-c4 e7-e6, 3. Pg1-f3 d7-d5, 4. Pfl-c3 d5xc4, 5. e2-e4 Lh3-b4, 6. Lf1-e5 e7-e5, 7. Lf1xc4 e5x4, 8. P3xd4 Lb4xc3, 9. b2xc3 Dd8-a5, 10. Pd4-b5 Pf6x4, 11. Lg5-f4 0-0, 12. 0-0 Pde-d7, 13. Pde-c7 e6-e5, 14. Pcf7x8 e5x4, 15. Lc4-d5 Pd7-f6, 16. Ld5x4 Pf6x4, 17. Lf2-f3 P4xc3, 18. Dd1-e6 Pc3-d5, 19. Tfl-c1 Lc8-e6, 20. Pde-c7 Pde-c7, 21. Dd6-c7 Dd5-c7, 22. Te1-c7 Lc6-d5, 23. Tc7-c5 Ld5-e6, 24. Tc5-c7 Lc6-d5, 25. Tc7-c5 Ld5-e6, 26. Tc5-a5 a7-a6, 27. Ta1-b1 Tl8-c8, 28. h2-h4 Tc8-

d2 Ld5-e4, 46. a4-a5 Tl3-h3, 47. Ta1-a4 Lc4-c6, 48. Ta4-c4 Tl3-h1+, 49. Kg1-Lc6-b5, 50. Tc4-c7 Kf8-e8, 51. Td2-d5 Th1-b1, 52. Tc7-a7 zwart geeft het op.

Advertentie

„Belasting betalen over m'n spaarrente? Waarom zou ik?"

Een thuisbankier kiest dan voor het Postbank Obligatiefonds.

Het nieuwe Postbank Obligatiefonds is een uitstekende en veilige belegging voor spaarders die hun zogeheten rentevrijstelling reeds hebben benut.

Het fonds keert namelijk de rente-inkomsten uit in de vorm van dividend. Hierdoor profiteert u van uw fiscale dividendvrijstelling.

Het rendement over de periode februari 1993 tot en met augustus 1993 is 8,2%.

Geïnteresseerden bellen even het gratis telefoonnummer 06-0400 en vragen naar de folder 'Beleggen volgens het boekje'.

Beleggen doe je gewoon bij de Postbank.

*De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

Ishockeydoelman bij grof vuil gezet

Patrick Pauli, ex-doelman van de Asser ijs-hockeyclub Gamble Stars, had een beroerd weekeinde. Vrijdagavond meelden drie bestuursleden zich bij Pauli met de mededeling dat hij met onmiddellijke ingang kon vertrekken. "Ik wist niet wat ik hoorde, ik was met stomheid geslagen", aldus Pauli.

Vlak daarvoor had hij gehoord dat zijn baan via een uitzendbureau bij de NAM binnen enkele weken wordt stopgezet. "Het enige lichtpuntje is, dat mijn vriendin zwanger is. In april verwachten wij onze eerste."

titie gesleekt. En mij wordt nu een vervelend kunstje geflikt. Ik word zo maar bij het grof vuil gezet."

De doelman is bij Gamble Stars overbodig geworden, omdat Jeff Vijschaft van Heerenveen kon worden gehuurd. Bovendien is de jonge Patrick Dijkema van Groningen naar Assen verkast. "Het bestuur vindt Vijschaft een betere doelman, ik vind hem trouwens helemaal niet beter. Hij heeft alleen vijf jaar ervaring meer. Bovendien is hij vorig jaar met veel trambalant bij Assen vertrokken. Er deugde - zo zei hij in de krant - niets van Assen."

De beslissing van het ijs-hockeybestuur komt voor Pauli op een uiterst ongelukkig moment. "Ik kan nu nergens meer terecht. Alle clubs zitten al vol."

Van Veen debuteert knap in zesdaagse

Eigenlijk duurde de internationale Motorzesdaagse een dag te lang voor Bert van Veen (23). De Assenaar had op die laatste dag, zaterdag, een leeg gevoel. "En ik was zo stijf als een plank," aldus Van Veen. De afsluitende motorcross in Norg moest toen nog plaatsvinden en dat viel hem niet mee. Hij werd in Norg 25e in de klasse 500 cc viertakt. Toch eindigde hij in de totaalstand van zijn klasse op een knappe dertiende plaats en daarmee is Van Veen één van de beste noordelijke privérijders.

Hij kijkt dan ook met tevredenheid terug op de afgelopen week. "Het was een mooi evenement, zeer geslaagd, maar het was toch ook een geweldige zware week. Donderdag was het zo verschrikkelijk koud. En als je dan terug komt op het TT-circuit moet je nog twintig minuten sleutelen ook. Je voelt je vingers haast niet meer." Bert van Veen reed de zesdaagse in de driemansploeg van Toerenteller 4, een club uit Almkreek bij Hengelo. Bij hem in het team zat zijn oom Jan van

Veen, op zesdaagsegebied een oude rot. "Jan rijdt vanaf 1983 al enduro en hij deed mee aan de zesdaagse die in 1984 vanuit Assen werd gehouden. Toerenteller heeft het prima voor elkaar. Ze staan bij de verzorgingsposten met eten, drinken en gereedschap."

Bert is zijn oom net voor gebleven. Jan is als vijftiende geklasseerd. Met de ploeg zijn de Van Veen's op de negende plaats geëindigd. Beiden zijn eigenlijk van oorsprong crossers. Bert: "Ik cross nu alleen nog maar als onderdeel van de training."

De jonge Assenaar was begin dit jaar even in beeld voor het Nederlandse Junior Trophy Team, dat de afgelopen week wereldkampioen werd in Assen. "Maar net in de selectieperiode brak ik mijn onderbeen tijdens een motorcross. Ik heb drie maanden niets kunnen doen. Of ik meer blessures heb gehad? Ik heb twee keer de pols gebroken. Daar heb ik de eerste dagen wel wat last van, kramp. Maar de laatste dagen voel je dat niet meer, dan heb je overal pijn."

AUTOSPORT Bij een rally in Bulgarije zijn twee deelnemers om het leven gekomen. De 37-jarige Plamen Manev en de 38-jarige Stilian Stafanski overleden ter plaatse na een botsing tegen een boom met hun Lada Samara.

Leo Beenhakker op kandidatenlijst voor trainerspost Cambuur

Van onze sportmedewerker Jan van der Veen

LEEUWARDEN - Het bestuur van Cambuur heeft gisteravond eindelijk knopen doorgeknipt. Technisch manager en trainer-coach Theo de Jong is door de belabberde prestaties terzijde geschoven. Het ontslag van De Jong, die bezig was aan zijn tweede seizoen, is geen surprise. De oud-international

lag al geruime tijd hevig onder vuur.

Vanaf 28 augustus was De Jong op de hoogte dat hij had plaatsgenomen op de schopstool. Alleen klinkende resultaten hadden hem kunnen redden. Een opvolger zegt de Friese voorzitter Jan Piet Stam nog niet op het oog te hebben. Volgens ingewijden zijn Leo Beenhakker en Bert Jacobs de belangrijkste gegadigden om het roer van

De Jong over te nemen.

De beslissing van het bestuur om van De Jong te scheiden is volgens Stam unaniem genomen. "Het is heel sneu voor De Jong", stelde de voorzitter. "Maar er was een afspraak met hem gemaakt dat we na tien wedstrijden de balans op zouden maken. Het is duidelijk dat er met zeven nederlagen en twee gelijke spelen in de competitie en de bekeruitschakeling door Spar-

ta heel slecht gepresteerd is. We zijn van mening dat het aantrekken van nieuwe spelers alleen geen garantie biedt om ons te handhaven in de eredivisie. Dat is voor Cambuur een must en daarom gaan we op zoek naar een nieuwe trainer."

Stam weigerde in te gaan op de vraag wat er zoal mis is gegaan in de afgelopen maanden in de relatie tussen De

Jong, de spelers en het bestuur. "Ik wil er verder niets over kwijt. Daar heeft Cambuur niets aan en De Jong ook niet. We moeten nu eerst de financiële zaken met De Jong afhandelen. We hebben echt nog met niemand contact gehad. Voorlopig neemt Jimmy Calderwood de taken van De Jong over met assistentie van Martin Koopman." De Jong was niet erg scheutig met mededelingen. "Het

ontslag had ik verwacht. Het hing me al weken boven het hoofd. Het is niet anders. Ik weet dat ik als trainer op een vuilkan leef. Verder zeg ik niets over Cambuur omdat nog een financiële regeling getroffen moet worden." Openheid van zaken zegt De Jong mogelijk daarna te zullen geven. Toevallig bracht De Jong afgelopen zaterdagavond ver na afloop van het duel tegen Sparta de trip van Cam-

buur in de voorbereiding naar Mexico ter sprake. Hij verklaarde toen dat de trip naar Mexico de grootste boosdoener was van de armetierige start van de competitie. In het subtropische klimaat waarin veertien dagen getraind en gespeeld moest worden onder temperaturen boven veertig graden raakten volgens De Jong bijna alle spelers hevig van slag en maakte de medische staf overuren.

Sport in cijfers

Tennis

PEKING, mannen, 540.000 gulden.
Eerste ronde: Bryan (VSI)-Holm (Zwe/3) 6-4 6-4, Bjorkman (Zwe)-Weiss (VSI) 6-3 6-2, Tim Lunde (VSI)-Doug Flach (VSI) 6-1 7-6, Svensson (Zwe/6)-Fan Bing (Chi) 6-3 6-2, Adams (VSI)-Penttila (Zwe/5) 6-1 6-1.
Dubbel: Elling/Haarhuis (Ned/10)-Michael en Carl Chang (VSI) 6-4 3-6 6-4.
LYON, mannen, 1.080.000 gulden.
Eerste ronde: Hlasek (Zwi)-Nargiso (Ita) 6-3 6-3, Gaudenzi (Ita)-Volterri (VSI) 6-3 7-6, Damm (Tsj)-Drekkmann (Dui) 7-5 2-6 6-2, Naewie (Dui)-Burlito (Spa) 6-4 7-5, Vacek (Tsj)-Tsjenokov (Rus/7) 6-4 6-3, Dourbail (Sen)-Roux (Fra) 6-2 6-4.
WENEN, mannen, 600.000 gulden.
Eerste ronde: Siemerink (Ned)-Pozzi (Ita) 4-6 7-5 6-3, Carlsson (Den)-Volterri (VSI) 6-3 7-6, Ebnberg (Zwe) 6-3 7-6, Damm (Tsj)-Drekkmann (Dui) 7-5 2-6 6-2, Naewie (Dui)-Burlito (Spa) 6-4 7-5, Vacek (Tsj)-Tsjenokov (Rus/7) 6-4 6-3, Dourbail (Sen)-Roux (Fra) 6-2 6-4.
Ranglijst mannen: 1. Sampras (VSI) 3925 punten, 2. Courier (VSI) 3759, 3. Becker (Dui) 2646, 4. Stich (Dui) 2599, 5. Brucquez (Spa) 2578, 6. Ebnberg (Zwe) 2514, 7. Chang (VSI) 2158, 8. Medvedev (Oek) 2145, 9. Muster (Oos) 1999, 10. Pioline (Fra) 1954, 11. Krajicek (Ned) 1880, 12. Ivanisevic (Kro) 1852, 13. Korda (Tsj) 1841, 14. Martin (VSI) 1633, 15. Novacek (Tsj) 1413, 18. Lendl (VSI) 1374, 24. Agassi (VSI) 1173. Nederlanders: 42. Haarhuis, 53. Siemerink 899, 59. Elling 632, 190. Niessen 207, 209. Wibier 179, 228. Schapers 160, 253. Koeremans 128.
Vrouwen: 1. Graf (Dui) 386,04 punten, 2. Sanchez-Vicario (Spa) 238, 3. Navratilova (VSI) 214, 13. 4. Seles (Ser) 189, 10, 5. Brucquez (Spa) 181, 60. Mary-Joe Fernandez (VSI) 151, 49, 7. Sabatini (Arg) 151, 11, 8. Novotna (Tsj) 136, 85, 9. Capriati (VSI) 123, 67, 10. Huber (Dui) 108, 75, 11. Maleeva-Fragniere (Zwi) 104, 49, 12. Sukova (Tsj) 103, 32, 13. Date (Jap) 89, 29, 14. Pierce (Fra) 85, 07, 15. Magdalena Maleeva (Bul) 81, 71.

WK kwalificatie, Aziatische zone.
Saudi-Arabië - Noord-Korea 2-1. 54. Fahd Mhaleel 1-0, 67. Gun 1-1, 73. Mes-saad 2-1. Gele kaart: Chol, Su (Nko).
Iran - Japan 2-1. 45. Hassanzadeh 1-0, 85. Daai 2-0, 88. Nakayama 2-1.
Stand: 1. Saudi-Arabië 2 1 1 0 3 2-1, 2. Zuid-Korea 1 1 0 0 2 3-0, 3. Noord-Korea 2 1 0 1 2 4-4, 4. Iran 2 1 0 1 2 2-4, 5. Japan 2 0 1 1 1 1-2, 6. Irak 1 0 1 0 1 0-2-3
Engeland.
Blackburn Rovers-Sheffield United 0-0.
Stand aan kop: Manchester United 11-28, Norwich 11-21, Arsenal 11-21, Leeds 11-20, Blackburn 11-19.

Basketbal
Mannen eerste divisie: Diamonds-Wildcats 103-80, ZAC-Veth 84-76, Arriba-Ora's 79-71, Groene Uilen-Tonego 85-71.
Stand: 1. Groene Uilen 5-10, 2. Tonego 5-8, 3. ZAC 5-8, 4. Arriba 5-6, 5. Diamonds 5-4, 6. Wildcats 5-2, 7. Ora's 5-2, 8. Veth 5-0.
Vrouwen eerste divisie: Grasshoppers-BCA 67-44, Tonego-Lions 92-47, MSV-BVG 60-66, Den Heider-Lisse 73-50, Prisma College-Ora's 54-56.
Stand: 1. Tonego 6-12, 2. Lisse 6-10, 3. Grasshoppers 7-10, 4. Den Heider 6-8, 5. BVG 5-6, 6. Prisma College 6-4, 7. Ora's 6-4, 8. Lions 7-4, 9. MSV 6-2, 10. BCA 5-0.
Eerste divisie: Blue Stars-Kroon 88-45, Celentis/Donar-ATC 48-57.
Stand: 1. Blue Stars 5-10, 2. Aris 4-6, 3. Deba 4-6, 4. Second Dribble 4-4, 5. Celentis/Donar 5-4, 6. ATC 5-4, 7. Piranthea 5-4, 8. Kroon 4-6, 9. Leidschappin 4-4, 10. Jongsma, Junoren eerste divisie: Piranthea-Tonego 86-60, Leidschappin-Den Heider 81-73, Onze Gazellen-Prisma College 73-94, Goba-DAS 66-100, Celentis/Donar-Wildcats 68-63, PSV-BVG 76-82.
Stand: 1. PSV 8-12, 2. DAS 6-10, 3. Goba 5-8, 4. Celentis/Donar 5-8, 5. Leidschappin 4-6, 6. BVG 5-2, 7. Prisma College 5-6, 8. Shooters 4-4, 9. Den Heider 5-4, 10. Piranthea 5-4, 11. Arkides 3-2, 12. Veth 4-2, 13. Wildcats 4-2, 14. Tonego 4-0, 15. Onze Gezellen 5-0, 16. Flyers 4-0.
Meisjes junioren eerste divisie: Tonego-BCA 72-36, Grasshoppers-Ora's 47-57, BZ-Lions 61-390, Leidschappin-Den Heider 58-67, Hoofddorp-Prisma College 59-48, HSV-BVG 73-66, Piranthea-Hoofddorp 76-50, Leidschappin-HSV 91-55.
Stand: 1. Den Heider 6-12, 2. BZ '72 6-10, 3. Leidschappin 6-10, 4. Prisma College 5-8, 5. Piranthea 5-8, 6. HSV 5-6, 7. BVG 5-6, 8. Hoofddorp 5-6, 9. Arkides 4-10, 10. Lions 6-4, 11. Grasshoppers 6-4, 12. Ora's 6-4, 13. WVGW 4-2, 14. Jolly Jumpers 5-2, 15. Tonego 6-2, 16. BCL 6-0.
Rayon mannen eerste klasse: Flying red-Celentis/Donar 89-73.
Rayon vrouwen eerste klasse: Olympia-Celentis/Donar 43-39, Mentiri-Groene Uilen 27-118.
Rayon jongens junioren: Millwings-Aquila 65-90, Dyna-Aris 56-89.

Ed de Goey wil de allerbeste keeper worden

Van onze speciale verslaggever Marcel van der Kraan

PORTO - De beste ter wereld? Het laat hem, zoals veel dingen, koud. Ed de Goey heeft zich nog nooit het hoofd op hol laten brengen en dat gebeurt nu ook niet. Zeker, hij barst van de ambities. "Ik ben een perfectionist. Ik wil de geschiedenis ingaan als de allerbeste." Maar de beoordelingen laat hij over aan anderen. De Goey is met stip gestegen naar de top van het internationale keepersgilde. Of hij op één staat, zal nooit vast te stellen zijn. Al beweren zijn collega's van wel. John de Wolf: "Je moet eigenlijk zeggen: is er een betere dan Ed in de wereld? Nee dus. Schmeichel en Zubizarreta zijn keepers van topklasse, maar ze staan niet langer boven De Goey."

Het bestuur van Feyenoord wijft zich dezezer dagen, zo vlak voor het eerste duel tegen Porto, in de handen. De status van een topclub wordt mede bepaald door goed koopmanschap en een agressief beleid. Eind vorig seizoen besloten Wim Jansen en Jorien van den Herik - de bewindvoerders in Rotterdam-zuid - het contract met Ed de Goey open te breken. De keeper van Oranje werd vastgelegd tot de zomer van 1997. De Goey is sindsdien de best betaalde doelman van Nederland.

Zijn salaris, zo toont de boomlange sluitpost wekelijks aan, is hij echter dubbel en dwars waard. Bovendien heeft Feyenoord alle kapers op de kust - PSV voorop - kunnen afschrikken. Mochten er nog gegadigden zijn (afgelopen woensdag zaten de voorzitter en de trainer van Glasgow Rangers op de tribune), dan

Feyenoord is gisteren in het kader van de Europa Cup afgereisd naar Porto. In de Portugese havenstad rekent de landskampioen weer op Ed de Goey. De doelman kan er zijn internationale faam uitbouwen.

zullen die straks zoveel miljoenen op tafel moeten leggen, dat De Goey bij een eventuele transfer meteen de duurste keeper van Europa wordt.

Jorien van den Herik: "Keepers behoren niet gauw tot het rijtje topverdieners, maar bij Feyenoord hoort De Goey inderdaad tot de beter betaalden." Achteraf mag Feyenoord zich gelukkig prijzen dat het erin is geslaagd de 1.97 meter lange en 86 kilo zware doelman voor zo'n lange tijd vast te leggen. "Wij wisten natuurlijk wat voor topkeeper we in huis hadden en kenden ook de interesse van PSV. Daar keek men afgelopen seizoen al uit naar een vervanger voor Hans van Breukelen. De Goey was een logische keuze geweest, maar gelukkig hebben wij hem nog. Ed is een topper, een winnaar."

"Gouda's Glorie" dus, al is de international zelf te nachter om zich druk te maken om een bestaan als miljonaire. "Dit vak en deze club maken me gelukkig. Als ik morgen ergens anders veel meer zou kunnen verdienen, maar daar een zoetje zou aantref fen, zou ik er niet over piekeren om te vertrekken. Er is op dit moment in Nederland geen club die mij meer te bieden heeft dan Feyenoord. Ik speel bij een club die Europa Cup speelt en met het Nederlands elftal sta ik met een been in Amerika. Dan blijft er weinig te wensen over."

De Goey volgt met grote interesse zijn concurrenten op het internationale vlak. Hij kent ze allemaal tot in de details. Vier, vijf man steken in zijn ogen ver boven de rest uit. Barcelona's Zubizarreta roemt hij om diens reflexen. Preud'Homme (KV Mechelen) vindt hij een 'geweldige mix van kracht en souplesse'. Duitslands Andreas Köpke noemt hij in één woord een 'kanjer'. "Maar Schmeichel blijft in die groep een geweldenaar. Een keeper met body, een geweldige voortzetting en door zijn enorme postuur ook een keeper met meer uitstraling dan alle anderen."

Een gebrek aan uitstraling is juist De Goey nog al eens voor de voeten geworpen. Hij weet het als geen ander. "De buitenwereld heeft aan mij getwijfeld. M'n uitstraling en m'n lengte, er was altijd wel wat om kritiek op te hebben. Het achtervolgt me al m'n hele carrière. Met m'n prestaties neem ik revanche op al die critici."

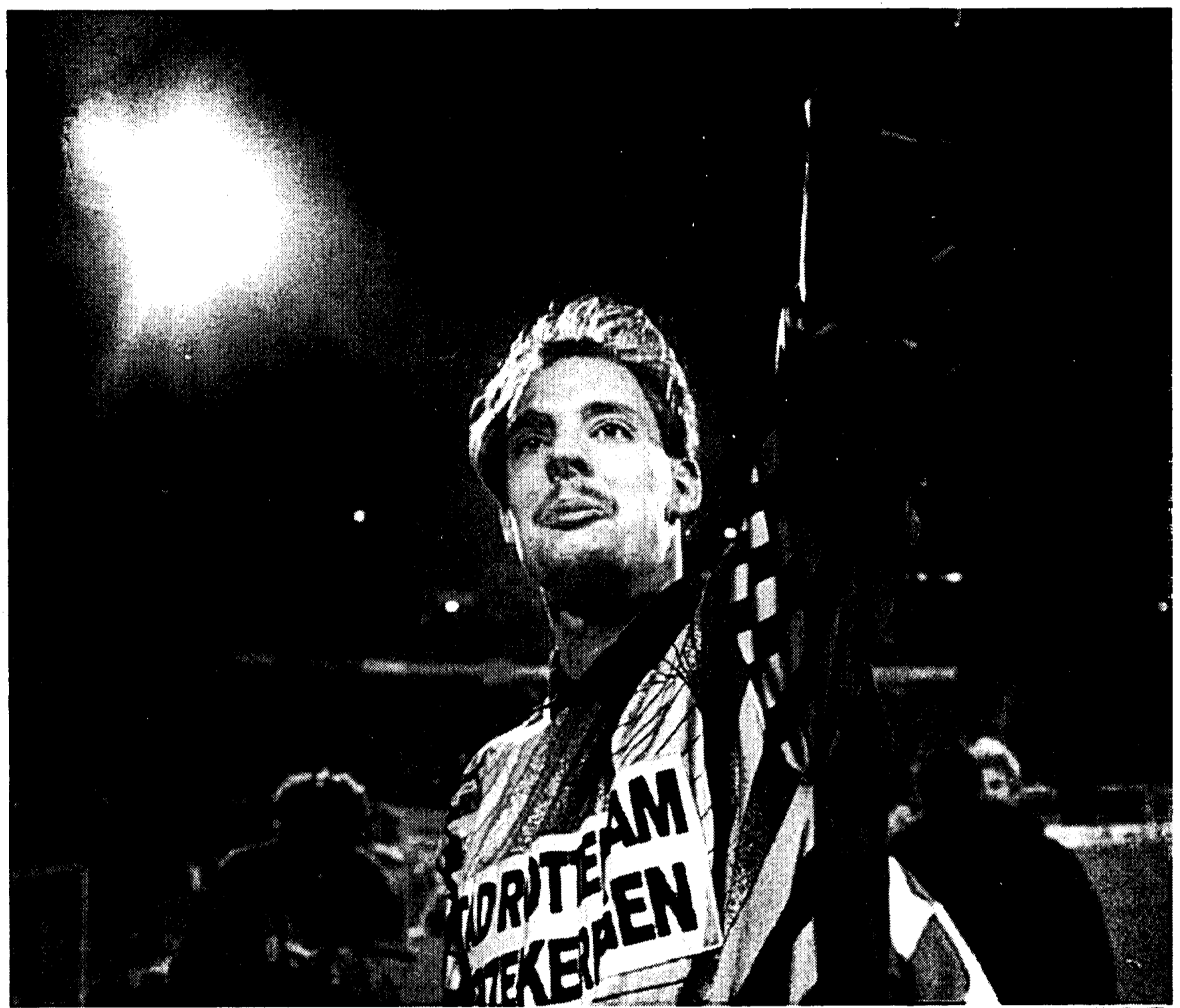
De Goey heet een ijskonijn te zijn. Tegen Engeland, een week geleden in de Kuip, stond driekwart van het Oranje-team het eerste half uur te trillen op z'n benen. De Goey beweert nog geen seconde wakker te

hebben gelegen van het beladen WK-duel. "Ik kwam het veld op, zag die zee van oranje-gekleurde supporters, genoot er twee minuten van en heb het toen van me afgezet. Misschien is dat inderdaad mijn klasse. Anderen trekken spanning aan, ik kan vlak voor de wedstrijd nog een boek lezen."

Ajax haalt talent van school voor Europees Cupduel

AMSTERDAM - Martijn Reuser functioneert niet goed op de Middelbare Detailhandel School (MDS) in Amsterdam. De achttienjarige Purmerender heeft moeite met de combinatie tussen school en betaald voetbal. De komende twee dagen zal dat er niet beter op worden. De jonge Reuser werd gisteren door Ajax van school gehaald voor het trainingskamp voor de wedstrijd tegen Besiktas.

Uitgerekend op het moment dat de Purmerender gistermiddag met de schooldirectie sprak over zijn problemen op de MDS, hing Ajax aan de lijn. De aanvalster uit Purmerend was een paar uur eerder door technisch directeur Louis van Gaal opgeroepen zonder dat de school er van de directie daarvan op de hoogte was. "Het kwam dus mooi uit dat ze niet over zijn functioneren zaten te praten", vond vader Leo Reuser. De problemen zijn er niet door opgelost; ze zijn eerder groter geworden. Martijn Reuser, neef van ex-Haarlem prof Frans Reuser, is in de uitgedunde selectie van Ajax de vervanger van Clarence Seedorf. Ook Peter van Vossen, Edgar Davids, Dan Petersen en Tarik Oulida zijn geblesseerd.

Ed de Goey zwaait naar zijn vele fans in de Kuip

© GPD

Kapende wielerschouffeur krijgt geld

KERKDRIEL - Coureurs als Steven Rooks en Jos van Aert slaagden er ondanks juridische bijstand niet in. Chauffeur Gerard Kroezen lukte het in zijn eentje; vandaag ontvangt hij van de Festina-ploegleiding in Creteil bij Parijs zijn achterstallig salaris en de vooruitbetaling voor de rest van het jaar.

Waar het verdonkeremanen van een bus al niet toe kan leiden. Vlak na de start van de Ronde van Lombardije, vorige week zaterdag, stak Kroezen de reservesleutels in het contact en trotsede daarmee het verbod van de directie van de

Andresse wielerploeg Festina-Lotus. De Brabander had nog twee maanden salaris te goed en bovendien zou het bevel gekregen afstand te doen van de bus die hij als z'n tweede huis beschouwde. Kroezen was ten einde raad. De 'kaping' van de wielerschouffeur de chausseur uit Kerkdriel de nodige sympathie in Nederland en België.

Eerder, vorige week, probeerde Festina z'n Nederlandse werknemers te verleiden van bus naar Andorra te brengen. Hij zou daar het geld in ontvangst kunnen nemen. Maar daar trakte Kroezen niet in, bang als de Brabander was

voor een arrestatie wegens verduistering. "Eerst het geld op m'n bank, daarna de bus in Frankrijk en niet naar Andorra", eiste hij vanuit Kerkdriel.

Gerard Kroezen gisteravond: "Ik ben niet gek. Ik reis met een kameraad van me naar Creteil, daar pak ik de centen waarop ik recht heb en neem ik de Belgische verzorger van de ploeg, Willy Voeten, mee in m'n auto. Daarna pas rijden we naar de bus. Voeten mag die bus in Andorra afleveren."

Enige slimheid kan Gerard Kroezen niet ontzegd worden.

De Nederlander, die in een week uitgroeide tot de bekendste buschauffeur der natie, weet zich vandaag bovendien gesteerd door het gezelschap van een cameraploeg van RTL, die deze wieleroorlog graag op film wenst vast te leggen. Kroezen: "Voor mij had die belangstelling aanvankelijk niet geroepen, maar toen ik er nog eens over nadacht, vond ik dat de aanwezigheid van z'n cameraploeg niet verkeerd was. Het geeft je onder de omstandigheden extra steun en zekerheid. Ze zullen voor het oog van de televisie toch geen gekke dingen met me doen?"

Voetballers Japan voor lastige klus

DOHA - Japan is het kwalificatietoernooi in Doha (Qatar) voor het WK voetbal niet sterk gestart. De ploeg van de Nederlandse Hans Ooft verloor met 2-1 van Iran. Eerder won Saudi-Arabië met 2-1 van Noord-Korea.

"We hebben nog kansen," verklaarde Ooft na afloop. "We moeten gewoon onze laatste drie wedstrijden winnen."

Miljoenen voor debuterende basketballers

OAKLAND - Basketballer Chris Webber heeft bij de Golden State Warriors een 15-jarig verdrag ondertekend. Zijn handtekening was 74,4 miljoen dollar waard, ruim 141 miljoen gulden.

Webber is afkomstig van Michigan State University en werd in de 'draft' als tweede speler gekozen door de Warriors. Op Michigan State studeerde de powerforward slechts twee jaar.

Webber is overigens niet de best betaalde nieuwkomer in de Amerikaanse profcompetitie (NBA), die in het eerste weekeinde van november begint. Center Larry Johnson tekende bij de Charlotte Hornets een 12-jarig contract voor 84 miljoen dollar, bijna 160 miljoen gulden.

De Vries naar Post

AMSTELVEEN - Gerrit de Vries rijdt de volgende twee wielereizoenen voor de Historie-ploeg van Peter Post. De 26-jarige temporijder uit Olderbarkop, oud-wereldkampioen ploegenrijdtijd, tekende maandag het contract. Hij wordt de derde Nederlander in de overwegend Franse ploeg naast Eddy Bouwmans en Nico Verhoeven. De Vries reed het afgelopen jaar voor TVM, maar werd onlangs door Cees Priem afgedankt.

Cruiff verbaast met 'Mijn voetballers en ik'

Van onze correspondent Ruud de Wit

BARCELONA - "Hij zou met Pele de beste speler ter wereld kunnen zijn. Maar daarvoor moet Marco menseelijker zijn, meer iemand van vlees en bloed." Dat is de mening van Johan Cruiff over Marco van Basten in het boek 'Mijn voetballers en ik', dat in Barcelona is gepresenteerd. Het boek, dat al bij de presentatie zijn tweede druk beleefde, is de afgelopen maanden uit de mond van Cruiff opgetekend door de adjunct-hoofredacteur van het Spaanse sportdagblad Sport, Miguel Rico.

Met name de uitspraken van Cruiff over de Barcelona-spelers Hristo Stoichkov ('hij mist de techniek voor bepaalde acties') en Laudrup ('Michael doet zich te kort door niet al zijn mogelijkheden uit te buiten') hebben in Barcelona veel bevreemding gewekt.

Het rijklijk van foto's voorziene boekje van Cruiff mist overigens lijn en diepgang. Het is in feite niets meer dan een lange monoloog, die eigenlijk alleen voor de fans van de Catalaanse club interessant is.

Cruiff beschouwt, zo blijkt, Pele als de beste speler die ooit op de internationale voetbalveld heeft rondgelopen. Alleen Marco van Basten kan aan de Braziliaan tippen. Maar, aldus Cruiff, omdat hij een menselijke uitstraling

In een lange monoloog laat Johan Cruiff in boekvorm zijn licht schijnen over diverse topvoetballers.

© EPA

mist, dat hij als voetballer snel vergeten zijn, zodra hij is uitgespeeld. Dit in tegenstelling tot spelers als Beckenbauer en Di Stefano, die hij mist of meer van hetzelfde niveau vindt als Pele.

Interessant is de vergelijking die Cruiff trekt tussen Van Basten en Dennis Bergkamp. Volgens Cruiff is het zwakke punt van Bergkamp diens mentale instelling. Van Basten noemt hij daarentegen 'een harde'. Hard is Cruiff zelf over Frank Rijkaard. De Nederlandse trainer van Barcelona verschilt in

zijn oordeel over Rijkaard met Pele, die eens heeft gezegd dat de Ajacied op dit moment de beste speler ter wereld is. Cruiff meent echter dat Rijkaard in het veld te weinig gedisciplineerd is en tactische discipline mist.

Over Ronald Koeman is Cruiff alleen maar lovend. Hij noemt de Groninger de belangrijkste speler van de Catalaanse club en prijst diens nuchterheid en vermogen om druk uit te oefenen op de tegenstander als het moeilijk gaat. Ook Ruud Geulijk komt er in het boek van

Murphy stapt op bij volleybalsters

LEEUWARDEN - De Nederlandse Volleybal Bond heeft gisteravond hardnekkig ontkenen, ook al waren alle direct betrokkenen's middags al ingelicht; Peter Murphy heeft definitief bedankt als coach van het Nederlands dames volleybalteam.

Vandaag komen de speelsters en het begeleidingsteam van Oranje bijeen op Texel voor een verhelderend gesprek, voorafgaand aan het trainingskamp ter voorbereiding op het WK-kwalificatietoernooi in het Hongaarse Szolnok, maar Murphy zal daarbij niet meer aanwezig zijn.

Hij hield de eer aan zich zelf, ook al was er geen moment de dreiging dat de bond de succescoach na het teleurstellend verlopen Europees kampioenschap zou ontslaan. Murphy voelde echter beter dan wij ook aan dat er geen vrouwenbasis meer was tussen coach en team. De bondscoach was uitgekeken op het team, het team emigzins op de trainer.

Jeffrey Kooistra verlaat Heerenveen

HEERENVEEN - Jeffrey Kooistra gaat SC Heerenveen zo snel mogelijk verlaten. De zeven maanden geleden van Haarlem gekochte aanvaller kan het niet langer opbrengen om wisselspeler te zijn.

Badminton

Noordelijke kampioenschappen.
B-klasse, HE: 1. Toed Meyer (Assen), 2. Bart de Koning (Assen), 3. Evelien Rozendaal (Assen), 2. Annelies van der Werff (AMOR).
HD: Jan Nijhof/Marcel Pieper (Assen), 2. Charles Mattawaer/James Picaulty (Vrij Uil/Garuda).
DD: 1. Annelies van der Werff/Janine Ortmans (AMOR/Assen), 2. Regina Dijk/Jenke Meertens (AMOR/Delfzijl).
GD: 1. Elyl Varvoert/Charles Mattawaer (Vrij Uil), 2. Tiny Wierda/Frans van der Klaauw (Vrij Uil).
C-klasse, HE: 1. Kamstra (AMOR), 2. Sader (Drachten).
DE: Daale (Blietse BC), 2. Westdijk (Drachten).
HD: 1. De Jong/De Vries (Sneker BC), 2. Koert/Sader (Drachten).
DD: 1. Van der Broek/Classen (Leeuwarder BC), 2. De Bruin/De Vries (Sneker BC).
GD: 1. Westdijk/Koert (Drachten), 2. Van Assen/De Koning (Sneker BC).
D-klasse, HE: 1. Ho Sam Sool (Sneker BC), 2. Bouma (Flash).
DE: 1. Smith (Smash), 2. Boerma (Bahosa).
HD: 1. Bouma/Walstra (Flash), 2. Van der Flier/De Jong (Drachten).
DD: 1. De Jong/De Vries (Sneker BC), 2. Smith/Stelling (Smash/Annon).
GD: 1. Blom/De Jong (Drachten), 2. Hilma/Ho Sam Sool (Sneker BC).

Hockey

1D mannen: Gron. Studs-Doetinchem 4-2, Zwolle-GHBS 1-1, GCHC-Roden 0-1, Deventer-Tempo'41 0-5, Wageningen-Ares 3-0. Upward-Quick Stick 2-1.

Stand: Wageningen 6-12; Gron. Studs 5-9; Upward 5-7; Tempo'41 5-7; GHBS 5-6; Ares 5-6; Zwolle 5-5; Roden 4-3; GCHC 5-2; Quick Stick 5-2; Doetinchem 5-1; Deventer 5-0.

1D vrouwen: Gron. Studs-Oosterbeek 4-1, Arnhem-Hengelo 1-4, GHBS-PW 1-2, Wageningen-HMC 1-0, Tempo'41-Amersfoort 0-2.
Stand: Gron. Studs 5-10; Wageningen 5-10; Tempo'41 6-6; GHBS 4-6; GCHC 3-4; Amersfoort 4-4; Hengelo 5-4; HMC 5-4; Oosterbeek 4-3; PW 4-0; Arnhem 5-0.

Krijgt u wel
genoeg warmte
thuis?

Wooncomfort betekent voor iedereen wat anders. De warmtebron die past bij uw ideeën, moet ook aansluiten bij uw woonsituatie, uw type huis en uw gezinssamenstelling. Maar ook bij uw wensen op het gebied van energieverbruik en milieu.

Het vinden van de juiste cv-ketel lijkt daardoor nogal ingewikkeld. Maar niets is minder waar. Want de ketel die u zoekt, vindt u gegarandeerd bij een Nefit Fasto-dealer. En die vindt u onderaan deze advertentie. Een grotere keuze in verwarming en warm water vindt u nergens. Van de befaamde Nefit Turbo HR-ketel tot de ingenieuze Fasto VR-ketel. Met of zonder warmwatervoorziening. In vele soorten en maten. Zo kan elke Nefit Fasto-dealer u objectief adviseren. Ook bij u thuis, voor een persoonlijk advies-op-maat. Bel het dichtstbijzijnde dealeradres voor een afspraak. Of vraag eerst het informatiepakket. Via de coupon of via het infonummer 06-8385 (40 cent/min.).

Daar vraagt u me wat!

Stuur mij daarom eerst het gratis Nefit Fasto-informatiepakket met dealerlijst.

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Telefoon: _____

Coupon in open envelop zonder postzegel sturen naar:
Nefit Fasto BV, Antwoordnummer 500, 7400 VB Deventer.

Alle energie in schonere warmte.

Wim Boelens install.-buro Annen - Havenstraat 9 Tel. 05922-2167	Install. bedr. Jansen en Meppelink Dalen - Kleine Veld 15 Tel. 05241-2617	Tardy BV Emmen - Arve 1 Tel. 05910-25139	Cévébo D.v. Slochteren Hoogeveen - Industrieweg 84 Tel. 05280-65195 Fax 79885	Install. bedr. Velting BV Sauwerd - Meidoornlaan 12 Tel. 05909-1556
W. Pilon & Zn. Appingedam - Koningstraat 3 Tel. 05960-22995	Techn. buro Snijders BV Dalen - Hoofdstraat 46 Tel. 05241-1306	Dubben Emmer Compascuum - Oosterdiep WZ 200 Tel. 05912-1721	Techn. Buro Hoving & Zn. Hoogeveen - Van Echtenstraat 86 Tel. 05280-62385	Van der Laan Scheemda - Torenstraat 33 Tel. 05979-1733
Luc Alkema Annen - Rolderstraat 58 Tel. 05920-15806	Noordhof Delfzijl - Singel 56 Tel. 05960-13677	Verwarmingscentrum Noord Nederland Emmer Compascuum - Kanaal A NZ 133 Tel. 05912-2975	Van Panhuis Installaties BV Hoogeveen - Stephensonstraat 123 Tel. 05280-20555	Install. bedr. J. A. Bennenga Schildwolde - Hoofdweg 135 Tel. 05982-2600
Install.-buro Assen Assen - Hoofdvaartsweg 131 Tel. 05920-51535	J. Hulshof install.-buro Drouwenermond - Zuiderdiep 173 Tel. 05990-14871	Westerdijk install. bedr. Farmsum - Rondeboslaan 22 Tel. 05960-12093	Kerdijk Centrale Verwarming Hoogezand - Winkelhoek 41 Tel. 05980-93514	Techn. advies en install. buro De Roo Sellingen - Jipsingboertangerweg 99 Tel. 05992-6273 Blijham - Raadhuisstraat 16 Tel. 05976-2781
Ten Broeke - Veldkamp Assen - Rogoorn 10 Tel. 05920-45773 Borger - Koesteg 9 Tel. 05998-35506	Uw Waarborginstall. Mulder Eelde Eelde - Hoofdweg 92 Tel. 05907-91321	Install. bedr. Joling Gieter - Bonnen 26 Tel. 05926-1362	Van Loenen Warmtetechn. BV Hoogkerk - Kerkstraat 100 Tel. 050-565285	Techn. install. bureau J. G. Assen Sleen - Bannerschultestraat 12 Tel. 05916-1473
Van Dalen Assen - Gieten - Vaart 46 Tel. 05920-12382/05920-11141	Folkerts install. bedr. Eenrum - Hoogstraat 11 Tel. 05959-1273	T. Stol BV Groningen - Friesestraatweg 1 Tel. 050-121915	Gustin Install. Techniek Klazienaveen - Industriestraat 2 Tel. 05913-18800	Pot install. bedr. Slochteren - Hoofdweg 87 Tel. 05982-1495
Gaswacht Assen Assen - Winkler Prinsstraat 22 Tel. 05920-46677	Techn. bureau Groendijk Eenrum - Burg. Wiersumstraat 25 Tel. 05959-1214	Buist install. bedr. Grijpskerk - Herestraat 24 Tel. 05947-12361 Grootegast - Hoflaan 5 Tel. 05946-12042	Install. bedr. Jan Lokken Koekange - Boverhofsweg 6 Tel. 05223-1318	J. ten Hoor Smilde - Tramweg 35 Tel. 05927-14154
Warmte en inst. techn. Jonkers Assen - Oude Hoofdvaartsweg 33 Tel. 05920-50268	Hofsteenge BV Eext - Kerkstraat 11 Tel. 05926-2477	Install. buro Berghuis BV Haren - Meerweg 15-17 Tel. 050-344553 fax 050-348047	Horneman install. bedr. Kornhorn - De Parel 2 Tel. 05946-58112	Van Beilen en Mulder BV Stadskanaal - Ceresstraat 31 Tel. 05990-14206 Stadskanaal - Hoofdstraat 2 Tel. 05990-14415
Techn. install. bedr. Dietvorst Bedum - Stationsweg 10 Tel. 05900-13074	Feringa-Haitel BV Emmen - Handelsweg 16 Tel. 05910-26555	Totaalinstallateurs Konings Haren - Rijksstraatweg 208-210 Tel. 050-344735	Install. techn. Apol Loppersum - Lagestraat 16 Tel. 05967-2689	Kloeze install. bedr. Stadskanaal - Hoofdstraat 109 Tel. 05990-18886
Bosma installatie Beilen - Hekstraat 7 Tel. 05930-22367	Install. bedr. Hettinga Emmen - Magelhaenstraat 22 Tel. 05910-30611	Bert Koops install.buro Haren - Kromme Elleboog 46 Tel. 050-344721	J. Nijboer Marum - Wendtsteinweg 33 Tel. 05944-3000	Velgsib BV Stadskanaal - Handelskade 8 Tel. 05990-12178
Smit's install. bedr Beilen - Linthorst Homanweg 5 Tel. 05930-22385	Hulsebosch T.B.O. Emmen - Corn. Houtmanstraat 10 Tel. 05910-32620	Lanting BV Techn. install. bedr. Haren - Rijksstraatweg 94 Tel. 050-344065	Install. bedr. Menno Bos Meedhuizen - Maarlaan 30 Tel. 05963-273	Kruidhof techn. install. bedr. Stedum - Hoofdstraat 23 Tel. 05965-1282
Techn. inst. bedr. Ten Broeke - Veldkamp Borger - Koesteg 7 Tel. 05998-35506	J. H. Kohnken install. techniek Emmen - Splitting 71 Tel. 05910-20768	B. Bruins en Zn. Hoogeveen - Grt. Kerkstraat 17 Tel. 05280-70419	Valk verwarming Muntendam - Tussenklappen WZ 2 Tel. 05987-22069	Groenbroek install. bedr. Ter Apel - Hoofdkade 24 Tel. 05995-1595 Fax 05995-1742
			Thermo BV Musselkanaal - Sluisstraat 5 Tel. 05994-12821	Ekema techn. install. buro Uithuizen - Schoolstraat 14 Tel. 05953-1576
			Install. bedr. M. J. Dijkhuizen Niebert - Molenweg 27 Tel. 05945-49282	Techn. centrum Jansen Uithuizen - Hogelandsterstraat 1 Tel. 05953-1650
			Meines Niebert Installaties BV Niebert - Molenweg 43 Tel. 05945-49109	Wobben en Deknatel Ulrum - Kerkstraat 12 Tel. 05956-1215 Zoutkamp - Sluisweg 3 Tel. 05956-1683
			Fa. H. Hoving & Zn Niekerk/Grootegast - Smidshornerweg 23 Tel. 05940-2560	Huisman warmtetechniek Veendam - K. J. de Vriezestraat 63B Tel. 05987-17850
			Pepping install. techniek Nieuw Buinen - Dwarskade 9 Tel. 05990-16375	Install. bedr. De Vegt Waskemeer - P. W. Janszenweg 5 Tel. 05161-1510 b.g.g. 05161-2870
			Becker verwarming Nieuwe Pekela - A. Reijndersstraat B 39 Tel. 05978-46530	Feiken verwarming Wildervank - Nijverheidsstraat 89 Tel. 05987-12688
			Thie Nijenbanning inst. bedr. BV Norg - Eenerstraat 79 Tel. 05928-12849	Smit & De Wolf BV Winschoten - St. Vitusholt 6e laan 5 Tel. 05970-12421
			Install. bedr. Bakker BV Oosterwolde - 't Oost 8 Tel. 05160-13841	Techn. buro B. M. Hektor Woldendorp - Klapsterweg 12-14 Tel. 05962-1316. Fax 05962-1899
			Install. bedr. P. Oldenburger Peize - Oude Veldwijk 21 Tel. 05908-33254	J. Scheepstra VOF inst. buro Yde - Norgeweg 106 Tel. 05906-1274
			P. Bruins & Zn. BV Roden - Leeksterweg 12 Tel. 05908-19307 Eelde - Legroweg 100a Tel. 05907-94779	Henk Brink install. bedr. Zuidhorn - Jellemaweg 36 Tel. 05940-2103 b.g.g. 05947-13204
			Install. bedr. Heijs Roden - Ceintuurbaan Noord 103 Tel. 05908-15932	Install. techn. Prieto Zuidhorn - Nieuwstraat 12 Tel. 05940-2150
			Install. bedr. Mebatherm BV Roden - Industrieweg 1 Tel. 05908-19721	P. Bakker techn. install. bedr. 't Zandt - Hoofdstraat 38 Tel. 05968-1946
			Install. bedr. Kamps Rolde - Nijlanderstraat 1 Tel. 05924-1239	G.B.O. Energiesystemen Zuidwolde - Bernhardlaan 31 Tel. 05287-2281
			Install. bedr. Strijk Rolde - Kruisakker 17 Tel. 05924-2527	Visscher loodg. bedr. en electra Zuidlaren - Bolwerk 6 Tel. 05905-91315
			Install. bedr. Vredenburg Ruinen BV Ruiten - Brink 39 Tel. 05221-1232	Hessel Wiekamp install. bedr. Zuidlaren - Verl. Stationsweg 35 Tel. 05905-91312

Sfeervol, behaaglijk

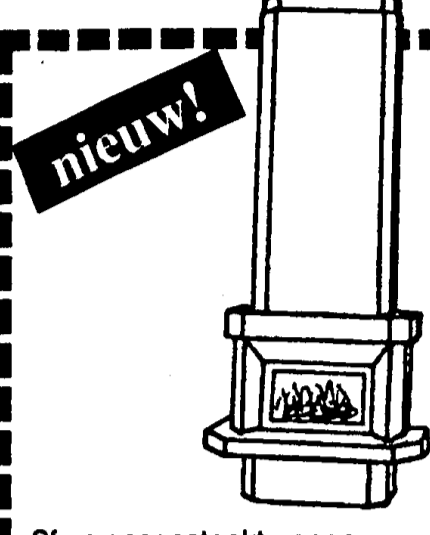
en energiebewust

wonen begint bij de vakmensen op deze pagina.

Warm Wonen

STOL
VERWARMING - SANITAIR
PHELSESTRAATWEG 1 9718 NA GRONINGEN
TELEFOON (050) 121915
Totaalverkoop van cv-ketels en sanitair
van 09.00 uur tot 12.00 uur 's ocht. van 14.00 tot 18.00 uur 's avonds

C.V. ketels: HR of VR met en zonder warmwatervoorziening
Nefit, Radson, Burnham, Vaillant.
Moederhaarden: Faber, Dru, Stellina.
Vrijblijvende prijsopgave.

Exclusieve open haarden, sfeervuren en 'n uitgebreide sortering gaskachels

ERKENDE INSTALLATEUR
SWARTE BV
WARMTE SINDS 1888

Sfera gasgestookte open haard met gavelafvoer, dus geen schoorsteen meer nodig.

Steenlilastraat 30-32, Groningen. Tel. 050-127513.

RUIT ERUIT? BEL DE

Schildersbedrijf Overwijk
05943-1408
Smidts & Zn. Schilders
050-716062

Klaverblad BV
050-735135

Schildersbedrijf Afman
05940-2253

Schildersbedrijf J. A. Kruller
05941-1726

Schildersbedrijf v. d. Maar BV
050-719971

Schilders De Vries
050-422811

Cor Buist BV
05906-2405

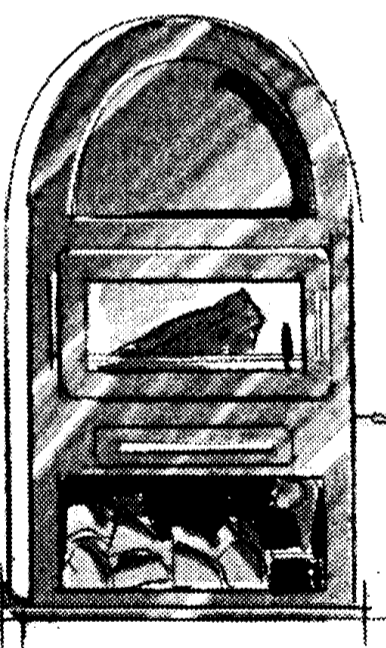
Schildersbedrijf Arends
05978-12590

Schildersbedrijf De Graaf
050-422700

Roder Glashandel
05908-15764

Alles geplaatst door vakmensen volgens strenge, technische normen onder volledige productgarantie

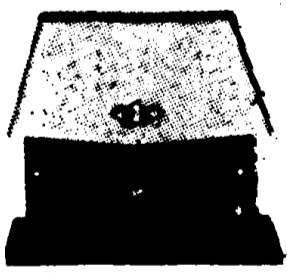
OMDAT NOG MEER SCHERVEN GEEN GELUK BRENGEN

OPRUIMING SHOWROOM MODELLEN
OPENHAARDKACHELS - INZETTEN & ALLESBRANDERS

REINDERS LES BAINS

050-124646
Oosterhade 13 Groningen

Uw adres voor zowel:

KLASSIEKE ALS MODERNE KACHELS

FA. G. WEIS

Bornholmstraat,
(hoek Stockholmstraat)
Groningen
Telefoon 050-121888/137560

Wij maken vakwerk van uw dakwerk
Lid VEBIDAK
dakbedekkingen bv Veendam
Tel. 05987-25251
Boven Oosterdiep 144
Gespecialiseerd in bitumineuze (platte) daken
Isolatiesubsidie voor woningen en bedrijven?
Wij informeren u graag!

egd
GASWACHT
De EGD Gaswacht is een organisatie die zich bezighoudt met de verhuur van cv-combiketels, warmwatertoestellen, schotelantennes en gasgestookte wasdrogers. Verder verzorgen wij het onderhoud en verhelpen wij storingen aan alle gasgestookte toestellen. Een 24-uurs servicedienst staat voor u klaar. Bel voor meer informatie:
05987 - 56910

KUNSTSTOF KOZIJNEN
Zware kwaliteit, 3 kamer profiel met metalen kern
Scherpe prijzen b.v. 100x155 v.g. incl. dubbele beglazing, montage en levering door heel Nederland.
BTW f 695.-
Tevens levering kunststofdeuren, schuifpuien en dakgoten.
Voor info: Tj. Henstra, Opende 05946-59851. Fax: 05946-59421. B.g.g. Jansma Birdaard, tel. 05196-2553.

NIEUW! LEASEN IS COMFORTABEL KOPEN
Uw ATAG dealer vertelt u graag over de lease-mogelijkheden van uw nieuwe CV-ketel en de besparing op uw energiekosten. Nu kunt u van het comfort van een nieuwe ATAG Blauwe Engel* CV-ketel genieten en toch op vakantie gaan of andere leuke dingen doen. Voor een paar tientjes per maand stookt u zuinig en zonder zorgen. Vul nu de bon in en stuur hem naar, of lever hem in bij onderstaand adres. U kunt natuurlijk ook even bellen. Doen, het kost u helemaal niets!
ATAG. JARENLANG, ZUINIG EN WARM WOONCOMFORT
Info: op aanvraag bij uw dealer:
Tech. Installatieburo Boerema Middelhorsterweg 30 Haren. Tel. 050-349902
Konings Totaalinstallateurs Rijksweg 208 Haren. Tel. 050-344735

GASWACHT ASSEN
Telefoon 05920-46677
— 24-uurs service
— Verkoop/verhuur gastoestellen
— Storingen - onderhoud
— Gratis rendements-test

Comfortabel wonen met minder energie
Aanbevelingen van uw energiebedrijf.
Isoleren:
De top vier van energiebesparende maatregelen is als volgt samengesteld:
1. Spouwmuurisolatie; 2. dakisolatie; 3. dubbelglas; 4. vloerisolatie. Voor veel isolatiemaatregelen is subsidie beschikbaar, in de speciale folder van uw energiebedrijf leest u er alles over.
Verwarming:
Ruim driekwart van onze energiekosten wordt besteed aan verwarming. Laat u zich bij de aanschaf van nieuwe verwarmingsapparatuur dus uitvoerig informeren over de verschillende systemen en evt. subsidiemogelijkheden.
Verlichting:
Een kwart van ons elektriciteitsverbruik gaat naar de verlichting van onze woning. Daar valt dus flink op te besparen! O.a. door het gebruik van energiezuinige lampen, die tegenwoordig voor ieder gebruiksdoel verkrijgbaar zijn.
Meer informatie is verkrijgbaar bij uw energiebedrijf en de vakmensen op deze pagina.

LAAT NU DE ATAG DEALER EENS NAAR UW CV-KETEL LUISTEREN
Een CV-ketel van 10 jaar of ouder hoort u kwistig met energie omgaan. Dat is niet goed voor uw portemonnee en voor ons milieu. Hoe groot het verschil is met een moderne CV-ketel tonen wij u graag aan. In samenwerking met Atag bieden wij u een GRATIS vergelijkend advies aan tussen uw huidige CV-ketel en de 'Blauwe Engel'. U kunt ook even bellen. Doen! Het kost u niets en wij weten zeker, dat u versterkt zult staan.
NIEUW LEASE UW BLAUWE ENGEL VRAAG UW ATAG DEALER
ATAG Blauwe Engel
DOORBRAAK IN SCHONE VERWARMING
S Loodgietersbedrijf SANNES b.v.
Oosterhamrikkade 4 GRONINGEN. Tel. 050-712041, fax 050-710426

SCHOORSTEENKANALEN OPENHAARDEN INZETHAARDEN HOUTKACHELS
STRATING OPEN HAARDEN
Burg. Legroweg 75, Eelde (naast het vliegveld)
Tel. 05907-91218.

"Kleine" uitbreiding groot genot!
Als u uw huis uitbreidt met een Verandalux Transparant terrasoverkapping, verhoogt u uw woongenot en profiteert u 12 maanden per jaar van uw tuin. Dank zij de eigen architecten van Verandalux Transparant kunt u genieten van een veranda die past bij uw huis. Ultramodern of klassiek van vormgeving.
Vergunningen?
Geen probleem! De hele 'papierwinkel' kunt u aan ons overlaten. De montage neemt hooguit enkele dagen in beslag en vervolgens kunt u tientallen jaren onbezorgd genieten.
Bel rechtstreeks onze adviseur voor Noord-Nederland Eddy Zandt 050-254812
Vertel mij alles over terrasoverkappingen
Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Tel.: .....
In gefrankeerde envelop opsturen naar Verandalux Transparant, Pb 324, 5680 AH Best
De beste veranda's komen uit Best
Verandalux Transparant
Pb 324, 5680 AH Best, tel. 04998-99099

Wij stoken in een goed huwelijk ...
Wij hebben een enorme keuze in gaskachels en geven u vrijblijvend graag advies.
Uw verwarmingsspecialist
J.E. Smid Langestraat 69 - Winschoten
Telefoon 05970-12061

ISOLEREN KOST MINDER!
Spouwmuur, dak- en vloerisolatie kunnen voor een gemiddelde vrijstaande woning al snel een besparing van f 990,- per jaar op stookkosten opleveren!
Bel voor een najaarsaanbieding
 SPOUWMUUR isolatie met Termoparels,
 DAKISOLATIE aangebracht onder de bestaande dakpannen,
 PUR VLOERISOLATIE tegen vocht en kou uit de kruipruimte,
 ZONWEREND-ISOLERENDE 3M Scotch folies op bestaande beglazing,
 Wij verzorgen tevens uw subsidieaanvraag.
G GROZEMA ISOLATIES bv
POSTBUS 210 9640 AE VEENDAM TEL. 05987-21041.

EXTRA BREDE VLOERPLANKEN
De mooiste houtsoorten vind je bij meubelmakerij De Zwaan te Oldeberkoop (Z.Fr.). De meeste vloerdelen leveren wij op een breedte van 16 tot 28 cm. Perfect gedroogd en geschuurd, desgewenst olie geïmpregneerd
AANBIEDING:
PITCH-PINE (hard grenen)
geschuurde planken van 21 cm breed!
f 74.- m²
t/m nov. '93 ..... van f 98.- voor
ONS PROGRAMMA VLOERDELEN:
Am. grenen Am. wit eiken Walnooten hout
Can. vuren Wit essen Magnolia hout
Lariks Kersenhout Hackberry hout
Frans eiken Hard maple (esdoorn) Frans grenen
Een bezoek aan de toonkamers in Oldeberkoop overtuigt u van de vele mogelijkheden op het gebied van echte planken vloeren.
Toonkamer Oldeberkoop:
Oosterwoldseweg 10
Tel. 05164-1422
Geopend elke middag van 13.30-17.30 uur. Zat. van 10.00-17.00 uur.
Oldeberkoop tussen Wolvega en Oosterwold
SOLIDWOOD
De ademende plankenvloer

VERWARMEN KAN OP VEEL MANIEREN
dit is de onze
STEENGOED tegelkachelbouw
Dorpsstraat 7
9957 ND Saaxumhuizen
Tel./Fax: 05950-4381
STEENGOED - vormgevers in warmte

Zowel in hardhout als in kunststof met isolatieglas op maat gemaakt
Raadsveld kunststof en aluminium
RAMEN DEUREN SERRES
Paterslaan 51, 9515 PM Stadskanaal. Tel. 05990-14484

Haarden? v.d. Ploeg weet er alles van
Van der Ploeg is installateur van huis uit. Vakmensen, die op de hoogte zijn van de modernste CV-installaties. En ook van lokale verwarming, kachels en haarden.
Rookkanalen Van der Ploeg adviseert. En dat is niet voor niets. Want rookkanalen moeten voldoen aan vele eisen.
Accessoires De keuze bij Van der Ploeg is overweldigend. Ook ideaal om cadeau te doen.
brandpunt T.J. v.d. Ploeg & Zn.
Groningerstraat 72, Assen
Telefoon: 05920 - 12555

DE JUISTE VERWARMING KUNT U MAAR ÉÉN KEER KIEZEN.
In moderne, goed geïsoleerde huizen hoort ook een verwarming van deze tijd. Met ventilatie voor een gezond leefklimaat. Dus luchtverwarming. Als u bouwplannen heeft, zullen wij u graag vrijblijvend adviseren.
BRINK Luchtverwarming
Het warme gevoel van de juiste beschikking of stuur onderstaande bon ingevuld naar Mebatherm B.V., Antwoordnr. 57, 9300 XA Roden.
Ja, ik ben geïnteresseerd in een vrijblijvend advies en offerte.
Naam .....
Adres .....
Postcode .....
Telefoon .....
Woonplaats.....

Siddeburen en Slochteren krijgen nieuwe telefooncentrales

In de nacht van 25 op 26 oktober aanstaande worden de telefoonnummers die zijn aangesloten op de telefooncentrales van Siddeburen en Slochteren overgezet op nieuwe, moderne digitale centrales. Het betreft de netnummers: 05883 en 05882. De omschakeling maakt deel uit van de volledige digitalisering van het openbare telefoonnet in Nederland. Met de nieuwe digitale centrales zullen de verbindingen sneller tot stand komen en zal de kwaliteit ervan beter zijn. Bovendien worden nieuwe diensten mogelijk, zoals bijvoorbeeld de Sterdienst 'Direkt Doorschakelen' (*21). De werkzaamheden ten behoeve van de omschakeling beginnen op maandag 25 oktober 1993 om 23.00 uur en zullen in de loop van de nacht gereed zijn. Gedurende deze tijd worden de telefoon- en dataverbindingen onderbroken. Eventuele storingen die het gevolg zijn van deze omschakeling kunnen vanaf 26 oktober, na 08.00 uur, worden gemeld via 06-0407.

FLAIR lines Modeshow

Vrijdag 22 oktober
20.30 uur
entree f12,50

Huize Maas
Vismarkt 52
Groningen

Winter 93-94

m.m.v. Maison Nuver (hoeden)

FLAIR lines

NIEUWSBLAD van het NOORDEN

ELKE ZATERDAG

VANAF 9.00 UUR TE KOOP

De compleetste krant van Noord-Nederland.

Oktober menu

4 gangen
f 39,95

AUBERGE
Le Grillon

Rijksstraatweg 10
Glimmen tel. 05906-1392

Bestemmingsplan Parkwijk

De burgemeester van de gemeente Roden maakt bekend dat gerekend met ingang van 20 oktober 1993 gedurende één maand bij de afdeling VROM, kamer 0.20 ter gemeentesecretarie, Raadhuisstraat 1 te Roden, voor een ieder ter inzage ligt het door de raad van die gemeente op 25 februari 1993 vastgestelde en door gedeputeerde Staten bij besluit van 5 oktober 1993 gedeeltematig goedgekeurde bestemmingsplan Parkwijk.

Goedkeuring is onthouden aan:

- de op de plankkaart aangegeven bestemming Woon-doeleinden uit te werken, zoals in rood aangegeven, alsmede aan het daarop betrekking hebbende artikel 3 van de voorschriften;
- artikel 4, lid 5c van de voorschriften (vrijstelling torensilo's);
- artikel 5, lid 3b van de voorschriften (vrijstelling 100 m²/450 m² voor woningen).

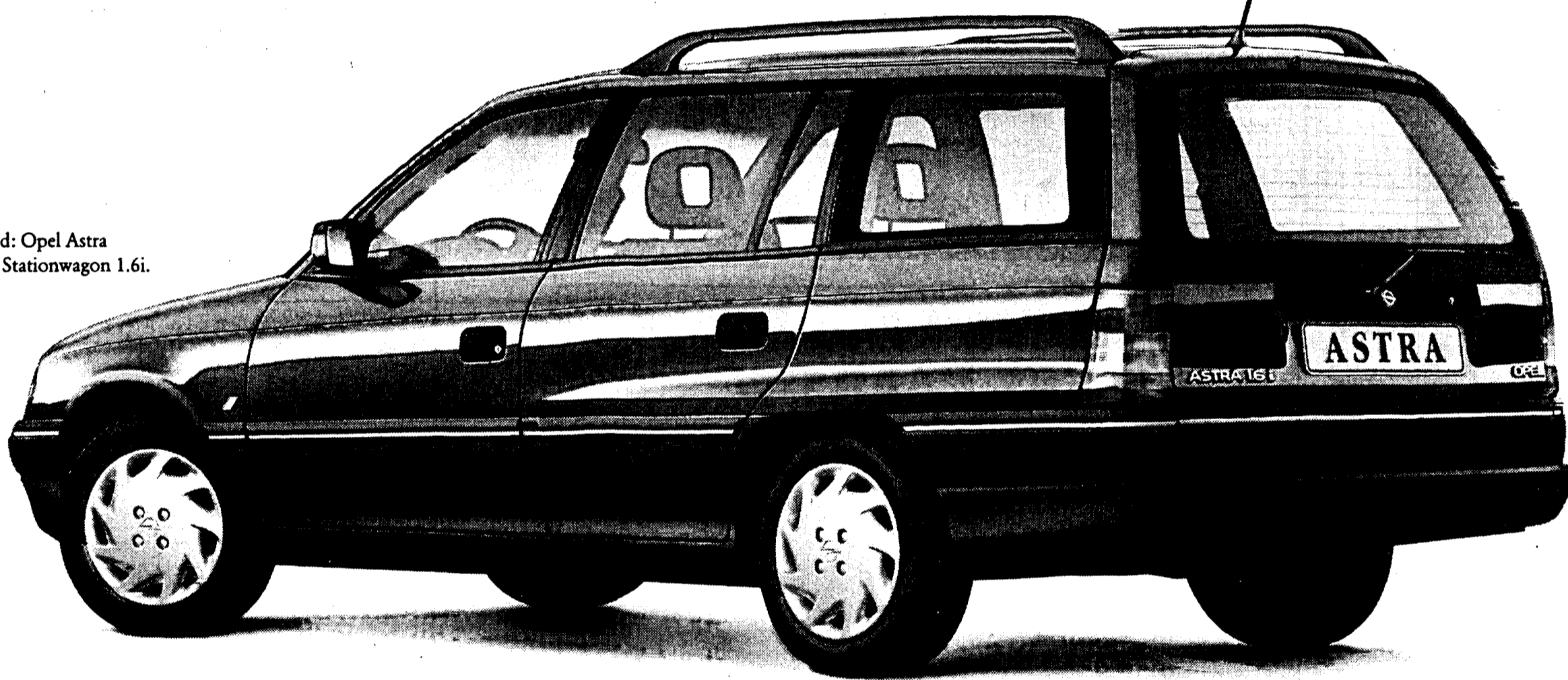
Zij die zich tijdig met bezwaren zowel tot de gemeenteraad als tot Gedeputeerde Staten hebben gewend en zij die zich tijdig met bezwaren tegen wijzigingen welke bij de vaststelling van het plan in het ontwerp zijn aangebracht tot Gedeputeerde Staten hebben gewend, alsmede de Inspecteur van de Ruimtelijke Ordening kunnen tegen de goedkeuring van de niet-onherroepelijke gedeelten van het bestemmingsplan gedurende de termijn van terinzagelegging beroep instellen bij de Kroon, in te dienen bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. Gelijke bevoegdheid komt toe aan een ieder, die bezwaren heeft tegen onthouding van goedkeuring door Gedeputeerde Staten.

Roden, 19 oktober 1993.

De burgemeester van Roden J. Verkerk

Zeg, hoe lang is 't eigenlijk rijden naar Parijs?

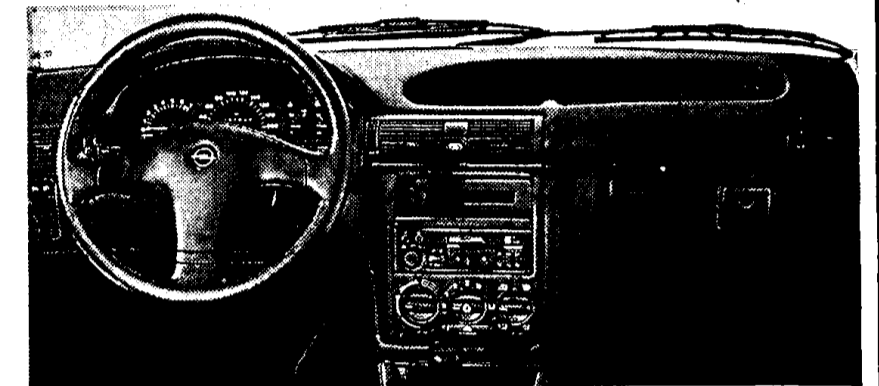
Te kort, véél te kort!

Abgebeeld: Opel Astra Sportive Stationwagon 1.6i.

Iemand heeft ooit 'ns gezegd: 'Niet het reisdoel is belangrijk, maar het reizen zelf'. En daar zijn wij het van harte mee eens. Mits men beschikt over een comfortabel vervoermiddel, uiteraard! Zodat u niet na korte tijd al verlangend uitzielt naar uw bestemming.

Nee, het moet zo zijn dat u het bij wijze van spreken elke keer weer betreurt dat uw reistijd zo kort was...

De zeer complete uitrusting van de Astra Sportive Stationwagon maakt elke trip tot een waar genoegen.

Wij kunnen ons dan ook voorstellen dat u kiest voor de Opel Astra Sportive Stationwagon.

Met z'n zeer complete standaarduitrusting is de Astra Stationwagon een auto die gewoonweg uitnodigt tot het maken van uitgebreide trips. Een lekker lang weekendje naar de Ardennen. Of een zakelijke trip naar Parijs, bijvoorbeeld.

Het toonaangevende Opel-veiligheidspakket zorgt ervoor dat u dit met een wel heel veilig gevoel doet. Het uitgebreide en zeer interessant geprijsde pakket extra's (uw voordeel 64%), waarover de Astra Sportive Stationwagon beschikt, maakt uw rijplezier tenslotte compleet.

Kortom, met de Astra Sportive Stationwagon blijkt zelfs de langste afstand nog veel te kort...

OPEL FINANCIERING. Uw partner in geldzaken. Prijzen inclusief B.T.W. (Astra Van oudstief B.T.W.), exclusief kosten rijklaar maken. Prijs- en specificatiewijzigingen voorbehouden.

Het Astra Sportive Stationwagon-pakket: • bumpers en van binnen uit verstelbare buitenspiegels in carrosseriekleur • striping in bumpers en beschermstrips • brede "185/60 R14 82H"-banden met stalen "5/1" x 14"-velgen • GSi-wieloppoppen • geïntegreerd glas • centrale deurvergrendeling met "safe-lock" • sportstalen met "Petit Point"-bekleding • in hoogte verstelbare bestuurdersstoel • close-ratio 5-versnellingsbak • antracietkleurig dashboard • 3-spaaks sportstuur • stuurbekrachtiging • toeren teller • Opel-veiligheidspakket • dakreling • afdekzeil voor bagageruimte. De Astra Sportive Stationwagon 1.6i, vanaf **f 36.350,-** U rijdt al een Opel Astra vanaf f 28.600,- Astra met grijs kenteken, vanaf f 21.690,-

Tegel-gigant

PLAVUIZEN-AKTIE

Grote collectie schitterende plavuizen in vele kleuren van 98,-, 89,-, 78,-, 58,-, 51,-, 37,-50

Nu uitzoeken **29.-**

WAND-TEGELS

Grote collectie bekende merken tot

50% korting

WINSCHOTERDIEP 11a ZUIDBROEK

Tel. 05985-2725.

Geopend van 9.00-17.30 uur

Vrijdags koopavond Zaterdags van 10-16 uur

Nu ook: Oosterhamrikade 2y Groningen Tel. 050-717394 Koopavond Groningen: donderdag

DE MEEST VERKOOPTE RESTAURANTEN

OPRUIMING VAN ALLE MEGACIRCUS DEMO-APPARATEN!!! SLECHTS ENKELE STUKS, DUS OP=OP.

ARISTONA KTV 51 TA 1410 • 55 cm flatsquare beeldbuis • 60 voorkeuzenders • teletekst met 4 geheugenpagina's • On Screen Display NORMAAL: 999,- 200,- U BETAALT: 799,-	teletekst BEELDBUIS 3 JAAR GARANTIE 55	AKAI VIDEORECORDER VFS 280 • 45 voorkeuzenders • 8 progr./1 jaar timer • Stilstaand beeld • Slowmotion NORMAAL: 799,- 200,- U BETAALT: 599,-	Moulinex MAGNETRON • 750 Watt • 5 standen • Roterende antenne NORMAAL: 449,- 150,- U BETAALT: 299,-	ZANUSSI VAAT-AUTOMAAT ZW 1320 • 12 couvert • 4 afwas-progr. tot 65 °C • Volledig RVS binnenwerk NORMAAL: 999,- 200,- U BETAALT: 799,-	HILTON WAS-AUTOMAAT • Inhoud 4,5 kg. • Centrifuge 400 tpm. • Centrifuge stoettoets • Halve lading toets NORMAAL: 699,- 200,- U BETAALT: 499,-			
JVC KTV • 70 cm donkergetinte flatsquare beeldbuis • 48 voorkeuzenders • Teletekst • HiFi Stereo 2 x 10 Watt NORMAAL: 1699,- 300,- U BETAALT: 1399,-	SONY HI 8 CAMCORDER • Easy Cam • HiFi-stereo • 8x zoom • 3 Lux • programm AC • Sports viewfinder • Incl. accessoires NORMAAL: 2799,- 800,- U BETAALT: 1999,-	SONY PORTABLE RADIORECORDER MET CD NORMAAL: 399,- 100,- U BETAALT: 299,-	AIWA PORTABLE CASSETTE-SPELER NORMAAL: 59,- 20,- U BETAALT:	TOPMERK STOFZUIGER • Metalen zuigbuisen • Snoer-oprolautomaat • Stofzak vol indicator NORMAAL: 349,- 150,- U BETAALT: 199,-	BOSCH KOEL/VRIES COMBI KSV 2621 • Koelgedeelte 183 liter met autom. ontdooiing • Vriesgedeelte 68 liter • Deuren links/rechts draaiend NORMAAL: 1099,- 150,- U BETAALT: 949,-			
MIDI HIFI SET • Tuner • CD speler 20 nrs. progr. • Dubbel cassette-deck • 2x 15 Watt NORMAAL: 399,- 150,- U BETAALT: 249,-	SONY MINI HIFI SET • Tuner • CD speler 20 nrs. progr. • Dubbel cassette-deck • 2x 15 Watt NORMAAL: 999,- 200,- U BETAALT: 799,-	<p>megapool</p> <p>DAAR KOM JE VOOR JE PLEZIER</p> <p>• NIEUWE VESTIGINGEN IN DEVENTER EN ALMERE-STAD • AMSTERDAM IN • ALKMAAR • ALMELO • ALMERE-HAVEN • ALMERE-STAD • ALPHEN A/D RIJN • AMERSFOORT • AMSTELVEEN • APELDOORN • ARNHEM 2x • ARNHEM-ZUID • ASSEN • BELEN • BELUNGEN • BROEK OP LANGEDIJK • BUSSUM • COEVORDEN • CUIJK • DEDEMSVAART • DEN HELDER • DEVENTER • DOETINCHEM • DRACHTEN • DRONTEN • EDE • ELST • EMMEN • ENSCHEDE • EPE • GRONINGEN • HAARLEM • HARDENBERG • HARDEWIJK • HEEMSKERK • HEERENVEEN • MENGEL • HLVERSUM 2x • HOOFDDOOR • HOOGVEEN • HOORN • HUZEN • LAMIDEN • KAMPEN • LEEUWARDEN 2x • LEDEN 2x • LEIYSTAD 2x • LOCHEN • MEPPEL • NIJMEGEN 2x • NUNSPEET • PAREMPROOD • RENNUM • SAPPEMEER • SNEEK • SOEST • TEL • UTRECHT • VEINDIJK • VELD • WAGENINGEN • WALCHEN • ZAANDAM • ZEST • ZEVENAAR • ZUTPHEN • ZWOLLE 2x</p> <p>DE GROOTSTE, NU 91 WINKELS EN EIGEN SERVICECENTRA</p>				DROOGAUTOMAAT CONDENS-DROGER • Inhoud 4,5 kg • Tijdge-stuurd NORMAAL: 999,- 200,- U BETAALT: 799,-	PALM BEACH SOLARIUM • 4 UVA lampen NORMAAL: 89,- 40,- U BETAALT: 49,-	TEFAL STOOM-STRIJKIJZER • Actief strijkijzer NORMAAL: 109,- 24,- U BETAALT: 85,-